

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

LAURENT GOUNELLE

VE İÇİNDE UYUYAN HAZİNEYİ BULACAKSIN

roman

IŞIK, KARANLIĞIN EN KOYU OLDUĞU YERDEN DOĞAR

Alice'in yüksek tempolu işi ile ailesi arasında geçen hayatı çocukluk arkadaşı Jérémie'nin derdine ortak olmasıyla değişir. Doğdukları köye rahip olarak geri dönen Jérémie, kiliseye gelenlerin gitgide azalmasıyla zor duruma düşmüş ve inancını sorgular hale gelmiştir. Alice ise ateist bir halkla ilişkiler uzmanıdır ve Jérémie'ye kendine has bir yöntemle yardım etmeye karar verir...

Bu kararı onu Hristiyanlık, Hinduizm, Taoizm ve Budizm gibi dinlerin mistik dünyasına götürecek ve Alice burada hiç ummadığı evrensel bir gizemle karşılaşacaktır. Bu gizem dindarların yüzyıllarca koruduğu ama zamanla unutulan, insanlığı mutluluğa ulaştıracak bir gizemdir...

Tanrı Daima Tebdil-i Kıyafet Gezer, Mutlu Olmak İsteyen Adam ve Yaşamayı Öğrendiğim Gün kitaplarının yazarı Laurent Gounelle bu sefer bizi, içimizde uyuyan hazineyi bulmaya yöneltecek tutku dolu bir evrenle tanıştırtıyor ve koşulsuz mutluluğun anahtarını okuyucularıyla paylaşıyor.

"İnsanı bilgeleştiren, çarpıcı ve her ruha dokunmayı bilen bir roman."

FemininBio

"İnanç dünyasında çıkılan ilgi çekici bir yolculuk."

Le Journal de Quebec

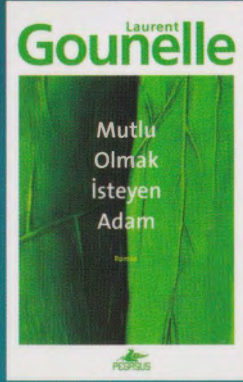
www.pegasusyayinlari.com

ISBN: 978-605-299-324-8

"Eğer mutluluğun bir reçetesi
varsa, Gounelle o reçeteyi
biliyor olmalı."

Le Figaro

Ve İçinde Uyuyan Hazineyi Bulacaksın

Pegasus Yayınları: 1772

Bestseller Roman: 760

Ve İçinde Uyuyan Hazineyi Bulacaksın

Laurent Gounelle

Özgün Adı: Et tu trouveras le trésor qui dort en toi

Yayın Koordinatörü: Yusuf Tan

Editör: Zeynep Şehiraltı

Düzeltili: Ayten Koçal

Sayfa Tasarımı: Meral Gök

Baskı-Cilt: Alioğlu Matbaacılık

Sertifika No: 11946

Orta Mah. Fatin Rüştü Sok. No: 1/3-A

Bayrampaşa/İstanbul

Tel: 0212 612 95 59

1. Baskı: İstanbul, Ekim 2017

ISBN: 978-605-299-324-8

Türkçe Yayın Hakları © PEGASUS YAYINLARI, 2017

Copyright © Kero, 2016

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Editions Kero'dan alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Bu kitapta yer alan fotoğraf/resim ve metinler Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti'den izin alınmadan fotokopi dâhil, optik, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla kopyalanamaz, çoğaltılamaz, basılamaz, yayımlanamaz.

Yayıncı Sertifika No: 12177

Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.

Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sk. Alara Han

No: 11/9 Taksim / İSTANBUL

Tel: 0212 244 23 50 (pbx) Faks: 0212 244 23 46

www.pegasusyayinlari.com / info@pegasusyayinlari.com

 [pegasusyayinlari](https://www.facebook.com/pegasusyayinlari) [pegasusyayinevi](https://www.instagram.com/pegasusyayinevi) [pegasusyayinlari](https://www.twitter.com/pegasusyayinlari)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

LAURENT GOUNELLE

Ve İçinde Uyuyan Hazineyi Bulacaksın

Fransızcadan eviren:

HASAN CAN UTKU

PEGASUS YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kız kardeşim Sophie'ye.

Yaşama götüren kapı dar, yol da çetindir.
Bu yolu bulanlar azdır.
Matta 7:14

BİRİNCİ BÖLÜM

*Bu çağın gidişine uymayın, bunun yerine
düşüncenizin yenilenmesiyle değişin.*

Romalılar, 12:2

1

Alice telefonu kapatırken yüzünde kocaman bir gülümsemenin yayılmasına engel olamadı. Katar'daki müşteri adayı, onun çalıştığı iletişim danışmanlığı şirketini ön elemekten geçirmişti. Teklif altı ay önce gizlilik içinde sunulmuştu. Katar'ın Uluslararası Tanıtım Ajansı, ülkenin imajını düzeltmek ve IŞİD'in finanse edildiğine yönelik kuşku­ları unutturmak konusunda çalışmak üzere kendine Batılı bir ortak arıyordu.

Beş, yalnızca beş şirket ön elemeyi geçebilmişti ve bunların ikisi Amerikan, biri İspanyol, biri Alman, biri de Fransız firmalarıydı. Kazanma olasılıkları beşte bire yükselmişti. Alice'in başaracaklarına olan inancı tamdı.

Derin bir soluk alıp gerinerek koltuğunda yana doğru kaykıldı ve koltuğu çalışma odasının boydan boya camlı duvarının önüne doğru itti. Kestane rengi saçlarının uçları biraz darmadağın duran, uzun bukleleriyle zıtlık yaratan ciddi kesimli tayyörü içinde tam bir iş kadını gibi görünüyordu. Masa lambasını söndürdü ve camdaki yansıması silindi. Montparnasse Gökdeleni'nin elli üçüncü katında, akşam saatinin birkaç hafif bulutla süslü karanlık gökyüzünde sanki havada asılı kalmış gibiydi. Ayaklarının altında şehir bütün hareketliliğiyle yaşıyor, içlerinde milyonlarca insanı barındıran binlerce binada birer birer yanmaya başlayan ışıklar göz alabildiğince yayılıyordu. Bu iş çıkışı saatlerinde yollar araçlarla

dolar, kaldırımlardaysa yavaş adımlarla hareket eden küçücük, önemsiz noktacıklar, karıncalar gibi oradan oraya dolaşırlardı. Alice aşağıdaki o kalabalığa gülümseyerek baktı. İkna edilecek ne çok insan, göğüs gerilecek ne çok meydan okuma, hissedilecek ne çok heyecan vardı orada... Toby Collins'in kişisel gelişim seminerlerine katılmaya başladığından bu yana iş ortamının bütün rekabetçi gerginliğine karşın yaptığı işten tatmin duymasına izin veren bir özgüven kazanmaya başlamıştı.

Bir kere daha soluk alıp gevşedi. Bu saatte Théo, bakıcısıyla birlikte evdeydi. Paul, her akşam olduğu gibi yine eve geç gelecekti. Belki de onu apartmanın kapısına bıraktıklarında kendisi çoktan uyumuş olacaktı. Hukuk bürolarının geç iş çıkışları olmasa gece taksileri nasıl geçineceklerdi acaba?

Yaşasın tatil, diye geçirdi içinden. O zaman ailece hep birlikte olmaya biraz fırsat bulabileceklerdi. Eğer ekibi Katar sözleşmesini koparmayı başarabilirse maaşına zam alacağı kesin sayılırdı. Ya da yüklü bir ikramiye. Bunu ondan esirgeyemezlerdi. Bu parayı büyük bir aile tatiline yatırmak niyetindeydi. Mesela... Neden Avustralya olmasın? Avustralya onun için hâlâ gerçekleştirilememiş bir ergenlik düşüydü.

Telefon çaldı. Babası arıyordu.

“İşteyim baba.”

“Bu hafta sonu Cluny’ye geliyor musun canım?”

“Evet, herhalde.”

“Ne güzel haber bu! Paul de geliyor mu?”

“Çok işi yoksa, Fresnes ya da Fleury-Mérogis hapisanelerinden birindeki müvekkillerini görmesi gerekmeyecekse gelecek. Tabii bir de cumartesi günkü resim kursunu ekmesi gerekecek. Zindanlardan başka tek tutkusu bu çünkü.”

“Selamımı söyle,” dedi babası gülerek. “Aklıma gelmişken, bu sabah Jérémie’ye rastladım. Bugünlerde hiç iyi değil. Annesi çok

endişeleniyor, bundan başka laf edemez oldu. Eğer bu hafta sonu gelersen ona biraz zaman ayırman annesinin çok hoşuna gider.”

Jérémie hasta mıymış? Burgonya’da geçirdiği son hafta sonunda bunu hiç fark etmemişti oysa. İnce uzun vücudu, koyu sarı saçları, masmavi gözleri, her birinden tatlılık okunan ince ve güzel yüz hatları... Cluny’de birlikte geçirdikleri çocuklukları... Manastır yıkıntılarının arasında kovalamaca oynayışları, sürekli tutuştukları o bahisler, üstelik ödülü de hep aynı olurdu: yılbaşı gecesi bir öpücük. Bağ bozumu sırasında üzümleri toplamak yerine gizli gizli yerlerken deliler gibi gülüşmeleri. Dokuz yaşındayken ilk dudaktan öpüşmeleri... Başlatan kendisi olmuş, zavallı çocuk, Edouard Amca’nın domatesleri gibi kıpkırmızı kesilivermişti. Birlikte dünyanın öteki ucuna, insanların baş aşağı yürüdükleri Avustralya’ya yolculuk etmenin düşlerini kurarlardı. Yine Avustralya...

Zavallı Jérémie, onun hasta olduğunu öğrenmek üzücüydü. O radikal kararını aldığı anda herkesi nasıl da şaşırtmıştı! Bütün derslerini hiç zorlanmadan tamamladıktan sonra, sürdürülebilir kalkınma üzerine yüksek lisansını da bitirmişken birdenbire her şeyi bırakıp da yolunu tamamen değiştirmesi...

Jérémie. Bundan birkaç yıl önce, henüz Paul’le tanışmazken önce annesini, hemen arkasından da en iyi arkadaşını kaybedip de darbe üstüne darbe yediği günlerde nasıl da hep yanında olmuştu... Yaşadığı yas Alice’in içinde tam bir varoluş krizi tetiklemişti. Jérémie ise bu dönemde onu hiç bıkmadan dinlemiş, ona bir meleğin sabrını göstererek sevgi dolu bir dayanak, gerçek bir destek sağlamıştı.

Bunun karşılığını verebilmeyi, onun için bir şeyler yapabilmeyi isterdi. Ama ne?

Ayaklarının altındaki kalabalığı süzerken derin bir soluk daha aldı. Onun mesleği psikoterapi değil, kriz yönetimi danışmanlığıydı.

*

* *

Ağır demir kapı açılmaya direnircesine, zıvanalarının üzerinde inledi. Jérémie dışarı süzöldükten sonra hapishanenin kapısını tok bir gürültüyle çarptı. Sağa dönüp küçük Notre-Dame Sokağı'na girdi ve bu güzel mart gününün temiz havasını içine çekti. Ayaklarının altındaki kaldırım taşları güneşten altına çalan bir kahverengiye boyanıyordu.

Sainte-Odile Caddesi'nin köşesinde, uykuya yatmış gibi görünen pencereleri parmaklıklı ciddi vergi dairesi binasının tam karşısında bulunan tütüncü dükkânının önünde, loto biletleri için kuyruğa girmiş tam on insan vardı. Zorunlu vergiden sonra keyfi vergi.

Jérémie ara sokağın sonuna kadar ilerleyerek buradan bu küçük ve sevimli Cluny kentinin ana caddesi olan, bina cepheleri pastel renklerde, dükkân vitrinleriyse rengârenk Lamartine Caddesi'ne çıktı. La Nation kafesinin terasında kahve içmekte olan otuz altı müşteri bulunduğunu gayriihtiyari sayıverdi. *Kahve, zihni uyan-dırmadan uyanık tutuyor*, diye geçirdi içinden.

Biraz ötede, başka bir tütüncü dükkânının önündeki loto kuyruğunda on dört kişi yaşamlarını daha iyi hale getirebilmek için işlerini talihlerine bırakmaya hazırlanıyorlardı.

Jérémie, içinden bir vejetaryeni bile yoldan çıkarabilecek derecede iştah açıcı kokuların yükseldiği şarküteri dükkânı Dupaquier'de yirmi iki müşteri saydı ve Panier voyageur'de de tam on kişi birer kadeh şarap ve birer parça peynirin tadını çıkarıyordu.

Geri dönüp sokağı ters yönde yürümeye başladı. İnişe geçmiş olan güneşin ışıkları Roma mimarisine ait binalardaki taş oymaların yan dikmelerini, pilastlarını, sütuncuklarını ve sütun başlıklarını iyice ortaya çıkarıyordu. Ünlü gözlükçü Wolff'ta da müşteri boldu, görüşlerini daha iyi hale getirmenin peşindeydiler mutlaka. Ama yaşamlarını da daha net görebilecekler miydi acaba?

Şöhreti Beaujolais dağlarını aşmış olan çikolatacı ve pastane Germain'in terasındaki masalarda otuz dört kişi oturuyordu. Jérémie

gölümsedi. Akıllı bedenini tatmin etmekten başka bir şey düşünmeyince insan kendini oburluğa teslim ediyor, dedi kendi kendine.

Sağa sapıp Belediye caddesine girdi ve manastıra doğru yürüyerek terasında ve salonunda toplam yirmi sekiz müşterisi bulunan, Belle Époque üslubunda döşenmiş Café du Centre'ın önünden geçti. Cellier de l'Abbaye'de toplanmış olan şarap severlerin sayısızsa daha bile fazla gibiydi. Manastır meydanına varınca yetmişin üzerinde müşteriyle tıka basa dolu Brasserie du Nord'un etrafından dolaşıp 11 Ağustos 1944, Mercière ve Barre sokaklarını arka arkaya aştı. Seyahat acentesinde müşterilerine yeni gökyüzlerini keşfetme vadinde bulunan reklamları görünce Jérémie gülümsedi.

Karşı tarafta, başka bir şarap evi olan Au plaisir dit vin' de epeyce kalabalıktı. Bilinç düzeyimizi değiştiren ama hiçbir zaman da yükseltmeyen bir içki için böyle bir kelime oyunu komik kaçıyordu.

Sokak, birkaç metre ileride güneşli kilise meydanına çıkıyordu. Cemaatten birkaç kişi avluda sohbet ediyordu. Jérémie, yanlarından geçerken onları selamladı ve kumaş kaplı kapıyı iterek içeri girdi. O, soğuk salona girerken kapı da arkasından boğuk bir körük sesi çıkararak kapandı.

Loş kilisenin içinde, hafif bir tütsü kokusuyla karışık nemli taş kokusu hüküm sürüyordu. Jérémie sıraların arasından geçerek orta sahını aştı ve koronun yerine doğru ilerledi. Ayak sesleri binaya egemen olan sessizliği hiç bozmuyordu. Kutsal eşya odasının içine süzülüp karanlıkta sessizce bekledi. Çanlar çalmaya başlayınca taştan, yüksek kubbenin altında uzun uzun yankılanan çınlamalarını sonuna dek dinledi. Bitince de yavaş yavaş, sunağa doğru yürüdü. Sütunlar görkemli bir sıralanmayla birbirlerini izleyerek bütün sahın boyunca uzanan ve kocaman, kırık kemerler halinde birbirlerine kavuşan kaburga tonozlara doğru yükselerek

1 *Au plaisir dit vin*, eş sesli olarak hem “Şarap denen keyif” hem de “İlahi keyif” anlamına gelebilir. (ç. n.)

hem bakışları hem de zihni yukarı doğru çekiyordu. Kilisedeki her şey devasa büyüklükte görünüyor, ağırbaşlı bir atmosfere sahip mucizevi hacimde bir alan yaratıyordu. Oturma sıraları ve hatta sahının merkez kısmı bile epeyce karanlıktaydı ama insan, başını havaya doğru kaldırıncı ışığı bulabiliyordu, üstelik de tonozları neredeyse doğaüstü bir aydınlığa boğan, parıltılı bir ışıktı bu.

Jérémie başını yere indirip sıralarda oturan cemaate baktı.

On iki.

On iki kişi oturmaktaydı.

Öndeki birkaç sıraya dağılmışlardı.

Ayini başlattı.

2

Ayin bitince Jérémie cemaatinin avluya çıkışına eşlik etti. Birbirine çok da iyi bitıştırilememiş eski kaldırım taşlarıyla kaplı zeminde yansıyan güneş, bir yandan da küçük meydanaiki Ortaçağ binalarının ön cephelerini ışılatmaktaydı.

Yaşını almış iki hanım, iki yanına geçerek ona yapılacak hayır işlerinin düzenlenmesi hakkında sorular sordular. Emekliye ayrılmış yaşlı bağcı Victor, yanına sokulup ona küçük bir hediye kutusu uzattı.

“Buyurun Peder, lütfen bunu size vermeme izin verin.”

Bütün Cluny ahalisinin tanıdığı ve “Şatocu” lakabıyla bilinen bu adam, sırtından hiç eksilmeyen zikzak desenli tüvit ceket ve Karajan’ı andıran darmadağın, beyaz saçlarıyla hafiften modası geçmiş olsa bile yine de gösterişli olan tarzıyla hemen tanınırdı. İşitme yetisini artık yarı yarıya yitirmişti ve bu eksikliğinin üstünü içindeki doğal cömertliği gizlemeye yeterli olmayan görünürde bir otoriterlikle örtmeye çalışıyor, göbeğiyse boyu pek de uzun olmadığı halde epeyce yer kaplamasını sağlıyordu.

Jérémie kutuyu açtı.

“Kol saati mi?”

“Altında bir anlam aramayın! Yalnızca saat takmadığınızı fark ettim, o kadar.”

“Ama çok güzel bir şeymiş bu.”

“Nasıl?”

Arkadaşı Étienne, kekemeliğine karşın onun yardımına koştu. Bu kısa boylu, zayıf adamın yumuşacık yüz hatları, yana taranmış ak saçları ve derin bir nezaket hissi uyandıran bakışları vardı. Bir sağır ile bir kekemenin bu inanılması güç yakınlığı, ilk anda düşünüldüğü kadar gülünç değildi aslında, çünkü Étienne’in samimi sohbetlerde iyice belirginleşen konuşma özü, sesini Victor’a duyurabilmek için bağırarak zorunda kaldığında biraz olsun hafifliyordu.

“Papaz Efendi diyor ki... ço... çok güzelmış!” diye haykırdı arkadaşının kulağına.

“Ah... Fransız malı, Franche-Comté’de yapılmış. Türünün son örneklerinden...”

Étienne eskiden bağcının yanında çalışmış. Ancak yıllar aradaki hiyerarşik mesafeyi yavaş yavaş sildikçe sonunda Victor onun kendisiyle senli benli olmasına bile izin vermiş. Gerçi zaman zaman küçük bir sebep yüzünden Şatocu’nun patlayıverip öfkesini arkadaşının üzerine boca ettiği de olmuyor değildi ama eski patronunun duygusal taşkınlıklarını sineye çekmek konusunda epeyce becerikli olan Étienne bunlara gülüp geçirdi. Her iki adam da bayraklarını bir sonraki kuşağa devretmişlerdi ve Şatocu’nun büyük kızı Étienne’in oğlunu işe almıştı. Büyüklerin zamanında şarapları biraz ekşimsiydi, hatta kötü niyetliler fıçıların çok da iyi yıkanmadığından dem vururlardı. Yine de Fransız halkının hâlâ hızlı tüketim malı şarap içtikleri bir dönemde gayet iyi satılıyordu. Ancak bugün ayakta kalamazlardı. Çocukları bu yüzden ürünün kalitesini artırmak için çok uğraşmışlar ve sonunda da emeklerinin karşılığını alabilmişlerdi. Şimdi artık bölgede çok rağbet görüyorlardı ama henüz şöhretleri Mâcon’un ötesine aşabilmiş değildi.

“Çok nazıksınız,” dedi Jérémie kendini duyurabilmek için sesini iyice yükseltmeye zorlayarak.

“Mercière Sokağı’ndaki Pradille’in dükkânından aldım. Günümüzde hâlâ bir saatin içini açıp onu tamir edebilmeyi becerebilen ender saatçilerden biri o...”

“İyi günler Peder,” dedi Germaine ve Cornélie neredeyse bir ağızdan.

Bu iki ufak tefek ihtiyar kadın dedikoduculuklarıyla bilinir ve bütün şehirde “çifte yobazlar” olarak adlandırılırlardı. Bakışları canlı, saçları siyaha boyalı, burnu irice ve hafif kemerli olan Germaine, koyu renkli kadifeden uzun pantolon eteklerin altına, saçlarının diplerine benzeyen beyaz, kısa çoraplar giyerdi. Cornélie ise gerek silik kişiliği gerekse görünümüyle her zaman manzaraya karışıp giderdi: sarımsı bir bej rengine boyanmış saçlar, bej rengi bir hırka, yerlere kadar sürünen, pilili bej bir etek ve ahşap topuklu bej rengi deri makosenler. Kimi zaman da küçük bir süs ekleyerek başına yeşil bir kadife saç bandı taktığı olurdu.

Jérémie onları selamlayarak izin istedi ve kiliseye geri döndü. Boş sıraları gözden geçirerek sahinı geçti, kutsal eşya odasına varınca da kaftanıyla atkısını çıkarttı. Boğuk ayak sesleri ve hafif bir kumaş hışırtısı dikkatini çekti. Papaz evinin bir kanadında hep birlikte yaşayan bir grup rahibeden biriydi bu. Jérémie yanaşıp ona saat kutusunu uzattı.

“Bunu satıp parasını da yoksullara verirsiniz,” dedi.

Rahibe gülümseyerek kutuyu aldı.

Jérémie, kendisine hediye edilmiş bir saati muhtaçlara bağışlamış olan, on dokuzuncu yüzyılda yaşamış Arslı bir papazı hatırlamıştı. Bunu duyunca saati veren kişi ona bir saat daha hediye etmiş, sonra bir tane daha, ta ki papazın hiçbir zaman saati kullanmayacağını farkına varıncaya dek. Bunun üzerine o da papaza kendi saatini ödünç vererek sonunda onu kolunda bir saat taşıırken görmenin tatminini yaşayabilmiş. Jérémie, çoğu zaman bu Arslı papazı kendine örnek alırdı.

Jérémie, çan kulesine çıkan döner merdivenleri tırmanmaya başladı ve bütün basamakları birer birer çıkararak, kubbenin hemen altında bulunan ve gözetleme yeri diye bilinen açık havadaki küçük alana ulaştı. Sık sık buraya çıkıp yalnız kalarak biraz soluklanmaktan hoşlanırdı.

Kulenin kenarına oturdu. Temiz hava doğanın ve ağaçların hoş kokularıyla doluydu. Bu noktadan Cluny'nin bütün çatıları görülebiliyor, çatıları kaplayan eskimiş kiremitlerin rengi çarkıfeleklerin koyu kırmızı kabuklarını andırıyor, düz kiremitlerin yanı sıra güneye yakın olduğumuzu hatırlatan yuvarlak kiremitlere de rastlanıyordu. Bu kırmızılık gökyüzünün göz alıcı mavisiyle tam bir zıtlık oluşturuyordu. Yukarıdan bakıldığında Ortaçağ kentini çevreleyen ormanlık dağlar bile görülebiliyordu.

On iki kişi...

Henüz gençti, önünde koca bir yaşam vardı ve o bu yaşamı on iki kişiye ayın yapmaya adıyordu. Sessizce derin bir soluk aldı. Onun işi insanlara uyanışın yolunda kılavuzluk etmek, onların ruhlarını beslemek, onları sevince yöneltmekti... On iki kişi. Böyle düşündüğü için hemen kendine kızdı: Böyle sızlanmasına neden olan şey kibir değildi de neydi? Yaptığı şey daha büyük bir cemaatin düşünüyormuş gibi değil miydi? Başını iki yana salladı. Hayır, onun samimiyeti sahiciydi, hiçbir kişisel çıkar taşımadan, tertemiz bir itkiyle hareket ediyordu. İçinden böyle geliyordu. Peki ama karşısında bir dinleyici kitlesi olmayınca içinde duyduğu sesi kime aktarabilecekti? Çoğu ihtiyarcıklardan oluşan, yarısı sırf alışkanlıktan diğer yarısıysa ölümün yaklaştığını hissetmekten doğan batıl bir korkudan gelen on iki kişi...

Jérémie gözleriyle çatıların hemen üzerinde gezinip sonra da manastırın mavi göğe doğru dikilen çan kulesinin arkasında gözden kaybolan bir kuşun uçuşunu izledi. Manastır, daha doğrusu ondan geriye ne kaldıysa... Yapının büyük bölümü devrim sırasında harap

olmuş, bundan sonra da köylülere taş ocağı görevi görmüştü... Oysa burası bir zamanlar Avrupa'nın dört bir yanındaki bin iki yüz manastırın ve içlerinde yaşayan on bine yakın keşişin üzerinde hüküm süren bir dinî merkez, Hıristiyanlığın en yüksek makamlarından biriymiş. Başındaki rahip doğrudan Vatikan'a bağlı olduğundan son derecede büyük bir nüfuza sahipmiş, zaten Cluny'den de birden fazla papa çıkmış. Ya bugün ondan geriye kalan neydi? Dört yüz kişiyi içine alabilecek büyüklükte inşa edilmiş bir kilisenin içinde kaybolup giden on iki kişilik bir cemaat.

Derin bir soluk alarak temiz havayı içine çekti. Aşağıda, çok aşağılarda ana caddede ve ona çıkan ara sokaklarda dolaşan insanlar bir minyatür gibi görünüyordular. Uzun uzun onları izleyerek, bir kendisine gelecek olsalar uyanışlarına katkıda bulunmayı nasıl da isteyeceği bütün bu ruhları düşündü. Oysa bunun için bir bilinç sıçraması yaşamaları, yaşamda paradan, alışveriş, video oyunları, cinsellik ve televizyon gibi sıradan zevklerden daha başka şeyler de olduğunu sezmeleri gerekiyordu... Böyle bir şey hâlâ mümkün olabilir miydi? Kendini yok olmakta olan bir dinin son temsilcilerinden biriymiş gibi hissediyor, içindeki heyecanın alay konusu olduğu, yaşamda hiçbir işe yaramadığı duygusu üzerine bütün ağırlığıyla çöküyordu.

Sürdürülebilir kalkınma üzerine yüksek lisans yapmakta olduğu günlerde bir kömür madenine gidişini hâlâ zaman zaman hatırlardı. Madenin müdürü geçmişte kalmış bir enerji biçimini savunduğunu anlayamıyordu. Sanki her şey yolundaymış gibi işini sürdürüyor, müşterilerinin de, işçilerinin de gitgide azalmakta olduğundan, madenin yakın bir gelecekte kapanmaya mahkûm olduğundan tamamen habersizmiş gibi çalışmalarından söz edip duruyordu. Jérémie bu adamcağıza acımişti. Oysa bugün şimdi kendi de onunla aynı durumdaymış gibi hissediyordu. Tek farkı kömürün insanlık için kötü bir şey olmasıydı. Maden yüzünden insanlar yerin dibine

kadar iniyorlar, sonra da akşam olduğunda yüzleri, gözleri kapkara çıkıyorlardı. Böyle bir Şeyin ortadan kayboluŐu belki de olumlu yöndeki bir evrimin belirtisiydi. Oysa ruhaniyet insanı yükseltir, zirveye çıkarırdı. Eğer bu ortadan yok olursa geriye ne kalacaktı?

J r mie i geçirdi. Kendini çaresiz, bezgin, aylak hissediyordu. Oysa bir bakıma da bu  kk nl ğ  kabulleniyordu. İinin en derinliklerinde bir yerlerde bunu hissedebiliyordu: IŞık karanlığın en koyu olduğu yerden doğardı hep.

3

Alt katta oturan komşu içeri girdikten sonra asansörün kapısı hafif bir esinti çıkararak kapandı ve iniş kaldığı yerden devam etti. Bu sarışın kadının görünüşü fazlasıyla özenli, neredeyse aşırı sofistkeydi. Alice, oğlunun avucunun içindeki minik elini sıkarak gözlerini katların değişip duran ışıklı numaralarına öfkeyle dikmişti. Kocas bu sürtüğe ne diye gülümsemişti öyle? İnsanın bakmakta olduğu bir çocuğu olmayınca, gelirinin yarısını kıyafetlerine, sabahının bir buçuk saatini de makyaj yapmaya ayıracak fırsatı bulunca güzel görünmek hiç de zor iş değildi. Kocas da oltaya hemen gelivermişti işte. Dayanılır gibi değildi.

Zemin kata indiklerinde kapı açıldı. Süslü kadın, küçük Gucci marka el çantasını omzuna takarak yüksek topuklarının üzerinde çıkışa doğru yöneldi. Alice de hem oğlunu hem de Delsey marka valizini taksi durağına doğru çekistirdi. Paul, bir elinde bir yolculuk çantası, diğerinde cep telefonuyl arkalarından geliyor, bir yandan yürürken bir yandan da ya e-postalarını ya da gazeteleri gözden geçiriyordu.

İki saat sonra Mâcon'daki hızlı tren istasyonundan kiralamış oldukları arabayı Alice'in babasının Cluny'deki evinin önüne park ettiler. On sekizinci yüzyıldan kalma bu evin küçük karolu, yüksek, beyaz pencereleri, zeytin yeşili kepenkleri ve salkım çiçeklerine boğulmuş, uçuk pembe kireçten çok şirin bir ön cephesi vardı.

Théo koşup heyecanla zili çaldı. Dedesi kapıyı açınca çocuk onun bacaklarının arasından içeri daldı.

“Benden çok salıncağı özlemiş,” dedi ihtiyar gülerek. “Yolculuğunuz iyi geçti mi?”

Alice babasını öptü. Paul de adamla el sıkıştı. Babasını her ziyaretinde ilerleyen yaşına karşın böylesine dingin bulmak Alice’i mutlu ediyordu. Yaşlı adamın mavi gözlerinin çevresine doğru uyumlu biçimde çekilmekte olan sayısız kırışıqlarla dolu yüzü, incecik telli beyaz saçlarının altında ısıllı ısıldı.

İçeri girince, elinde bir fincan çayla karşılarında buldukları Jérémie’nin annesi Madeleine’i selamladılar. Paul elinde bavullarla üst kata çıktı.

“Ben fazla kalmayacağım,” dedi Madeleine ayağa kalkarak. “Sizi ailece baş başa bırakayım.”

“Kalın lütfen!” dedi Alice.

“Kendi dertlerimle sizin de başınızı ağrıtmayayım. Az önce de babana Jérémie’yle ilgili dert yanıyordum. Beni çok endişelendiriyor, biliyor musun?”

Kadın kapıya doğru yöneldi.

“Babam birazcık çıtlatmıştı.”

Kapı eşiğine geldiklerinde yaşlı kadın bir an dönüp dudaklarında hüznü bir gülümsemeyle Alice’in yüzüne dalgınca baktı.

“Tanrı’ya duyduğuşevgiyle sana olan aşkı arasında nasıl da ikiye bölünmüştü... Aslında sana da bir tanrıça gibi tapardı ya! Seçimini senden yana yapmış olsaydı keşke, şimdi bu durumda olmayacaktı!”

Alice kadının arkasından şaşkınlıkla bakakaldı.

“Çay içer misin canım?” diye seslendi babası içeriden.

“Geliyorum.”

Zihninden düşünceler hızla geçip gidiyordu. Geride kalmış yıllarda Jérémie’nin gerçekten de onu baştan çıkarmaya çalıştığını

şimdi hayal meyal hatırlıyordu. Hiç de becerikli değildi üstelik. Ama ona hiç umut vermemiş, çocuğun duygularıyla hiç oynamamıştı. Aralarındaki dostluk onun için çok önemliydi ama ilişkileri başka bir düzlemde gelişemezdi. Jérémie de buna kötü bir tepki vermemiş, hatta hiçbir duygu belirtisi bile göstermemiş, arkadaşlıkları da sanki hiçbir şey olmamış gibi devam etmişti. Alice de bunun gelip geçici bir heves olduğu sonucuna varmıştı. Ne de olsa o yaşlarda insan en çok kimi görüyorsa ona âşık olduğu sanısına kolayca kapılabilirdi. Çocuğun kendisine bu derecede tutulmuş olabileceğini hiç aklından geçirmemişti. Ne zaman olmuştu bu? Seminere başlamasından önceydi mutlaka.

Alice gerginlikle dudaklarını kemirdi.

Daha sonraları, yas tuttuğu dönemde kendi yaşadığı kişisel krizi hatırladı. Aslında bundan çok kısa bir süre sonra olmalıydı. Ve bu süre boyunca Jérémie onu hep dinlemiş, ona yardım etmiş, destek olmuştu... Karşılık bulamayan aşkına rağmen, sanki hiçbir şey olmamış gibi.

“Al canım, çayın.”

“Teşekkür ederim baba.”

Alice mekanik bir hareketle fincanı dudaklarına götürdü ve dili yandı. Meğer ne kadar körmüşüm, diye düşündü. Geçmişte Jérémie'nin duygularını hiç göremediği gibi şimdi de onun depresyonda olduğunun farkına varamamıştı. Cluny'de geçirdiği hafta sonlarında onu düzenli olarak gördüğü halde hiçbir şey sezmemişti. Hem de hiç. İş hayatı onu en yakın dostlarından bile uzaklaştırıyordu...

Birden kendini çok bencil hissetti. Jérémie'nin onun kocasını nasıl da sıcak biçimde kucakladığını düşününce yüreği sıkıştı. Gerçekten de aziz gibi bir adamdı o. Şimdi onun da bu iyiliklerin karşılığını vermesi, onun için bir şeyler yapması gerekiyordu. Ne olursa olsun, ona kendini daha iyi hissettirecek bir şeyler. Bunu hak ediyordu o. Ona bu kadarını borçluydu.

*

* *

“Beni nereye götürüyorsun?” diye sordu Jérémie gülerek. “Papaz evinden çıkarken böyle kaçırılmaya hiç alışkın değilim!”

Kiralık, küçük, kırmızı Peugeot Cluny'den son sürat çıkarak şehirlerarası yola girdi.

“Chapaize'e. Saint Martin'e.”

“Bir öğle yemeği için ta Chapaize'e mi gidiyoruz yani?”

“Aman, dünyanın bir ucu değil ya, on beş dakikada oradayız. Orası daha sakindir, Cluny'de herkes seni tanıyor.”

“Ailen de gelecek mi?”

Alice başını iki yana salladı.

“Paul evde dinleniyor. Théo'ya resim öğretmeye başladı. Hukuk dışındaki tek tutkusu bu.”

Birkaç dakika sonra kırmızı araba, ağaçlık tepelerin arasında kalan bağlarla dolu vadilerin arasından geçiyordu. Alice camı indirdi. Aracın içini şahane kokulu bir hava doldurdu.

Arabayı sessiz sakin köyün girişinde park edip dört köşeli muhteşem çan kulesi göğe doğru yükselen Katolik kilisesinin tam karşısındaki Saint Martin'e kadar yürüyerek güneşli bir masaya oturdular. Chapaize bazıları sıcak renklerde eski usul kireçle kaplı olan, çoğunda salkım çiçekleri ya da acemborularıyla süslü balkonları ve çatı katları bulunan eski taştan evleriyle neredeyse hiç el değmemiş bir köydü.

“Buraya sık sık geliyor musun?” diye sordu Jérémie.

Siparişlerini verdiler.

İsmarladıkları beyaz şarap hemen geldi. Burgonya'da yemekten önce aperitif içmek âdetlendi.

Alice kadehini kaldırdı.

“Bu öğlen vakti işleyeceğimiz oburluk günahına içelim!”

Kadehlerini tokuşturdular. Alice bir yudum içti. Mmmm... Harikuladeydi.

“Ayn şarabından iyidir herhalde?”

Jérémie gülümsemekle yetindi.

Bir sessizlik oldu.

“Annene rastladım...”

Tepki gelmedi.

“Senin için... endişelendiğini söylüyor.”

“Anneler her zaman endişelenirler.”

Sessizlik.

Sokağın karşı tarafındaki kilisenin çanı bir kere çaldı, sesi uzun süre titreştikten sonra yavaşça azalarak yok oldu. Köyde, sanki zaman durmuş gibi büyük bir sessizlik hüküm sürüyordu. Bu mart sonunda hava hâlâ serindi aslında ama parıltılı güneş tıpkı çan kulesinin ve kemerli ön cephenin sarı taşlarını ısıttığı gibi insanın yüzünü de yakıyordu.

Alice uzun bir süre sessizce bekledikten sonra, nihayet suya atlayıverdi.

“Senin için ben de endişeleniyorum.”

“İyiym ben,” diye yanıtladı adam biraz fazlaca hızlı.

Alice dudağını büktü.

“Jérémie, hiç de iyi olmadığını görebilmek için psikolog olmaya gerek yok...”

Jérémie başlangıçta sessiz kaldıysa da sonunda Alice’in becerikliliği onun çekingenliğine üstün geldi ve içindeki rahatsızlığı, temelde cemaatinin sayısının görevini yerine getirebilmesine engel olacak kadar gülünç rakamlara düşmüş olmasından kaynaklanan isteksizliğini, hareket alanının bu kadar daralmış olmasından dolayı hissetmekte olduğu yararsızlık duygusunu ona açtı. Bunlarla birlikte duyduğu çaresizliği, İsa’nın mesajlarının yerine ulaşmadığına, bizzat

kendi cemaatinin bile onun öğretilerini gündelik yaşamlarında doğru dürüst uygulamadıklarına ilişkin izlenimini de onunla paylaştı.

Elinden onun bu güçsüzlük hissine merhamet duymaktan başka bir şey gelmeyen Alice onu hiç kesmeden dinledi. Gerçekten de yararı bu kadar tartışmaya açık bir görevi yerine getirmeye devam edebilecek gücü kim kendinde bulabiliyordu ki?

Jrmie iini iyice boşalttıktan sonra yine sessizlik oldu. Ortamdaki sakinliğin içinde sessizliği bozabilecek hiçbir şey bulunmuyordu. Karşıdaki kilise, her ne kadar güneş tarafından cömertçe aydınlatılmış olsa da uykuya yatmış gibi görünüyordu.

“Senin için yapabileceğim bir şey var,” dedi Alice. “Eğer bana izin verirsen, pazarlama stratejini baştan sona gözden geçirebilirim. Benim işim bu zaten.”

“Pazarlama stratejimi mi?”

Az kalsın boğulacaktı.

“Lafın gelişi işte, anladın sen...”

“Benimki bir kilise Alice, şirket değil. Hiçbir şey satmıyorum ben.”

“Benim tek istediğim insanlarla nasıl konuştuğunu inceleyip bunu onların beklentilerine nasıl uyarlayabileceğimize bakmak, o kadar.”

“Onların beklentilerine mi?” dedi adam belli bir mesafeyle.

“Dinle beni, bir şeyler yapmanın, başka türlü bir yaklaşımla insanlara ulaşabilmenin bir yolu mutlaka vardır.”

Jrmie bir kaşını havaya kaldırıp, hüzünle gülümsedi.

“İyi niyetin beni çok duygulandırdı ama hiç tanımadığın böyle bir alanda bana nasıl yardım edebileceğini düşünüyorsun ki? İnançlı bile değilsin sen...”

Alice dudağını büktü.

“Hiç dert değil,” diye yalan söyledi. “Bilmediğim alanlarda çalışmaya alışkınım ben. İşimin özü bu zaten. Konuya birazcık aşına olmam yeterli olur. Geri kalanı çocuk oyuncağı.”

Karşısındakinin kuşkulu bakışlarını görünce ekledi:

“Sence ben lazanya konusunda uzman mıyım? Ya da kakaolu fındık kreması? Veya otomobil? Hayır, değilim. Ama bu Findus’a at etinden lazanya skandalında, Ferrero’ya Nutella’daki ftalat meselesinde ya da Volkswagen’e emisyon hilesi davasında danışmanlıkta bulunmama engel olmadı.”

“Durumumu bu ümitsiz vakalara benzettiğin için teşekkürlerimi sunarım...”

Alice gülümsemek için kendini zorladı ve sonra da kadehini eline alıp, gözünü Jérémie’den hiç ayırmadan yavaş yavaş bir yudum içti.

“Hem zaten,” diye devam etti Jérémie, “sözünü ettiğin örneklerin hepsi ürün satışlarıyla ilgili sorunlara ait. Somut, maddi şeyler. Ruhani konularda yetkinliğin olduğunu pek sanmıyorum. Ruhaniyetin maddeyle hiçbir benzer yanı yoktur.”

Alice bu sözlerden fena halde gücenmişti. Onu ne sanıyordu yani? Kakaolu fındık kremasından başka bir şeyden anlamayacak biri mi?

Oysa o danışmanlık unvanından her zaman gurur duyar, alanında büyük saygı görürdü, şimdi de kocaman bir uluslararası sözleşmeyi bağlayabilmek için görüşmeleri yürütüyordu. Her gün binlerce müşteriye etkileyecek tavsiyelerde bulunuyordu...

“Söylesene bakayım, senin cemaat kaç kişiydi?”

Jérémie çaresizlikle omuzlarını kaldırdı.

“Yapacak hiçbir şey yok. Kayıp bir vaka bu, bitmiş artık.”

Alice kendini, bir gölü yüzerek geçebileceğine inanırken kendisine hayal gördüğü söylenen bir çocuk gibi hissediyordu.

Bundan önce en son biri ona başarısız olacağını söylediğinde şu an çalıştığı şirkete stajyer olarak yeni girmişti. Kendisine verilmiş

olan tek iş toplantı tutanaklarını tutmak olduğu halde o bir müşteri için tavsiyede bulunmaya cüret göstermişti. Kendisine haddini nazikçe bildirmişlerdi: Tavsiyesi olacak şey değildi, müşteri bunu asla kabul etmezdi. Fikrinin değerinden kuşku duymadığı için ısrarcı olmuş ve bunu müşteriye açabilme hakkını elde edebilmek için iyice çırpınmıştı. Sonunda müşteri bu fikri yalnızca benimsemekle kalmamış, uygulanması da büyük bir başarıyla sonuçlanmıştı. Bu sayede stajı süresiz sözleşmeye dönüşmüştü.

Ruhani konularda yetkinliğin olduğunu pek sanmıyorum...

Hazmı güç sözler...

“Bana iki ay ver, cemaatinin sayısını iki katına çıkarmanın bir yolunu bulacağım!”

Adam gözlerini devirdi.

“Bunu nasıl yapabileceksin hiç aklım almıyor... Ama zaten ha on iki olmuş, ha yirmi dört, bu fazla bir şeyi de değiştirmiyor...”

Alice, onun gözlerinin içine baktı.

“Yüz! Benim tavsiyelerime kulak ver, ben de senin kilisene yüz kişi getireyim!”

Jérémie üzüntüyle iç geçirdi.

“Yanılıyorsun Alice. Mümkün değil bu. Tamamen hayal görüyorsun. Ticaret dünyasından söz etmiyoruz burada. Senin şirketlerde uyguladıkların kiliseye taşınabilecek şeyler değil.”

Karşısındaki onun sözüne güvenmedikçe Alice’in içindeki yeteneğini kanıtlama arzusu daha da alevleniyordu.

“Başarabileceğime bahse girerim.”

“Bunun için ne yapabileceğini bile hiç anlayamıyorum. Bana ne türden tavsiyelerde bulunacaksın ki?”

“Bunu söyleyebilmem için henüz çok erken. Ama bir yolunu bulacağım. İşim bu benim.”

Adam yanıt vermedi.

“Bahse var mısın?”

“Kilisede toplayabildiğimiz bağışlarla seninle nesine bahse girebilmemi bekliyorsun ki?”

Alice ona en güzel gülümsemesiyle baktı.

“Yılbaşı gecesi bir öpücüğüne.”

Jérémie geçmişini hatırlayarak gülümsedikten sonra mırıldandı:

“Kabul.”

Şarapları tazelenince yeniden kadeh tokuşturdular.

Alice, arkadaşını ikna edebilmiş olmanın verdiği tatminin tadını çıkarırcasına bir yudum içti.

Şimdi ona düşen kolları sıvamaktı. Nereden başlayıp nasıl ilerleyeceğini kendi de bilmiyordu.

Bu alan onun için tamamen yabancıydı ve bu da zorluğu, Jérémie'nin de öngördüğü gibi iyice büyütüyordu. Ama asıl sorun başkaydı...

Bunu ona nasıl itiraf edecekti?

Bir yudum daha şarap içti.

Yalnızca derinden inançsız bir ateist olmakla kalmıyordu aynı zamanda dine ilişkin her türlü şeye karşı alerjisi vardı, aşırı dindar insanlardan nefret ederdi ve ne zaman bir kiliseye adım atacak olsa kendini fena halde rahatsız hissederdi.

4

Her şeyden önce kitaba birazcık aşina olması gerekiyordu, tam olarak neden söz ettiğini bilebilmek için. Ama herhalde o kitabı otobüste veya dışçisinde ya da kuaföründe sıra beklerken karıştıracak değildi. Hele iş yerinde hiç olmazdı. Ne de olsa bu bir müşterinin basın dosyasını ya da kendi şirketinin işletme planını gözden geçirmeye benzemezdi, ulu orta açıp da İncil okumak tuhaf bir şey olur, onu utandırırıldı...

O da kendine bir kılıf uydurdu: Paul'ün okumakta olduğu, akşamları evde ortalıkta gezinmekte olan kitabın kapağını alıp bir kopyasını çıkarttı ve şeklini uydurmak için birazcık kesip biçtikten sonra kendine mükemmel bir kitap kapağı hazırlamış oldu.

Bu sayede, bu pazartesi akşamı, hiçbir işi olmadığı halde akşamın yedisine kadar bürosunda oyalandıktan sonra, çantasından Dalloz yayınlarınca basılmış, kocaman beyaz harflerle yazılı MEDENİ KANUN başlığını taşıyan kıpkırmızı kitabını çıkardı. Kapağın bir köşesine de yayıncı tarafından 716. maddeden yapılmış bir alıntı iliştirilmişti: “Bir hazinenin mülkiyeti onu elinde bulundurana aittir...” Kitabın içinde de düzen kusursuzdu: asıyla aynı incelikte sayfalar, sütunlar halinde sıralanmış küçük karakterlerden oluşan aynı metin formatı. Sahteciliğin farkına varabilmek için okumaya başlamak gerekiyordu: Yasaların yerini Tanrı'nın yasası alıyordu.

Bir saat kadar sonra, çalışma masasının üzerine yarı yarıya yayılmış bir halde gözleri okumaktan yorgun düşmüş Alice, aresizlik içinde dudaklarını kemiriyordu. Jérémie'ye yardımcı olmayı kendine görev edinmiş olmasa fena halde abartılı, hatta acınası bulduğu bu metni okurken gülmekten katılıyor olurdu. Başı sonu belli olmayan bir yığın saçmalık, tamamen sapkınca olmadıklarında da uygulanmaları hiç mümkün olmayan bir sürü ibret dersi...

Verdiği sözü tutabilmesi nasıl mümkün olacaktı acaba?

Ne mutlu hakaretlere uğrayanlara, diyordu İsa.

Tabii ya. Hakarete uğramaktan büyük mutluluk mu var? Hepimiz sürekli bunun düşünüyü kurarız zaten...

Ne mutlu zihnen yoksul olanlara.

Bu da doğrudu işte: Zihnimi geliştireceğim diye yirmi beş yaşına gelinceye dek okul sıralarında dirsek çürütmenin ne âlemi vardı? Oysa mutlu olmanın yolu zihnin boş olmasından geçiyormuş! Zaten herkes bilirdi bunu: Eğer zihniniz çalışmıyorsa kimse sizin saflığınızdan yararlanacak, sizi sövmürmeye kalkışacak, sizi alaya alacak değildi ya...

Sağ yanağınıza vurana öbür yanağınızı da çevirin.

Elbette... Bunu neden daha önce düşünemedimse, diye geçirdi iinden.

Kendini yücelten herkes alçaltılacaktır.

İşe bakın, sanki yeni okul yasası gibi.

Cennetin krallığına en son girebilenler zenginler olacaktır.

Zengin olmaya çalışmak için bir neden daha, diye düşündü Alice, cennete gitmek için hiç de acelem yok benim! Demek ki özet-

leyecek olursak mutlu olmamız için sersem olmamız, hakaretlere uğramamız, kendimizi ayaklar altında çiğnetmemiz, alçalmamız ve yoksulluğa düşmemiz gerekiyormuş. Güzel bir program.

İbrahim doğmadan önce ben varım.

İbrahim doğmadı ama ben varım, öyle mi? Vay canına... Dil-bilgisiyle de pek arası yoktu anlaşılan.

İkiden bir yaptığınızda...

Matematikle de öyle.

...hepsi bir olsunlar. Baba, senin bende olduğun ve benim sende olduğum gibi, onlar da bizde olsunlar.

Sanırsın ki çift cinsiyetli enestçi salyangozlar birbirlerini döllüyorlar.

Edep yerlerinizden soyunduğunuzda ve küçük çocuklar gibi el-bisenizi ayaklar altına alıp üzerine bastığınızda, o zaman diri olanın oğlunu göreceksiniz...

Çıplaklar kampı kurmayı mı istiyormuş? Madem öyle, geçen sene Roma'daki bir eşcinseller saunasında çıtırçıplak yakalanan o kardinallere ne diye o kadar kızmışlardı acaba?

"Hukuki bir sorunun mu var?" diye sordu Alice'le aynı büroyu paylaşan çalışma arkadaşı Rachid.

Alice başını iki yana salladı ama medeni kanununu tutan parmakları birazcık katılaştı.

"Bir müşterim için."

"Bu ara neyin üstünde çalışıyorsun?"

"Eskimiş bir şeyi yeniden piyasaya sürmeyi istiyorlar."

"Ah... Benim de başımdan geçti. Benimki Duralex içindi, en az kırk yıldır hiçbir gelişme göstermemiş bardak modelleri. En

berbat müşteri dosyaları bunlardır. Skandalları unutturmayı her zaman tercih ederim, öylesi çok daha heyecan verici oluyor. Senin ürün kaç senelik?”

Alice dudağını büktü.

“Yaklaşık iki bin.”

“Vay canına! Seninki de iyice küflüymüş...”

Alice zoraki gülümseyip okumaya geri döndü.

Düşmanlarınızı sevin, sizden nefret edenlere iyilik yapın...

O sırada, müşteri hesaplarının muhasebesinden sorumlu olan Arnaud büroya girdi. Arnaud, katlanılmaz bir “ben haklıyım”cıydı. Esmer teni ve mavi gözleriyle pekâlâ da yakışıklı sayılabilirdi, tabii eğer sevimsiz kişiliği onu çirkinleştirmeseydi.

“Ikea dosyasının saat çizelgelerinde saçmalamışsınız,” dedi.

Alice gözlerini devirdi. Rachid ile birlikte Ikea besinleriyle ilgili skandal için en az iki ay didinmişlerdi, özellikle de içinde dışkısal madde bulunan altı bin adet çikolatalı tartın satışı konusunda.

“Nasıl saçmalamışsınız yani?”

“Faturalandırılmış saatlerin bulunmadığı günlerde kilometreler bildirmişsiniz,” dedi iğrenç derecede küçümseyici bir tavırla.

Sessizlik. Alice ve arkadaşı şaşkınlıkla bakiştılar.

“Hangi günlerde kilometre yapılmışsa onları bildirdik,” dedi Rachid.

“Öyle mi? Müşteri için çalışmadığınız günlerde de kilometre yapıyorsunuz demek, ha? Hiç mantıklı değil bu.”

“Hiç mantıklı değil bu” ifadesini ikide bir kullanarak karşısındakini aptal yerine koymaya bayılırdı.

Alice hiçbir karşılık vermeyip adamın içeri girmesine engel olmak için dikkatini okumasına yöneltmeye çalıştı.

...size lanet edenler için iyilik dileyin.

“Bilemiyorum,” dedi Rachid. “Belki de sabah erken saatteki bir randevuya saatinde yetişebilmek için bir gece önce yol yapmışızdır?”

“Bilemiyorsun, bilemiyorsun... Sen bilmezsen ben nereden bileceğim acaba?”

Alice onun söylene söylene uzaklaşmasını seyrederken ağzının içinden mırıldandı:

...size hakaret edenler için dua edin..

“Ne diyorsun sen öyle?” diye sordu Rachid gülmesine engel olamadan.

“Hiç, hiç... Okuduğum metinde İsa’dan bir alıntı var. Sen anlamazsın...”

“Tatlım, İsa İslam’ın kabul ettiği beş büyük peygamberden biridir.”

Buyurun bakalım. Bir bu eksikti. Şu günlerde onu tetiklemek için bundan daha iyi bir sebep bulamazdı herhalde...

“Bir an durup düşün,” diye devam etti Rachid, “muhasabe bölümünde çalışıyor olsaydık bütün bir gün Arnaud’yla burun burna olacaktık. İnsanın böyle bir patronunun olması cehennem gibi olmalı...”

“Altında çalışanların nasıl bir kaçıklar sürüsü olduğuna dikkat ettin mi hiç? Herkesi deli ediyor olmalı.”

Rachid başıyla onayladı.

“Doğru, hem ayrıca işe adam almak konusunda da hiç iyi değil.”

O konuda İsa da pek iyi sayılmazmış, diye geçirdi içinden Alice. Yanına seçtiği on iki kişiden biri hiçbir şeyi bir türlü anlamıyormuş, hatta sonunda da onu inkâr etmiş, bir diğeri ona ihanet etmiş, geri kalanların hepsi ise işler kızışmaya başladığı anda hırsızlar çetesi gibi sıvışıp gitmişler! İçlerinden bir teki bile ona sadık kalmamış... Hem zaten kendi de gerçek bir önder değilmiş: Sürekli inancını kendi havarilerine bir türlü aktaramadığından yakınıp durmuş.

Alice İncil'i kapatıp elinin tersiyle itti. Bütün şevkinin kırıldığını hissediyordu. Meslek yaşamında ilk defa kendini başarılması mümkün olmayan bir görevle karşı karşıya buluyordu.

İçini çekti. Yanı başında Rachid, az önce yarım kalan telefon görüşmesini sürdürmeye koyulmuştu. Koltuğunu camın önüne doğru sürükledi. Paris'in gri çatılarından oluşan okyanusun içinde şurada burada can çekişmekte olan bir dinin son kalıntıları olan birkaç çan kulesi yükseliyordu. Tuhaftı ama, her ne kadar bu yapıların içine adım atmaktan nefret ediyor olsa da içinde bir yerlerde onlara karşı sırf mimari güzelliklerinin ötesinde olan belli bir bağlılığa sahip olduğunu hissediyordu. Herhalde içinden çıkmış olduğu uygarlığa duyduğu aidiyetin bir belirtisiydi bu.

Derin bir iç geçirdi.

Belki bütün iradesini kullanırsa, bütün yeteneklerini harekete geçirip de cesaretini toplamayı başarabilirse, bir ihtimal elinden bir şeyler gelebilirdi... Ne de olsa müşterileri kendilerine kakalı tartlar yedirmiş olan Ikea'nın lokantalarına geri döndürebilmeyi başarmıştı.

5

Sevinçten ürperin! Sevinçten ürperin!

Cluny'deki Notre-Dame Kilisesi'nin en arka sırasında oturmuş olan Alice, bu dinî yakarışları dinlerken içini kemirmekte olan kahkahaları tutabilmek için çaba harcıyordu. Kendini bütün gücüyle tutmaktan böğrüne ağrılar girmişti.

Giyim tarzlarıyla Versaille'ın Katoliklerini banliyölerin ayakta-kımı gibi bırakacak olan dedikoducu iki yobaz Germaine ile Cornélie kendilerinden geçmişçesine dua ediyorlardı:

Rabde büyük sevinç duyacağım

Tanrım'la yüreğim coşacak.

Derin soluk al, gülmemek için derin soluk al. Küçük küçük al ama yoksa ciğerlerini havayla doldurmaya kalkışırsan kahkahayı koyuverebilirsin.

Tanrımız Egemenlik sürüyor.

Sevinelim, coşalım!

Jérémie'nin yüzündeki perişan ifade, yakarışın coşkulu ezgi-siyle zıtlık oluşturunuyordu.

Sevinç çığlıklarıyla müjdeyi yayın.

Her şeye karşın bu gülme isteği iyi gelmiş, kiliseye her girişinde hissettiği o ait olmadığı yerde bulunma duygusunu ve her seferinde yaşadığı iç çatışmayı unutturmuştu: İkiyüzlü bir yapmacıklıkla haç

çıkarmak mı yoksa çıkarmayıp da dinsiz damgası yediğini hissetmek mi daha iyiydi?

Onu ezgilerle ilahilerle övün.

Bütün harikalarını anlatın!

Alice doğduğunda, babasının isteği üzerine, gerçek inançtan çok alışkanlık gereği vaftiz edilmişti ama annesi, dine karşı kendi annesinden miras aldığı soğukluk dolayısıyla buna hiç gönüllü olmamıştı. Rahibeler tarafından büyütülmüş olan anneannesi ruhsal açıdan dengesiz bir başrahibenin istismarından çok çekmiş olduğundan bu konuda kötü anılara sahipti. Alice'in dinle olan teması da vaftiz töreniyle sınırlı kalmıştı. Hiçbir din eğitimi almamıştı. Doğal olarak da ateist olarak büyümüştü.

Tadın da görün, Rab ne iyidir.

Ne mutlu ona sığınan adama.

Bir anda Alice'in aklına bir fikir geldi ve hemen açıp medeni kanununa baktı. İşinin alışkanlığı olarak, Yeni Ahit'i iyice özümseyebilmek için tam üç defa okumuş olmasına karşın aradığı bölümü bulması biraz zaman aldı. İşte, bulmuştu! Matta İncili'nde, altıncı babın altıncı ayetiydi bu. İsa ibadethaneler yerine herkesin evinde tek başına dua etmesini öğütüyordu. Zaten kendi de bu yerlere pek gitmiyordu: "Dua edeceğiniz zaman iç odanıza çekilip kapıyı örtün ve gizlide olan Baba'nıza dua edin. Gizlilik içinde yapılanı gören Baba'nız sizi ödüllendirecektir." O zaman İsa'nın müritleri ne diye hep birlikte dua etmek için kiliselerde toplanıyorlardı? Tuhaf şey...

Jérémie daha sonra cemaatine bir mezmur tekrar ettirdi:

Ey Tanrı, lütfet bana,

Sevgin uğruna;

Sil isyanlarımı,

Sınırsız merhametin uğruna.

Tümüyle yıka beni suçumdan,

Arıt beni günahımdan.

Çünkü biliyorum isyanlarımı,

Günahım sürekli karşımda.

Sana karşı, yalnız sana karşı günah işledim,

Senin gözünde kötü olanı yaptım.

Bunu ilk günahla ve insanın bundan kaynaklanan doğal günahkârlığıyla ilgili bir vaaza bağladı. Oysa Alice kesinlikle emindi: İncil içinde İsa ilk günahı hiç söz etmiyordu. Buna dolaylı bir atıfta bile bulunmuyordu. Bir kere olsun. Bu tutarsızlık niyeydi ki?

Kilisenin en arkasında oturduğu yerden bütün sahını ve koro yerini iyice görebiliyordu. Başını kaldırdığındaysa taştan oyulmuş bir sürü yüzle karşılaşıyordu. Bunlardan bir tanesi Cluny’de çok ünlüydü: Tek bir tacın altında üç tane yüze sahip olan Pidou Berlu.

Cemaat, bu geniş alanın içinde kaybolmuş bir avuç insandan ibaretti. Arkalarında çaresizce bomboş duran sıralar uzanıp gidiyordu. Sağ tarafta, koyu renkli ahşaptan, tozlu bir günah çıkarma kabini vardı. Sırf görüntüsü bile Alice’i rahatsız etmeye yetiyor, bunun nedenini ise hiç anlayamıyordu.

Oturduğu yerin arkasında bir masanın üstüne yığılmış dinî broşürler duruyordu. Bir tanesinin üzerinde Vatikan’ın altın süslemeleri altında duran Papa’nın bir fotoğrafı vardı.

İsa kendisini Yahudilerin kralı yapmak istediklerinde kaçıp gitmiş, daha sonraları da bir Romalıya, “Benim Krallığım bu dünyada değildir,” demişti. Oysa Vatikan resmî anlamda bir devletti ve Papa da tacı, tebaası ve hazinesi bulunan bir hükümdardı. Onun krallığı pekâlâ da bu dünyadaydı işte...

Alice birden, ayinden önce Jérémie’nin kilise avlusuna gelişini hatırladı. Cemaatten herkesin onu “Günaydın peder” diyerek selamlamış olması dikkatini çekmişti. Medeni kanununun sayfalarını karıştırarak onu şaşırtan şeyin yerini hemen buldu. İsa şöyle diyordu: “Yeryüzünde kimseye peder diye hitap etmeyin, çünkü sizin yalnızca bir tane Baba’nız var ve o da göklerde dir.”

Okuyunca dudağını büktü. Bu acayip din, Mesih ne söylemişse tam tersini yapıyordu anlaşılan.

Ya Rab, Ya Rab

Ne yüce adın var yeryüzünün tümünde!

Yakarışlar yeniden başladı. Alice de İncil'i karıştırmaya devam etti. Luka İncili'nin altıncı babının kırk altıncı ayetinde İsa havarilerine soruyordu: Niçin beni 'Ya Rab, ya Rab' diye çağırıyorsunuz da söylediklerimi yapmıyorsunuz?

*

* *

Ayinden sonra Alice ve Jérémie şehir merkezinin öbür ucunda bulunan ve eski manastırın yıkıntısına tepeden bakan otelin bahçesine kadar yürüdü. Burada, asırlık sedir ağaçları mavi gökyüzüne doğru yükseliyor, görkemli dallarıysa yoldan geçenleri selamlarcasına yere doğru eğik duruyordu. Adımları otların üzerinde güçlkle duyulabilen bir hışırtı çıkarırken hiç konuşmadan yürüyorlardı. Havadaki hoş bahar kokusu insanın içinde ciğerlerini tamamen doldurmak için güçlü bir istek uyandırıyordu. Ancak Alice kendini tuttu, altına girmiş olduğu görevin ağırlığıyla kendini gitgide daha da köşeye sıkışmış hissediyordu. Az önceki kahkaha krizi şimdi çok gerilerde kalmış bir anıydı. Şu anda yapmak zorunda olduğu şeyle yeniden baş başa kalmış olarak yine o çaresizlik duygusunun altında ezildiğini hissetmeye başlamıştı. Bugünün insanlarını adına ayın denen bu türden toplantılara çekmenin yolu ne olabilirdi ki? Bu iş ona kendi gücünü ve yeteneklerini açacakmış gibi görünmeye başlamıştı. Kilisede edilen dualar saçma sapandı, verilen vaazlar suçluluk duygusu yaratıyordu, geri kalan her şeyse öldüresiye sıkıcıydı. Üstelik bütün bunların fonunda bir de zavallı Jérémie'nin perişan suratı bulunuyordu.

Karşılarındaki bir ot demetinin içinden fırlayan bir sincap sedir ağaçlarından birinin üstüne atladı.

Neyse. En başından başlamak gerekiyordu.

“Bir rahip olarak hedefin nedir?”

“Efendim?”

“Bütün bunların amacı ne? Ayin ve yaptığın her şeyin...”

Jérémie bir soluk aldı.

“Müjdeyi insanlara ulaştırmak.”

“Ne müjdesi?”

“İncil’in müjdesi.”

“Bunu anlayacağım dilde söylesen?”

Jérémie kaşlarını çattı.

“Evet,” diye devam etti Alice, “sonuç olarak senin bu insanlara vermek istediğin şey nedir?”

“İsa’nın anlattığı ve havarilerinin de yazıya döktükleri bütün gerçekleri onlara aktarmayı istiyorum.”

“Tamam. Güzel. Peki... İnsanlar bundan nasıl bir yarar sağlayabilecekler?”

Az kalsın büyük bir çam devirerek *müşteri yararı* deyişini kullanacaktı. Böyle bir mesleki deformasyon da kuşkusuz arkadaşının hiç hoşuna gitmeyecekti... Yine de bu işi şirket müdürleriyle yapmak çok daha kolay oluyordu. Diyelim ki adam bulaşık makinesi üretiyorsa bunun insanlara ne fayda sağlayacağı çok açıktı: zamandan kazandırmak, su tasarrufu ya da daha parlak bardaklar. Oysa bu durumda çok daha soyut bir alanda bulunuyorlardı...

Arka arkaya sorduğu sorularla Jérémie’yi siperlerine doğru iterek sonunda kendi kendine bir sonuca vardıysa da bunu yüksek sesle dile getirmeyi tercih etmedi: Eğer insanlar İsa’nın iletisini günlük yaşamlarına uygulayacak olurlarsa daha mutlu olacaklardı. Gerçi onun buna inanması pek kolay değildi doğrusu, hele İncil’i de okuduktan sonra; ama neyse ki müşterinin sonuçta tatmin olup

olmadığı onun sorumluluk alanına girmiyordu. Nihayetinde bulaşık makinesinin bardakları daha az berrak hale getirmesi ya da üç aya kalmadan bozulması onun sorunu olmayacaktı.

“Biliyor musun?” dedi uzunca bir süre düşündükten sonra, “yeni insanları kendine çekebilmek için ayın sırasında Tanrı’dan daha az söz etmen yerinde olur.”

“Ne dedin?”

Jérémie neredeyse onun gırtlığına sarılacaktı.

“Günümüzde artık çoğu insanın Tanrı’ya inancı kalmadı, bu yüzden de daha yolun en başındayken onları şoka uğratmana hiç gerek yok...”

“Şok mu? Neden bahsedeyim yani? Dün gece televizyonda izlediğim filmi mi anlatayım?”

Her zaman gayet ölçülü olan Jérémie’nin yüzündeki dehşet ifadesini gizlemekte zorlandığını görünce Alice beceriksizlik ettiğine pişman oldu.

Sözcüklerini daha dikkatli seçmeye özen göstererek devam etti.

“İsa’nın söyledikleri arasında onlara kendi yaşamları içinde somut olarak yarar sağlayabilecek noktaların altını çizebilirsin örneğin.”

Yani, böyle şeyler varsa tabii, diye de ekledi içinden.

“Anlıyorum. Ruhaniyete faydacı bir yaklaşım yani. Bireysel ölçekte.”

Alice, dudaklarında buruk bir gülümsemeyle başını sallayarak onayladı.

Bahçede yürümeye sessizce devam ettiler. Jérémie dalgın görünüyordu.

“Sorun şu ki,” dedi en sonunda, “böyle bir yaklaşım ruhaniyetin özüne tamamen aykırıdır. İnsan ancak kişisel çıkarının kontrolünü elinden bırakıp da kendini hepimizi aşan, bizlerden çok daha büyük olan şeye teslim ettiğinde ruhaniyete erişebilir.”

Alice dudağını büktü.

“Bir zamanlar bale yapmıştım. Kimse, ama kesinlikle hiç kimse ilk denemesinde bacaklarını tamamen ayırmayı beceremez. İnsan her zaman bulunduğu noktadan başlayıp oradan yavaş yavaş ilerlemelidir...”

Jérémie yanıt vermedi ve Alice de bunu hassas bir noktaya dokunmuş olabileceği şeklinde yorumladı.

Birkaç adım daha yürüdükten sonra, yeşilliklerden oluşmuş amfi tiyatroya oturdular.

“Şimdi sana başka bir şey daha önereceğim: Vaazlarında sürekli günahıtan söz etmekten vazgeçsen nasıl olur acaba? Bu dinleyende suçluluk duygusu yaratıyor ve oradan çıkıp ardına bile bakmadan kaçma isteği doğuruyor.”

Jérémie başını iki yana salladı.

“İsa bizi günahlarımızdan arındırmak için ölmüşken bu koldan nasıl olur da kaçınabilirim ki?”

Bu kez Alice, kuşkulu bir edayla başını iki yana salladı.

“İsa birkaç yerde ölümünü bildirmiş olduğu halde böyle bir şeyi hiç söylemiyor. Üstelik onun hiç de öyle sizler gibi günahı saplantı haline getirmiş bir havası yok bana kalırsa. Hatta havarileri onun yaşamaktan zevk aldığından, özellikle yemeyi, içmeyi sevdiğinden dem vuruyorlar...”

“Böyle bir şeyi ciddi ciddi söylüyor olamazsın.”

Alice İncil’ini açtı.

“Şimdi görürsün. Şuraya bir kâğıt yapıştırmıştım... İşte, dinle bakalım. Matta, kendi İncil’inde onun hakkında diyor ki: ‘Şu obur ve ayyaş adama bakın.’”

Jérémie sustu.

“Dahası,” diye devam etti Alice, “siz onu cinsel yaşamı olmayan bir namus delisine çevirmişsiniz, oysa o çiftlere cinsel ilişkiden uzak kalmalarını, hatta ölçülü olmalarını bile öğütlemiş değil. Tam aksine onlara ‘Birbirinizi mahrum etmeyin,’ diyor! Hem zaten bizzat

kendi de günahkâr kadınların saçlarıyla ayaklarını kurutmasına izin veriyordu. Ayrıca fahişelerle zaman geçirmekte de herhangi bir sakınca görmemişti. Yani senin İsa aslında dünyadan el etek çekmiş bir çilecinin tam tersiydi...”

Jérémie sessizliğini korudu. Bütün bu savlara karşı duyarlı mıydı yoksa? Devam etmeliydi Alice. Onu yarı yolda bırakamazdı.

“Seçilen dua şarkıları konusuna da bir girmeyi isterim doğrusu...”

Adam kaşlarını çattı.

“İlahileri kastediyor olacaksın herhalde?”

“Aynen.”

Suyuna gitmeliydi.

“Küçükken dinlediğim kimi Gregoryen ilahilerini hatırlıyorum da,” diye devam etti. “Çok güzeldiler, çok... Etkileyiciydiler. Neden onları bir tarafa bıraktınız?”

Jérémie bir kahkaha kopardı.

“Kafamı allak bullak ediyorsun! Az önce baş döndürücü bir modernleştirmeden söz ederken şimdi gelenekçiliğe geri dönmemizi öneriyorsun yani!”

“O ilahiler bugün söylediğiniz şeylerden birazcık daha büyüleyici değil miydi sence de?”

Dahası, diye ekledi içinden de, beyin yeterliliklerini uyutmak için hipnoz etkisi de görürler. Tam da işimize yarayacak şey.

“İyi de artık insanlar Latince'den bir şey anlamıyorlar ki! Söylenenlerin anlamı kimseye geçmeyecektir.”

Belki de böylesi daha iyi olur, diye düşündü Alice birkaç dakika önce ayın sırasında söylenen ilahilerin sözleri aklına gelince.

“Her ne olursa olsun, şu kadarını kabul et ki şu anda kullandığınız müziklerin sanatsal değeri içler acısı. İnsanın bunları dinlerken sıkıntıdan başka hiçbir duygu hissetmesine olanak yok. Oysa bize dinleyeni ta içinden yakalayacak, ruhunun derinliklerine dokunacak bir müzik gerekiyor... Bach olabilir örneğin! ‘İsa

Sevincim Bitmesin'i ele alalım, insan kendini bir anda başka bir boyuta taşınmış gibi hissediyor. Daha duyduğum anda güzelliğinden gözlerim yaşlarla doluveriyor.”

Jérémie başını iki yana salladı.

“Onu daha çok düğünlerde kullanırız.”

“Kime ne? Önemli olan insanı başka bir dünyaya götürebiliyor oluşu, bambaşka bir gerçekliğin varlığına inandırabilmesi... Az önce kendini bizlerden daha büyük bir şeye teslim etmekten söz eden sen değil miydin? İşte bu müziği dinlerken de insan sanki... Evrenin yaratılışıyla arasında bir bağ bulunduğunu hissedermiş gibi oluyor. Bizzat yaratıcıyla temas kurmuş gibi! Bach, en maddeci ateistleri, en Marksist komünistleri bile imana getirebilir!”

“İyi de...”

“Sonuç olarak o saçma sapan şarkılarıyla insanları başka bir bilinç düzeyine sürüklemene imkân yok!”

Jérémie bir an için bozulur gibi oldu ve Alice de bu kadar ileri gitmiş olduğu için pişmanlık duydu. Oysa onu incitmemeye de kesin karar vermişti...

Aralarındaki sessizlik Alice'e çok ağır gelmeye başlamıştı. Çevrelerindeki bahçe bomboştu. Küçük bir yaprak hışırtısıyla ortamı değiştirebilecek tek bir rüzgâr esintisi bile yoktu. Dallarını yere kadar eğmiş ulu sedir ağaçları sanki onun haline üzülyormuş gibiydiler.

“Johann Sebastian Bach olsun bakalım,” dedi adam sonunda.

Alice hoşnutlukla gülümserken bir yandan da içinde hafif bir hayranlık uyanmıştı: Bu dünyada söylediğiniz sözlerden gücendikten yalnızca birkaç saniye sonra sizin bakış açınıza hak verebilecek insana çok sık rastlanmazdı. Bu belli bir ruh büyüklüğüne işaretti...

Hiçbir şey söylemeden ona baktı. Bakışları, uzak tepelerdeki köknar ağaçlarının zirvelerinde yitip gitmiş gibi duran adamın yüzünü yandan görüyordu. Böylesine soylu bir ruha sahip olan bir adamın bu kadar üzgün görünmesi ne yazıktı. Oysaki bu yüz

çevresine bir ışık saçacak olsa mutlaka inanılmaz bir etki gücüne sahip olabilirdi.

Hem zaten Alice'in de ona vermesi gereken en önemli mesaj bu değil miydi? Kendi yüzü böylesine kararmışken, insanları aydınlatacağını iddia ettiği sözleri aktarmak üzere onları kilisesine çekmeyi nasıl becerebilirdi ki? Peki bunu onu kırmadan nasıl söyleyecekti? Onu küplere bindirmeden biraz da kendini geliştirmeye, kendine duyduğu güveni artırmaya, kendini sevmeyi öğrenmeye nasıl ikna edebilirdi?

"Toby Collins diye birini duydun mu hiç?"

Duymamıştı.

"Kişisel gelişim seminerleri düzenliyor. Harika bir şey, bir gün seni de götürmeyi isterim..."

Onu hiç duymamış olmasında şaşılacak bir şey yok, diye düşündü Alice. Esenliğinin tamamen Tanrı'nın ellerinde bulunduğu inanan biri ne diye kişisel gelişimle ilgilenir ki?"

"Dalgın görünüyorsun," dedi Alice.

Jérémie zorla gülümsedi.

"Senin tavsiyelerine uyacak olursam acaba, sırf kiliseme daha fazla insan çekebilmek adına, ruhumu mu yitireceğim diye düşünüyordum."

Alice buna yanıt vermedi ama gözlerini de onun üzerinden ayırmadı. Kaygılı bir hali var gibiydi, âdeta pusulasını şaşırmış, yolunu bulmaya çalışan bir adamı andırıyordu. Gözlerini manastırın yıkıntılarına dikmişti. Jérémie ondan böyle bir şeyi hiç istememişken görevine bu şekilde müdahale etmiş olduğu için kısa bir süreliğine de olsa kendine kızarak suçluluk duygusuna kapıldı. Ancak daha sonra, verdiği tepkilere dikkat ederek adamın yavaş yavaş özgüven kazanmakta olduğunu hissetmeye başladı.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu ona.

"Meister Eckhart'ın söylediklerini."

“O kim?”

“On üçüncü yüzyılda yaşamış, büyük bir Hıristiyan mistiği. Sorbonne’da da öğretmenlik yapmış.”

“Ne demiş peki?”

Jérémie iç geçirircesine derin bir soluk aldı.

“Tanrı’ya kavuşabilmek için belki de Tanrı’yı terk etmek gerekiyordur.”

6

En az sekiz yüz kişiyle ağzına kadar tıka basa dolu bir salon. Sahneyi yoğun bir ışıkla taramakta olan güçlü şıldaklar. Her zamanki gibi çok yüksek sesli, hareketli bir müzik. Katılımcılar arasındaki koltuğunda oturmakta olan Alice kendini çok heyecanlı hissediyordu.

Toby Collins'in sahneye girişi bir alkış tufanının kopmasına ve coşku dolu tezahüratlara neden oldu. En az iki metre boyundaki bu iri yarı sarışın, şık takım elbisesi içinde, yakası açık, özgüven ve kayıtsızlığın birbirine karıştığı her zamanki tavrıyla ilerlerken gülümsemesi de inanılmayacak kadar bembeyaz olan dişlerini ortaya çıkarıyordu. Alice ona sevgi dolu gözlerle bakıyor ama alkışlamıyordu, onunla geliştirmiş olduğu yakın dostluk kendisini bu minnet gösterisinden muaf kılıyormuşçasına sanki bunu isimsiz kalabalıklara bırakıyordu. Bundan on beş dakika önce Jérémie'yi yanında soyunma odasına sürüklemiş, kişisel gelişimin papası olarak bilinen büyük ve ünlü Toby Collins'le arkadaş olmanın verdiği gururla onları tanıştırmıştı.

Toby salonu selamladıktan sonra konuşmasına herkesi güldüren sevimli bir öykücük anlatarak başladı. Neredeyse mükemmel sayılabilecek bir Fransızcayla konuşuyordu. Günün konusu özsaygıydı ve bu Alice'i özellikle ilgilendiren bir noktaydı. Yanındaki koltukta oturan Jérémie'ye endişeyle bir göz attı. Onun ayinlerinin samimi sadeliği

ile adamcağızı peşinden sürükleyip getirmiş olduğu bu Amerikan usulü büyük gösteri arasında ne kadar müthiş bir fark bulunduğunun farkına ancak şimdi varıyor gibiydi. Birdenbire arkadaşının kendini burada hiç de ait olmadığı bir yerdeymiş gibi hissedebileceğinden korktu. Jérémie şu an için hiçbir tepki göstermiyordu. En azından düşmanca bir tavır takınmış değildi. Yani şimdilik.

“Bir oyun için,” dedi Collins, “aranızdan bir gönüllüye ihtiyacım olacak...”

Hemen o anda halkın arasından yüze yakın el havaya kalktı. Bir kanıtlama gösterisi yaparken Toby için bir kobay görevi görmenin büyük bir şans olacağını hepsi biliyordu.

“Oyunumuz zihinden hesap yapmakla ilgili...”

Bütün eller aynı anda indi ve bu da salonda hafif bir kahkahaya neden oldu.

“Fransa’yı dünyada matematik şampiyonu diye bilirdim ben de! Nerede bakalım şampiyonlar?”

Salonun yarısı gülerken diğer yarısı da seçilme korkusuyla önüne bakıyordu. Collins yüzünde gülümsemesiyle sahneyi bir uçtan diğerine aştıktan sonra, en ön sırada oturan genç bir kadına seslendi.

“Eminim sizin hesabınız iyidir.”

Kadın başını şiddetle iki yana sallayınca halk güldü.

“Gelin! Bakın sizi yüreklendiriyorlar!” dedi halka doğru ve rahatlamış olan seyirciler alkışladılar.

Kadın ayağa kalkıp yüzü kızararak sahneye çıktı. Gri bir kot pantolon ve mavi gömlek giymiş, saçları uzunca bir esmerdi bu.

“Merhaba,” dedi adam kocaman bir gülümsemeyle. “Adınız nedir?”

“Juliette.”

“Hoş geldiniz, Juliette.”

Kadın çekingence gülümsedi.

“Size gayet basit birkaç hesaplama sorusu soracağım. Rahat olun, yanıt vermek için hiç aceleniz yok. Anlaştık mı?”

Kadın başıyla onayladı.

“Yalnız matematikte çok kötüyümdür, sizi baştan uyarmış olayım.”

“Sorun değil,” dedi adam sevecen bir sesle. “Burada amacımız sizin ne düzeyde olduğunuzu ölçmek değil zaten, yalnızca bir oyun bu ve aramızda kalacak. Hem zaten şu an bu salonda onların yerine sahneye çıkmış olduğunuz için size karşı minnetle dolu olan yedi yüz doksan dokuz kişi bulunuyor.”

Kadın güldü, birazcık gevşemiş olduğu hissedilebiliyordu.

“O halde şöyle başlayalım, yirmi dört artı on üç kaç yapar?”

“Yirmi dört artı on üç mü? Şey... yirmi dört, on üç daha...”

“Acele etmeyin.”

“Şey... otuz sekiz mi? Hayır... otuz dokuz mu?”

“Yakın sayılırsınız. Unutmayın, önce birlikler toplanır. Dört, üç daha...”

“Yedi.”

“Çok güzel. Şimdi de onluklar. İki, bir daha...”

“Üç. Tamam: 37.”

“Bir tane daha.”

“Ah, hayır,” dedi kadın yalvarırcasına.

Ama adam yüzündeki canlar yakıcı gülümsemeyi hiç bozmadan devam etti.

“On yedi artı on dokuz.”

“Ah... Bu daha da zormuş...”

Rengi pancar gibi olmuş kadın dudaklarını kemiriyordu.

“Sakince düşünün.”

“Bilemiyorum... Otuz dört mü? Hayır, yapamayacağım. Size söylemiştim ya, hesaplamayla hiç aram yoktur. Boşa çaba.”

“Neyse, size daha fazla işkence etmeyeceğim...”

Genç kadın sahneden inmek üzere arkasını döndü.

“Durun Juliette.”

Kadın olduğu yerde durdu.

“Bu başarısızlığı kabullenmek niyetinde misiniz yani?”

“Doğrusu evet, yleyim! Burada bırakmayı tercih ederim.”

Salon güldü. Kadını çok iyi anlamakta olan Alice de gülüyordu.

“Onlardan bir ders çıkarabildiğimiz sürece hayatta başarısızlıklarımızın olması kötü bir Şey değildir. Peki siz burada ne öğrenmiş oldunuz?”

“Matematikten hiç anlamadığımı! Fields madalyası kazanabilmek için asla baŐvurmamam gerektiğini...”

Seyircilerden yine bir kakhaha geldi ama Collins başını iki yana salladı.

“Hayır, bunu burada öğrenmiş olamazsınız, çünkü sahneye ilk çıktığınızda da aynı Şeyi söylemiŐtiniz... Kusura bakmayın ama sizi yerinize hiçbir Şey öğrenmeden gnderemem.”

Kadın iini çekip kollarını kavuŐturdu. Şimdi utancının yerini kızgınlığın almış olduğu hissediliyordu. Collins ise hâlâ aynı gevek tavrını koruyarak ona karşı sabırlı davranıyordu.

“Bir daha asla böyle bir gösteriye katılmamam gerektiğini öğrendim,” dedi.

Collins ona iyi niyetle gülümsedi.

“Hipnozun etkisi altında bir daha denemeyi kabul eder miydiniz? Çok hafif bir trans olacak yalnızca...”

Juliette nce Şaşırmış göründü. Birkaç saniye duraksadıktan sonra başını salladı.

“Kendimi bundan daha fazla gülünç duruma düŐürecek halim yok ya.”

“Başarısızlık hiçbir zaman insanı gülünç duruma düŐürmez. Yalnız Şimdi bir Şey denemeyi istiyorum, o kadar.”

“Tamam.”

“O zaman oturun,” dedi sahnede bulunan iki koltuktan birini işaret ederek.

Kendi de onun yanına oturdu.

“Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?”

“Daha parlak günlerim olmuştu...”

Seyircilerin arasında birkaç gülüşme oldu.

“Şimdi rahatça arkanıza yaslanın ve gevşeyin. Gözlerinizi kapatmak zorunda değilsiniz ama belki canınız öyle yapmayı isteyecek... Bu koltukta oturmuş gevşiyorsunuz...”

Toby Collins’in normalde yüksek ve kararlı olan sesi gitgide alçalıyor, giderek daha yavaş ve daha da yavaş bir tempoda konuşuyor, sanki basamakları birer birer iniyor ve insanın içinde esneme isteği uyandırıyor. Juliette göz kapaklarını indirdi.

“Bedeninizin koltuğa değen her bir noktasını hissediyorsunuz... Yukarıdan aşağıya... Sesimi duyuyorsunuz... Ve kendinizi... Sakince... Usulca... Bırakarak... Gitgide daha derine iniyor... Gevşiyor... Rahatlıyorsunuz...”

Sanki cümlesini tamamlayıncaya dek uykuya dalacakmış gibi her bir heceyi birbirinden ayırıyor, gitgide kalınlaşan sesinin titreşimleri soluk alışverişiyle aynı tempoda çınılıyormuş gibi karnının içinde yankılanıyordu.

“Çok güzel... Evet... İşte böyle...”

Onun bu yüreklendirmelerinin Juliette’in kendini bırakmasını kolaylaştırdığı açıkça belli oluyordu. Toby, genç kadının duyusal algılarına hitap ederek ve onun iç yaşantısı her ne olursa olsun buna karşılık gelebilecek kadar muğlak ifadeler kullanarak onun tanımlamalarını yavaş yavaş bulanıklaştırıyordu. Bütün kullanım tekniklerinde kusursuz bir ustalığa sahipti. Alice, yalnızca gözlemci olduğu halde kendisinin bile farklı bir bilinç boyutuna doğru kaymakta olduğunu hissediyordu.

“Bir yandan kendinizi gitgide daha da derinden gevşemiş hissederken, bana şimdi yirmi altı artı on iki kaç yapar onu söyleyin... Sakin sakin, hiç acele etmeden...”

Juliette birkaç saniye sessiz kaldı. Gevşemiş ve huzurlu olduğu hissedilebiliyordu.

“38.”

Sesi berrak ve yüksekti.

“Çok güzel, Juliette,” dedi Toby ağır ve derin bir tondan. “Çok, çok güzel... Şimdi de otuz dokuz artı on üç kaç eder, onu söyleyin bana.”

Kısa bir sessizlik.

“Elli iki.”

“Çok güzel, Juliette, çok, çok güzel... Peki ya elli üç artı on sekiz?”

Biraz daha uzun bir sessizlik oldu ama Juliette’in yüzünde herhangi bir kaygı ya da başka bir olumsuz duygu belirmedi.

“Yetmiş bir.”

“Bravo Juliette. Şimdi artık, kendi temponuzda, kendinizi hazır hissettiğiniz zaman, tamamıyla aramıza geri dönebilirsiniz.”

Birkaç saniye sonra Juliette gözlerini açtı ve gülümsedi. Salon onu alkışladı.

“Hipnoz sihir değildir,” dedi Collins. “Yalnızca bilincin değişikliğe uğramış bir halidir o kadar. Bu hale geçtiğinizde zihninizdeki frenlerden kurtulursunuz, korku ve kuşaklarınız sizi özgür bırakır ve böylelikle de bütün kaynaklarınıza tam bir erişim sağlayabilirsiniz. Sizin kaynaklarınızdan söz ediyorum: Az önce benim sorularıma vermiş olduğunuz yanıtlar tamamen sizden geliyordu. Öncesindeyse kendi yeterliliğinizi küçümsemiştiniz ve bu özgüven yetersizliği onlardan yararlanmanıza engel oldu.”

Juliette başıyla onayladı.

Toby katılımı için ona teşekkür etti ve o da yine alkışlar eşliğinde yerine dönüp oturdu.

Adam ayağa kalkıp yine salona doğru seslendi.

“Özsaygı eksikliği insanın sahip olduğu kaynaklara erişmesine engel olur. Kaynaklar derken, sahip olduğumuz her türlü zihinsel, fiziksel ya da ilişkisel yeterlilikleri kastediyorum, bütün yeteneklerimizi, içimizde bir yerlerde taşıdığımız ama her zaman kullanmadığımız her türlü gücü. İçinizde düşündüğünüzden çok daha fazla sayıda kaynak taşıdığının farkına varmak sizi şaşırtacaktır.”

Devam etmeden önce, sanki verdiği bilginin iyice sindirilmesini istermiş gibi bir an için sustu. Kendi kendimiz hakkında alışıldık biçimde verdiğimiz acımasız yargının yaratmış olduğu hasarın farkına varılırken, salonda bir ölüm sessizliği hüküm sürüyordu.

Alice, bu özeleştiri yaklaşımını kendinde de buluyordu ve kendi yeterliliklerini bu şekilde dizginlediği, kendini kaynaklarından yoksun bıraktığı için kendine kızdı... Ve birden kendini yine kendi kendisini yargılarken suçüstü yakaladı!

“İyi haber şu ki,” dedi Collins, “tersine hareketle, insanın kendi kaynaklarının farkına varması özsaygıyı artırır ve bu da kaynaklarına daha kolay erişimi sağlar, böylece daha başarılı olur ve kendiyile daha fazla gurur duyar, vesaire, vesaire... Tam bir döngüdür bu, ama kısır değil, verimli bir döngü! Asıl sorunsal...”

Herhalde dikkati uyandırmak için olacak yine bir an sustu.

“Asıl sorun şudur: Şu anki durumunuzdan hareketle bu döngüyü nasıl harekete geçirebilirsiniz, pompayı nasıl çalıştırabilirsiniz?”

Alice, Jérémie'ye bir göz attı. Onu ilgilenmiş görünce içi rahatladı.

“Eh, göreceğiniz üzere benim önerdiğim teknik sinir sisteminin sahip olduğu şaşırtıcı bir niteliğe dayanıyor: Sinir sistemi gerçek olan ile sanal olan arasında ayırım gözetmez.”

Collins gözleriyle salonu taradı.

“Bana inanmıyor musunuz? Öyle olsun. Gözlerinizi kapayın... Haydi bakalım, bütün gözler kapansın... Güzel. Şimdi ağzınızı açın...

Dudaklarınıza doğru bir limon uzattığımı hayal edin... Şimdi de onu sıkıyorum ve suyu dilinizin üzerine akıyor!”

Alice hemen o anda ağzının sulandığını hissetti.

“Organizmanız buna sanki gerçekmiş gibi tepki verdi, öyle değil mi? Ortada limon falan olmadığını biliyordunuz. Ama oyuna katıldınız, limonu hayalinizde canlandırmayı kabul ettiniz, sanki limonun o ekşi suyu ağzınıza akmış gibi yaptınız. Sinir sisteminiz de buna olumlu tepki verdi. Sanal olanın üzerimizdeki etkisi, gerçek olanla aynıdır.”

Alice’in aklına akşamlarını oynadıkları video oyunlarında sanal olarak binlerce insanı öldürerek geçiren gençler geldi. Böyle bir alışkanlığın onlar üzerinde, gelişme halindeki kişilikleri üzerinde kim bilir nasıl bir etkisi olabilirdi?

“Benim özgüven pompalamasını başlatabilmek için önerdiğim teknik, sinir sistemimizin işte bu niteliğine dayalıdır. Fikir şu: Kendinizi yeterli bulmadığınız için girişmeye cesaret edemediğiniz edimleri başarabilmek adına yeterli kaynaklara sahip olduğunuzu kendinize ikna etmeye uğraşmak yerine sanki bu yeterliliklere sahipmişsiniz gibi yapmanızı öneriyorum ben size. Bir çeşit uyanık düş kurma gibi, bir işin nasıl yapılacağını bildiğinizi hayal edin ve kendinizi o işi yapıyorken gözünüzde canlandırın. Neler olacağını görünce şaşıracaksınız.”

Toby’nin gözü, en ön sıralardan birinde oturmakta olan birine takıldı.

“Kuşkulu görünüyorsunuz.”

Verilen yanıt çok belirgin olarak duyulmadığı için Toby bunu yinedi.

“Böyle bir şeyin size sahip olmadığınız yeterlilikleri nasıl kandırabileceğini göremiyorsunuz demek. Tamam. Zaten burada fikir size yeni yeterlilikler vermekten çok sahip olduğunuz halde, özgüveninizin yetersizliğinden dolayı kullanamadıklarınızı harekete

geçirmektir. Özgüven ve özsaygı, sahip olduğunuz bütün yeterlilikleri özgür bırakarak elinizdeki her türlü kaynaktan daha iyi yararlanabilmenizi sağlar. Ama bu kadar laf yeter, bunu bizzat size denetmek çok daha iyi olacaktır. Oturduğunuz yere rahatça yerleşin.”

Kendi de dönüp koltuğuna oturdu.

“Bu oyunu herkes tek başına, tamamen mahremiyet içinde oynayacak. Şimdi sizden mesleki durumunuzu, varsa projelerinizi düşünmenizi ve bir kâğıda önümüzdeki üç yıl içinde elde etmeyi umduğunuz gelir tutarını yazmanızı istiyorum. Üç yıl içinde erişebileceğinizi hissettiğiniz en yüksek gelir düzeyini ve buna ulaşmanın yolunu. Biraz düşünmeniz için size zaman tanıyacağım...”

Saatine bakıp sustu.

Alice, Jérémie'ye bakıp gülümsedi. Bu alıştırma onun durumuna hiç uygun olmadığı için bir kere daha utanç duymuştu.

Ancak kendisi alıştırmayı uygulamaya karar verdi. Derin bir soluk aldı. Üç yıl içinde erişebileceği en yüksek gelir düzeyi... Bunu kestirmek güçtü... Şu anki gelirini düşündü. Katar sözleşmesini bağladığını varsayabilirdi. Bundan ya sağlam bir ikramiye elde edecekti ya da maaş artışı. Maaş artışı üzerinden gitmeye karar verdi. Maaşı iki yıldır hiç artmamıştı. Sözleşmenin kapsamı düşünüldünce, yüzde beş ile on arasında bir artışı ondan esirgeyemezlerdi... Yüzde on denilebilirdi. Bu, ilk yıl için geçerli olacaktı. Sonraki iki yıla gelirsek... En iyi olasılıkla her yıl bunun gibi bir sözleşme bağlayabilirdi ve her birinde de yüzde beş ya da on gibi bir artışla ödüllendirilebilirdi. Bu durumda üç yıl sonra şimdikinden aşağı yukarı yüzde otuz oranında daha fazla gelire sahip olacağı anlamına gelirdi. Tabii bu, gerçekten de en iyi durumda, fazlasıyla hırslı olması halinde gerçekleşebilecek bir şeydi.

Bunu kâğıda not aldı ve omzunun üzerinden Jérémie'ye kaçmak bir bakış attı. O da kendi bloknotuna üç yıl boyunca yapılacak

hayır işleri için toplamayı umduğu bağışları not almıştı. Onun bu alanda kendine oynayacak bir rol bulabilmiş olmasını ilginç karşıladı.

“Herkes hazır mı?” diye sordu Toby Collins ayağa kalkarak. Seyircilere doğru bir adım yaklaştı.

“Hepiniz bundan üç yıl sonra elde edebileceğinizi düşündüğünüz en yüksek geliri yazdınız mı?”

Gözleriyle salonu taradı.

“Çok güzel. Şimdi size kötü bir haberim var...”

Salonda sessizlik oldu.

“Asla bundan fazlasını kazanamayacaksınız.”

Sessizlik bir parça daha ağırlaştı.

“Kendi kendinize koyduğunuz sınır bu. Ve insan kendine koyduğu sınırları asla aşamaz.”

Alice yutkundu. Adam haklıydı, bunu hissedebiliyordu.

“Şimdi kendinize gerçekçi olmanız gerektiğini, bu gelir tavanını rastgele belirlemiş olmadığınızı, şu anki konumunuzu, diplomalarınızı, yolunuzu, niteliklerinizi akılcı biçimde çözümleyerek elde etmiş olduğunuzu söylüyor olabilirsiniz... Ancak biz Amerikalıların bu türden haklı çıkarmaları ifade etmekte kullandığımız bir sözcük vardır. Nedir bilir misiniz?”

Seyircilerden çıt çıkmadı. Tek gülümseyen ise kendisiydi.

“*Bullshit!*”

Gülümsemesi biraz daha yayıldı.

“*Bullshit!* Bütün bunların hepsi *bullshit!* Bu türden cılız bahaneler yalnızca sizin eylemsizliğinizi, korkularınızı, kuşkularınızı ve hatta anne babanızdan ya da kim bilir başka kimlerden daha başarılı olduğunuz için duyduğunuz suçluluk duygusunu aklamaya yarar, o kadar.”

2 İngilizce: Sözlük anlamı boğa boku, İngilizce argoda saçmalık, yalan, palavra anlamında bir deyiş. (ç. n.)

Alice, Jérémie'ye bakmaya bile cesaret edemiyordu. Toby'nin, arkadaşının sorunlarından ve inandığı değerlerden tamamen ilgisiz olan böyle bir yöne gitmeyeceğini ummuştu.

“O halde şimdi de iyi habere gelelim,” dedi Collins.

Bütün salon onun iki dudağına kilitlenmişti.

“Bu tavanı havaya uçuracağız! Onu paramparça edeceğiz! Şimdi beni iyi dinleyin.”

Bu son cümlesi aslında tamamen gereksizdi.

“Şimdi, yazmış olduğunuz rakamı alıp üçle çarpın. İşte, üç yıl sonra elde edeceğiniz gelir budur!”

Güldü.

“Bakışlarınızda bana inanmadığınızı görebiliyorum. Her birinizi kendi psikolojik frenlerinizin zincirinden kurtarabilmem için kişi başına en az iki saat harcamam gerekir. Bu yüzden daha basit bir şey yapmamız gerekecek. Şöyle yapalım: Üçle çarptığınız bu geliri alıp sanki bu gerçekmiş gibi yapın. Bu parayı gerçekten kazanacakmışsınız gibi oyun oynamayı deneyin. Kendinizi geleceğe götürün, üç yıl sonraki halinizi sanki o ana gitmişsiniz gibi gözünüzde canlandırın ve kendinizi bu geliri elde ediyormuş gibi hayal edin, bunun nasıl bir duygu olduğunu hissedin, durumun tadına varın. Sonra da sizi bu noktaya taşımış olan, aradan sanal olarak geçmiş üç yılı ele alın ve izlemiş olduğunuz yolu gözden geçirin: Ne yaptınız, bu sonuca varabilmek için nasıl edimlere giriştiniz?”

Böyle bir maaşa sahip olduğunu görmek, bunun gerçek olduğuna inanıyormuş gibi yapmak Alice'in hoşuna gitmişti. Bu gerçekten de insana heyecan veriyordu... Bu noktaya erişmesini sağlamış olan üç yılı hayal etti ve gözünün önüne terfi etmiş olduğu geldi. Tabii ya! Terfi ettirilmişti! Çalışmakta olduğu “kriz yönetimi” bölümünün sorumlusu haline getirilmişti. Bunu zaten hak etmiyor muydu? Aslında, her ne kadar çok az kişi bu gerçeği kabul etmeye yanaşıyor olsa da, bölümün uygulamaya koyduğu fikirlerin çoğu

ondan çıkıyordu. Bağladığı sözleşme sayısı da az değildi. Kendisi bu bölümün temel taşlarından biri haline gelmişti.

Terfi edişini hayal etmeye devam etti. Bu terfiyi elde etmiş olmasına başka ne olanak tanımış olabilirdi? Belki bir yöneticilik eğitimi almıştı... Evet ya, tabii, bu mevkiye getirilebilmesi için gerekli yeterlilikleri elde ederek güvenilir hale gelmesi gerekmişti.

Alice, bu farazi durumun derinlerine daldıkça o ana kadar hiç aklından geçirmemiş olduğu, belki de başka türlü hayal bile edemeyeceği fikirler buluyordu.

“Size bir mikrofon versinler,” dedi Collins soru sormak isteyen bir katılımcıya.

Bir genç kadın seyircilerin arasına inerek, o adama kablosuz bir mikrofon uzattı.

“Bütün bunlar iyi hoş da,” dedi adam, “yaşamda her şey paradan ibaret değil ki. Gelirimi üç kat artırmak benim hiç de ilgimi çekmiyor. Benim asıl istediğim şey yaptığım işte mutlu olmak.”

Seyirciler arasından alkışlayanlar oldu. Alice, her ne kadar Collins’in hayranı olsa da bu itiraz neredeyse içini rahatlatmış gibiydi. Hiç olmazsa Jérémie kendini salonda yapayalnız hissetmeyecekti.

Toby adama kocaman bir gülümsemeyle baktı.

“Sizin şu 14. Louis’nin dediği gibi: ‘Ben de bunu bekliyordum.’ Genellikle Fransa’da para konusunu açtığımda hemen arkasından bu türden bir itirazla karşılaşırım. Bu seferki nerede kaldı diye meraklanmaya başlıyordum...”

Salonda gülüşmeler oldu.

“Görüyorsunuz ya, bu tamamen kültürel bir şey aslında. Sizler Fransa’da para için çalışmayı sevmiyorsunuz, mesleki tatmin için çalışmak istiyorsunuz. ABD’deyse hemen hemen tam tersi bir durumla karşılaşırım: Kendi yurttaşlarıma mesleki tatminden söz etmeye kalkıştığımda mutlaka biri söz alır ve söylediklerimden hiçbir şey anlamıyormuş gibi sorar: ‘Mesleki tatmin de ne demek?’

Eğer başarılıysak para kazanırız, eğer para kazanıyorsak da mutlu oluruz...”

Salon kahkahalarla cınladı.

“Kültürel bir şey bu. Ancak bu, itirazınızı ciddiye almıyorum demek olmuyor,” dedi katılımcıya doğru bakarak. “Aslında bu oyunu para temeli üzerine kurmamın nedeni bir gelir düzeyi belirleyip onu üçle çarpmanın pratik oluşudur. Nicelik düzeyinde kaldığımız zaman, herkes için maaşını üç kat artırdığını hayal etmek işinden üç kat daha memnuniyet duyduğunu düşünmekten daha kolay oluyor. Ancak işin aslı, eğer oyuna gerçekten dikkatinizi verdiyseniz özünde burada paradan söz etmekte olmadığımızı da anlamış olmanız gerekir. Bu alıştırmanın odak noktası para değildir aslında. Söz konusu olan kaynaklarımıza erişebilmemiz, içimizde uyumakta olan enerjiyi serbest bırakmamızdır ve para bunun içinde yalnızca olanaklarımızın bir simgesini temsil eder, kendi kendimize yapabilme, elde edebilme izni verdiğimiz şeyleri ölçmenin bir yolu görevini görür, o kadar.”

Alice, Jérémie’nin kâğıtlarına bir göz atmak için cesaretini topladı. Biriktireceği bağışların üç katını not almıştı. Hiç olmazsa verilen dersi kendi durumuna uygulamayı bilmişti demek ki.

“Bu şekilde sanal olanı, gerçekten var olan kaynaklarınıza erişebilmek için kullanmak çok etkili bir yoldur ve bu, kendinize biçtiğiniz değeri artırmayı da içermektedir. Kendimizi daha fazla sevmekten elde edeceğimiz çok kazanç olacaktır.”

Toby Collins bu noktada, kuralları çok ayrıntılı bir protokolle belirlenmiş olan oldukça karmaşık bir alıştırma geçti. Katılımcılar bitişik salonlarda ikiye bölünmüş gruplara ayrıldılar ve her biri sırayla kendi yaşam çizgilerini simgesel olarak temsil etmek üzere yere çizilmiş olan bir zaman çizgisini izlemeye davet edildiler. Bu çizgi onları çoğu zaman eksikliğini hissettikleri ya da gücünün farkına varmamış oldukları, ebeveynlerinden gelen koşulsuz sevgiye sahip

bulundukları çocukluklarına kadar götürüyordu. Sonra da aynı yolu ters yönde izleyerek sanal olarak kazanmış oldukları bu sevgiyi yanlarında bugüne geri getiriyorlardı.

Kendi sırası geldiğinde Alice, başka bir katılımcının gözetmenliğinde protokole harfi harfine uyarak oyunu oynadı. Bittiğinde kendini enerji dolu hissetti ve bu fazlasıyla olumlu ruh halinin ne kadar süreceğini merak etti.

“İnsanın kendini sevmeyi öğrenmesi çok yararlıdır,” dedi Toby Collins katılımcılara herkes salona geri döndükten sonra. “Hatta temel olan şey budur diyebilirim. Bu konuda gelişme kaydetmenizi sağlayacak her şey olumlu demektir ve kendinize verdiğiniz değeri artırmak için karşınıza çıkan her türlü fırsatı değerlendirmeniz gerekir.”

Alice, Jérémie’nin dudak büktüğünü görünce bunu onaylamadığını anladı.

“Bu noktada,” dedi Toby, “kazanılabilecek çok basit bir alışkanlık, sahip olduğunuz nitelikleri, becerilerinizi, kozlarınızı listelemek olabilir: kendi gözünüzde değerinizi kanıtlamaya yarayacak her şeyi. Bunu yalnızca bir kere yapıp bırakmakla yetinmeyin. Her hafta yineleyin, hep yazılı olarak, ta ki kendi kendinize değer vermeyi doğal hale getirinceye kadar. Bir arkadaşım her sabah uyandığınızda aynaya bakarak ‘Seni seviyorum’ demeyi ya da kendinize bir öpücük yollamayı önerir. Bu size gülünç gelebilir ama bana kalırsa bu konuda her türlü fikir denemeye değerdir.”

Jérémie gözlerini devirerek başını yavaşça iki yana salladı.

Akşam olup da toplantı salonundan çıktıklarında Poissonnière otobüs durağına dek, Bonne-Nouvelle Bulvarı üzerinde yan yana, hiç konuşmadan yürüdüler. Paris hoş bir akşam ışığı altında, tatlı bir serinlik içine dalmıştı. Bu saatte yollardaki tıkanıklıklar açılmış olur, arabalar akıcı bir trafikte neredeyse hiç ses çıkarmadan süzülüp giderlerdi.

“E? Nasıl buldun?” diye sordu Alice.

J  r  mie sanki sözcüklerini seçmeye   zen gösteriyormuş gibi yanıt vermekte hiç acele etmedi.

“Epey ilginçti.”

Hımm... J  r  mie’nin kendini bu kadar kısaca ifade etmesi genelde iyiye işaret sayılmazdı.

“  nerdi  i teknikler etkili değil miydi?”

“  yle gibiydiler.”

Gerçekte ne düşündüğünü dışa vurması için ona işkence etmek gerekecekti.

“Ama?”

Gülümsedi ama bir şey söylemedi.

“Sana da olumlu, harekete geçirici, özgürleştirici gelmedi mi yani?”

J  r  mie, tam da ikna olmuş gibi görünmeksizin başıyla onayladı.

“Yaklaşımının etkili olacağına inanmadın mı?” diye üsteledi Alice.

“  nandım canım.”

“Ama?”

“Sorun başka bir yerde, diyelim.”

“Yani?”

J  r  mie derin bir soluk aldı.

“Sonuç olarak onun yöntemi özgüveni, gururu,   zsevgiyi güçlendirmeyi amaçlıyor... Bu çok güzel ama insanın kendiyle dolu, kibirli birine dönüşmesi istenecek bir şey mi gerçekten?”

“Ben bunun insanı kibirli yaptığını düşünmüyorum. Kibir ve kendine değer vermeme bir madalyonun iki yüzü gibiler, çünkü kendine gerçekten değer veren kişi değerini başkalarına kanıtlama gereği duymaz.”

“Olabilir.”

Alice iyi bir nokta yakalamış olduğunu hissetti.

“Bir benzetme yapacak olursam,” diye devam etti adam, “böyle seminerlere devam ederek daha güzel, daha dengeli, daha güçlü bir tırtıl haline gelebilirsin. Bu çok güzel bir şey, peki ama kelebeğe dönüşmeyi ne zaman isteyeceksin?”

Alice her ne kadar onun tam olarak ne demek istediğini anlamış olmasa da gücendiğini hissetti.

“Tırtıl olarak kendini tamamlamadan kelebek olmayı istemek daha ilk rüzgâr esintisinde parçalanıp gidecek, zayıf bir kelebeğe dönüşme tehlikesini de içermiyor mu?”

“Belki de... Ama insanın yaşamdaki amacı benliğini güçlendirmek olamaz. Tam aksine, ancak benliğimizden arındığımız zaman başka bir gerçeklik boyutuna ulaşabiliriz.”

“Bu düşünce benim için pek net değil.”

“İnsanın kendinden uzaklaşması kendini Tanrı’ya teslim etmesine ve böylece gerçek gücü, bizim aracılığımızla hareket etmekte olan Tanrı’nın sonsuz gücünü keşfetmesine izin verir.”

Alice gülmemek için insanüstü bir çaba harcamak zorunda kaldı.

“Bunun senin içinde hiçbir şey uyandırmadığını biliyorum,” dedi Jérémie iyi niyetli bir gülümseyle.

Sonunda Alice teslim olarak içtenlikle güldü.

“Affedersin,” dedi gülüşünün arasında, “kendini Tanrı’ya teslim etmekten söz ettiğinde bu benim için kendini Noel Baba’ya teslim etme düşüncesinden pek de farklı olmuyor da...”

Jérémie iç geçirerek başını üzüntüyle iki yana salladı.

“Hem zaten,” diye devam etti Alice, “Desjardins’in dediği gibi insan teslim olmadan önce ait olmak zorundadır.”

Jérémie şaşırmış göründü. Alice hiç durmadan ekledi:

“Başka bir gerçeklik boyutuna ulaşmadan önce, içinde bulunduğumuz boyutu dolu dolu yaşamayı bilmemiz gerekir.”

“Dolu dolu yaşayabilmek için asıl önemli olan kafanı kendinle bozmak değil, sevgi durumunda bulunabilmektir. İsa’nın buyrukları içinde en önemli olanı ‘Birbirinizi sevin’dir.”

Alice onun gözlerinin içine baktı.

“Cemaatin kendi kendilerini sevmeyi bilmiyorlarsa onlardan birbirlerini sevebilmelerini nasıl beklersin? Hem ayrıca İsa, ‘Komşunu kendin gibi seveceksin,’ de diyor.”

İsa’dan alıntı yapabildiği için kendiyile gurur duydu. Dersine iyi çalışmıştı. Bir şirket için çalışırken müşteriyi ikna etmenin etkili yolu kendi alanından çıkmış olan önderlerin söylediklerinden alıntılar yapmak olurdu hep.

Jérémie yanıt vermedi. Otobüs durağına vardıklarında ikisi de susuyorlardı. Arabalar yanlarından geçip gidiyordu. Bir yaya, bir ayağını asfalta indirmiş, caddenin karşısına geçmeye çalışıyordu ama kimsenin ona yol vermeye niyeti yok gibiydi. Kaldırımında yürüyen insanlar, karşı karşıya geldiklerinde, herhalde bir an önce evlerine varabilme kaygısıyla birbirlerinin yüzlerine bile bakmadan geçip gidiyorlardı.

Jérémie dalgın görünüyordu.

Şimdi tam sırasıydı. Alice artık söylemek zorundaydı. Saygıyla ve usulca.

“Asıl sen kendini sevmiyorken, cemaatinden birbirlerini sevebilmelerini nasıl bekleyebilirsin ki?”

“Temizlikçi kadın yine deterjan çalmış!”

Alice, sinirle mutfak masasının başına oturdu. Théo kahvaltı etmeye çoktan başlamıştı ve babası da ekmek dilimlerine tereyağı sürüyordu. Demliğinin içinde kaynamakta olan kahvenin kokusu bütün evi dolduruyordu.

“Nereden anladın?” diye sordu Paul gülerek. “Banyoya kamera mı yerleştirdin?”

Bir yandan kahvaltı ederken, bir yandan da bir not defterine kurşun kalemle Théo’nun resmini çizmekteydi.

“Poşetin üzerine işaret koymuştum. Başlangıçta yalnızca şüpheleniyordum ama şimdi elimde kanıtım var.”

“Poşetin üzerini mi işaretledin? Delisin sen!”

“Kandırılmaktan hiç hoşlanmıyorum.”

“Ne olacak sanki? Yirmi gram çamaşır deterjanıyla batacak değiliz ya.”

“Mesele bu değil! Ortada bir güven sorunu var. Güvenemediğim birini çalıştırmaya devam edemem. Evin anahtarını bile veriyoruz!”

“Birazcık deterjan aldı diye sen yokken gelip evi boşaltacak değil herhalde.”

“Sen bütün gün haydutlar, suçlularla uğraştığın için bu iş sana basit görünüyor olabilir ama ben böyle şeye göz yumamam. Onu kovacağım.”

“Kendi kendini cezalandırmış olacaksın. Yerine yenisini bulmak için canın çıkacak.”

“Hiç umurumda değil,” dedi bir dilim ekmeğe yağ sürerken.

Sonra da işini yarıda bırakıp fincanlara kahve doldurmaya kalktı. Yanından geçerken de mutfak tezgâhının üzerine asılı olan spotları yaktı. İnsanın keyfi yerinde olmadığına ışık moralini yükseltmeye yardımcı oluyordu. Spotların ışığı duvarlardaki sarı boyayı daha canlı hale getirerek, dışarıdaki gökyüzü iç karartıcı bir boz renkte olduğu halde sanki evin içi güneş ışınlarıyla dolmuş gibi hoş bir yanılsama yarattı.

“İster misin anne?” diye sordu Théo bir konserve kutusunu göstererek.

“O da ne öyle?”

“Çok lezzetli.”

“Akçaagaç şurubu,” dedi Paul. “Québec’ten getirdim.”

“Konserve kutusunda mı?”

“Orada böyle satıyorlar. Hem zaten böylesi daha iyi. O güzel cam şişeler turistler için ama içindeki bu kadar güzel olmuyor.”

Alice, bir dilim ekmeğin üzerine bir kaşık şurup döktü ve hemen tadına baktı.

“Mükemmel,” dedi ağzı dolu.

“Evet,” dedi Paul. “Uğruna cinayet işlenir...”

“Mesleğinin günlük konuşmanı bu kadar etkilemesi çok acayip şey...”

Paul gülümsedi.

“Québec’teyken bir şeker kulübesine gittim.”

“Nereye?”

“Şeker kulübesi. Akçaağacının özsuğunu kaynatıp da şurup ürettikleri yere böyle diyorlar.”

“Tuhaf bir adı varmış.”

“Evet.”

“Eminim sırf turist çekmek için böyle bir ad uydurmuşlardır.”

“Senin mesleğin de her taşın altında bir pazarlama hilesi görmene neden oluyor işte...”

“Baba, bir dahaki sefere beni de götürür müsün?”

“Bakarız.”

“Lütfen...”

“Yemeğini bitir, okula geç kalacaksın.”

Alice ekmeğinden bir lokma ısırmıştı ki cep telefonu çaldı.

“Merhaba Rachid!”

“Sabah sabah iyi bir habere ne dersin?”

“Söylesene.”

“Katarlıların yeni elemesini de geçmiştiz. Şimdi geriye üç şirket kaldık. Bana kalırsa şampanya kokusu yaklaştırmaya başlıyor.”

“Müthiş olur doğrusu!”

“Bana bu haberi Pauline verdi, hani şu araştırma bölümünde çalışan kız. Yanlışlıkla aramayı ona yönlendirmişler. Kim olduğunu anladın mı?”

“Galiba.”

“Bayılıyorum o kıza. Çok zeki. Dâhi gibi bir şey.”

Almış olduğu iyi habere karşın telefonu kapatırken Alice’in canı sıkındı. Bu Pauline denen kızı ancak sima olarak tanıyordu. Kendisinin yanında başka birini övdükleri zaman ne diye kendini böyle alçalmış, hatta eksilmiş hissediyordu acaba? Sanki kendi değeri aşağılanmış gibi bir çeşit incinme hissetmişti.

Bir yudum kahve içti ve sıcaklık ona iyi geldi.

Kendini gitgide daha iyi hissetmesine yardımcı olan Toby’nin seminerlerini düşündü. Yanında Jérémie’yi de götürdüğü toplantıdan

beri bölümün sorumlusu olmayı aklına koymuştu. Terfi ettikten sonra herkesin ona olan bakışı değişecekti. Daha fazla saygı görecekti.

Jrmie'yi seminerlere devam etmeye ikna edebilmiş olduğu için çok mutluydu. İki ay önceki o ilk seanstan sonra bunu başarabilmesi kolay olmamıştı... Başlarda onun gnlszlğn, duraksamakta olduğunu fark etmişti ama sonunda boyun eğmişti. Bu karara varması kolay olmamıştı mutlaka ama o açık fikirli, kendininkinden farklı bakış aıllarını da tanımaya hazır olan, gerektiğinde fikrini değiştirebilecek biriydi ve bu da günümüzde ender görülen bir özellikti...

Bu yola girmeye bir kere karar verdikten sonraysa çok büyük adımlarla yol almıştı. Dört semineri daha takip etmiş, Alice'in ödünç verdiği kitapların hepsini bir çırpıda okumuş ve gözle görülür biçimde değişmeye başlamıştı. Toby'nin uyguladığı destekleme sistemi Alice'in çok içine yaramış, geçmişte beş kişiyi ye yapmış olması karşılığında bir arkadaşına bedava seans hakkı kazanmış olması sayesinde Jrmie'yi tek kuruş ödemeden ye yapabilmişti.

İki haftada bir hafta sonlarında Cluny'ye giderek ona koçluk yapmaktan çok hoşlanıyordu. Her ne kadar bu serüvene ona karşı borcunu ödeyebilmek adına dostluk ve görev duygularıyla atılmış olsa da, gitgide durumdan zevk almaya da başlamıştı ve onun evrimini gzlemledike bundan mutlu oluyor, koruması altında bulunanın elde etmekte olduğu sonuçlardan kendine de bir gurur payı çıkarıyordu. Başlangıçta kaderci ve kkn bir halde olan Jrmie şimdi zgven sahibi ve dinamik birine dnşmşti. Alice hiç bu kadar hızlı gelişme gösteren birine rastlamamıştı. Arkadaşı psikolojinin temel kavramlarını anlamaya, benimsemeye ve uygulamaya o kadar yatkındı ki çok yakında kendi de başkalarına yardım edebilecek duruma gelebilirdi.

Artık ayınler sırasında ışık saçıyordu. İsa'nın sevgiden bahseden sözleri onun tavırlarıyla da uyum gösterince daha fazla etkili

oluyordu. Verdiği vaazlarsa daha olumlu olmaya başlamıştı ve cemaatinin ilgisini daha fazla çekebildiği açıkça belli oluyordu.

Ayrıca kilisesinde bir dizi değişiklik yapma cesaretini de kendinde bulabilmişti. Alice, herkes ayin için yerini aldıktan sonra sessizce yerleştiiği en arka sıradaki banktan onu izlemeyi sürdürüyordu. O da yavaş yavaş buraya alışmaya başlıyor, kendini başlardaki kadar bunalmış hissetmiyordu. O eski rahatsızlığının yerini şimdi daha nötr bir duygu almıştı. Kilise onun için artık herhangi bir iş yerine dönüşmüş, alışkın olduklarından biraz daha huzurlu bir şirketten pek bir farkı kalmamıştı.

Aslında sonunda Jérémie'yle aralarında bir anlaşmaya varmışlardı.

“Bana bir söz verir misin?” diye sormuştu bir gün Alice.

“Seni dinliyorum.”

“Kilisede işleri düzeltmene, daha fazla insana ulaşmana yardımcı olmaya hazırım. Yalnız senden bir söz istiyorum.”

“Neymiş?”

“Bana Tanrı'dan hiç söz etmeyeceksin.”

O da dudaklarında boyun eğmiş ve bir parça da hüzünlü bir gülümsemeyle bunu kabul etmişti.

Alice, az sayıdaki kilise cemaatini incelemeye ve zamanla onları gözünde sevimli hale getiren tutarsızlıklarıyla eğlenmeye başlamıştı. Örneğin, zamanında sokaklarda yalın ayak dolaşıp da zenginlere gösterişli giysilerinden kurtulmalarını öğütlemiş olan İsa'ya yakarmak üzere her pazar kiliseye gelirken tepeden tırnağa şık giyinmelerini gördükçe gülümsemeden nasıl durabilirdi? Sevgi ve bağışlama üzerine bir vaazı yüzlerinde sofuca ifadelerle dinledikten hemen sonra bir komşularını çekiştirmeye başlamaları karşısında gülmemek mümkün müydü?

Alice, tuhaf bir çift oluşturan yarı sağır emekli bağcı Victor ile kekeme arkadaşı Étienne'e karşı özel bir sevgi besliyordu.

Cemaatten kimileri kilisedeki değişikliklere karşı direnç göstermişti ve kilise avlusunda yapılan konuşmalar ortamdaki gerginliği belli ediyordu. Zehir dilli iki yobaz, Germaine ve Corn  lie ilk bakışta masumane görünen, basit cümlelerle değişikliğe direnişi yaygınlaştırmakta başı çekiyorlardı.

Saçları karga karasına boyalı Germaine, keskin bakışlı gözlerini insanın gözlerinin içine dikip tam karşısına dikilerek dikkati üzerine çekmeyi iyi biliyordu.

“Bach da kötü değil tabii,” diyordu, “ama ben mırıldanabildiğimiz o küçük ezgileri daha çok seviyordum. Onları siz de   zlemiyor musunuz hiç?”

şahin gözleri üzerinizden ayrılmadıkça siz de başınızı sallayarak söylediklerini onaylamaya neredeyse kendinizi mecbur hissediyordunuz. Yanı başındaki, sarımsı bir çeşit bej rengine boyalı saçları sa   spreyiyle sonsuza dek dondurulmuş gibi görünen Corn  lie ise hevesle başını sallayarak su   ortağının sözlerine destek çıkardı.

“Sizce de son günlerde bir şeyler eksilmiş gibi değil mi? Geleceklerimizi yitirmeye mi başladık, ne?”

Bu iki kadın çevreye bu şekilde kuşku tohumları serpiştiriyorlardı ve Alice bu tohumların kimi zaman birilerinin zihninde filizlenmeye başladıklarına da tanık oluyordu.

Bir keresinde bu kadınları,   n sırada ve tam ortadaki yeri hayat boyunca kendisine ayrılmış gibi görünen, hatta gelmediği zamanlarda da boş tutulan Barones De Sirdegault’ya yakınırlarken yakalamıştı. Barones, yobazların anlattıklarını dinledikten sonra bu konuyu piskoposa a  acağına söz vermiş ve bu da iki yaşlı kadını ne kadar sevindirdiyse Alice’i de aynı oranda endişelendirmişti.

Cluny’de Barones De Sirdegault’yu en azından isim olarak bile olsa tanımayan yoktu. Altmışlı yaşlarının başındaki mağrur tavırlı ve kibirli görünüşlü bu hanım her zaman çok şık giyinir ve boynundan da tam ortasında kocaman bir yakut bulunan altından

haçını hiç eksik etmezdi. Kocasını onu birkaç yıl önce terk etmişti ve boşanma sırasında mevkisinden kaynaklanan her türlü getiriye elinde tutabilmek için nasıl çırpınmış olduğunu bilmeyen yoktu. Buna malikâne ve artık son günlerini yaşamakta olan eski Jaguar arabayla birlikte hepsinden daha da önemli olarak barones unvanını da içeren evlilik soyadı da dâhildi ki zaten evlendiğinde de, hiç de o kadar havalı olmayan kızlık adı Josette Grossard'ı her türlü resmî belgeden ve dolayısıyla belleklerden de silmek için büyük özen göstermişti. Boşandığından beri malikânesinde tek başına yaşıyor ve her ne kadar bu koca evi çekip çevirebilecek kadar gelire sahip olmasa da başkalarının gözündeki konumunu saygınlığıyla koruyabilmek için elinden geleni yapıyordu.

Ayrıca bir de Alice daha kiliseden içeri adımını atar atmaz hemen gelip avucunun içine sekize katlanmış küçük bir kâğıt parçasının üzerine karalanmış birkaç sözcükten ibaret bir not sıkıştırıveren bir rahibe vardı. İlk seferinde Alice, şaşkınlık içinde, rahibenin gülümseyen yüzünün önünde kâğıdı sabırla açmıştı.

Ne mutlu fakirlere!

Çünkü Göklerin Egemenliği onlarındır...

“Bunu bana neden verdiniz?” diye sormuştu Alice.

Rahibe yanıt olarak hiçbir şey söylemeden gülümsemekle yetinmişti. Alice üsteleyince ise cemaatten bir kadın gelip onun koluna girmişti:

“Boşuna soru sormayın, sağır ve dilsizdir.”

Bunun üzerine Alice de kadının bu İncil cümlesini kendisi için neden kopyalamış olduğunu daha fazla kurcalamadan ona bir teşekkür işareti yapmıştı.

Bir sonraki sefer aynı rahibe kendisine yine küçük bir kâğıt parçası verdiğinde Alice bunu minnetle kabul etmişti.

Sizden nefret edildiğinde,

Size eziyet edildiğinde mutlu olun,

Sizin eziyet görmeyeceğiniz yeri

Kimse bulamayacaktır.

Alice bir yandan gülümsemek için kendini zorlarken bir yandan da içinden bu rahibenin niyetinin İncil'in tamamını kendisine parça parça vermek olup olmadığını geçirmişti.

Bu iş Alice'in kiliseye her gelişinde bu şekilde sürüp gittikçe sonunda Alice de bu postacı kadına "Rahibe Ikea" adını taktı. Zavalılığın akli tam yerinde değildi herhalde.

Sonuç olarak Alice için asıl düş kırıklığı ise cemaate yeni katılanların sayısındaki azlık oldu. On ikiden yirmi bire çıkabilmişlerdi. Eğer bu cılız sonucu bir yönetim kurulunun karşısında savunması gerekse sağlamış olduğu yüzde yetmiş beşlik artışla bolca övünebilirdi ama içten içe çok büyük bir enerjiyi küçücük bir karşılık uğruna harcamış oldukları hissine kapılıyordu. Yeni gelenler, kiliseden ayaklarını kesmiş olduktan sonra kulaktan kulağa yayılan olumlu söylentiler sonucunda geri dönmüş olanlardı ve bu da yapmış olduğu tercihler konusunda Alice'in içini rahatlatan ve onun Jérémie'nin gözündeki inandırıcılığını güçlendiren bir şeydi elbette. Ancak yine de hâlâ kilisede boş duran üç yüz yetmiş dokuz koltuk bulunuyordu.

Bu döküm, kendine güveni en sağlam danışmanın bile cesaretini kırmaya yeterli olabilirdi gerçi ama Alice, Nike şirketinin geçen yüzyılda iki üniversite öğrencisine yaptırmış olduğu bir piyasa incelemesini sürekli aklında tutuyordu: Öğrencilerden her ikisine de görev olarak Afrika'daki ayakkabı piyasasını gözden geçirmeleri verilmişti. İlk öğrenci gayet kısa ve özlü bir rapor sunmuştu: "Burada kimse ayakkabı giymiyor. Boşuna uğraşmayın: Piyasa yok." İkincisiyse daha farklı bir sonuca varmıştı: "Burada kimse ayakkabı giymiyor. Saldırın: Piyasa bomboş!"

Alice, henüz son sözünü söylemiş değildi. Hâlâ elinde oynayabileceği bir koz vardı ve son iki haftadır bunu Jérémie'yle de paylaşmaya başlamıştı. Bu güçlü kozun adıyla GÜNAH ÇIKARMA idi.

Tövbeye eden kişinin bütün günahlarını itiraf ederek karşılığında arınmaya ulaşmasına dayalı bu dinî edim günümüzde tamamen eskimiş, modası geçmiş ve yalnızca uçağa binmeden ya da ruhunu teslim etmeden önce sayacı sıfıra getirmek isteyen batıl inanç sahibi bir azınlık tarafından uygulanıyor gibi görünmekteydi. Oysa Alice konuya bambaşka bir açıdan bakıyordu. Her ne kadar kendisi daha Notre-Dame Kilisesi'nin koyu renkli ahşaptan, insanın içine kasvet veren aşırı ciddi bir yalıtıcılığa sahip günah çıkarma kabinini gördüğü anda neredeyse alerjik bir tepki veriyor olsa da içinde günah çıkarma ediminin çok sayıda insanın kiliseye geri dönmesini sağlayabileceğine ilişkin bir sezgi taşıyordu.

Loft Story adlı televizyon programıyla birlikte insanların günahlarını itiraf etmeleri gündemde öncelik kazanmıştı ve herkes bu kişilerin her türlü konudaki en mahrem itiraflarını izlemeye bayılıyordu. Günümüzde artık film yıldızları ya da siyasetçiler televizyon stüdyolarında kendi zayıf noktalarını hiç utanmaksızın dile döküyorlar, eşlerini aldattıklarını, alkol bağımlılıklarını ya da çeşitli cinsel sapkınlıklarını itiraf ediyorlardı. Kamuoyunun gözleri önünde çıkınını boşaltıp içindekileri ortalığa yaymak için türlü bahanelere başvuruluyordu. Seyircilerse bu itiraflara doyamıyorlardı ve işte bu da Alice'e bu alanda değerlendirebileceği bir pazarlama unsuru bulabileceğini düşündürüyordu. Günah çıkarma eylemini çekici hale getirebilmek için yalnızca imajını yenilemek yeterli olacaktı. Ancak bu noktada henüz sihirli formülü bulabilmiş değildi.

Günah çıkaran kişinin tavsiyelerden yararlanabilmesi ve böylece gerçek bir destek bulabilmesi için günah çıkarmanın karşılıklı konuşmaya dönüştürülmesi gerektiğini hissediyordu. Özetle, günah çıkarmanın sıkı protokolü biraz gevşetilerek pişmanlık ve arındırmanın yerine bir çeşit kişisel yaşam koçluğu konmalıydı.

“Düşünülebilecek bir şey bile değil,” diye karşı çıkmıştı Jérémie. “Bu iş on altıncı yüzyıldan beri bu sıkı kurallara göre yapılıyor.”

“İlk on altı yüzyılı bunsuz geçirebilmiş olduğunuza göre bundan sonra da eksikliğini fazla çekmezsiniz demektir.”

Jérémie başını iki yana sallamıştı.

“Günah çıkaranın işlemiş olduğu hatalar için tövbe ederek bağışlanma istemesi esastır.”

“Öf, kendi kendini kırbaalamanın ne yararı var? Oysa yaşamın bizi yanlış tepkiler vermeye zorlamış olan güçlüklerine karşı çözüm aramak yapıcı bir eylemdir. İşlediğim hataların farkına varmam kendi kendimi anlayarak gelişme kaydedebilmem için muhteşem bir fırsattır. Eğer yalnızca günahlarım için dövünmekle yetinir ve senden arınma koparırsam ne öğrenmiş olacağım ki?”

Alice en sonunda Jérémie’yi ikna edebilmişti. Şimdiyse iş, cemaati günah çıkarmaya ikna etmenin bir yolunu bulmaya kalıyordu. Yalnız kilise cemaatinin de değil, bütün halkın.

“Akçaağaç şurubu istiyor musun anne?”

Alice gözünü konserve kutusuna dikti.

“Neyin var anne? Neden cevap vermiyorsun?”

Aklına bir fikir gelmişti...

8

“İnanılır gibi değil!”

Germaine başını iki yana salladı. Ömründe böyle şey görme-mişti. Hardal rengi yeleğini çekiştirip uzun ekose eteğinin üstüne doğru indirdi.

“Nasıl açıklamalı bunu?” diye ekledi aynı derecede şaşkın olan Cornélie, genizden gelen sesiyle.

Başını çevirdi ve fazlasıyla spreylene-miş, bir kask gibi kaskatı bej rengi saçları, tek bir hareketle oynadı.

“Ben de merak ediyorum,” diye karşılık verdi Germaine sırtarak.

Günah çıkarma kabininin önündeki kuyruk, kilisenin kapısına dek uzayıp gidiyordu.

Cornélie, parmağını kutsal vazoun içindeki soğuk suya daldırdı ve haç çıkardıktan sonra elini pantolon eteğine silerek kuruladı.

“Her gün biraz daha artıyor.”

“Sana bunu Peder Jérémie’ye sor demiştim.”

“Sordum zaten; o da bilmiyor,” diye kendini savundu Cornélie.

“İnanması güç.”

“Öyle ama o da çok şaşırmış görünüyordu.”

“Sen düzgün soramamışsındır. Bizzat benim sormam gerekecek herhalde.”

Cornélie sersemlemiş gibi göründü. En küçük bir sitem kendisini sorgulamasına yol açıyor gibiydi ve bu durum da Germaine'i çok eğlendiriyordu.

İnsanlar sabırla kuyrukta bekliyorlardı. Aralarında daha önce kilisede hiç görmedikleri pek çok yeni yüz de vardı.

Germaine iç geçirdi.

“Zaman böyle gerektiriyor demek: İnsanlar gitgide kendilerinde daha çok suç buluyorlar.”

Cornélie, sanki bu sözler zihninde derin bir sorgulamaya yol açmış gibi yüzünde düşünceli bir ifadeyle kaşlarını çattı.

“Biz de günah çıkarmayalı epey oluyor,” dedi bir süre sonra.

“İhtiyacımız yok ki.”

Cornélie rahatlamış göründü.

“Haklısın. Bizi ilgilendirmiyor.”

Bir kumaş hışırtısı duyuldu ve Jérémie kabinden çıktı. Tövbekârlara sabırlı olmalarını işaret ettikten sonra aceleyle kutsal eşya odasına doğru ilerledi.

“Peder...”

“Duymadı,” diye inledi Cornélie.

“Geri geldiğinde sıkıştırırım onu.”

Germaine, kilisenin arka tarafına doğru giderek gözden kaybolan rahibi uzaktan izledi. Eski spor ayakkabıları sayesinde hiç ses çıkarmadan onun arkasından gitti. Kutsal eşya odasının kapısını aralık buldu. İçerisi dar ve hemen hemen eşyasız gibiydi: bir portmanto, üzerinde mütevazı bir aynası olan, koyu renk ahşaptan bir konsol ve çadır şeklinde bir mobilya. Rahip tuvalete gitmiş olmalıydı. Kadın burada beklerse onu kaçırmayacağını düşündü.

Daha bir dakika geçmemişti ki hafif bir ayak sesi duydu. İçgüdüsel olarak bir sütunun arkasına doğru geri çekilip izlemeyi sürdürdü. O anda gördüğü şeyse onu hayrete düşürüp derinden sarstı: Peder Jérémie odaya girince aynanın karşısına geçmiş, kendine bir

öpücük yollayarak alçak sesle ama gayet belirgin biçimde kadının ömrü boyunca unutmayaacağı o iki iğrenç sözcüğü mırıldanıyordu: “Seni seviyorum.”

Dehşete düşmüş olan Germaine, mermer sütunun arkasına öyle bir yapışmıştı ki taşın soğukluğunu sırtında hissedebiliyordu. Rahip önünden geçip giderken soluğunu tuttu ve onun neden olduğu rüzgâr yaşlı kadını, sanki bizzat şeytana sürtünmüşçesine, elinde olmaksızın ürpertti.

Rahibin günah çıkarma kabinine girerek gözden kaybolmasını bekledikten sonra sahnı geçip arkadaşının yanına geri döndü ve onu kolundan tutup dışarı sürükleyerek az önce gördüklerini nefretle ona da anlattı.

Kilisenin güneş ışııyla dolu avlusunda birkaç turist, meydandaki evlerin Ortaçağ üslubu ön cephelelerini hayranlıkla seyretmekteydiler.

“Eskiden böyle biri değildi o,” dedi Cornélie.

“Son birkaç aydır burada işler çok bozuldu.”

“Evet. Bahar geldiğinden beri. Neler oluyor hiç anlamıyorum.”

Germaine manidar bir tavırla başını iki yana salladı.

“Benim bu konuda bir fikrim var.”

Cornélie’nin gözleri kocaman açıldı.

Germaine, gerilimin bir süre daha sürmesine izin verdi.

“Pazar günleri ortalıkta gezinen genç kadın hiç dikkatini çekti mi?”

“Kumral, uzunca saçlı olan mı?”

“Evet,” dedi Germaine.

“Alice o, konservatuvarın karşısındaki evde oturan dul ihtiyarın kızı.”

“Onu birkaç kere ayın öncesinde Peder Jérémie’yle konuşurken gördüm. Birkaç kere de ayın sonrasında. Bütün bu değişimlerde onun bir parmağı olduğundan hiç kuşku yok.”

“Biz de Peder Jérémie’yle konuşuyoruz.”

“Evet ama onunki başka türlü. Hissedebiliyorum. Her şeyin onun başının altından çıktığından eminim.”

“Yani sence o ikisi...”

Germaine manidar bir ifadeyle kaşlarını kaldırdı.

“Ama kadın evli sanıyorum...”

“Her ne olursa olsun adamı yoldan çıkarıyor olmalı. Baksana, bize kilisede nasıl garip şeyler yaptırmaya başladı. Yok yanımızdakine iltifatlar edecekmişiz, Tanrı’nın ona bağışlamış olduğu nitelikleri sayıp dökecekmişiz...”

“Doğru söylüyorsun.”

“Hastalıklı şeyler bunlar. İnsan günahkâr bir yaratık olduğuna göre, sahip olduğumuz nitelikleri övemeyiz.”

“Doğru, insan günahkârdır.”

“Özellikle de kadın.”

“Evet ya!” dedi Cornélie, yoldan geçen bir genç kadının göğüs dekoltesine bakarak. “Özellikle de kadın.”

Piskoposluğa giden yolun sonunda bulunan patikayı çevreleyen asırlık ağaçların koyu yeşil renkli, dikenli dalları, aceleci, iri bulutların gezinmekte olduğu, solgun mavi göğe doğru uzanıyordu.

Jérémie, bundan birkaç ay önce Monsenyör D'Aubignier ile en son görüşmesinde kendisine kiliseye ruhani gereksinimlerden ziyade alışkanlıkları yüzünden gelen cemaatinin sayısındaki azlık dolayısıyla yerine getirdiği görevin yararına ilişkin kuşku ve rahatsızlıklarını açmıştı. Piskopos onun bu ruh halini fazla ciddiye almamıştı: Bütün rahiplerin özellikle mesleklerinin başlangıç yıllarında böyle bir umutsuzluk aşamasından geçmelerinin normal olduğunu söylemiş, Jérémie'nin içindeki sıkıntıları doğru dürüst anlamaya bile çalışmaksızın elinin tersiyle itivermişti. Bunun üzerine Jérémie de kendini "âdet dönemlerinde kendini bunalmış hissetmek doğaldır" açıklamasıyla geçiştirilen bir kadın gibi hissetmişti.

Şu birkaç ay içinde işler nasıl da değişmişti... Jérémie artık kendini güvenli ve huzurlu hissediyor, görevini tam anlamıyla sahip lenebiliyor ve elde etmiş olduğu sonuçlardan kendine bir gurur payı çıkarmamaya çaba göstererek bunlardan mutlu oluyordu. Alice'in tavsiyeleri gerçekten de kiliseyi insanla doldurmuştu ve özellikle günah çıkarma seanslarında Jérémie her gün kendisine fısıldayan yeni sesler duyuyordu. Gerçi kendini kandırıyor da değildi, bu ye-

nilerin Tanrı'nın ışığını bulmaktan çok bir rahip-yaşam koçunun vereceği aydınlatmanın peşinde olduklarını elbette biliyordu, ancak bunun konuya bir giriş oluşturup er ya da geç ruhani bir uyanış yaşamalarına da yol açabilme olasılığına da içtenlikle inanıyordu.

Bu sayede kiliseye gelenlerin sayısında epeyce artış olmuştu ama hâlâ bütün koltukları doldurabilmenin çok uzağındaydılar. Yaklaşık dört yüz kişilik kapasitesiyle kilisesinin ne kadar büyük olduğunun farkında olan Jérémie, onu hiçbir zaman tamamen dolduramayacağını biliyordu. Ancak hiç olmazsa artık bu gerçeği bilgelikle kabullenebiliyordu.

Bu durum karşısında piskopos da ellerini ovuşturuyor olmalıydı. Ne kadar hırslı olduğu herkesçe bilindiğine ve kardinalliğe gözünü dikmiş olduğu kimsenin gözünde bir sır olmadığına göre kendisine bağlı kiliselerden birinde yaşanan bu cemaat artışı da mutlaka çok hoşuna gidiyor olmalıydı. Üstelik bu sıradan bir kilise de değildi! Âdeta bütün Hristiyan dininin bir simgesi gibi son iki yüzyıldır sürekli bir inişe mahkûm olmuştu ve bu durumdan kurtulması mümkün görünmüyordu.

Jérémie, Clio'sunun kapısını çarpmadan kapattı ve başını kaldırıp küçük karolu, yüksek pencereleri asırlardan beri içinde bir otorite barındırıyormuş gibi görünen, Burgonya taşından yapılmış heybetli binaya baktı.

Kapıya doğru yürüdü. Cübbesinin etekleri rüzgârla bacaklarını kamçılıyordu. İçeri girince bir sekreter tarafından karşılanıp sessizce uzun ve geniş koridorlardan geçirilerek koyu renk ahşaptan yapılmış ve zeytin yeşili kadifeyle kaplanmış XII. Louis tarzı ağırbaşlı koltuklarla döşeli, duvarları beyaz kireçle kaplı dar ve yüksek bir oda olan piskoposluk makamı bekleme salonuna götürüldü.

Jérémie uzunca bir süre ayakta bekledikten sonra pencereye yanaştı. Dışarıda gökyüzünden geçen bulutlar kümelenmeye başla-

mişlardı ve ormanla kaplı olan dağların üzerine hareketli gölgeler düşürüyorlardı.

İçerideyse mutlak bir sessizlik vardı ve eğer kendisini buraya bir sekreter getirmiş olmasa Jérémie, şu an kendini tamamen terk edilmiş olan bir binada, uğultusu giderek yükselen rüzgârla baş başa sanabilirdi. Bekleyiş uzadıkça uzadı ve Jérémie de görmeye geldiği kişinin makamında bulunmadığını, bir yerlerde işinin çıkmış olabileceğini düşünmeye başladı.

En sonunda bezginlikle koltuklardan birine oturmuştu ki tam o anda odanın büyük kapısı açıldı ve piskopos göründü.

Jérémie, sanki yorulmuş olmasından suçluluk duymuşçasına hiç düşünmeksizin bir çırpıda ayağa kalktı.

“Monsenyör...”

Makamının otoritesinin altını çizen ve görkemini daha da ortaya çıkaran ipeksi, eflatun bir cübbe içindeki piskopos, yüzünde gizemli bir gülümsemeyle onu süzdü. Jérémie onun peşinden makam odasına girdi.

Elli yaşlarında, kırçıl saçlı, zeki bakışlı ve ciddi yüzlü bir adam olan piskoposun kimi zaman karşısındakileri ikna edebilmek için nasıl sevimli bir tavır da takınabildiğine Jérémie daha önce tanık olmuştu.

Versailles parkesi ve İran halısıyla kaplı olan bu geniş oda duvarlarını süsleyen sahici Aubusson halılarını capcanlı hale getiren bir ışıqla aydınlanıyordu.

Jérémie, uzun bir dikdörtgen sehpanın yanı başındaki yüksek arkalıklı bir iskemleye otururken, makamın sahibi de çalışma masasındaki kâğıtları topladı.

“Kiliseden ne haberler var?”

“Çok iyi haberler,” dedi Jérémie coşkuyla. “Cemaatimize yeni katılımcılar kazanabilmek için uğraşmaya başlamıştım ve çok cesaret verici sonuçlar elde ettim.”

Piskopos masanın başında bulunan heybetli koltuğuna oturarak onu hiç kesmeden dinledi. Bir yandan konuğunu dinlerken, bir yandan da elinde tuttuğu belgeleri gözden geçiriyordu. Sağ elinin yüzük parmağında taşıdığı piskopos yüzüğünün tam ortasındaki kocaman ametist taşını çevreleyen küçük pırlantalar zaman zaman ışıkla parıldıyordu.

“Sizi buraya çağırtmış olmamın nedeni,” dedi birden her bir hecenin üstüne bastırarak, “son birkaç aydır Cluny’de neler olup bittiği konusunda açık bir fikir edinmeyi istemiş olmamdır.”

Odaya bir sessizlik çöktü. Jérémie yutkundu.

Oturduğu yüksek koltuğun üzerinde piskopos gözünü onun yüzüne dikmiş, bakışındaki ciddiyeti gizlemeye yeterli olmayan bir yarım gülümseme ve kaygılı bir ifadeyle bakıyordu. Bulutların içinden süzülüp gelen beyaz ışıktaki teni solgun bir renk almıştı.

“Bana söylemeyi istediğiniz bir şeyler var mı Peder Jérémie?”

Hazırlıksız yakalanmış olan Jérémie, soğukkanlılığını korumaya çalıştı.

“Kiliseye yeni üyeler kazandırabilmek için bir dizi yeni fikri uygulamaya koydum ve...”

“Fikir ha? Ne türden fikirlermiş bunlar?”

“Şöyle söyleyelim: Daha geniş bir kitleye sesimi duyurabilmek adına uygulamamızdan bir kısmının birazcık tozunu almayı denedim Monsenyör.”

Piskopos düşünceli bir tavırla başını iki yana salladı.

“Acaba biraz fazla ileri gitmiş olmanız da mümkün mü?”

Jérémie onun yüzüne baktı. Ona tam olarak ne yetiştirmişlerdi acaba? Kendisini neyle suçluyorlardı?

“Her anında ruhum ve vicdanımla, İncil’in özüne harfiyen saygı göstererek hareket ettim.”

Piskopos elinde tuttuğu kâğıtlardan birinin üzerine eğildi.

“İncil’in özüne,” diye yineledi yavaşça. “İncil’in özü... Peki ama bağlı bulunduğunuz Kilise’nin özüne de aynı saygıyı gösterdiniz mi?”

Bu sözcükleri doğal olmaya çaba gösteren bir ses tonuyla söyledikten sonra, gözlerini Jérémie'nin gözlerinin içine dikkatle dikip onun vereceği en küçük bir tepkiyi merakla beklediğini açıkça belli edecek şekilde baktı.

“Öyle umuyorum Monsenyör.”

“Umuyor musunuz, yoksa emin misiniz?”

Jérémie bir süre duraksadı.

“Bütün içtenliğimle umuyorum.”

Piskopos dudagını büküp uzunca bir süre sessizce onun yüzüne baktı. Jérémie, kendini çırılçıplak sanık kürsüsüne çıkarılmış, yargılanıyor, değerlendiriliyormuş gibi hissediyordu.

En sonunda piskopos yavaşça içini çekti ama üstelemedi. Konuşmaya kilisedeki gündelik yaşamla ilgili konulardan söz ederek devam etmesi Jérémie'nin içini rahatlatmıştı. On dakika sonraysa ayağa kalkarak konuğuna kapıya kadar eşlik etti.

Jérémie onun peşinden giderken, piskoposun az önce masasının üzerine bırakmış olduğu kâğıda da heyecanla bir göz attı.

Soluk bir eflatun rengi fona basılmış bir broşürdü bu. En tepesinde büyük harflerle yazılmış “BEDAVA!” ibaresi dikkati çekiyordu. Altındaki kısa bir metinse insanları kişisel sorunları hakkında ücretsiz olarak ve tam bir gizlilik içinde konuşmaya davet ediyordu.

Jérémie, aşağıdaki adresin kendi kilisesine ait olduğunu görünce donup kaldı. Devamına bakıncaysa içinde öfkeyle karışık bir utanç duygusunun yükseldiğini hissetti:

Kara kalemle çizilmiş bir resim sayfanın yarısını kaplayan büyüklükte kilisedeki günah çıkarma kabinini gösteriyordu. Hemen altındaysa eğlenceli bir yazı fontu ve kocaman harflerle yazılmış iki sözcük göze çarpıyordu:

Tarsiyé Kulübesi

10

Bir çöp yığını.

Kocaman.

Montparnasse Gökdeleni'nin hemen dibinde, kapıların yanı başında. İçleri dolup taşan çöp bidonları yüzlerce siyah torbanın altında gömülüp kaybolmuşlardı. Koku dayanılır gibi değildi. Çalışanlar iş yerlerine girip çıkarlarken ağız ve burunlarını ya bir mendille, ya bir kumaş parçasıyla veya çıplak elleriyle örtüyorlardı. Çöpçülerin grevi başlayalı henüz yalnızca beş gün oluyordu ama şimdiden durum katlanılmaz bir hal almıştı bile. Gökdelerde çalışan beş bin kişinin ürettikleri atıkların hacmi baş döndürücüydü.

Birkaç metre ötede cam yıkayıcı gündelik görevini yerine getirmek üzere kulenin duvarı boyunca yükselebilmek için asansörüne yerleşiyordu. Gökdelerde çalışan herkes bu uzun boylu Senegalliye sima olarak tanırdı. En beklenmedik anlarda hemen yanı başınızda beliriverip mahremiyetinize girmek için âdeta özel bir izne sahip gibiydi. Telefonda konuşurken, bir dosyaya yoğunlaşmış kafanızı kaşıya kaşıya çalışırken ya da ofis saatleri içinde internette gezinirken bir anda camınızın arkasında beliriverir, size kâh suç ortağı bir göz kırpış, kâh “beyaz ötesi” bir gülümseme gönderir, kimi zamansa tam aksine sizi ağza alınmayacak bir iş üzerinde yakalamış

gibi gözleri yuvalarından fırlamış, hayret ve kınama dolu bir yüz ifadesi takınırdı.

Alice, bir keresinde günün sonunda işini tamamlamış, asansöründen inerken onunla birkaç kelime sohbet etmişti. Ona sırrının ne olduğunu, pek de kolay sayılamayacak bir işi yapıyor olmasına karşın nasıl hep böyle keyfi yerindeymiş gibi görünebildiğini sormuştu.

“Aslında nankör bir işiniz var,” demişti sorusunu haklı göstermek için.

“Hiç de değil,” diye itiraz etmişti adam. “Benim sayemde insanlar dünyayı daha berrak görüyorlar.”

Onun sayesinde insanlar dünyayı daha berrak görüyorlardı... Alice bu yanıt karşısında dalıp gitmişti. Peki ya kendisi bu dünyaya ne sağlıyordu aslında?

Senegalli, o sabah da bütün o çöp torbalarının arasında yaşlı bir adamla sohbete dalmış, gülmekten kırılıyordu yine. Alice, pamuklu eşarabının altından soluk alarak onun yanına sokuldu.

“Bu cümbüş sizi pek eğlendiriyor gibi...”

“Hi hi hi! Bu beyefendiden öğrendim ki meğer bu çöpler bu mahalleyi kökenlerine geri döndürmüş. Ne komik değil mi? Adını bir çöplükten alan şık bir semt. Ha ha ha! Müthiş doğrusu!”

“Hayır ama,” dedi Alice. “Montparnasse’in adı, Eski Yunan’da kutsal bir dağ olan Parnasse’tan gelir.”

“İyi ya işte,” dedi yaşlı adam gözleri muzip bir parıltıyla ışıltayarak. “On yedinci yüzyılda üniversite öğrencileri buraya toplanıp yıkıntılardan kurdukları bir tepeciğin üzerinde şiirler okurlarmış. Zamanla yıkıntı tepesi o kadar büyümüş ki küçük bir dağa benze-miş ve öğrencilerden biri de alaylı olarak buraya Parnasse Dağı’nın adını vermiş. Nasıl olmuşsa bu isim tutmuş ve önce semte, sonra da gökdelene Montparnasse denmiş.”

Alice’in cep telefonu çaldı.

“Efendim Rachid?”

“Merhaba, neredesin?”

“Çöp yığınının dibindeyim, ya sen?”

“Her zamanki gibi, zirvede.”

“Çok güzel.”

“Peki, oturuyor musun?”

“Burada oturmasam daha iyi.”

“Sarsıcı bir haberim var sana.”

“Söyle, çöplere tutunurum.”

“Katar sözleşmesini bağladık. Katar sözleşmesini!”

Alice’in ağız bir karış açık kaldı. Eşarbını çözdü. Yanı başındaki Senegalli, emekliyle neşeli sohbetine geri dönmüştü. Çalışanlar burunlarını tıkayarak aceleyle gökdelenin merdivenlerinden tırmanıyorlardı. Çevresinde gördüğü her şey birden gözüne çok sevimli görünmeye başlamıştı.

Katar sözleşmesi.

Kazanmıştı.

Kazanmışlardı.

Maaşının artacağı kesindi artık... Avustralya’ya bir aile tatili... Belki bir de terfi...

“Yalnız acil olmasını şart koşmuşlar,” dedi Rachid. “Saat onda ilk beyin fırtınasını yapmaya hazır mısınız?”

“Tabii ki. Sen ekibi topla, ben de yukarı çıkıyorum.”

Bir saat sonra herkes, yeni bölüm şefi atanıncaya dek onun yerine bakmakta olan departman müdürünün çevresinde toplanmıştı.

“Hedefimizi hatırlatıyorum,” dedi müdür. “Katar’ın başlıca Avrupa ülkelerinin kamuoyu nezdindeki imajını yükseltmek. Fransa’yla başlayalım. Fikirleriniz?”

Alice atıldı. Eğer bu terfi istiyorsa öne çıkmalıydı.

“Onlara zor durumda olan ve duygusal boyutu da bulunan bir işletmeyi satın aldıralım, örneğin Jura’da, iflasın eşiğindeki bir geleneksel oyuncak şirketi olsun. Sonra medyada geniş kapsamlı

bir reklam kampanyası başlatalım, diyelim ki bir işçi kadın RTL'ye verdiği bir röportajda işini korumasını sağladıkları için onlara teşekkür etsin. Şimdi kendini sokaktaki adamın yerini koysana: Eğer Katarlılar çocukluğunda en sevdiğin oyuncakları üretiyorlarsa onları IŞİD'in kelle kesicilerini finanse ederken hayal etmen güç olur, öyle değil mi ama?"

Müdürün yüzünde herhangi bir ifade oluşmadı ama Alice, iyi bir nokta yakalamış olduğunu hissediyordu. Başka fikirler de havada uçuşmaya başladı, o da kimi zaman bunları sözcüklerini iyi seçmeye özen göstererek başka türlü dile getirmeye çalıştı. Aşırıya kaçmadan ve fazla da belli etmeden kendini grubun önderi olarak konumlandırmaya çalışıyordu. Yarım saatin sonunda Katarlılar birer aziz olup çıkmışlardı bile. Alice birdenbire camın arkasında, cam yıkayıcısının asansörünün kablosunun oynadığını gördü ve bu adamın kendi içinde tetiklemiş olduğu, yanıtıysa hâlâ bulunamamış olan sorgulamayı hatırladı: O bu dünyaya ne veriyordu aslında?

Aklına yakın bir zamanda Jérémie'den duyduğu sözler geldi. Bir insanın içinde üç boyutun bulunduğunu söylemişti: içsel, yatay ve dikey. İçsel olanı, kişinin kendini tanıması ve sorgulaması anlaşılabilir unsurlardı. Yatay boyut da yaşamlarımızdaki ilişkilerin, kardeşliğin önemi dolayısıyla anlaşılabilirdi. Peki ama dikey boyut ne oluyordu? Bu ona biraz bulanık geliyor, pek akılcı görünmüyordu.

Senegallinin elinin bir anda camın arkasında aşağıdan belirip gökdelenin duvarında tutunacak bir yer arıyormuş gibi çaresizce sallanıp durduğunu görünce gülmek için kendini zor tuttu. Sonunda adamın kendi de göründü ve grubun içinde onu tanıyarak bir göz kırpışla selamladı. Her zamanki gibi ışıl ışıl gülümsüyordu. Üstelik de maaşı asgari ücretin çok üzerinde olamazdı mutlaka.

Aslında Alice de hiçbir ücret elde etmediği halde Jérémie'ye yardım etmekten mutlu oluyordu. Herhangi bir unvanı ya da resmî sorumluluğu bile olmaksızın üstelik.

Tuhaf şeydi doğrusu.

*

* *

“Böyle bir şey yapmaya nasıl cüret edersin?”

Alice irkilerek salonda pencerenin kenarındaki rahat, yeşil, kadife koltuğa gömülmüş okuduğu romandan başını kaldırdı. Babasını ziyaret etmek için Cluny’de bulunduğu zamanlarda önceden haber verilmemiş ziyaretlerle karşılaşmaya alışmıştı artık. Buradaki ilişkiler Paris’teki kadar resmî olmadığından arkadaşları davetsiz de olsa çıkagelmekte bir sakınca görmüyorlardı.

Jérémie’nin her zaman siyah cübbesi ve beyaz yakasının ciddiliğiyle zıtlık oluşturan yumuşak bakışlı mavi gözleri bu defa öfkeden tutuşuyordu.

Broşürü ona doğru uzatıp salladı.

Alice ona en sevimli gülümsemesiyle baktı.

“Bir sorun mu var?”

“Bu çok gülünç bir şey!”

“Gülünç olsa bu kadar başarılı olamazdı...”

“Böyle bir şeyi önceden bana danışmadan yapamazsın!”

“Hayatta kabul etmezdin ki.”

“Elbette etmezdim.”

Alice broşüre hayranlıkla baktı.

“Çizimin güzel olduğunu kabul et ama.”

“Mesele bu değil.”

Jérémie içini çekti.

“Parmakla gösterilir olmuşum,” diye ekledi. “Piskoposa bile yetiştirmişler, o da beni yanına çağırttı.”

Tüh... Piskopos ha? Demek işe hiyerarşi karışmıştı. Alice bunu hesaba katmamıştı.

Başını çevirip pencereye doğru baktı. Burgonya'nın üzümlerinden dünyanın en iyi şaraplarının elde edilmesini sağlayan o parlak güneş, duvarın fildişi boyasının pul pul dökülmesine yol açmıştı.

“Buna üzüldüm,” dedi sonunda gözünü pencereden ayırmadan.

“Benim kadar üzülemezsin.”

“Haklısın, yapmamalıydım.”

“Orası kesin.”

“Affet beni.”

Jérémie yanıt vermedi.

Alice ona doğru döndü.

“Lütfen...”

Uzun bir süre onun yüzüne baktıktan sonra yine sevimli gülümsemesini takındı.

“Beni bağışlaman için ille de kulübene girmem mi gerekiyor?”

Jérémie'nin sert bakışı bir süre öylece kaldıktan sonra nihayet kabuğu çatladı. Hafif bir gülümsemeyle başını umutsuzca iki yana salladı.

İKİNCİ BÖLÜM

*İsa dedi ki: Her kim ararsa, bulana kadar aramayı
bırakmasın;
ve eğer bulursa, hayretler içinde kalacaktır;
ve eğer hayretler için kaldıysa, hayran olacaktır,
ve o kainata hükmedecektir!*
Tomas İncili, 2 numaralı özdeyiş

Şirketin büyük yıllık toplantısı çalkantılı geçeceğe benziyordu.

Alice, amfi şeklindeki büyük toplantı salonundan içeri girer girmez ortamdaki gerginliği sezdi. Şirketin beş yüz çalışanı, daha önceki buluşmaların neşeli havasından çok uzak olan neredeyse mutlak bir sessizlik içinde yerlerini almıştı. Bizzat Alice'in de öfkesi son on beş gündür yatışmak bilmiyordu. Bütün maaşlara yüzde 0,1 oranında bir artış yapılarak hiçbir bireysel artışa izin verilmemesi kararını bir türlü sindiremiyordu.

Yüzde 0,1. Sıfırdan bile beter; maaş artışını doğrudan ve açıkça reddetmiş olsalar bu gülünç teselli ikramiyesi kadar alçaltıcı olmazdı. O zaman da aynı derecede bencilce davranmış olacaklardı ama hiç olmazsa birazcık cesaretle.

Yüzde 0,1.

Elveda Avustralya.

Elveda o çok beklenen aile tatili...

Ancak, tatminsizliğin de ötesinde asıl hissettiği duygu bir tür nankörlük, bir çeşit küçümsenme, şirketin son on yıl içinde bağlamış olduğu en büyük iş olan Katar sözleşmesini sağlayabilmek için vermiş olduğu onca emeğin kasıtlı olarak göz ardı ediliyor oluşuydu. Bu iş için yapmış olduğu o büyük kişisel yatırım âdeta sessizce geçiştirilmiş, hak ettiği ondan esirgenmiş gibiydi. Kendini

değeri bilinmemiş, çabaları küçümsenmiş, elde ettiği sonuçlar hiçe sayılmış gibi hissediyordu. Sonuç olarak da motivasyonunu yitirmişti. Kendini bundan tamamen yoksun hissediyordu. Ortamdaki gerginliğe bakılırsa da bu konuda tek başına değildi.

Yüzde 0,1.

Elbette ki bu bağlam içinde bakıldığında genel müdürle ilgili basında çıkan haber hiç de iyi görünmüyordu. Ama bunu hak etmişti o da. Şirket genelinde kemerlerin sıkılacağını duyurduktan iki hafta sonra kendine iki milyon avroluk bir ikramiye çıkartıp da bundan kimsenin haberdar olmayacağını beklemek aptallığın daniskası değil miydi sanki? Elbette ki böyle bir şey gizli kalabilecek değildi! Anında duyulmuştu! Muhasebede ya da başka bir bölümde haberi dışarı sızdıracak birileri mutlaka bulunurdu. Kaçınılmazdı bu.

Belki de burada söz konusu olan şey aptallık değildi de adamın kendini dokunulmaz olarak görmesine yol açan bir tür üstünlük duygusuydu. Gazetecilerin haberi dillerine dolamaları ayaklarını bir parça olsun yere değdirebilmiş miydi acaba?

Hem de yıllık büyük toplantıdan bir gün önce! Bu zamanlama için onlardan nefret ediyor olmalıydı...

Gazetecilerin sorularıyla karşılaştıklarında yönetim kurulu, yanıt olarak bu ikramiyenin hak edilmiş olduğunu kısa ve özlü biçimde dile getirmeyi doğru bulmuştu.

Alice sağ tarafında, birkaç sıra önünde seçilmiş sendika temsilcisinin oturduğunu gördü. Onun keyfi diğerlerine göre biraz daha yerinde görünüyordu. Bu olay onun için büyük bir düşüş olmuştu. Konumunun biraz daha güçlenmiş olduğunu hissettiği belliydi.

Perde açıldı ve sahneye gülümseyen bir adam ıktı. Alice onu hemen tanıdı, televizyonda haftalık bir program yapan komedyen Sam Boyer'ydı bu. Her yıl olduğu gibi şirket yine toplantıya sunuculuk yapmak üzere ünlü biriyle anlaşmıştı.

Sam konuşmaya bir fıkra anlatarak başladıysa da salondan hiçbir tepki alamadı. Bütün seyirciler sessiz kaldılar. Ancak o bundan fazla bozulmuş gibi görünmeden konuşmasına devam etti ve arada Alice'in gündelik şirket yaşamına da atıflarda bulundu. Görünüşe bakılırsa, iyi hazırlanmış, sunumu üzerinde tam bir profesyonel gibi emek harcamıştı. Yine de yaptığı espriler kimseyi güldüremiyordu. Seyircinin katılıma gönüllü olmadığı apaçıktı. Sam hiç bozuntuya vermeden devam ettikçe Alice ona karşı belli bir hayranlık duydu. Her ne olursa olsun gülmemeye kesin kararlı beş yüz kişinin karşısında bir komedi gösterisi yapmak hiç de kolay olmamalıydı.

Sam daha sonra muhasebe müdürünü sahneye çağırdı ve adam da kasım ayında yağmurlu bir pazar akşamı antidepresanı bitmiş gibi çökkün bir yüz ifadesiyle belirdi.

Ortaya darmadağın atılveren yarım düzine sütun diyagram, üç dairesel grafik, dört eğri ve bir de rakam tablosu aracılığıyla sonuçların aynı anda hem çok iyi hem de bir o kadar istikrarsız olduğu kanıtlanmaya çalışıldı. Ancak görsellerin sunumundaki apaçık kusurlar, bütün bunların son dakikada alelacele elden geçirilmiş olduğu konusunda hiçbir kuşkuya yer bırakmıyordu.

Sırada çok daha rahat görünen, sanki utanmasını gerektirecek hiçbir şey yapmadığını iyice belli etmek istemiş gibi sürekli gülümseyen pazarlama müdürü vardı. Sam Boyer'nin kendisine yönelttiği sataşmalara o da mizahi karşılıklar verdi. Alice salondaki havanın biraz yumuşamaya başladığını hissetti.

Sonra sıra genel müdüre geldi.

Adam sahnede yürürken salona bir ölüm sessizliği egemen olmuştu. Gülümseliyordu gerçi ama yüzünde muhasebe müdürününki gibi perişan bir ifade de yoktu. Vücut dili üzerinde çalışmış olduğuyse çok belliydi: kararlı olan ama kibirli olmayan bir duruş...

Sam Boyer sahneden ayrıldı. Kendi isteğiyle mi yoksa personelin yönlendirmesiyle mi?

Patron konuşmasına başladığında önceki yıllarda olduğu gibi “dünyanın en iyi ekibi” ile çalışmakta olduğuna ilişkin atıflar türünden kimi şirinliklerden kaçındığı görüldü. Somut veriler üzerinde durdu ve geçen yılı hızlıca geçiştirerek geleceğe odaklandı. Birliklerini ancak umut vaat eden bir geleceğin düşleri sayesinde harekete geçirebilecek konumda olduğunu düşünüyor olmalıydı.

Doğal olarak konuşması buz gibi bir karşılık buldu ama zaten buna hazırlıklı olduğu için sanki hiç etkilenmiyormuş gibi görünerek geleceğe yönelik fikirlerini sıralamayı sürdürdü.

Önceki yıllarda konuşmasının sonunda belli bir süreyi çalışanlarından aldığı birkaç soruyu yanıtlamaya ayırırdı. Bu sefer de bu riski göze alacak mıydı?

Salonu dolduran çalışanları sözlerini her yılkinden de büyük bir dikkatle dinliyor, her biri sözü dikenlerle dolu maaş artışları konusuna getirmesini sabırsızlıkla bekliyor gibiydi.

Ancak bu konu hiç açılmadan konuşmanın sonu yaklaşıyor gibi görünüyordu ve birden Sam Boyer, âdeta bir kutunun içinden fırlamış bir canavar gibi sahnede beliriverdi.

“Bu konuşma daha uzayacak mı?” diye sordu küstahça olmaya çabalayan bir ses tonuyla.

Genel müdür şaşırmış rolü yaptı.

“Yeter artık!” dedi Sam. “Herkes açık büfeye geçmeyi istiyor! Bu konuşmalar iyi hoş ama biz buraya daha çok karnımızı doyurmaya geldik! Haydi, herkes büfeye! En hızlı davranan işkembesini doldursun!”

Genel müdür sahte bir kahkaha kopararak kâğıtlarını cebine soktu ve onun peşinden büfeye doğru yöneldi.

“Durun biraz bakalım!” diye haykırdı gür bir ses.

Bütün başlar, seyircilerin ortasında ayağa kalkmış olan bir adama doğru çevrildi.

Sendika temsilcisiydi bu.

Işıkların altında genel müdür bir an duraksadıktan sonra sahenin ucuna gelip durdu.

“Bir sorum var,” dedi temsilci.

Genel müdür ifadesiz bir yüzle dinlemeye koyuldu.

“Yüzde 0,3'lük bir enflasyonun yanında maaşların yüzde 0,1 oranında artırılacağı duyurulduğuna göre bu gelir düzeyinde yüzde 0,2'lik bir azalma anlamına geliyor. Şirketimizin şu an içinde bulunduğu olumlu sürece bakacak olursak, alım gücündeki bu düşüşü nasıl açıklayabileceksiniz?”

Salonda gergin bir sessizlik oldu. Havada sanki elektrik vardı.

“Hoşnutsuzluğunuzu anlayabiliyorum,” dedi genel müdür, muhtemelen iletişim danışmanlarının tavsiyelerine uyup da empati göstererek. “Ancak bana düşen görev geleceğe hazırlıklı olup herkesin işini koruyabilmesini güvence altına alabilmek üzere olumlu sonuçların sürekliliğini sağlamaya çalışmaktır.”

Bundan sonra gelecek sorunun ne olduğu çok belliydi ve herkesin beklediği gibi çok geçmeden bir kırbaç gibi şakladı.

“O halde sizin iki milyon avroluk ikramiyeniz bu hedefi tehlkeye atmış olmuyor mu?”

Alice motivasyonunu öylesine yitirmişti ki umursayamıyordu bile. Olan bitenler onu hiç ilgilendirmiyormuş gibi hissediyordu.

“Bu kararı yönetim kurulu aldı, bu alanda söz hakkı kurula aittir.”

Alice içini çekti. Tıpkı soru gibi yanıtı da hiç ilgisini uyandırmamıştı. Durum kendini açıkça belli ediyordu zaten, tartışmaya ya da yorumlamaya hiç gerek yoktu.

Alice, Jérémie'yi, ona verdiği tavsiyeleri, uyguladıkları değişiklikleri ve elde ettikleri sonuçları düşündü. Gerçi henüz bahsi kazanabilmiş değildi, pazar ayınlarında yüz katılımcının hâlâ çok uzağındaydılar. Ancak günah çıkarmaya pek çok insan geliyordu. Daha da önemlisi artık Jérémie'nin görevini yerine getirmekten

mutluluk duyabildiğini hissediyordu ve aslında onun temel amacı da buydu. Her ne kadar kendisi çocukluğundan beridir kilise karşıtı bir kültür içinde yetiştirilmiş bir ateist de olsa, kendisine son derecede yabancı olan böyle bir davaya hizmet etmek uğruna enerjisini ve yaratıcılığını kullanmak onun da çok hoşuna gitmişti. İsa'yı ve onun kendisini takip eden kitleleri etkileyebilmeyi başarmış olan barışçıl söylemini düşündü.

“Peki ya İsa aslında bir sahtekârsa?” diye sormuştu Jérémie'ye. “Anladığım kadarıyla o çağlarda Yahudilerin beklemekte oldukları Mesih olduğunu iddia edenlerin sayısı pek de az değilmiş...”

Jérémie, hiç gücenmeksizin gülmüştü.

“Beklenen Mesih'in bir savaşı olması gerekiyordu. İnsanların en çok güce değer verdikleri zorlu bir çağdı bu. Derken İsa çıkageldi ve insanlara, 'Birbirinizi sevin,' dedi. Bu sözler bugün sana sıradan geliyor olabilir ama dönemin koşulları içinde düşündüğünde son derecede yenilikçi bir şeydi. Bir devrimdi. İnsanların duymayı istedikleri şeye hiç de uygun düşmüyordu. Böyle sözler söyleyerek İsa yaranmaya çalışmaktan çok reddedilme riskine giriyordu aslında.”

Eğer sahtekâr değilse, diye düşünüyordu Alice, o zaman mutlaka bir çeşit bilge, karizmatik bir düşünce ustası olmalıydı. İyi de bilge biri aynı zamanda “Eğer biri sana vurursa ona öteki yanağını çevir,” cinsinden saçma sapan öğütlerde bulunabilir miydi ki?

Alice, içinde bulunduğu salonda gerilimin giderek yükseldiğini hissediyordu. Sendika temsilcisi sinirleniyor, homurtuların yüksekliği gitgide artıyordu. Salondan sahneye doğru âdeta bir nefret dalgasının akmakta olduğu seziliyordu.

Öteki yanağınızı uzatın... İsa böyle laflar ederek çevresinde öyle bir kalabalığı nasıl toplayabilmişti?

Genel müdüre birkaç sövgü fırlatıldı. Bastırılmaya çalışılan öfke yavaş yavaş ayaklanıyordu. Bu işin sonu kötüye varacak gibiydi...

Birdenbire Alice içinde tuhaf bir şey hissetti. Sanki bir fikir bulmuştu ama kafasında değil... İçinin derinliklerinde bir yerlerde.

İçindeki bir şey onu bu sapkınca Hristiyan öğretisini uygulamaya itiyordu.

Üstelik işlerin yolundan çıkışını izledikçe, karşılıklı olumsuz enerjilerin bu çarpışması onu harekete geçmeye daha da çok zorluyor gibiydi.

Sonunda karşı konulmaz olmuştu.

O da, topluluk önünde konuşması gerektiğinde her zaman yaşadığı tutukluğu bile hiçe sayarak ayağa kalktı ve kollarını havada sallayıp dikkati üzerine çekmeye çalıştı.

“Lütfen!”

Sonunda dikkat çekmeyi başardı ve tuhaf bir şekilde o sözü alıp da genel müdüre seslenmeye başladığında herkes sustu.

“Basında okuduğumuz kadarıyla bu ikramiyeyi hak etmiş olduğunuzu söylüyormuşsunuz. Siz öyle söylüyorsanız herhalde öyledir.”

Alice yüzlerce kınayıcı bakışın kendisine doğru çevrilmiş olduğunu hissetti.

“Mademki bu ikramiye hak edilmiştir, bize de size bunu sağlayabilmek için kendi gelirimizi azaltmak düşer.”

Salonun içinde itiraz ve iğrenme dolu bir mırıltı gezindi. Alice üzerinde suçlanmanın, anlaşılmamanın ve ihanetin ağırlığını hissediyordu. Bakışları nefret saçan sendika temsilcisiyle göz göze geldi.

Genel müdür sahnede ne olacağını bekleyerek donup kalmıştı.

Alice, ölümcül bir sessizliğin ortasında konuşmayı sürdürdü.

“Bu yüzden ben sizin gelirinizin artırılabilmesi için maaşımın azaltılmasını resmen talep ediyorum.”

Herkes şaşkınlık içindeydi.

Sahnedeki genel müdür sinirli bir sırtısla omuzlarını kaldırdı.

Alice yerinden kalkıp sahneye çıkan ana yola doğru inmeye başladı. Dört bir yanındaki yüzler ona düşmanca bakıyorlardı. Nefretle. O sahneye yaklaşırken salonda da bir mırıltı dalgası yükseliyordu.

“Bunu hak etmişsiniz!” diye bağırdı Alice patronuna olanca içtenliğiyle.

Adam uzaklaşmak için bir adım attı.

“Durun!”

Adam bir an duraksar gibi oldu ve Alice de bundan yararlandı.

“Kaçmayın!”

Şimdi artık sahneyi terk ederse bir korkak gibi görünecekti.

Adam olduğu yerde durdu ve en alt basamağa kadar inmiş olan Alice’in tam karşısına geçti. Alice sahneye çıktı.

Sahneyi aydınlatan parlak ışıklardan gözleri kamaşan Alice adama doğru birkaç adım yaklaşıp el çantasını açtı ve içindeki ıvrır zıvrır karıştırmaya koyuldu. Çantasının içinde bir şey arayıp da bulamadığında Paul onunla hep alay ederdi.

Şimdiyse, ürkütücü bir sessizliğin içinde beş yüz kişi onu izlemekteydi. Onların kendisini yargıladıklarını, aşağıladıklarını hissedebiliyordu.

Lanet olasıca ışıklar gözünü aldıkça çantasının içini hiç göremiyordu.

Sonunda cüzdanını bulabildi ve aceleyle açtı. İçinden çıkarttığı elli avroluk bir banknotu genel müdürüne uzattı.

“Hak ettiğiniz ikramiye için katkımı kabul buyurun.”

Hayret içinde kaldığı açıkça belli olan adam, durum karşısında neredeyse felç olmuş gibi kalakalmıştı.

Alice salona doğru dönüp haykırdı:

“Hepinizi aynı şeyi yapmaya davet ediyorum! Gelin!”

Sanki herkes anın şaşkınlığını üzerinden atıp da bakış açısının ne olacağını kestirmeye çalışıyormuş gibi bir duraksama, gergin

bir sessizlik oldu. Arkasından Alice ortamda bir çözölme hissetti. Rüzgâr dönmeye başlıyordu.

Birkaç saniye içinde sahne, utançtan kıpkırmızı kesilmiş olan genel müdürün suratına doğru banknotlar ve çekler sallayan çalışanların akınına uğradı. Çok geçmeden hareket yayıldı ve sahnede adım atılacak yer kalmadı. Çıglıklardan serseme dönmüş, insan vücutları ve projektör ışıklarının verdiği sıcaklık altında ter içinde kalmış, bu saldırganca cömertlik gösterisinden kaçıp kurtulmanın bir yolunu bulamayan genel müdür dört bir yanını kuşatan çalışanlarının ortasında sıkışıp kalmıştı.

Güvenlik görevlilerinin patronu çekip alarak salonu boşaltabilmeleri bir saate yakın sürdü.

Ertesi gün yönetim kurulunun yayınladığı bir bildirgeyle genel müdürün ikramiyesinden vazgeçildiği ve bütün çalışanlara yüzde beş oranında bir maaş artışı sağlanacağı duyuruldu.

12

Alice ofiste artık bir kahraman olarak görülüyordu.

E-posta ve kısa mesaj yoluyla ya da bir koridorun köşesini döndüğünde yüz yüze aldığı teşekkür, kutlama, davet ve iyi dilek mesajlarının haddi hesabı yoktu.

Kimileri, belki de kendileriyle aralarına bir mesafe koyarak zorunlu bir tarafsızlığa kavuşabilmek için onun bu edimine bir yorum getirmeye çalışıyorlardı. Alice'in hiç okumamış olduğu kimi filozoflara, son zamanlarda gözde olan psikoloji akımlarına ya da düşünce ekollerine atıflarda bulunuyorlardı.

“Dünkü hareketin tam Taocuydu!” dedi hazır giyim sektörünün iletişim bölümünde çalışan bir arkadaşı.

“Evet,” diye onayladı parfüm sektöründen olan bir diğeri. “Taoculuk ruhunun bu şekilde canlanışına tanıklık etmek çok ilginç bir deneyim oldu.”

Akşam olunca Alice, oturup bütün bu tuhaf atıfları düşündü. Hiç kimse, tek bir kişi bile onun bu ediminin Hıristiyanlıktan esinlenmiş olduğunu aklına getirmiş değildi.

Elbette Hıristiyanlıktan söz etmektense Taoculuktan söz etmek çok daha güncel görünüyordu. İsa'nın modası çoktan geçmişti. Hele ki Alice'in iş çevresi düşünüldüğünde imaj her şey demekti. Yine de bütün bu hatalı ilişkilendirmeler merakını uyandırmış, içinde bu konunun üzerine eğilme isteği doğurmuştu.

Bir kitapçıya uğradığında ona başlamak için, Laozi'nin Taoculuğun kurucu eseri olarak kabul edilen kitabı *Tao Te Ching*'i önerdiler. Evine dönünce çocuk bakıcısını yolladıktan sonra Théo'yla hızlıca bir akşam yemeği yiyip onu yatağına yatırdı. Paul her zamanki gibi geç gelecekti mutlaka.

Sehpanın üzerine dumanı tüten bir fincan narenciyeli yeşil çay koyup kanepeye kuruldu ve muammalı kitabı eline aldı.

Yayıncının yazdığı bir önsöz içinde Laozi tanıtılıyordu: İsa'dan önce altıncı yüzyılda yaşamış bu adam Zhou hanedanının sarayında kütüphaneci olarak çalışırken, günün birinde imparatorluğun çöküşünü eli kolu bağlı izlemeye katlanamadığı için ülkeden ayrılmaya karar vermiş. Çin Seddi'nden çıkmak üzereyken batı geçidinde görevli bir muhafız onu kendisi için bilgeliğini özetleyen bir eser yazmaya ikna etmiş. *Tao Te Ching* kitabı işte böyle doğmuş.

Alice kitabı okumaya girişti. Numaralandırılmış öğretilerden oluşan bir derlemeydi bu. Toplam yirmi bir taneydiler ve her biri tek bir sayfaya sığıyor gibi görünüyordu. Okuması kolay olacaktı. Ancak daha ilk satırlardan itibaren Alice, kendine çay yerine bir kadeh viski-kola hazırlamadığına pişman oldu. Tarihsel olarak kataba yeşil çay kadar uygun olmayabilirdi ama gevşemesini daha kolaylaştırır ve baş ağrısını da önleyebilirdi.

“Gidilebilen Yol, sürekli ve değişmez Yol değildir.

Verilebilecek olan isim de kalıcı ve değişmez bir isim olmaz.

İsmi olmadığı düşünülen, göğü ve dünyayı Yaratandır.

İsmi olduğuna inanılan ise her şeyin Anasıdır.

Tutkuya sahip olmayanlar,

Her zaman onun en derin gizemini bulur,

Tutku hep içimizdeyse,

Göreceğimiz ancak dış görüntüdür.

İkisi de aslında aynıdır, ancak geliştikçe farklı isimler alır.

Hepsini birden Gizem olarak adlandırırız.

Gizem'in en derin yeri, incelikli ve muhteşem olarak her şeye açılan kapıdır.³

Peki.

Tamam.

Acaba televizyonu mu açsaydı?

Bir Amerikan dizisi hatta belki bir realite programı kaygısızlık içinde uykuya dalmasına yardımcı olurdu.

Haydi ama. Birazcık çaba.

Çayından bir yudum içti.

İkinci sayfa.

İlk birkaç cümleyi okuduktan sonra tam uykuya teslim olarak okumayı bırakmaya hazırlanıyordu ki bir ifade dikkatini çekti.

Bu nedenle bilge kişi bir şey yapmadan işlerini idare eder, konuşmadan talimat verir.

Her şey ortaya çıkar, kendini göstermeyi reddeden hiçbir şey yoktur.

Gelişir, kimse onlara sahip olduğunu iddia etmez.

Kendi süreçlerini yaşarlar, sonuçta herhangi bir mükâfat beklenmez.

Eser tamamlanır ve içinde başarı olarak görülecek herhangi bir dinginlik olmaz.

Eser tamamlanır, ama kimse göremez; gücün durmamasını sağlayan budur.

3 Bu ve bundan sonraki *Tao Te Ching* alıntılarında Merve Arkan'ın Say Yayınları'ndan çıkan çevirisinden yararlanılmıştır. (yay. n.)

Bu noktada konunun kendi durumuna yakınlaşması hoşuna gitti. O da Jérémie'ye yardım ederken karşılığında hiçbir şey beklememişti, sonuçları sahiplenmeye kalkışmamıştı. Bu kitaba göre kendisi de bir ermiş sayılabilirdi demek! Bayağı iyi bir kitap olmalıydı bu!

O da okumayı sürdürdü. Öğretiler ona soyut ve muğlak, hatta kimi zaman tamamen anlaşılmaz görüldüğünde üstünden hızlıca geçip gidiyordu. Bütün bu gizemli sözler selinin arasında ise okumayı sürdürmesi için onu tetiklemeye yetecek kimi ilginç fikirler bulabiliyordu.

Ancak bir süre sonra içinde hiç de beklemediği bir duygunun yükseldiğini fark etti. Bir çeşit önceden görmüştük hissiydi bu. Gözden geçirmekte olduğu bu gizemli sözler ona aynı derecede gizemli olan, okumak ve anlamını tam olarak kavrayabilmek için tekrar tekrar yinelemek üzere kendini zorladığı ve bir türlü tamamen kavrayamadığından kimi zaman tuhafliklarıyla dalga geçtiği başka sözleri anımsatıyordu.

İsa'nın sözlerini.

Böyle bir şey nasıl mümkün olabilirdi? Bu iki adamın arasında altı asır ve binlerce kilometre mesafe bulunuyordu, üstelik de insanların henüz yolculuk etmedikleri ve matbaanın bile var olmadığı bir çağda... Bu keşfin verdiği şaşkınlıkla, medeni kanun görünümündeki İncil'ini bir koşu getirdi ve bütün benzerlikleri ortaya dökrebilmek için *Tao Te Ching*'i okumaya en başından yeniden başladı.

Belirlediği bütün benzerlikleri not alıyordu ve keşfinin büyüklüğünü gördükçe şaşkınlığı yavaş yavaş coşkuya dönüşmeye başlıyordu.

Kimi zaman İsa'nın sözleri sanki Laozi'ye yanıt veriyormuşçasına onun söylediklerini yankılıyor gibiydi:

Laozi: *Aklım bir aptalın aklı...*

İsa: *Ne mutlu zihnen yoksul olanlara.*

Kimi yerdeyse sözleri birbirine tamamen benzer oluveriyordu:

Laozi: *Başkalarına verdikçe elindeki çoğalır.*

İsa: *Verin, size verilecektir.*

En anlaşılmaz, en kabul edilmez sözleri bile birbirine çok yakındı:

Laozi: *Ülkenin günahlarını üstlenene toprakların efendisi derler.*

İsa: *İnsanlar size sövüp zulmettiklerinde... ne mutlu size!*

Kimi zaman da kullanılan dil farklı olsa bile fikirler aynı oluyordu:

Laozi: *Bu yüzden bilge kişi kimsenin arzulamadığını arzular.*

İsa: *Uyanık durup dua edin ki, ayartılmayasınız.*

Her ikisinde de alçak gönüllülüğe davet vardı:

Laozi: *Kendini öne koyan ıstık saçmaz, kendi görüşlerine değer veren değer görmez.*

İsa: *Eğer ben kendimi yüceltirsem, yüceliğim hiçtir.*

Laozi: *Bilge kişi kendi kişiliğini en sona koyar ama yine de en öndedir.*

İsa: *Kendini yücelten herkes alçaltılacak.*

Her ikisi de fikirlerinin uygulamaya konmasının güçlüğünden yakınıyorlardı:

Laozi: *Sözlerimi anlamak ve uygulamak çok kolay, ama dünyada kimse sözlerimi algılayıp uygulayamıyor.*

İsa: *Niçin beni “Ya Rab, ya Rab” diye çağırıyorsunuz da söylediklerimi yapmıyorsunuz?*

Her ikisi de maddiyata takıntılı olmanın tehlikesine karşı uyarıyorlardı...

Laozi: *Mal mülk hırsından daha büyük hata yoktur.*

İsa: *Varlıklı kişilerin Tanrı Egemenliği'ne girmesi ne güç olacak!*

Hatta kimi yerde bunu çok benzer sözlerle, birbirine yakın benzetmelerle yapıyorlardı:

Laozi: *Altın ve yeşim taşı tüm evi doldurduğunda, sahibi koruyamaz onları. Zenginlik ve soyluluk kibre yol açtığında, bu kibir kendi kötülüğünü beraberinde getirir. İş bittiğinde ve insanın ismi silinmeye başladığında, gizli dünyaya çekilmek gökyüzüne giden yoldur.*

İsa: *Yeryüzünde kendinize hazineler biriktirmeyin. Burada güve ve pas onları yiyip bitirir, hırsızlar da girip çalarlar. Bunun yerine kendinize gökte hazineler biriktirin. Orada ne güve ne pas onları yiyip bitirir, ne de hırsızlar girip çalar. Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacaktır.*

Çocuk ruhuna kavuşmaya davet ikisinde de aynıydı:

Laozi: *Yol'un özelliklerini içinde taşıyan kişi, yeni doğmuş bir bebek gibidir. Zehirli böcekler onu sokamaz, yırtıcı hayvanlar ona yaklaşmaz, avcı kuşlar ona saldırmaz.*

İsa: *Kim bu çocuk gibi alçakgönüllü olursa, Göklerin Egemenliği'nde en büyük odur.*

Ölüme karşı bile aynı bakış açısını paylaşıyor gibiydiler:

Laozi: *Yerini korumayı başaran kalıcı olur, ölüp de çürümeyen uzun ömürlüdür.*

İsa: *Buğday tanesi toprağa düşüp ölmedikçe yalnız kalır. Ama ölürse çok ürün verir. Canını seven onu yitirir. Ama bu dünyada canını gözden çıkaran onu sonsuz yaşam için koruyacaktır.*

O akşam Alice yatağına giderken çok heyecanlıydı.

Ya İsa Laozi'den araklama yapmıştı ya da kendisine yeteri kadar açık görünmeyen sözleri öylesine temel bir gerçeği içeriyorlardı ki bu gerçek evrenseldi...

Eğer öyleyse Alice de bunun şifresini çözmeye kesinlikle kararlıydı.

13

“Papaz efendi!”

Alice’in sesi, sahinin yüksek tonozları altında yankılandı.

Beyaz saçlı adam, kırışıklarla dolu yüzünü Alice’e doğru çevirdi. Renkli camlardan süzülerek içeri dolan ışık, adamın yuvalarına gömülü ela gözlerini zayıfça aydınlatıyordu. Gözlerinde belli bir iyi niyet ifadesiyle bir süre genç kadının yüzüne baktı.

“Kızım...”

“Size sormak istediğim birkaç soru vardı da... İncil hakkında.”

Adam gülümsedi.

“Sizi çıkaramadım kızım. Bu yöreye yeni mi taşındınız?”

“Hayır, ben... Paris’te geçici olarak bulunuyorum... Şey yani, bu mahallede demek istedim... Yani benim aklıma takılan bazı sorular var da... Biraz zamanınız var mıydı?”

Alice, adamın onun bu beceriksizce açıklamalarını gülümseyerek dinlediğini görünce yargılayıcı biri olmadığını anladı.

“Sizi dinliyorum.”

Hazırlamış olduğu soruları aklından geçirdi. Bu defa oyuna gelmeyi istemiyordu. Çok açık yanıtlar almaya gerek duyuyordu. Bir önceki gün, kendi evinin yakınındaki kiliseye uğradığında neşeli, toparlak, kel papaz ona öylesine bulanık yanıtlar vermişti ki Alice adamın kendisini alaya alıyor olabileceğinden kuşkulanmıştı.

“Benim sorularım İsa’nın söyledikleriyle ilgili olacak. Çok iyi bilinen sözler bunlar ama ben yakın zamanda bunların ne anlama geldiklerini tam olarak kavrayamadığımı fark ettim.”

“Anlatın bana.”

“Hani bazı açıklamalarda bulunuyor ya: ‘Ne mutlu ruhta yoksul olanlara, ne mutlu yaslı olanlara,’ gibi.”

“Kutsamalar.”

“Tamam, öyle olsun. Yani, düşününce ne anlama geldiklerini çözemiyorum. Örneğin ilkinin ele alalım: ‘Ne mutlu ruhta yoksul olanlara,’ derken tam olarak neyi kastediyor?”

“Tam olarak” sözcüklerinin altını özellikle çizip sesini orada yükseltmişti.

“Neden kafanızın karıştığını anlıyorum... Bu kutsama içlerinde en çok alay edileni olmuştur, bunun da nedeni aslında uzun zaman boyunca yanlış tercüme edilmiş olmasıdır. Bu ayeti kastederken ‘Ne mutlu ruh yoksullarına’ ya da ‘zihnen yoksul olanlara’ diyenleri çok duymuş, çok okumuşumdur. Tabii ki ‘mutlu budala’ deyişi de bundan kaynaklanıyor olmalı. Oysa doğru çevirisi ‘ruhta yoksul olanlar’ olmalıdır ve bu da yalnızca ruhlarında, yüreklerinde yoksul olan kişileri kasteder.”

“Tamam da, insanın ruhunda yoksul olması ne diye onu mutlu etsin ki?”

“Bu kutsamalardan her biri, yeryüzündeki yaşamımızda kutsanmış sayılmayan bir durumu temsil eder, yoksulluk, açlık ya da aşağılanma gibi. İsa bu durumlarda bulunan kişilerin her birinin bundan dolayı göklerdeki krallıkta mutlu olacağını müjdeler.”

Göklerdeki krallık ya da Tanrı’nın krallığı gibi ifadeler Alice’in çok canını sıkıyordu: Bugün, yirmi birinci yüzyılda, hâlâ, gökyüzünde bir yerlerde bulunan bir Tanrı’ya nasıl inanılabilirdi? Gökyüzünde artık uçaklar ve füzeler cirit attığına, astronomlar onu yakından inceleyebildiklerine göre, eğer oralarda bir yerlerde bir Tanrı olsaydı

mutlaka bir gören olurdu şimdiye kadar! Neyse, bunun üstünde durmaya gerek yoktu şimdi. İsa'nın burada betimlenen durumlarda bulunan kişilere mutluluk vaat etmekte olduğu fikriyle yetinilebilirdi.

“Peki bunu... Neye dayanarak söyleyebiliyor?”

Papaz gülümsedi, ela gözlerinin çevresindeki çizgiler biraz daha derinleşti.

“Tanrı'nın hikmetine bazen akıl ermez kızım.”

“Olabilir, ama ben anlamak istiyorum...”

“Her şeyi anlamamız mümkün değildir çünkü Tanrı bizi aşar. Onun her düşüncesini anlamamıza olanak yoktur. Oğlunun sözleri bunun için bize yol göstermeye yarar. Bize de umut ve inanç içinde o yolu takip etmek düşer.”

Alice, aramakta olduğu açıklamaları elde etmeye bugün de dünkünden daha fazla yaklaşamayacağını anlamaya başlıyordu. Jérémie'ye ulaşamıyor olması çok yazık olmuştu. Telefonuna annesi cevap verip onun on beş günlük bir inziva için Lérins Manastırı'na çekildiğini söylemişti. Gerçi ona ulaşsa bile, kendisine danışmanlık yapmayı bitirdikten sonra İncil'le ilgili açıklamalar istemeye biraz utanabilirdi. İşleri ters sırada yapmak insanların genellikle hoş karşıladıkları bir şey olmuyordu...

Öte yandan Taoculuk tarafındaki soruşturmaları da bundan daha verimli olabilmiş değildi. Taocu keşişler Paris sokaklarında fink atıyor değildi sonuçta ve binbir zahmetle bulabildiği bir tanesinin de Fransızcası o kadar zayıftı ki aralarındaki sohbet güler yüzle karşılıklı birkaç nezaket sözcüğü alışverişinden öteye gidememiş, hiç mi hiç derinleşememişti.

Araştırmalarının onu bir yere ulaştıramayacağından gitgide emin olmaya başlıyordu. Din adamları ya bu öğretilerin gerçek anlamını açgözlülükle yalnız kendilerine saklıyorlardı ya da buna kendileri de vâkıf değildiler. Yine de bu Hıristiyan ve Taocu metinler

arasında keşfedilecek bir ilişki olmak zorundaydı. Bunu derinliklerinde sezebiliyordu ve sezgileri onu çok ender olarak yanıltmıştı.

Görünürde hiçbir çözümü olmayan bir durumun içinde sıkışıp kalmış olmak hiç hoşuna gitmiyordu. İnsanın sinirini bundan daha fazla bozacak bir şey olamazdı.

Eve dönmeden önce, birkaç küçük alışverişi aradan çıkartabilmek için sokağın hemen aşağısındaki süpermarkete uğramaya karar verdi.

Acaba çözüm bizzat deneyler yaparak anlamaya çalışmak olabilir miydi? Genel müdürüne “öteki yanağını uzatarak” da yaptığı bu olmamış mıydı aslında? Ne de olsa bizzat yaşanan şeyler insan için yalnızca zihinsel düzeyde kalanlardan daha öğretici olmaz mıydı her zaman?

Süpermarkete girdi. Deterjan kalmadığını hatırladı. Temizlikçi kadının ardı arkası kesilmeyen arakçılığını düşününce içinde bir öfkenin kabarmaya başladığını hissetti.

Dükkânın girişinde, kasanın hemen arkasında, Katolik yardım derneği bir tezgâh açmış, üstüne de isteyen müşterilerin yoksullara dağıtılmak üzere marketten alacakları malları içine doldurabilecekleri büyük çuvalar koymuştu.

İş çıkışı saati olduğundan reyonların araları insanlarla tıka basa doluydu.

İşte, deney yapmak için bir fırsat. Peki nereden başlamalıydı?

Elbette ki en zor kısmından. Özgür kalabilmek için her zaman en zorundan başlamak gerekir...

İnsanlar size sövüp zulmettiklerinde... ne mutlu size!

Mutluluğu bulabilmek adına kendini küçümsetmek için mazozist olmak mı gerekiyordu yani?

Tam o anda alışveriş arabasıyla birlikte prezervatiflerin durduğu reyonun önünden geçiyordu ve geçen defa bunlardan bir kutuyu

kasiyerin önüne bıraktığında duymuş olduğu utancı hatırlayınca olduğu yerde duruverdi.

Bu çok büyük bir rastlantı olmuştu. Tam anlamıyla Jung'luk bir eş zamanlılık. Bu fırsatı mutlaka değerlendirmesi gerekiyordu. Bunu çok iyi biliyordu. Arabasının içini prezervatiflerle doldurmak, hiç acele etmeden hepsini teker teker kasiyerin önüne yığmak, paralarını ödedikten sonra da dükkânın müdüriyetine gidip hepsini iade etmeyi talep etmek... Al sana aşağılanma üstüne aşağılanma.

Sırf düşüncesiyle bile ellerinin ter içinde kaldığını hissetti.

Korkaklığın sırası değildi.

Yoksa yine bir şey öğrenemeyecekti.

Çevresine bakıp derin bir soluk aldı, ciğerlerine doldurduğu havayı boşalttı ve eyleme geçti.

Bir dakika sonra kasanın önündeki kuyruğun içinde, yüreği küt küt çarparak bekliyordu. Sanki iki bin kişinin karşısında konuşmaya hazırlanıyormuş gibi bir heyecan içindeydi. Çevresi insanlarla doluydu. Kasiyerler işlerini görüyorlar, dört bir yandan bip sesleri yükseliyor, kredi kartları çıtırdıyor, banknotlar havada uçuşuyordu.

Alice'in önünde bir nine vardı, onun önündeyse bir yeniyetme kasanın yanına kola şişeleri bırakıyordu. Alice, dönüp arkasına baktı. Tam arkasında kırklı yaşlarının başında, mavi gözlü, yakışıklı bir esmer adam duruyordu. Merhamet!

Sıra nineye gelince, kadın kasanın önüne iki yoğurt ve bir paket bisküvi bıraktı.

Alice, boğazı düğümlenerek dudaklarını kemiriyordu.

Kasiyer yoğurtları alınca kasanın önü boşalmış oldu.

Alice yürek atışlarının giderek hızlanmakta olduğunu hissediyordu. İçinden koşarak oradan uzaklaşmak geliyordu.

Sonuna kadar git. Dene.

Hemen şimdi.

Bir soluk aldı ve ilk prezervatif kutusuna elini atıp onu kasanın yanına bıraktı. Sonra ikincisini. Sonra üçüncüsünü. Derken kutuları dörder dörder koymaya başladı.

Nine bozuk para arıyordu.

Prezervatifler üst üste yığılarak küçük bir dağ oluşturmuşlardı. Alice, en son kutuyu da koyduktan sonra dönüp arkasına hızlıca bir göz attı. Yakışıklı esmer ona gülümsedi.

Bu bir faciaydı.

Kasiyer, elli yaşlarında, saçları kulaklarının arkasında kısa kesilmiş, erkeksi bir kadındı. İlk kutuyu eline hiçbir tepki belirtisi vermeksizin aldı. Alice soluk verdi.

“Hepsi aynından mı?” diye sordu kasiyer yığını işaret ederek. Alice kekeledi.

“Evet... Evet, evet,” dedi hiç düşünmeden aceleyle.

Kasiyer kutulardan ilkinin barkodunu okuttuktan sonra, diğerlerini sayarak arka tarafa geçirdi. Neyse ki sanki bunlar birer çay poşetiymiş kadar doğal davranıyordu. Birden durup haykırdı:

“Hayır ama hepsi aynı değilmiş! Baksanıza: bazıları normal bazıları XL. Böyle olmaz! Bakın, XXL olanları bile var.”

Alice az kalsın boğulacaktı.

“Şey... Evet,” diye kabul etti gergin görünmemek için zoraki bir kahkaha atarak.

“Yanılmışsınız demek. Değiştirmek ister misiniz?”

“Hayır, hayır... Hepsini alıyorum,” dedi bir çırpıda ve sonra da söylediğinin ne anlama geldiğini fark ederek bundan pişman oldu.

Kasiyer kadın koluyla bütün paketleri geri savurup hepsinin barkotlarını teker teker okutmaya başladı. Birkaç tanesi yere düşünce Alice eğilip onları yerden aldı. Yakışıklı esmer de eğilip yüzünde suç ortağı bir gülümsemeyle ona paketlerden birini uzattı. Alice yüzünün kıpkırmızı kesildiğini hissetti.

Kasadan yükselen bip sesleri birer utanç kırbacı gibi yankılanırken kutular da gözlerinin önünde üst üste yığılıyordu.

Telaşla ödemeyi yapıp hepsini bir çırpıda alışveriş arabasının içine doldurdu.

“İyi akşamlar,” dedi yakışıklı esmer ışıldayan gözlerini onun üzerine dikerek.

Alice koşarak uzaklaştı.

İade için geri dönmesi söz konusu olamazdı. Yapacak bir şey yoktu.

Telaşla arabanın içindeki her şeyi Katolik yardım derneğinin çuvallarından birine doldurdu.

“Cömertliğinize teşekkür ederiz,” dedi altmış yaşlarında gayet dindar giyimli bir kadın onun yanına sokularak.

Alice başını hafifçe salladıktan sonra, gözlüklerini düzelterek eline bir prezervatif kutusu alan burjuva kadınının tek başına bırakıp dışarı çıktı.

Tam bir fiyaskoydu.

Bu korkunç deneyimden çıkarabileceği en küçük bir ders bile bulamamıştı.

Aşağılanmasına aşağılanmıştı işte ama hiç de mutlu olmuş değildi.

Üstelik herhangi bir ipucu bulabildiği de yoktu.

Evine varınca Alice çay için suyun kaynamasını beklerken salonda yüz adım yürüdü. Çok öfkeliydi gerçi ama yenilgiyi kabullenmeye de yanaşmıyordu. Bu gizemli öğretilerden hiçbir sonuç elde edemeyeceğine inanmayı reddediyordu. Anlamalarını kendisine açıklamayı becerememişlerdi. Öyle olsun. Deneme yoluyla da bir başarı elde edememişti. Bunu da bir kenara not edebilirdi.

O halde... Yeni bir denemeye daha girişebilirdi.

Konu her ne olursa olsun tek bir başarısızlık vazgeçmek için yeterli olamazdı. Asla.

On sekiz yaşındayken bakalorya sınavına ilk girişinde başarısız olunca bu konuda kendine bir söz vermişti. Ertesi yıl sınavı geçmiş, hatta iki yıl sonra da Siyasal Bilgiler sınavını kazanmıştı. Hiçbir zaman geç olmuş sayılmazdı.

Hem sonra, süpermarkette kendini aşağılanmış hissetmişti gerçi ve bu kimse için eğlenceli bir şey değildi. Ama sonuç olarak hâlâ hayattaydı işte! Bu bile bir öğrenme sayılırdı...

Saat altıyı çeyrek geçiyordu. ocuk bakıcısı gelinceye kadar bir saatten fazla zamanı vardı. şimdi aklında yeni bir fikir uyanıyordu ve bunu hemen uygulamaya koymayı istiyordu. Günü bir başarısızlıkla bitirmek içine gelmiyordu.

Hemen yatak odasına koşup topuklu ayakkabılarını, kemerli tayyrn ve ipek gömleğini çıkardı. Gardırobunu boşaltarak, yıllar önce Ardche'e kanoyla gezmeye giderken kendine uzun bir şort yapmak için kesmiş olduğu, fazlasıyla bol, eskimiş kot pantolonunu buldu. şortu üzerine geçirip aynada kendine baktı. Bu şekilsiz şeyin içinde kalçaları çok irkin görünüyordu. Pantolonun kenar baskıları ortadan kaybolmuş, dizlerinin üzerinde birkaç santimlik iplikler uzanmaktaydı.

Kış akşamlarında su birikintilerinin arasında koşmaya çıkarken giymek üzere sakladığı eskimiş spor ayakkabılarını giydi. Son olarak da üzerine kız arkadaşlarının ona bekrlığa veda partisi sırasında hediye ettikleri kolsuz beyaz tişörtü geçirdi. Tam ortasında sarı ve turuncu renklerde kocaman bir S harfi görülüyordu ve çevresinde de yine turuncu, iri harflerle SÜPER ANNE yazılıydı.

Banyoya koşup hızlıca makyajını sildi, saçlarını atı, kol saati ile bütün takılarını çıkardı ve aynada kendine bir göz attı.

Hiçbir şeye benzemiyordu.

Cesaret.

El çantasının içindekileri bir naylon torbaya doldurdu ve kendini apartmanın merdivenlerine attı. Zemin kata inince alt kat komşusuyla burun buruna geldi ve kadın ona selam vermeye bile tenezzül etmeden kmseyici bir bakışla yanından geçip gitti.

Alice bu aşağılanmayı iine attı. Bu kadının ya da kendisinden daha bakımlı olan bütün kadınların karşısında kk düştüğünü

hissettiği zamanlarda içinde bulmaya alışkın olduğu o müthiş rahatsızlık duygusundan daha kötü olmuş değildi.

Kısa bir yürüyüş ve beş metro istasyonu sonrasında Alice hedefine ulaşmıştı.

Hermès.

Saint-Honoré Mahallesi'nin bu ünlü mağazasının vitrinleri yeni ilkbahar-yaz koleksiyonunun ustalıkla yerleştirilmiş parçalarıyla zengin biçimde donatılmıştı ve fiyatlara bakılacak olursa bu koleksiyon daha çok Japon ya da Orta Doğulu müşterilere hitap ediyor gibiydi.

Avrupalı bir kadın, onu haksız çıkarırcasına mağazanın cilalı, koyu renkli ahşaptan güzel kapısına sokuldu ve kapı görevlisi de onu saygıyla selamlayarak kapıyı açtı.

Alice ilk defa duraksadı. Satıcı kadınların bakışları ve hatta belki iğnelemeleriyle yüzleşmenin utancını yaşamaya hazır mıydı? Ya onu dışarı atacak olurlarsa? Ya girmesine bile izin vermezlerse?

Bununla tam olarak ne elde etmeyi umuyordu ki?

Saçmalık! Çünkü ne yapmaya gerek duyduğunu hiç bilmiyorsun!

Ya bunu bir hiç uğruna yapıyorsa? Ya süpermarkette olduğu gibi buradan da hiçbir şey öğrenemezse? Peki, o deneyimden bir şey öğrenememiş olmasının nedeni neydi?

Çünkü kendi utancıyla savaşmıştı. Utancından kurtulabilmek için elinden geleni yapmış, bakışlarını kaçırmış, kendini başka şeyler düşünmeye zorlamıştı... Belki de bu durumda aşağılanmayı tam olarak yaşayamamış olamaz mıydı?

Sen iyiden iyiye mazoşist oluyorsun be kızım.

Agamemnon tragedyasında Eshilos anlayabilmek için acı çekmek gerektiğini söylemez miydi?

Aşağılanmayı yaşaması, onu hissedebilmek için kendine izin vermesi, bu hissini dinlemesi ve anlaması gerekiyordu.

Haydi.

Derin bir soluk aldıktan sonra gösterişli kapıya yanaştı.

Görevli ona kapıyı açmadı, kapıyı kendi kendine itmek zorunda kaldı ve içeri girdi. Adam onun yüzüne baktıysa da bir şey söylemedi.

İçerideki loş ışıklar ve parfümlü hava ortamı seçkin bir hale getiriyordu. Alice, Paris'in bu lüks mekânına ilk defa geliyordu ve aslında burayı daha başka koşullar altında, midesi düğümlenmeden, göğüs kafesi sıkışmadan tanımayı tercih ederdi.

Sakin ol, bu sadece bir deneyim...

Çevresine bakınca birkaç satıcı kızın kendisine tepeden baktıklarını fark etti.

İşte bu. Utanıyorum...

Aslında içinde utançla karışık biraz da öfke duyuyordu, satıcı kızlara, kapı görevlisine, İsa'ya ve salakça öğretilerine karşı bir öfke.

Doğrusu onu cübbesi ve sandaletleriyle burada, Hermès'te görmeyi çok isterdim!

Şurada burada birkaç müşteri de vardı. Mağaza tıka basa dolu sayılmazdı ama belli bir hareketlilik de yok değildi. Arkasını döndüğünde içeriye genç bir kadının girdiğini gördü. Satıcı kızlardan biri, yüzünde kocaman bir gülümsemeyle koşup onu karşıladı.

Kendisini ise karşılayan olmamıştı.

Herkes onu görmezden gelmişti.

Belli ki üzerindeki kılıktan buradan alışveriş edebilecek maddi güce sahip olmadığı anlaşılıyordu. Tuhaf biçimde Alice, sırf bunu bile aşağılayıcı buluyordu: Kendini sanki boynunda "Satın alabilecek kadar zengin değil" yazılı bir pankartla dolaşıyormuş gibi hissediyordu ve bu da içinde herkesi şaşırtarak yüksek sesle, "Hayır efendim, pekâlâ da alışveriş edebilirim! Bu sadece bir oyun, bir deney! Benim de herkes gibi müşteriniz olabilecek kadar param var!" diye bağırma isteği uyandırıyorodu.

Peki ama neden? Neden bunu onlara bildirme gereği duyuyordu?

Değersiz olmadığımı bilsinler istiyorum.

Oysa aslında kendi değerin geliriyle hiçbir ilgisinin bulunmadığını biliyordu. İnsanın değeri ne kazandığıyla ölçülemezdi, çok açıktı bu! Yine de içten içe buna birazcık da olsa inanıyor olmalıydı... Bunun için kendine kızdı.

Öyle bile olsa, bu yabancıların benim değerimi bilip bilmelerinin ne önemi var?

Bu doğrudu işte, bu insanları tanımıyordu ve onları bir daha hiç görmeyecekti. Var olma duygusunun başkalarının bakışına, başkalarının değerlendirmesine bağlı olduğunu fark edince bir kere daha suçluluk duydu. Hâlâ bu noktada bulunduktan sonra onca yıldır kişisel gelişimle uğraşmasının ne yararı kalmıştı sanki?

Ben giydiklerim değilim! Ben maddi gücüm değilim! Başkalarının bende gördükleri şey değilim!

Kendini bu gerçeklere inandırabilmek için onları içinden haykırma gereğini duyuyor, bu yolla farkında bile olmaksızın kafasının içine yerleştirilmiş bulunan bu saçma sapan yanılsamalardan, kendi üzerinde o kadar çalışmış olduğu halde hâlâ yerli yerinde duran ve aslında sahip olduğu değer yargılarıyla hiç de uyumlu olmayan bu yanılsamalardan kurtulabilmeyi istiyordu.

Sonra birdenbire az önce aklından geçirmiş olduğu olumsuzlama cümlelerini düşündü: *Ben giydiklerim değilim, maddi gücüm değilim, vs.* Bu yanılsamaları reddedişi aslında onun kim olduğunu göstermiyordu: İnsan, olmadığı şeyle tanımlanamazdı... Bunu fark edince başı döndü: Eğer insan ne olduğunu bilmiyorsa, ne olmadığını nasıl iddia edebilirdi?

Çevresindeki zengin müşteri kadınlar onu hiç görmeden yanından geçip gidiyorlar, satıcı kızlarsa varlığını tamamen hiçe saymayı sürdürüyorlardı. Buradaki bu küçük dünyanın içinde o hiç yoktu aslında. Onların gözünde olmadığı şeyden başka hiçbir şey değildi.

Hem bu düşüncelerle dengesi sarsılmış hem de özsaygısı yara almış bir halde mağazanın içinde yürümeye devam ediyor, loş ışık-

ların altında, değerli derilerin, lüks kumaşların arasında kalın halının üzerinde ilerledikçe kendini bu çevreye, bu insanlara ve hatta kendine bile gitgide daha uzaklaşmış hissediyordu. Aşğıılanma duygusu yavaş yavaş, içindeki bir boşluğa, huzur veren bir varoluşsuzluğa dönüşüyordu.

Bu şekilde mağazanın odalarını gezdi, sanki havada süzölüyormuş gibi üst katlara çıktı ve bu var olmama hissiyle içinde hafif ve tatlı bir çeşit özgürlüğün yavaşça belirdiğini, iinin derinliklerinden yükselen bu muğlak duygunun onu görünmenin alışıldık baskısından bütünüyle kurtarmakta olduğunu sezdi. Bu yeni ve tuhaf duygunun tadını çıkarmaya çalışınca da bir anda yaşadığını, gerçekten yaşadığını hissetti.

Artık o daha birkaç saniye önce havada süzölün bulut değildi, tam tersine şimdi kendini bedeninin içinde gitgide daha mevcut, daha bilinçli hissediyordu. Var olduğunun, kendisi olduğunun ve hatta kendisinin ötesinde, kendi bedeninin sınırlarının da ötesinde var olduğunun bilincindeydi. Üstelik bu bilince içinde uyanmakta olan ve gitgide genişleyip bütün bedenini, bütün ruhunu kaplayan, görünmeyen ama yine de gerçek bir hale gibi çevresine yayılan bir sevinç, yaşamı boyunca tatmış olduğu bütün mutluluk anlarından daha üstün olan bir neşe eşlik ediyordu.

Burada, bu irkin, bu kılıksız, bakımsız haliyle, çevresindeki herkes tarafından görmezden gelinirken kendini daha önce hiç hissetmediğı kadar var hissediyordu.

Cluny, insanı daha adımını attığı anda Disneyland'e mi düştüğünü sorgulamaya bile fırsat bulamadan baştan çıkarıveren, en küçük ayrıntısına değin yenilenmiş o bildik köylere hiç mi hiç benzemezdi. Tam aksine, Cluny güzelliği ilk bakışta insanın gözüne çarpmayan, sahici bir Ortaçağ kentiydi. Şehir merkezine çıkan ara sokaklar, aceleci ziyaretçilere bir parça bayatlamış, hafiften iç karartıcı ve turist çekmek için tarihî anıtlarının ötesinde bir ilginçliği olmayan bir kent izlenimi verebilirdi. Cluny'nin gerçek güzelliğiye kendini yalnızca mekânı hissetmeye, sıvaları dökülmüş eski binaların ötesini görmeye zaman ayıran ve böylelikle bir ağacın dallarındaki bukalemunları keşfeder gibi yapıların cepheleri içinde kaybolup gitmiş sütuncukları, pilastrları, sütun başlarını ve daha türlü çeşitli süslemeleri görebilen kişilere gösterirdi. Tıpkı insanlar gibi yerler için de görünüş aldatıcıydı. Gerçek güzellik ilk bakışın ötesine geçildiğinde belirir ve üstelik de güzelliğin böylesi zamanla solup gitmek yerine yıllar geçtikçe daha da derinleşir, yaygınlaşırdı.

Alice, Cluny'nin eski ara sokaklarında yürümeyi çok seviyordu, özellikle de Sainte-Odile, Joséphine-Desbois ya da Barre sokakları gibi en sarp olanlarında. Bu sokaklardan aşağı doğru inerken insan tam anlamıyla gönül çelici bir manzaraya karşılaşır, kırmızı ve kahverenginin çeşitli tonlarındaki eski kiremitlerle kaplı çatıların

arasından eski manastırın, kiliselerin ve Roma devrinden kalma Fromages Kalesi'nin çan kuleleri belirir, en uzaktaysa çoğunlukla masmavi olan bir gökyüzünün fonunda hemen göze çarpan ormanlık tepeler görüntüyü tamamlardı.

République Caddesi'nin girişine varınca Alice, meşhur Alt-mayer fırınından yayılan karşı konulmaz sıcak ekmek kokusuna yenik düşmemek üzere adımlarını hızlandırdı. Yılanlar Çeşmesi'nin önünden geçti. Çeşmenin aşınmış, yosun tutmuş taşları insanın dikkatini çekecek gibi değildi ve üzerindeki yazıyı ancak her şeye karşın bakışlarını yeterince yükseğe dek çıkarmayı isteyenler görebiliyordu. Bu kimseler aynı zamanda yazıyı çevreleyen görkemli, altın tacı da fark edebiliyorlardı. *Felix Cluniaci Locus in quo Ridenti Naturae Soli Prestant Cives*. Alice, çocukluğunda gizemli ve sihirli bir cümle olarak gördüğü bu ibarenin ne anlama geldiğini ancak yıllar sonra öğrenebilmişti: *Cluny, sakinleri doğanın gülümseyen güneşi altında işlerini gören mutlu bir diyardır*.

Bir önceki gün Hermès'te yaşadığı, o neredeyse mistik nitelikli deneyimi düşündü. Bütün yaşamı boyunca daha önce hiç kendini bu kadar iyi hissetmemişti. Ömrünün son gününe dek o ruh hali içinde, öyle bir neşeyle dolu olarak yaşayabilmek uğruna sahip olduğu her şeyi feda edebilirdi.

Şimdi artık İsa'nın gizemli öğretilerini anlamak için her şeyi yapmaya hazırdı, bu öğretilerin en tuhaf, en anlaşılmaz olanlarından başlayarak, çünkü artık bunların içlerinde esrarengiz sırlar, inanılmaz kimi gizli gerçekler taşımakta olduklarından tamamen emindi. Hem belki de bu gerçekler bu kadar inanılmaz nitelikte oldukları için İsa kendini doğrudan doğruya ifade etmek yerine mesellerden yararlanmayı tercih etmişti. Alice onların şifrelerini çözebilmeyi her ne pahasına olursa olsun istiyordu.

Yaşlı babasının evine vardığında sokak kapısını açık buldu. İçeri girince babasının başında hasır şapkasıyla arka bahçede ekinleriyle ilgilendiğini gördü.

“Canım!” diye bağırdı yaşlı adam ona doğru dönerek, “ben de seni bekliyordum.”

Alice babasını öptükten sonra dökme demirden, ıhlamur yeşili eski bir iskemleyi kendine doğru çekip ihtiyar ceviz ağacının gölgesinde bunun üstüne çöktü. Önünde duran yuvarlak sehpanın üzerine bir bahçıvan makası ve birkaç kesilmiş gül konmuştu. Babası tırmığının sapına dayanmış ayakta duruyordu.

“Nasılsın?” diye sordu ona.

“Sıcakladım. Trenin kliması arıza yapmış... Ya sen?”

“Çok iyiyim.”

Alice birdenbire aslında babasıyla hiçbir zaman çok fazla ilgilenmediğinin, onun hatırını alışkanlıkla sorup verdiği kalıp yanıtlarla yetindiğinin farkına vardı. Ya bu yanıtlar yalnızca nezaketen veriliyorsa?

Babası bahçe eldivenlerini çıkarıp sehpayı bırakırken Alice sakince onun yüzüne baktı. Zaman içinde çizgilerle dolmuş bu yüzde bütün yaşadıklarının, hem sevinçlerinin hem de üzüntülerinin izleri görülebiliyordu sanki.

Bir an içeri girip sonra da elinde su dolu küçük bir vazoyla geri geldi ve gülleri bunun içine yerleştirdi.

“Yaşlanmak çok zor, değil mi?” diye sordu Alice ihtiyatla.

Babası gülümsedi.

“Yaş beraberinde dertlerini de getiriyor getirmesine ama her şeye karşın ben şimdi yirmi yaşındaki halimden çok daha mutluyum.”

Alice kaşlarını çattı.

“Gençliğinde yaşamının zor olduğundan bana hiç söz etmemiştin.”

“Özellikle zor sayılmazdı.”

Alice, babasının yüzüne dikkatle baktı.

“Yine de şimdi daha mutlusun, öyle mi? Gerçekten mi?”

“Evet, açık farkla.”

“İyi ama... Görüşün çok bozuldu, işitmen de öyle... Hem bana sürekli belleğinin zayıfladığından da yakınıyorsun...”

“Doğrudur.”

“Bazen sözcükleri bulamadığından...”

“Evet.”

“Bahçede bir saat çalıştıktan sonra dinlenmen gerektiğinden...”

“Orası da kesin.”

“Sırf gürültünün bile sana yorucu geldiğinden...”

“Bütün bunların hepsi doğru ama yine de ben yirmi yaşındakinden çok daha mutluyum.”

Alice ona hayretle bakakaldı.

“Peki bunu nasıl açıklıyorsun?”

Yaşlı adam gülümsedi, o da kendine bir iskemle çekip hasır şapkasını sehpanın üzerine bıraktı.

“Yaş benim içimdeki hayallerden kurtulmamı kolaylaştırdı. Gerçeğin içinde yaşayabilmemi. Gerçek yaşam, hayallerle yaşamaktan çok daha mutlu oluyor.”

“Hayaller mi?”

“Yaşlandıkça hepsi birer birer silinip gitti.”

“Bunu pek de iyi anlayamadım açıkçası...”

Babası, derin bir iç çekti.

“Zamanla birlikte yavaş yavaş gençliğimizde bizi mutsuz eden her şeyden kurtulmaya başlarız: güzellik, fiziksel güç, başarı ve hatta belli bir ölçüde zekâ. Yirmili yaşlarımızda sahip olduğumuz bütün bu engellerden kurtuluruz.”

Alice birdenbire babasının aklının başından gitmiş olduğunu fark ederek sarsıldı. Bu gerçek sanki suratına ani bir hareketle fırlatılmış bir hüznün peçesi gibi düşüvermişti. Böyle bir şeyi şimdiye dek nasıl fark etmemiş olabilirdi ki? Öncü belirtileri nasıl olup

da görememişti? Demek kendiyle bu kadar meşguldü. Gözlerinin dolduğunu hissediyordu. Ya babasında Alzheimer varsa?

“Baba... Sen... Şu an nasılsın?”

“Çok iyiyim, neden sordun?”

“Az önce söylediklerini bir daha yineleyebilir misin lütfen? Çünkü sanırım dilin sürçtü...”

“Zamanın bizi gençliğimizdeki her türlü mutsuzluğumuzdan kurtardığını anlatıyordum: güzellik, kuvvet...”

“Baba... Lütfen, aklını başına topla. Böyle şeyler söyleyemezsin.” Yaşlı adam güldü.

“Sanki bunamışım gibi konuşmayı bırakır mısın lütfen?”

Alice kendini gülümsemeye zorladı ama içindeki çaresizliğin kilometrelerce uzaktan bile görülebiliyor olduğunu düşünüyordu.

“Baba... Güzellik, kuvvet ya da başarının insanı mutsuz etmediğini gayet iyi biliyorsun. Hatta... Tam tersi... Yani, tamam ben de artık yirmi yaşında değilim ama beni tam anlamıyla mutlu olmaktan alıkoyan şeyler daha çok fiziksel kusurlarım, başarısızlıklarım ve kimi durumda da zihinsel yetersizliklerimdir...”

Babası gülümsedi.

“İnsan senin yaşındayken öyle sanır gerçekten.”

Alice iç geçirdi.

“Bunu sana daha önce hiç söylemedim ama ergenlik yıllarımda biraz fazla irice bulduğum burnunu bana da aktarmış olduğun için senden nefret ederdim.”

Babası bu sefer de kahkaha attı.

“Burnum yerine kelliğimi almadığın için kendini şanslı say!”

“Baba, güzel insanların bir işi, kimi sorumlulukları elde edebilmelerinin daha kolay olabildiğini kanıtlayan çok ciddi araştırmalar var. Hayatta daha başarılı olduklarını. Boy için de aynı şey geçerli: İnsanın boyu ne kadar uzunsa yaşamı o kadar kolaylaşıyor. Bu gerçek sosyologlar tarafından kanıtlanmış baba... Neden gülüyorsun?”

“Eğer mutlu değilsen sorumluluklara sahip olmanın ya da başarının ne yararı var?”

“Peki ama güzelliğin ve herkesin peşinde olduğu bütün o diğer niteliklerin insanı mutsuz ettiğini nereden çıkarıyorsun?”

Yaşlı adam yavaşça arkasına yaslandı.

“İşte bu güzel bir soru.”

Alice hem biraz bozulmuş hem de babasının akli dengesi konusunda içi rahatlamış olarak kaşlarını çattı. O ise kendisine gülümseyerek bakıyordu.

“Haydi bize,” dedi, “sen gelinceye kadar soğumaya bıraktığım Burgonya şarabını getir. Atıştıracak birkaç lokma bir şey de aliver.”

Alice ayağa kalktı ve birkaç dakika sonra, üzeri iyice dolu bir tepsiyle birlikte geri geldi.

Babası şişeyi eline aldı ve cebindeki İsviçre çakısının tırbuşonunu açtı.

“Jean Valette’ten bir şişe MâconVinzelles... Tam bir doğal şarap delisidir! Bu işi yirmi yıldır yapıyor ve sanatında tam bir ustalık kazandı.”

Kadehine biraz şarap koydu ve kadehi havada döndürdükten sonra burnuna doğru götürdü. Alice, adamın gözlerinin sevinçle parıldadığını fark etti.

Yaşlı adam, şarabı özenle tattı ve yüzü hoşnut bir gülümsemeyle aydınlandı.

“Ne zarafet! Ne ahenk...”

Her ikisinin kadehlerini de doldurduktan sonra kendisinininkini havaya kaldırdı.

“Kozları aynı zamanda mutluluğun en büyük engeli olan gençliğe!”

Alice de ilk yudumunu içti ve çeşitli aromaların bu mükemmel dengesinin tadına vardı.

Babasıysa bakışlarını çiçeklerle dolu olan bahçesine çevirmişti. Yoldan geçenlere yalnızca sade ön cephelerini sunan Cluny evlerinin çoğu gibi, bu evin bahçesi de arka tarafında gizliydi.

Babası yeniden konuşmaya başladığında sesi daha sakindi ve daha derinden geliyordu.

“Eskiden, henüz gençken yaşlılığa çok acıklı bir bakışım vardı. Sahip olduğumuz her türlü avantaja yavaş yavaş el koyan bir şey olarak görüyordum onu. Bizi değerli kılan her şey, yaş ilerledikçe birer birer elimizden kayıp gidiyordu.”

O bir an susunca Alice de sessizce başını sallayarak onayladı, o da yaşlılığı böyle görüyordu...

“Ama sonra,” diye devam etti babası, “zamanı durdurmak mümkün olmadığı için onun etkilerini yaşamaya başladım. Başlarda bunun pek de farkına varamıyorsun, derken bir gün yalnızca birkaç yıl önce çekilmiş bir fotoğrafına rastladığın anda... Bozulmanın farkına varıveriyorsun. İlk anda bu canını sıkıyor biraz ama sonra unutup gidiyorsun, yaşam sürüyor... Yaşlanma da öyle.”

Bir yudum şarap içti. Alice de aynısını yaptı, boğazı kurumuştü.

“Sonra bir gün, elli yaşlarımdayken birden inanılmaz bir şey fark ettim: Bir zamanlar bana gurur veren her şeyimi azar azar yitirirken, giderek kendimi daha iyi hissediyordum. Mantıklı ya da anlaşılabilir bir şey değildi bu, hiç de beklemiyordum. Tam o sırada zorlu bir şey oldu ve yaşamımı altüst etti.”

“İşten çıkarıldın.”

“Evet. Bütün kişisel niteliklerim yavaş yavaş tükenmeye başlamışken birdenbire işimden oldum ve bu benim için tam bir şoktu. O yıllarda işsizlik, şimdilerdeki kadar yaygın değildi. Pek çok insan bütün meslek yaşamlarını aynı iş yerinde tamamlarlardı. İşimiz resmî olarak ömrümüz boyunca güvence altına alınmış değildi ama fiilen durum hemen hemen böyle oluyordu.”

Bir yudum daha içti.

“Şokun etkisi geçince yerini öfke aldı. Çok fazla üzüntü duydum ama üzüntü de zamanla uçup gitti. Yeni bir iş bulabilmek için yeterli olduğuma güvendiğimden çok da fazla endişelenmiyordum: Bir yerlerde bir satış müdürüne her zaman gerek olurdu nasılsa. Gerçi fayans sektörü bölgede can çekişmekteydi ama ben yeteneklerimi başka alanlarda da uygulayabileceğimi biliyordum. Bu süre içinde de annenin maaşı ile benim işsizlik sigortam, ailemizi geçindirmeye yetiyordu. Buna karşın epeyce uzun bir süre işsiz kaldım ve sonunda da inanılmaz bir şeyin farkına vardım.”

“Neymiş o?”

“Bunu dile getirmek pek kolay değil, ama... İşimden ibaret olmadığını fark ettim.”

“İşinden ibaret olmadığını mı?”

“İş hayatımdaki başarısızlığa karşın yaşamayı sürdürüyordum. İşsiz de olsam hâlâ hayattaydım. O güne kadar işim benim için hep tek gurur kaynağım olmuştu... Satış müdürü olmak benim bütün yaşamımdı.”

“Bu normal bir şey değil mi? İnsan mesleğini seviyorsa, yaptığı işle kendini gerçekleştirebiliyorsa bütün yaşamını ona adar...”

“Evet, ama o kadarla da kalmıyordu: Ben yalnızca mesleğim aracılığıyla var olabiliyordum. Kafamın içinde ben bir satış müdürüydüm ve şimdi durup da geriye baktığım zaman o yıllarda farkında olmasam bile aslında bundan başka hiçbir şey olmamış olduğumu görüyorum. Zaten, çok iyi bir baba da olamadım...”

“O defter kapandı baba.”

“Kendimi mesleki işlevimle bütünüyle özdeşleştirmiştım, anlıyor musun? Dolayısıyla işim elimden alındığında benliğimin de çok büyük bir parçasını, hatta varoluş nedenimi yitirmiş oldum. Çok acı çekiyordum, ama sonra... En sonunda yaşamımın bu işlevden ibaret olmadığını farkına vardım. Ben yaptığım iş değildim, yalnızca o işi yerine getiren kişiydim, o kadar.”

“Anlıyorum...”

“Görüyorsun ya, kendimi mesleğimle özdeşleştirmiş olmamın nedeni benim için bir gurur kaynağı olmasıydı.”

Alice dalgınca onun yüzüne baktı.

“Tıpkı gençliğinde gücünün, fiziksel görünüşünün, zekânın ya da kültürünün olduğu gibi...”

Babası başıyla onayladı.

Alice ağzına bir zeytin atıp derince içini çekti. Çok sayıdaki beyaz yaban yaseminleri havaya çok hoş ve hafif bir koku yayıyorlardı. Babası onun yüzüne baktı.

“O zaman anladım ki bize gurur veren şeylerle özdeşleştikçe sonunda kendimizi bu gurur kaynağından ayıramaz hale geliyoruz. Buna inandıkça da gerçekte kim olduğumuzdan giderek uzaklaşıyoruz. Gurur dediğimiz şey aslında bir yanılsama fabrikasıdır, insanın gerçek doğasını değiştiren bir makinenin yakıtıdır, bir kimlik indirgeyicisidir.”

Bir kimlik indirgeyicisi...

“Bu durumda, güzelliğin, fiziksel ve zihinsel yeterliliklerin azalışı da insanın bu sahte kimliklerden kurtulmasını hızlandırıyor, öyle mi?”

Sorun tam da burada işte, diye düşündü Alice. Sahip olduğumuz niteliklerden yalnızca biriyle özdeşleşmek varoluş alanımızı daraltıyor...

“O azalışı kabul edenler için...”

“Bununla ne kastediyorsun?”

“Bana öyle geliyor ki bu niteliklerle fazlasıyla özdeşleşmiş olan kimileri bu sürece çaresizce karşı koyuyor, yaşlanmayı yadsıyor, onu başkalarından ve hatta kendilerinden bile gizlemeye uğraşıyorlar... Aslında yalnızca birer hayalden ibaret olan bu şeylere asıldıkça, gerçekte oldukları kişinin ortaya çıkmasına fırsat vermediklerini

göremiyorlar. Kimliklerini koruduklarını sanırken aslında onu yitiriyorlar.”

Alice, bu son cümleyi duyduğunda sanki onu daha önce bir yerlerde işitmiş ya da okumuş olduğu gibi tuhaf bir duyguya kapıldı. Belki de İsa’ydı. İsa da buna benzer bir şeyler söylemiş olmalıydı.

“Bunları daha önce hiç kimseye anlattın mı? Örneğin kendi arkadaşların arasından yolunu şaşırmış olabilecek birilerine?”

“Bu apaçık görülen bir şey değil ki. İnsan yanılısamalarıyla mücadele edemez. Üstelik kimse onların gözlerinin önüne serilmesinden de hoşlanmaz...”

Alice omuzlarını kaldırıp dudağını büktü.

“Eğer bir arkadaşım bana kendimi yitirmemekte yardımcı olsaydı, o gerçek bir dost olurdu...”

Babası onun bu sözlerinden duygulanmış gibi göründü ve uzunca bir süre susup sanki anılarının dolambaçları arasında kaybolmuş gibi dalgınca oturdu.

“Düşününce,” dedi kızına, “aslında arkadaşlarımdan birkaçı meslekleriyle fazlasıyla özdeşleşmişlerdi. Sanki iş hayatları dışında hiçbir varoluşları yok gibiydi. Tıpkı benim, işsizlik sayesinde durumun farkına varmamdan önceki halim gibi.”

“Ama artık çalışabilecek yaşta değillerdir herhalde, şimdi nasıl yaşıyorlar o zaman?”

Babası yanıt vermekte duraksıyormuş gibi uzun bir zaman yüzüne bakıp kaldı. Gözleri birden hüznle dolmuştu.

“Hepsi emekli olduktan sonraki birkaç ay içinde öldüler.”

“Öne sürdüğünüz şeyden emin misiniz Barones De Sirdegault?”

Oysa kendisi bu konuyu halletmiş olduğunu sanıyordu...

Piskoposluk sarayının küçük karolu yüksek pencerelerinden sızan ışık kamaştırdığı için yarı yarıya kıstığı gözleriyle kadının başını sallayarak onayladığını gördü. Saygıdeğer bir kadın olarak her şeye karşın ciddi tavrını sürekli koruyor, başını dimdik tutuyordu. Yerinde öylesine dik oturuyordu ki sanki bir korseye sarınmış gibiydi. Boynunda taşıdığı kocaman yakutlu haç kadar dimdik. Bu kadını hiç gülümserken görmüş müydü acaba? Ah evet, boşanmasından önce.

Adam dışarı baktı. Barones eski, yeşil Jaguar'ını onun penceresinin hemen altına park etmişti.

“Peder Jérémie, genç bir kadının etkisi altında bulunuyormuş demek?”

“Bu apaçık, Monsenyör. Aslında ben de bunu size sırf dostluğumdan söylüyorum, haberdar olmayan bir tek siz kalmayasınız diye.”

“Çok nazıksınız. Bu, başkalarının da durumun farkında oldukları anlamına mı geliyor?”

“Hiç kuşku yok.”

“Çok kimse mi?”

“Epeyce.”

Piskopos içini çekti. Barones'in onu yörede olup bitenlerden habersiz bırakmaması iyi bir şeydi. Bilgi olmadan nüfuz da olamazdı.

"Bu hanım... Güzel mi?"

Barones De Sirdegault adama ciddi gözlerle baktı.

"Genç kadınların fiziklerine değer biçmek gibi bir alışkanlığım yoktur Monsenyör."

Piskopos gözünü dikip birkaç saniye kadının yüzüne baktı, kadın da hiç gözünü kırpmadan onun gözlerinin içine bakmayı sürdürdü.

"Peki sizce başkaları onu nasıl buluyorlar?"

"İnsanlar güzel olduğunu söylüyorlar."

Piskopos başını iki yana salladı. *İnsanlar güzel olduğunu söylüyorlar...* Peder Jérémie, baştan çıkarıcılara karşı nasıl direneceğini henüz bilemeyecek kadar genç olabilirdi belki de. Kendi üstüne vazife olmayan işlere karışmaya kalkan bir baştan çıkarıcıya karşı... Gerçek bir skandalın eşiğinde olabilirlerdi. Şu an bulunduğu durumda kilise böyle bir şeyi hiç kaldıramazdı. Hele kendi bölgesinde olursa...

*

* *

Bu pazartesi öğleden sonrasında, evde unuttuğu bir dosyayı geri almak için uğradığı sırada evinin kapısını açınca Alice'i ütü buharının sıcak kokusu karşıladı.

"Siz misiniz Rosetta?" diye bağırdı içeri doğru.

"Bugün biraz erken geldim," diye yanıtladı kadın yatak odasından.

Alice eşyalarını bırakıp girişte duran dolabın kapısını açtı. İçinden Noel Baba desenleriyle süslü bir ambalaj kâğıdına sarılı kocaman hediye paketini çıkardı. Birkaç ay önce yeğenleri için aldığı oyuncakları sarmak üzere satın almış olduğu kâğıttan arta kalanı kullanmıştı.

Yatak odasında, temizlikçi kadının yanına giderek ona paketi uzattı.

“Bu sizin Rosetta, hafta sonu Burgonya’daydım da, bunu size oradan getirdim.”

Kadın şaşırmış göründü.

“Bana mı? Çok düşüncelisiniz...”

Alice gülümsedi.

Rosetta paketi aldı, az kalsın yere düşürecekti.

“Amma da ağırmış!”

Paketi ütü masasının üzerine, üstünden ince bir buhar fışkıran ütünün hemen yanına bıraktı. Bandını işaret parmağının tırnağıyla kazıyarak paketi açmaya çabaladı ama bant direnç gösterince sonunda kâğıdı yırttı.

“Ah!”

Alice ona gülümsedi.

“Hoşunuza gideceğini düşündüm.”

Rosetta, kışın ortasında buz gibi vaftiz suyuna batırılmış küçük bir bebek gibi kıpkırmızı olmuştu.

“Çok teşekkür ederim,” diye kekeledi, Alice’e hiç bakmadan, gözlerini ellerinde tuttuğu kocaman deterjan paketinden hiç ayırmaksızın.

*

* *

Bir saat sonra Alice, Montparnasse Gökdeleni’nin elli üçüncü katındaki bürosuna geri dönmüştü. Geniş koltuğuna iyice yayılmış, Paris manzaralı camının karşısına geçmiş, başını hafifçe geriye atarak sonsuz gökyüzüne dalmış, Hermès’te yaşamış olduğu deneyimi ve hafta sonu babasıyla yapmış oldukları sohbeti düşünüyordu.

Tamam, demek ki varoluşu mesleğinden, görünüşünden, zekâsından, başkalarının onun hakkındaki düşüncelerinden ba-

ğimsızdı. Bunu anlayabiliyor ve kabul ediyordu. Hatta bir bakıma bu ona artık apaçık görünüyordu. Madem öyle, peki neden imajına bu kadar önem veriyordu? Kendinden daha güzel bir kadının, daha başarılı bir iş arkadaşının ya da daha kültürlü bir arkadaşının yanında kendini neden eksik hissediyordu? Neden sorumluluk gerektiren bir makama sahip bir kimseyle tanıştığında kendisinin de danışman unvanını taşıdığını öne çıkarmaya kendini zorunlu hissediyordu? Onsuz da var olabiliyorsa, gerçek değeri hiç de ona bağlı değilse bu gereksinim nereden geliyordu?

Hermès'te kasıtlı olarak gururunu çiğnemiş, özsaygısını yutmuş, insanların kendisini yok saymalarına, küçümsemelerine göz yummuştu. Bu da onu tuhaf biçimde benzersiz bir sevince, bir çeşit aydınlanmaya sürüklemişti. Demek ki bizim kendimizi görme ve dışarıya yansıtma biçimimizin ötesinde, başkalarının bizi algılama biçimlerinin ötesinde bir varoluşumuz vardı.

Alice mavi gökyüzüne bakarken derin bir iç çekti. Bütün bu düşünceler çok bulanık, çok gizemliydi. Yine de özünde çok önemli olan bir şeylere temas etmiş olduğunu sezebiliyordu, öncelikli bir şeylere... Ancak karanlığın içinde el yordamıyla yol alıyor gibiydi.

Birden aklına bir fikir geldi. Toby Collins, arkadaşı Toby Collins, ona bu konuda ışık tutabilirdi belki de. Mutlaka.

Telefonunu çıkarıp numarayı tuşladı ve telefon çalarken heyecanla bekledi. Dışarıda uzun camlı duvar boyunca, cam yıkayıcısının asansörünün kablosu görülebiliyordu. Herhalde birkaç kat aşağıda olmalıydı.

“Toby?”

“Yes.”

“Toby, ben Alice, Paris'ten. Nasılsın?”

“Alice! *My God!*⁴ Sesini duymak ne güzel!”

4 (İng.) Aman Tanrım. (ç. n.)

Alice, arkadaşının sıcacık sesini duyunca gülümsemeden edemedi. Hal hatır faslından sonra ona kafasını kurcalayan düşünceleri açtı.

“Ego,” dedi Toby. “Sen egoya merak sarmışsın.”

“Ego mu?”

“Evet.”

“Bilemiyorum. Ben de herkes gibi günlük konuşma içinde zaman zaman bu sözcüğü kullanırım ama tam olarak neyi kapsadığını da bilmiyorum sanırım...”

“Aslında gayet basittir: Kim olduğumuzu tam olarak bilemeyiz çünkü olduğumuz şey fazlasıyla soyuttur, bu yüzden biz de kendi varlığımızı daha elle tutulabilir kimi şeylerle birleştirme eğilimine gireriz: fiziksel görünüşümüzle, niteliklerimizle, zekâmızla, mesleğimizle ya da kendimize biçmiş olduğumuz rollerle.”

“Roller mi?”

“Evet. Farkına bile varmadan bir rol benimseyip ona gitgide iyice yapışabiliyoruz: havalı adam rolü, çalışan kadın rolü, içine kapalı aşk kırgını rolü, sert maço erkek rolü, nazık ve sevecen insan rolü vb. Bunun gibi sonsuz sayıda örnek sayılabilir elbette.”

“Ciddi bir sorun mu bu?”

“Kendi başına problematik sayılmaz ama sınırlayıcı bir şeydir: İnsan yalnızca mesleğinden, güzelliğinden, zekâsından ya da benimsemiş olduğu rolden ibaret olamaz. Ancak bunlarla özdeşleşmeye eğilim gösterdikçe içimizde bir yerlerde bunun bir zayıflık olduğunu hissetmeye başlarız ve işte o zaman bir korku doğar: olduğunu sandığımız şeyi yeteri kadar olamama korkusu. Yeterince güzel, yeterince zeki, yeterince yetenekli, yeterince becerikli olamama korkusu, özdeşleşmeye eğilim gösterdiğimiz rolü ya da mesleğimizi yeterince yerine getiremememe korkusu.”

“Anlıyorum.”

“Bütün bu niteliklerin aslında göreceli olarak bizim dışımızda bulunduğunu ya da en azından bizim için ikincil şeyler oldukla-

rını hiçe sayarak yalnızca onların aracılığıyla değer göreceğimize inanmaya başlarız. Ancak gerçekte kim olduğumuz tanımlaması ve hatta hissetmesi bile güç bir şey olduğundan bizi tanımladıklarına, biz olduklarına inandığımız bu unsurlara gitgide daha da çok bağlanırsınız ve onları her türlü küçük düşürülmeye karşı savunma eğilimine gireriz. Fiziksel görünüşümüze, fikirlerimize ya da yeterliliklerimize getirilen her türlü eleştiriye kim olduğumuza yönelikmiş gibi algılarız ve sanki kendi değerimiz sorgulanmaktaymış gibi bir hisse kapılırsınız. Bu durumda da kendimizi incinmiş ya da kışkırtılmış hissederek kişiliğimize göre ya bu aldatıcı benliğin içine kapanıp kendimizi geri çekeriz ya da yine o benliği koruyabilmek adına eleştiriye şiddetle reddeder ve hatta karşı saldırıya geçeriz.”

“Bunu ben de fark etmiştim aslında.”

“İşte bu kadar.”

Alice, Toby’nin sesinde hafif bir rahatsızlık sezer gibi oldu. Acaba şu anda fazla müsait durumda değildi de Alice onu lafa tutarak kabalık mı ediyordu? İki dakika daha, sonra onu serbest bırakacaktı zaten.

“Peki bunun egoyla ilgisi nedir?”

Adam bir an sessiz kaldı.

“Ego diye, kendimizle ilgili sahip olduğumuz bu fikre, kendi kendimizle ilgili düşüncemizin çevresinde kurmuş olduğumuz zihinsel yapıya deriz. Bir bakıma gerçek doğamızı gizleyen sahte bir kimlik gibi. Oysa ona sıkı sıkıya bağlanırsınız ve onu savunmak adına her şeyi yapmayı göze alabiliriz. Bir anlamda ego, bizim gücü eline geçirmiş olan bir parçamız gibidir ve kendini bizim yerimize ifade eder, bizim yerimize görür ve duyar ve en önemlisi de içimizde gitgide daha çok var olmayı ister.”

“Peki bundan kurtulabilmenin bir yolu var mıdır?”

Hattın öbür ucunda yine bir sessizlik oldu. Toby söze girdiğinde Alice onun sesinin şimdi daha da soğuklaşmış olduğunu düşündü.

“Söylesene Alice, sen bütün bu soruları bana arkadaşın olarak mı soruyorsun... Yoksa danışmanın olarak mı?”

“Şey... İkisi de aynı şey değil mi ki?”

“Hayır, Alice. Aynı şey değil.”

“Sahi mi? Ne farkı var peki?”

Kısa bir sessizlik.

“Beş yüz dolar farkı var tatlım.”

Hevesi kursağında kalmış olan Alice kekeleydi, sonra konuşma kısa kesildi ve Alice de telefonu düş kırıklığı içinde, yüreği kabarmış bir halde kapattı.

Camın arkasında Senegalli cam yıkayıcısı ağlıyormuş gibi yaparak onun üzgün suratını taklit etti, sonra da Alice için üzülmüş gibi bir tavır takındı.

Alice buna karşılık olarak gülümsemek için kendini zorladı. Bu adam gerçekten de böyle komik ve sevimli biri miydi, yoksa komik ve sevimli cam yıkayıcısı rolünü mü benimsemişti?

Toby ile yaşadığı düş kırıklığı onu kuşkucu hale getirmişti.

Toby.

İçini çekti. Onunla gerçekten arkadaş olmuşlar mıydı hiç acaba? Bütün o seminerler boyunca her ara verildiğinde aralarında böyle bir ilişki kurmak ve geliştirmek için Alice elinden geleni yapmıştı... Neden peki? İçten içe bu adamı gerçekten seviyor muydu sanki?

Sorduğu her soru yanıtını da yanında getiriyordu ve Alice çok geçmeden apaçık gerçeğe teslim olmak zorunda kaldı: Aslında ünlü birinin arkadaşı olmak fikri onu gururlandırmıştı... Sanki varoluşu ilişkilerine bağlıymış gibi. Değerli kişilerle görüşüyorsam ben de değerliyim demektir. Hem zaten çevresindeki herkese Toby Collins’le arkadaş olduklarını üstü kapalı olarak söylemeye uğraşmıyor muydu? Bu da egoydu mutlaka...

Collins. Kişisel gelişimin papası. Yine de bu adam ona çok şey kazandırmıştı, bunun hakkını vermek zorundaydı. Şimdi ona gücen-

diği için haksızlık etmesi doğru olmazdı. Kendini sevmeyi, kendine güven duymayı, korkularından ve kuşkularından kurtulmayı onun sayesinde öğrenmişti. Kendisi de öyle bir özgüven taşıyor, kendinden öyle emin görünüyor, öyle bir başarı simgesi oluşturunca ki...

Camın öte yanında Senegalli işini özenle yerine getiriyordu. Bir kere daha göz göze geldiler ve adamın ona yönelttiği iyi niyet dolu gülümseme Alice'e o kadar içten geldi ki yüreğinin ısındığını hissetti.

Collins. Yaşamın amacı belki de yalnızca kendini kendi içinde iyi hissetmek ve kendi çıkarlarını egoist bir şekilde en iyi hale getirmeye çalışmak değildir...

İşe bak, "egoist"ın içinde de ego var...

Alice içini çekerek dalgınca, cam yıkayıcısının ne yaptığını bilen, düzenli hareketlerini izlemeye koyuldu... Şimdilerde kendisi de kendi hayatına bakarken kullandığı yanıltıcı gözlüklerin camlarını yıkamakla meşguldü.

Bu adamın sevecen, olumlu, insancıl halini seviyordu. Hayır, bir rol değildi bu. Bu adamın doğal hali böyleydi, buna yemin bile edebilirdi. Adamın sade bir hali vardı ve Alice bir anlamda onun bu sadeliğine imreniyordu. Böyle bir adam kafasını varoluşsal sorularla patlatıyor olamazdı kesinlikle!

İşte o anda, her şeye karşın kendini... Nasıl söylemeli, ona karşı birazcık üstün hissettiğinin farkına vardı. Ne de olsa kendisinin felsefi kaygıları vardı, kendini ruhani düzeyde yüceltmeye uğraşıyordu. Bu duygudan dolayı kendine kızdı ve birdenbire düşmekte olduğu kocaman tuzağı fark ediverdi: Egosundan kurtulmaya, kendini ruhani düzeyde yüceltmeye uğraşan kimse, egosunun bu çabayı ele geçirmesi ve kendini bununla özdeşleştirmesi tehlikesiyle karşı karşıya kalıyordu!

Bu ona Voutch'un bir karikatürünü anımsattı. Asyalı keşişler gibi giyinmiş biri bir dağı tırmanırken kendi kendine şöyle diyordu:

“Tevazua ulaşmak istiyorum! Dünyanın bir numaralı mütevazısı ben olacağım!”

Dönüp yeniden cama doğru baktığında asansör bir üst kata çıkıyordu ve cam yıkayıcısı gökyüzüne doğru yükselirken, kendisi de Montparnasse Gökdeleni’nin elli üçüncü katındaki lüks bürosunda tek başına kalıyordu.

Telefon çaldı. Arayan Paul'dü.

“Canım, evden arıyorum.”

“Bu saatte evde ne işin var senin? Saat daha altı bile olmadı ki.”

“Yakınlarda bir randevum vardı. Tam trafik saatinde Paris’in öteki ucuna kadar gitmeyi göze alamadım.”

“Harika! Bu akşam Théo’ya bakabileceksin o zaman! Bu akşam iş çıkışında bir sergi açılışına davetliydim ama gidemeyeceğim sanıyordum!”

“Tamam,” dedi kocası isteksizce. “Geç mi gelirsin?”

“Şöyle bir uğrayacağım sadece, hazır bir kereliğine davet edilmişken.”

“Tamam. Sana bir şey söyleyeceğim. Eve geldiğimde kapıda Rosetta’yla burun buruna geldim. O da çıkıyordu. Kolunun altında ne vardı biliyor musun? Koca bir kutu çamaşır deterjanı!”

“Ah...”

“Onun bu küçük hırsızlıklarının senin canını ne kadar sıktığını hatırladım, üstelik fırsat da ayağıma gelmişti. Suçüstü! Onu ciddi bir suç işlerken yakalamış olduğum için de hemen oracıkta işten çıkarıldığını söyledim. Aslında bu işin içinden sıyrılmanın en güzel yolu da bu oldu: Bu sayede ücretli izinlerini bile ödemek

zorunda kalmayacağız. Gördün mü? Mesele özöldü işte. Rahatladın mı şimdi?”

“Dur biraz...”

“Tahmin edebileceğın gibi karşı koydu. Ama savunması da o kadar saçma sapan bir şeydi ki mahkemede bile kimse ona inanmaz. İşi bitti artık. Kurtulduk ondan.”

“Aslında...”

“Yine de sana anlatmam gerek, çok eğleneceksin: O deterjanı senin ona Burgonya’dan hediye getirdiğini söyledi! Kadını azarlamaya devam edebilmek için gülmeyeceğim diye kendimi çok zor tuttum.”

“Paul... Sana doğruyu söylemiş.”

Hattın öbür ucunda bir sessizlik oldu.

“Nasıl yani?”

“Ona gerçekten de o deterjanı ben verdim... Hediye olarak...”

Yine bir sessizlik. Bu seferki iyice uzundu.

“Seni hiç anlamıyorum Alice.”

Alice bir anda kendini yapayalnız hissetti... Bunu ona nasıl açıklayacaktı?

“Alice? Ne demek oluyor bu saçmalık?”

“Aslında... Yani, benimle alay edeceksin ama... Ben sadece İsa’nın bir öğretisini yerine getirmek istedim, ne olacağını görebilmek için. Bu öğretilde diyor ki: ‘...mıntanınızı almak isteyene abanızı da verin.’”

Sessizlik.

“Bu aralar bir tuhaflaştın sen Alice...”

*

* *

Bir saat sonra Alice, Seine Sokağı’nda, gözde bir sanat galerisi olan Mag Daniels’ın kapısını itiyordu. İçeride epey bir hareketlilik vardı. Sanki bütün Saint-Germain ellerinde birer şampanya kadehiyle

burada toplanmış gibiydi ve davet edilmiş olduğu için Alice de gururlanıyordu.

Hararetli konuşmaların, pahalı parfüm kokularının ve seçkin bir rahatlık içindeki kıyafetlerin arasından geçerek galerinin arka tarafına kadar yürüdü. Serginin sahibi olan sanatçı burada bir köşeye yerleştirilmiş olan masasına tepeden tırnağa siyahlar giymiş olarak oturmuş, bir kadının kendisine herhalde eserlerine ne kadar hayran olduğunu anlatışını dinlemekteydi. Alice de eline bir kadeh alarak tablolara göz atmak üzere şık kalabalığın arasına karıştı. Konuklar eserlerin kendilerinden çok onlar hakkında yaptıkları yorumlarla ilgileniyor gibi görünüyorlardı. İçlerinden elli yaşlarında bir adam, bir horoz gibi kabarak kendine aristokrat havaları vere vere herkesin sesini bastıracak kadar yüksek sesle konuşuyor, bu sayede de çoğunluğun dikkatini üzerine toplamayı başarıyor, çevresindekilerse sanki ona dalkavukluk ediyor gibi görünüyorlardı.

Alice tabloları gözden geçirdi. Ressamın tutarlı bir üslubu vardı: Hepsi epeyce büyük olan tuvaleri, lacivert, kahverengi ya da siyah gibi koyu bir tek renkli fon üzerinde firuze mavisi, limon sarısı ya da ahududu kırmızısı renklerde ve değişen kalınlıklarda dikey, paralel çizgilerden oluşuyordu. Göze hoş görünüyorlar, bir bakıma renkli ve stilize birer barkodu andırıyorlardı.

Alice'in kulağına şuradan, buradan kimi sohbet kırıntıları çalınıyordu. Bu küçük gösteriş tiyatrosunu izlemek epeyce eğlenceliydi, herkes kendini sahneye attıkça ortalık ister istemez bir kümese benzemeye başlıyordu: Kimi unvanlarını miyavlıyor, kimi kendini öven öyküler cıvıldıyor, kimi esin dolu yorumlar gırıldıyor, kimi de tek gerekçesi eleştirilenin naaşı üzerinde yükselmekmiş gibi duran eleştiriler gıdaktıyordu. Ne zaman bir grubun içinde bir kişi sanat tarihine dair birkaç söz edip farkını ortaya koyacak olsa diğerleri manidar bir tavırla başlarını sallıyorlardı. Gösterişçilerin diyarında ukalalar kral oluyordu.

Ressamla konuşan kadının yanından geçerken onun kendisinin de resim yaptığından söz ettiğini duydu.

Gösterişçilik yarışı kıyasıya sürüyordu. Ego her yerde hüküm sürüyor, bu daveti tek başına yönetiyordu. Alice burada hiç ama hiç kimsenin tamamen kendisi olmadığı izlenimine kapıldı. Herkes bir havaya giriyor, bir rol oynuyor, bir duruş takınıyor, yüz ifadeleri ve sözcükleriyle sahte duygular yaratıyordu. Egolarının arkasına gizlenmiş olan varlıklar neredeyse silinip gitmiş gibiydiler. Sanki artık hiç yoktular, sanki ölmüşlerdi de ruhlarını ele geçirmiş olan bir asalak bedenlerinin, seslerinin, duygularının kontrolünü sağlıyordu.

Ölümler. Alice, İsa'yı düşündü. Onun kimi zaman ölüm sözcüğünü gerçek anlamı dışında kullandığı bazı cümleleri hiçbir zaman anlayamamıştı, örneğin, "Sözümü işitip beni gönderene iman eden... ölümden yaşama geçmiştir," gibi. Bunu okuduğunda çok gülünç bulduğunu hatırlıyordu: Kendisi onun sözlerinden habersizken de pekâlâ hayattaydı zaten.

Peki ya İsa da aslında kendisinin egoları tarafından ele geçirilmiş bu insanları ölümlere benzetmesiyle aynı şeyi kastediyorsa? Üstelik düşünülünce, İsa da, her ne kadar bu sözcüğü hiç kullanmamış olsa bile egodan tamamen arınmış gibi görünüyordu. Başkaları ona Mesih, Peygamber, Tanrı'nın Oğlu ya da Yahudilerin Kralı diyorlardı ama kendisi hiçbirini söylemiyordu. Kendi kendine hiçbir unvan vermemişti. Kendinden yalnızca "insanoğlu" diye söz ediyordu... Bütün insanlar gibi! Âdeta herhangi bir şeyle özdeşleşmeyi, kendisine bir değer yüklenmesini reddediyormuş gibiydi. Ya da örnek olmayı istediği için, kendi davranışıyla izlenmesi gereken yolun ne olduğunu gösteriyordu.

Alice bu örnekler belleğine doldukça gitgide daha da şaşıırıyordu.

Hastaların iyileştirilmesi! İsa bunu çoğu zaman gözlerden uzakta yapıyor, kalabalığın dağılmasını istiyor ve hatta kimsenin

bundan söz etmemesini, gördüklerini bir başkasına anlatmamasını şart koşuyordu... Görünüşe bakılırsa şöreti istemiyor gibiydi.

Alice bununla Hermès'te yaşadığı o deneyim, İsa'nın "*İnsanlar size sövüp zulmettiklerinde... ne mutlu size!*" cümlesini uygulamaya koyduğunda yaşamış olduğu o aydınlanma arasında bir bağ kurdu. Ya İsa ancak egomuzdan kurtulursak mutlu olabileceğimizi kastediyorsa?

"Genellikle güzel hanımlar bana tanıştırılırdı. O eski alışkanlıklar artık kayboluyor. Adınız nedir sevgili dostum?"

Alice başını kaldırdı. Birkaç dakika önce horoz gibi kabarıken gördüğü adamdı bu.

"Alice."

Alice, adamın şehvet dolu bakışlarının önce memelerini yokladığını sonra da karnında gezinerek cinsel organına doğru indiğini görünce kendini bir et parçası gibi hissetti.

"Ne kadar lezzetli bir isim. Ne iş yapıyorsunuz sevgili Alice?"

Alice bir süre duraksadıktan sonra adamın gözlerinin içine baktı.

"Cam yıkıyorum."

"Ha, ha!" diye kıkırdadı adam inanmamış gibi.

"Neden gülüyorsunuz?"

Alice adamın bakışlarındaki alaycılığın kuşkuya dönüştüğünü ve kendisine biraz daha dikkatle bakmaya başladığını gördü.

"Hayır, hayır, gülmüyorum..."

Adam ona içinde biraz kibir de taşıyan utanmış gibi bir gülümsemeyle baktı. Alice onun arkasını dönüp gitmek üzere olduğu hissine kapıldı.

"Peki ya siz? Bana kendinizi anlatsanıza, kimsiniz siz?"

Pek de fazla bir değer taşımayan bu mesleği dile getirdikten sonra ilk birkaç saniye boyunca elinde olmadan hissetmiş olduğu aşağılanma duygusu geçince Alice şimdi bir çeşit özgürlüğün tadını çıkarmaya başlamıştı. Kaybedecek hiçbir şeyi yoktu şimdi,

savunacak bir statüsü, normal zamanlarda bir danışman olarak unvanına bağlı şekilde ortaya çıkan imaja uygun davranmak adına oynayacağı bir rolü...

Adam küçümser bir kakhaha attı.

“Burada bunu bilmeyen tek kişi siz olmalısınız tatlım. Ben sanat eleştirmeniyim.”

Adamın etrafında sinekler gibi dönüp duran davetli kadınlardan biri, bir yandan ona gülümserken bir yandan da Alice’in kulağına fısıldadı:

“Sanat piyasasında neyin ne olacağını o belirler.”

Alice adamın gözlerinin içine baktı.

“Bu yalnızca mesleğiniz. Bense size ne iş yaptığınızı değil, kim olduğunuzu sormuştum.”

“Ama... ama...”

Bu sözler ona ne diyeceğini şaşırtmış gibi görünüyordu.

Sanki Alice’in üzerinde yükselmeyi istiyormuşçasına çenesini gitgide daha yukarı kaldırıyordu.

“Kim olduğunuzu bilmiyor musunuz yoksa?”

“Ben Antoine Dupont!” dedi kibirli bir tondan. “Herkes tanır beni.”

Dalkavukları başlarını salladılar.

Alice çevresine baktı, salonda artık kimse tuvallerle ilgilenmiyordu.

Galerinin bir köşesinde, fosforlu renklerdeki barok koltuğunun üzerinde tek başına, unutulmuş, yapayalnız oturan ressam, anlaşılamamış sanatçıyı oynayarak yaralarını sarmakla meşguldü.

Alice dudağını büktü.

“Aileniz size başka bir ön ad vermiş olsaydı ya da kendileri ailelerinden başka bir soyadı almış olsalardı Antoine Dupont olmayacaktınız. Peki o zaman başka biri mi olacaktınız yani?”

Adamın şaşkınlığı giderek artıyordu.

“Hayır, olmayacaktım tabii ki,” diye kekeleyebildi sonunda.
Alice onun yüzüne baktı.

“Peki o zaman, eğer Antoine Dupont da değilseniz, aslında kimsiniz siz?”

Edep yerlerinizden soyunduğunuzda ve küçük çocuklar gibi elbisenizi ayaklar altına alıp üzerine bastığınızda [...] korkmayacaksınız.

Alice, medeni kanun kapağı yarı yarıya yırtılmış olan İncil'i kapattı ve derin bir soluk aldı.

Bu cümleyi ilk okuduğunda ne kadar güldüğünü iyi hatırlıyordu.

Şimdiyse bu satırların arasında çok özel bir mesaj görebiliyordu. İsa sanki bizi üzerimize giysilerimizi geçirmeye iten şeyin utanç olduğunu ve onları çıkarmayı öğrenince de korkudan kurtulacağımızı söylüyor gibiydi. Oysa İsa ortalıkta anadan üryan dolaşıyor değildi! Şu halde “giysi” sözcüğü birincil anlamıyla ele alınmamalıydı. İsa'nın çoğu zaman kullandığı üzere bu da bir mecaz olmalıydı ve Alice burada da yine kastedilen şeyin aslında ego olduğunu görmeden edemiyordu. Hiç kuşkusuz giysilerle anlatılmak istenen gerçekte kim olduğumuzu maskelemek için birer peçe gibi örtündüğümüz sahte kimlikler, bir rolle, bir meslekle, bir görünümle, bir nitelikle özdeşleşerek kendimiz hakkında yarattığımız sahte tasvirlerdi. İsa bütün bunlar için bir neden gösteriyordu: utanç.

Büroda, ondan biraz ötede Rachid, bilgisayar ekranına kendini kaptırmış görünüyordu. Alice, dalgınca cama doğru dönerek uzaklara, Paris gökyüzünü işgal altına almış olan bulutların ötesine baktı.

Utanç.

Elbette ya.

Doğal halimizdeyken olduğumuz şey, yapabildiklerimizin, gösterebildiklerimizin dışında olduğumuz şey aslında utançtı, bizi bu rolleri yüklenmeye, bu nitelikleri üzerimize giymeye ve haksız yere yetersiz olduğuna inandığımız gerçek kimliğimizin çıplaklığından bizi korudukları için onları dışımızla, tırnağımızla savunmaya iten hep bu yeterli olamama korkusuydu.

Alice bir kere daha derin bir iç çekti.

İsa bize, kendimizi bütün bu yapmacıklıklardan kurtarırsak korkudan da kurtulacağımızı vadeliyordu... Belki de bunun nedeni ancak o zaman gerçek değerimizi, hiçbir şey yapmak ya da göstermek zorunda kalmadan var oluşumuzun sonsuz değerini fark edebilecek olmamızdı. Görünmeden olmak. Yalnızca olmak.

Kendisinin Hermès'te yaşadığı şey de bu değil miydi?

Mitolojide Hermes'in Zeus'un habercisi ve gökyüzüyle yeryüzü arasında bir aracı olduğunu fark edince gülümsedi.

Mitoloji... Bundan birkaç yıl önce Yunanistan'a bir yolculuk yapmıştı ve Delfi'deki Apollo Tapınağı'nın alınlığında ikinci bir yazı daha bulunduğunu görünce ne kadar şaşırdığını hatırlıyordu. Bütün dünya "Kendini tanı" cümlesini iyi bilirdi ama sanki herkes "Hiçbir şeyde aşırıya kaçma" diyen ikincisini unutmuş gibiydi. Bundan söz edildiğini daha önce hiç duymamıştı...

İlk gördüğünde bu deyiş ona gizemli görünmüştü. Bugünse artık daha belirgin hale gelmiş olduğunu hissediyordu. "Kendini tanı" ve "Hiçbir şeyde aşırıya kaçma" insanları yeniden kendileri olmaya ve kendilerini olmadıkları bir şey sanmamaya davet ediyordu...

Büronun camının arkasında bulutlar yavaş yavaş dağılmaya başlıyorlardı.

İsa ve Laozi'nin öğretileri arasındaki benzerlikleri keşfettikten sonra Alice, şimdi de bunların İsa'dan yüzyıllarca önceki Eski Yunan'ın bilgelik özdeyişleriyle yakınlıklarını fark ediyordu.

Her şey bir noktada buluşuyor gibiydi...

Egodan kurtulmak konusunda çağları ve kıtaları aşan ama yine de insanlara ulaşamayan evrensel bir bilgelik, bir çeşit kozmik gerçek var gibiydi. Sanki insanoğulları bilincinde olmaksızın kendilerine gönderilen bu mesajları süzgeçten geçirip egolarını sorgulayan noktaları duymamayı tercih ediyorlardı...

Bununla birlikte Alice'in bu keşfi yapmasıyla birlikte kendiyile ilgili olarak kuşkulandığı şey kişisel sorunlarının, gündelik sıkıntılarının çoğundan aslında egosunun sorumlu olabileceğiydi.

Oysa İsa'nın daha ancak yeni yeni şifrelerini çözmeye başladığı mesajlarına karşın, Hristiyan dininde böyle bir bilgeliği daha önce hiç sezmiş değildi. Gerçi, kiliseye adım atmaya yalnızca birkaç ay önce başlamış olduğu da bir gerçektir. Kendini bu konuda bir uzman sayacak hali yoktu. Ancak Katolik arkadaşlarını düşününce içlerinde daha az dindar olanlarının kutsal cuma gününde et yememek gibi kimi küçük yasaklara, daha dindar olanlarınsa pek çok sayıda yasağa boyun eğdiğini hatırlıyordu: evlenmeden sevişmemek, oburluk, tembellik, kıskançlık, öfke günahlarını işlememek gibi... Bu da onları neredeyse her konuda suçluluk duymaya itiyordu!

Onların dinî yaşamlarında egodan kurtulmaya ilişkin hiçbir şey gördüğünü anımsamıyordu. Onlarındaki daha çok bir çeşit ahlaki yasaya benziyordu. Alice de böyle bir şeyin insanı ruhani anlamda nasıl yüceltebileceğini anlayamıyordu.

Oysa Alice, egodan kurtulmakla birlikte insanın ruhani düzeyde çok yararlı olabilecek bir şeylerin anahtarını bulabileceğini, şimdiye kadar yalnızca girişini uzaktan görebilmiş olduğu bir dünyanın kapılarının önünde açılabilceğini seziyordu.

Bu yönde biraz daha ilerlemeyi istiyordu ama bunu nasıl yapacaktı? Planı bu noktada sınırlara dayanmıştı: İsa'nın sözlerini bizzat deneme yaparak uygulamaya koymak şimdiye dek mümkün olmuştu ama "Ne mutlu ruhta yoksul olanlara" ya da günahlardan

kaçınma yönündeki öğretileri nasıl uygulayabilirdi ki? Bir ay boyunca aptal rolü yapacak olsa işten kovulurdu. İki ay yatağa girmeyecek olsa boşanma nedeniydi.

Ruhta yoksul... Alice, Laozi'nin kullandığı buna çok yakın ifadeyi hatırladı: *bir aptalın aklı*. Aslında farkına varmış olduğu bu şaşırtıcı benzerlikleri aydınlatabilmek için pek de fazla uğraşmış değildi. Taocu keşişle yaşadığı deneyimin hüsrarla sonuçlanması hevesini kursağında bırakmıştı. Acaba bu yönde ilerlemeye uğraşması mı daha iyi olurdu? Bu antik felsefe, içinde İsa'nın iletilerini anlayabilmek için kimi anahtarlar barındırıyor olabilir miydi ki?

“Hiç Taocu tanıdığın var mı senin?”

Rachid başını kaldırdı.

“Hiç rastlamadım.”

“Ya da onlarla görüşen herhangi biri?”

Arkadaşı dudaklarını büktü.

“Şey... Hiç sanmıyorum...”

“Ya da onlarla görüşen herhangi birini tanıyan biri?” dedi Alice gülerek.

“Hayır... Tek aklıma gelen isim, Doğu dinleri uzmanı Raphaël Duvernet oluyor.”

“Raphaël Duvernet mi? Ölmedi mi o?”

Rachid güldü.

“Bir anlamda öldü! Ama fiziksel olarak hâlâ bu dünyada sanıyorum. Düşüşünden kısa bir süre önce bir şirket için ona bir konferans verdirmiştim. Bende adresi, telefonu var, eğer ilgilenirsen.”

Söz konusu uzman bundan birkaç yıl önce ününün zirvesindeyken, kitapları milyonlar satıyor, medya peşinden koşuyorken büyük bir skandala karışmıştı. O zamanki karısı, bütün dünyayı aldatmaktan bıkip usanmış olacak ki içindekileri bir bir ortalığa dökmüştü: Herkesin saygı duyduğu, neredeyse bir mistik olarak görülen Raphaël Duvernet, gerçekte kendinden başkasını düşün-

meyen, çevresindeki herkese bir zorba gibi davranan, bir televizyon stüdyosuna konuk edilebilmek uğruna öz anne ve babasını öldürmeye hazır bir nevroptattı ve üstüne üstlük her yıl iki kitap yayımlayarak Doğu bilgeliği eserleri piyasasında tekeli elinde bulundurabilmek için yapıtlarını gölge yazarlara yazdırıyordu.

“Üstelik sana da yakın oturuyor,” diye ekledi Rachid.

“Bastille’de mi?”

“Hayır, Burgonya’da.”

“Şaka yapıyorsun.”

“Hiç de bile. Beyefendinin şatosu var. Münzevi hayatı işte.”

Ertesi hafta sonu Alice, Cluny’ye yirmi kilometre kadar mesafede bulunan Mâconnais köyü yakınlarında, asırlık ağaçlarla dolu bir parkın ortasında yer alan devasa bir Ortaçağ şatosunun asma köprüsünü aştı. Bir çeşit sundurmanın altına girip kendini at nalı şekli verilmiş bir ön bahçenin içinde buldu. Bir zamanlar Fransız usulü bir bahçe olduğu anlaşılan bu yerde fazlaca uzamış çimenlerin çevresini iyi budanmamış birkaç çalılık kuşatıyordu.

Alice, ana giriş olduğu anlaşılan, meşe ağacından, çivili büyük bir kapıya doğru yöneldi ve çalacak bir zil bulamayınca ağır, demir tokmağı tutup üç kere vurdu.

Kapıyı açanın zırlı bir şövalye olmasını bekliyordu neredeyse ama karşısına çıkan üzgün bakışlı, yorgun yüzlü, silik bir kadın oldu. Hizmetçi miydi? Yoksa bir aile ferdi mi?

“Girin, şatonun mahzeninde oturuyor,” dedi kadın cılız bir sesle, Alice ona kendini tanıttıktan sonra. “Bu taraftan geçebilirsiniz.”

Kalenin derinliklerine iniyormuş gibi görünen, karanlık bir döner merdiveni işaret ediyordu.

“Aslında ben onun çıkmasını beklemeyi tercih ederim. Geldiğimi haber verirseniz lütfen...”

Kadın, Alice’in ilk anda karanlığın içinde varlığını hiç fark etmediği, zayıf yüzlü ve vücutlu bir adama doğru baktı. Adam her-

hangi bir yanıt vermeden, cam gibi gözlerle bakarak omuzlarını hafifçe kaldırmakla yetindi.

“Yakın zamanda yukarı çıkmayacaktır,” dedi kadın fısıltıyla. “Onu görmeyi istiyorsanız aşağı inmeniz gerekecek.”

Alice bunu hiç de istemiyordu.

Duraksadı. Evin sakinleri, her ikisi de yuvalarına gömülmüş gözleri ve solgun yüzleriyle ona yan gözle bakıyorlardı.

Sonunda, yüzyıllarca kullanılmaktan basamakları aşınmış taş merdiveni yavaşça inmeye başladı. Aşağılara inildikçe hava daha nemli hale geliyordu. Merdivenin altında, paslanmış bakırdan, eski fayton fenerlerini anımsatan birkaç lamba tarafından soluk bir ışıqla aydınlatılan tavanı kemerli, boz rengi taştan bir dehlizin içinde buldu kendini.

Dehlizin sonunda, tavanı yine kemerli olan ama dökme demirden heybetli apliklerin yaydığı güçlü bir ışık sayesinde taş duvarlarına ve bozuk toprak zeminine karşın daha sıcak bir atmosfere sahip, kocaman bir mahzen bulunuyordu. İçinde onlarca büyük fıçı sıralanmıştı. En arkaya doğru, hemen toprağın üzerine koca bir İran halısı serilmiş, üzerine ise meşe ağacından yuvarlak bir masa ve çevresine de kırmızı kadife kaplı odada şaşırtıcı duran XIII. Louis tarzı koltuklar konmuştu. Masanın üzerinde otuza yakın bardak dağınık halde duruyordu.

Ünlü Raphaël Duvernet koltuklardan birinde, beyaz saçı ve sakalı birbirine karışmış, elinde bir kadeh kırmızı şarapla oturuyor ve karanlık bakışlı gözleriyle Alice’i sessizce süzüyordu.

Yıllar önce televizyonda defalarca görmüş olduğu bu adamı şimdi canlı olarak görmek tuhaf bir duyguydu. Yüzündeki kırışıklıklar iyice derinleşmiş, kızarmış ve şişkince yüzünde yarıklar çizmişlerdi. Alice adamın bakışlarındaki sertliğin arkasında bir çeşit üzüntünün gizlendiğini hissetti.

Yüzünde bir gülümsemeyle ona doğru bir adım atarken boğazını temizledi.

“Benim adım Al...”

“Ben de Raph,” diye söylendi adam sakalının içinden, bakışını kaçırarak.

Alice yüzündeki gülümsemeyi koruyabilmek için kendini zorladı.

“Geleceğimi size bildirmiş olmalılar, yani bazı konularda aydınlatılmaya ihtiyacım...”

“Burgonya şarapları hakkında...”

Adam bunu çok karamsar bir sesle söylemişti.

“Hayır, Doğu ruhaniyeti hakkında.”

“Yanlış adrese gelmişsiniz.”

“Taoculuğun kimi kavramlarını anlamaya çalışıyorum da...”

Adam gözünü, elinde yavaşça döndürmekte olduğu kadehten hiç ayırmadan omuzlarını kaldırdı.

Uzunca bir süre sonra neredeyse duyulmayacak kadar kısık bir sesle fısıldadı:

“Bununla ne halt edeceksiniz ki?”

Alice içinde bir öfkenin kabardığını hissetti ve adamı tokatlamak için duyduğu şiddetli isteği bastırarak sakın kalabilmek için çaba harcadı.

Onu yumuşatabilmek için biraz övmesi gerekecekti.

“Bakın, sizin ruhaniyet konusunda uzman olduğunuzu biliyorum.”

Adam işkence görmekte olan biri gibi acıyla sıırıttı.

“Ben ruhaniyetten ayyaşlığa geçtim.”

Alice dudaklarını kemirdi. Bu taktik tutmamıştı...

“O halde bana da bir kadeh verin...”

Adam şaşırmış göründü ve başını çevirip uzunca bir süre onu tepeden tırnağa süzdü.

Sonra bir çaba harcayarak ayağa kalktı ve masanın üzerine eğilip çok sayıdaki bardakları incelemeye koyuldu. Alice, hepsinin kirli olduklarını fark etti.

“Nadine!” diye haykırdı adam. “Matmazel için bir bardak getirin!”

“Madam.”

“Madam,” diye yineledi adam kısa bir sessizlikten sonra, dişlerinin arasından.

Nadine denen kişinin onun seslenişini duymuş olma olasılığı fazla yüksek değildi. Bu yüzden de Alice birkaç saniye sonra, önce merdivende, ardından da dehlizde ayak sesleri duyunca şaşırdı. Kendisine kapıyı amış olan kadındı bu. Kadın bardağı masaya koyup hemen çekildi.

Bu sırada Duvernet ise eline bir şişe köpüklü şarap almıştı ve mahzenin içinde yankılanan tok bir sesle tıpasını çıkardı.

şarap kpre kpre bardaklara aktı. Adam kendi kadehini eline alıp önce gözünün hizasına kaldırdı, sonra da burnunun altına götürdü.

“Tripoz,” dedi. “Katıksız. Doğal. Aromaların dengesi kusursuz. Tam bir sanat.”

Bu vgleri hırılıtlı bir sesle hem üzüntülü hem de bir parça saldırgan bir tonda söylüyordu.

Öteki kadehi de Alice’e uzattı.

Alice acele etmemeliydi.

Hayvanı ehlileştirmesi gerekiyordu.

“Gerçekten de çok hassas bir aroması var,” dedi.

“Köpüklerin zarafeti inanılmaz!”

Sesindeki kabalık, dilindeki zarafet sözcüğüyle tam bir tezat oluşturuyordu.

Alice bir yudum içti. şarap konusunda uzun uzadıya konuşabilecek bir hayal gücünden yoksundu.

“Olağanüstü olduğunu itiraf etmeliyim.”

“Öyle mi diyorsunuz?”

“Evet, çok güzel. Haklıymışsınız.”

“Ah...”

“Siz bunu uzun zamandır bilir miydiniz?”

“Yakınlarda keşfettim.”

Sustular.

Alice, sessizliğe izin vermemeliydi. Devam etmeliydi.

“Güzel keşif,” dedi.

“Evet, müthiş bir buluş oldu...”

“Kesinlikle öyle olmuş.”

“Böyle bir şarabı elde edebilmek için,” dedi adam, “yıllarca çalışmak gerekir, belki onlarca yıl...”

“Evet, ama büyük bir zekâ da gerekir kanımca. Basit bir ruha sahip olmak yetmez.”

“Tabii.”

Alice derin bir soluk alıp atıldı.

“Basit bir ruh... Laozi’nin neden bu deyişi kullandığını hep merak etmişimdir: ‘Aklım bir aptalın aklı.’ Tuhaf bir ifade, öyle değil mi?”

Gerginlik içinde yanıt bekledi. Uzun süre.

“Bana kalırsa o, çaydan başka bir şey içmiyormuş.”

Alice’in içinden Duvernet’yi tutup bir erik ağacı gibi silkelemek geliyordu ama bu isteğini bastırdı.

“Belki pirinç rakısı da içiyordu,” dedi zoraki bir kahkahayla.

“İğrenç bir şeydir...”

Alice nezaketen kıkırdadı ve sonra da bir saniye bekledi.

“Sizce bununla ne kastetmiş olabilir?”

“Köyün delisi kadar iyilikle dolu olduğunu herhalde. Nazik ve sersem...”

Alice sabrının taşmak üzere olduğunu hissediyordu. Stratejisi sonuç vermiyordu, bu herifle boşa zaman harcıyordu. Soğukkanlılığını koruyabilmek için derin bir soluk alması gerekti.

Nafile.

“Beni aptal yerine koymayı ne zaman bırakacaksınız siz?”

“Siz beni aptal yerine koymayı bıraktığınızda.”

İlk defa büyük bir dikkatle birbirlerinin gözünün içine baktılar.

“O zaman iki aptal kadeh tokuşturabiliriz.”

Adam bu espriden hoşlanmış olacaktı ki ilk defa gülümsedi ve kadehini Alice’inkine öyle sert çarptı ki genç kadın bir an için her iki bardağın da kırılacağını sandı.

Biryudum daha şarap içti. Bu Tripoz gerçekten de çok lezzetliydi.

“Artık sorularımı yanıtlayın. Bu benim için çok önemli.”

Adam dertli bir iç çekiş gibi çok derin bir soluk aldı.

“Bilmek istediğiniz tam olarak nedir?”

Sesinin tınısı değişmiş, saldırganlıktan boğukluğa geçmişti.

“Anlamını bir türlü yakalayamadığım birkaç terim, birkaç kavram var ve bunları anlayabilmeyi istiyorum. Örneğin şu ‘aptalın aklı’ meselesi gibi.”

Adam büyük bir yudum içti, içkisinin kehribar sarısı rengini hayranlıkla seyretti ve ardından yavaşça konuşmaya başladı. İfadeleri gayet kesin olduğu halde bu sözcüklerin ağzından çıkması ona çok çabaya mal oluyormuş gibi görünüyor, cümlelerinin arasında sık sık duraksamalar bırakıyordu.

“Laozi’nin söyleyişinde zihni kasteder. Bu noktada Taoculuk zihinsel olandan kurtulmak gerekliliğini vurgulamasıyla Hinduizm ve Budizm ile birleşir. Zihin, sezgiye, içgüdüye ve var olma bilincine üstün gelerek yürek ve beden üzerinde söz sahibi olan düşüncenin hiç dinmeyen yaptığı tasarımlardır.”

“Var olma bilincine mi dediniz?”

Birkaç saniyelik bir sessizlik oldu.

“Zihinsel olanda bulunurken, sanki artık kendi bedeninizde yaşamıyor, yüreğinizi dinlemiyor, varoluşunuzu hissetmiyor gibisinizdir. Gerçekliği yorumlarsınız, çoğu zaman da bozulmaya uğratarak, başka kimselere aslında sahip olmadıkları niyetler yüklersiniz, kendi korkularınızı, sorunlarınızı, kuşklarınızı, beklentilerinizi onlara yansıtırsınız. Olayları yaşamak yerine onları düşünürsünüz. İşte bu Doğu inanç akımları insanı zihnın egemenliğinden kurtulmaya çağırırlar, her şeyi şimdiki anda ve oldukları gibi hissedebilmek için; çünkü zihin yalnızca geçmiş ve geleceği tanıyabilir.”

Yalnızca geçmiş ve gelecek...

“Zihin ile zaman arasında nasıl bir bağ kurduğunuzu anlamadım.”

Adam bir an Alice’in yüzüne baktıktan sonra yine içini çekti. Bu konulara girmek ona ağır geliyordu.

“Zihniniz ortaya çıkan bir olayı ya da birinin söylediği bir sözü bilgileriniz, kişisel yaşantınız, inançlarınız ve kendiniz, başkaları ve bütün dünya hakkındaki fikirleriniz aracılığıyla yorumlar. Bunların hepsi geçmişten geliyorlardır. Şimdiki zaman size korku duygusu verdiğinde ise zihninizde geçmişten kaynaklanan yorumlamalarınızı hayali bir geleceğe yansıtıyorsunuz demektir. Yani zihin sizin şimdiki anla bağınızı böylece kesmiş olur.”

“Yani Laozi de kendini basit bir ruh olarak adlandırırken aslında zihninden kurtulmuş olduğunu söylüyordu, öyle mi?”

Sessizlik.

“Öyle anlaşılıyor.”

Ne mutlu ruhta yoksul olanlara, derken İsa da aynı şeyi kastediyor olmalıydı mutlaka. Parisli papazın Alice’e açıkladığı gibi ruhsal yoksulluğu değil.

Duvernoy, köpüklü şarap şişesini eline aldı ve kadehleri yeniden doldurdu.

Alice ses çıkarmadı.

“Acaba bir yerlerde... Zihin ile... ego arasında da herhangi bir bağ olabilir mi?

“Ego temelde korkunun bir ürünüdür: özellikle de başkalarının gözünde yeterli olamama, değersiz olma korkusunun bir ürünü. Dayanaksız korkular ise genellikle zihinsel bir sürecin sonucu olarak ortaya çıkarlar. Bizi, kendimizi aslında olmadığımız bir şeymiş gibi kabul etmeye iten de yine düşüncelerimizdir: Zihin egoyu kimi roller üstlenmek zorunda bırakır. Egoyu besleyen zihindir.”

Bir yudum daha içtikten sonra ekledi:

“Budizm insanı bu lanet rollere bağlanmamaya çağırır.”

Lanet sözcüğünü şiddetli bir öfkeyle dile getirmişti.

“Budizmin öğrettiği bağlanmama... Bunu daha önce de duymuştum ama bu bende hep bir sorun yaratıyor: Sanki olan biten hiçbir şey için hiçbir duygu hissetmeden, her şeyden kopmuş bir ruh hali içinde yaşamak gibi geliyor bana. Oysa ben çok sevdiğim kocamdan, oğlumdan koparak yaşamayı asla istemem... Onlara karşı duygusuz, duyarsız kalmayı kabul edemem. Elbette ki eğer onlara bağlanmazsam onların başlarına kötü şeyler gelmesi halinde daha az acı çekerdim. Ama her şey yolunda gittiği sürece bu beni neden daha mutlu etsin hiç anlayamıyorum, tam tersiymiş gibi geliyor!”

Yine sessizlik.

“Her şeyi harfi harfine almamak gerekir,” dedi adam sonunda kalın ve yavaş sesiyle. “Budizmdeki bağlanmamada söz konusu olan şeyin egonun bağlandıklarından kurtularak ne kazanacağımız olduğunu anlamak önemlidir. Egonuz aslında siz olmadıkları halde size değer kazandıran her şeye bağlanır: oynadığınız rollere, sahip olduğunuz güzel şeylere, sizi dışarıya iyi gösteren niteliklerinize... Ve elbette...”

Bir süre sustu, sonra da sesini iyice alçaltarak sakalının içinden geveledi:

“İçine sıçtığım başarılarınıza.”

Her şeyi harfi harfine almamak gerek...

Alice, kendisine akıl danışmak üzere yanına gelen zengin genç adama İsa'nın vermiş olduğu yanıtı hatırladı. Ona demişti ki, “...varını yoğunu sat, parasını yoksullara ver; böylece göklerde hazinen olur.” Bu tavsiye ona çok tuhaf görünmüştü: Sahip olduğu her şeyden ayrılması bu adama nasıl bir kazanç sağlayabilecekti ki? Çoğu insan bütün yaşamı boyunca bir ev ve iki üç başka mülk sahibi olabilmek için çalışmıyor muydu? Aslında İsa'nın bu tavsiyesi belki de Budist bağlanmamaya uygun düşüyordu. Belki de bu adamın mülklerine bağlanmış olduğunu fark etmişti ve adamın bütün derdi bu bağlanmadan kaynaklanıyordu. Bu durumda İsa'nın vermek istediği mesaj da belki mutlu olmak için yoksul düşmek gerektiği değil, maddi varlıklara bağlanmamak gerektiği idi.

“Geçen gün,” diye devam etti Duvernet, “Mâcon'da yeşil ışık yandığında BMW'siyle hareket eden bir adama sağdan gelen başka bir arabanın çarptığına tanık oldum. Çarpışma çok hafif olmuştu, yalnızca BMW'nin bir kenarı biraz eğrildi, o kadar. Her iki araba da durdu, BMW'deki adam dışarı çıktı, kırk yaşlarında biriydi, arabasının içine göçmüş olduğunu görünce ağlamaya başladı. Hiçbir yara almamıştı, en küçük bir sıyrığı bile yoktu, sadece arabanın tenekesi birazcık yamulmuştu ve herif küçücük bir çocuk gibi zırlamaya başlamıştı. Doğru söylüyorum. Yanına yanaşıp, sordum:

‘Bir yerin mi ağrıyor?’

‘Hayır.’

‘Sigortan mı yok?’

‘Var.’

‘Sigorta cezası ödemen mi gerekecek?’

‘Hayır, öyle bir derdim yok.’

Konuşurken adamın çenesi titriyordu. Sonuç olarak, aslında ağlayan, adamın egosuydu, çünkü arabası sanki varlığının bir uzantısıymış gibi onun kişisel değerine katkıda bulunan bir şeydi, kendi

varlığı da ona bağlı olmak zorundaydı. Yani bir anlamda içine göçmüş olan onun bir parçasıydı ve bu yüzden ağlıyordu.”

“Maddi şeylere bağlanmak deyince, aklıma size sormak istediğim başka bir konu geliyor...”

“Bu iş daha çok uzayacak mı?”

“Bitmek üzere!”

“İyi olur.”

“Günah konusunda nasıl hissettiğinizi de öğrenmeyi isterim, baştan çıkarmaya teslim olmak hakkında...”

Alice bunu söylerken o da kendine bir kadeh daha şarap dolduruyordu.

Bir elinde şişeyle ona kapkara bir bakış fırlattı.

“Benimle alay mı ediyorsunuz siz?”

“Hiç de değil! Laozi arzudan birkaç yerde söz ediyor da, ben de acaba bununla Hristiyanlıktaki günah kavramı arasında bir paralellik kurulabilir mi diye düşündüm.”

Adam bir süre daha onun yüzüne kuşkulu gözlerle baktıktan sonra kadehini sakince havaya kaldırıp şarabın rengine hayranlıkla baktı. Tekrar içkiyi kokladı.

“Doğu ruhaniyetinde arzu egoya gönderme yapar: Bir nesneyi, bir terfiyi, daha fazla parayı, artık her neyse işte hepsini arzulayan egodur. Çünkü ego arzunun istediği şey aracılığıyla daima kendini güçlendirmeyi, daha değerli hale getirmeyi hedefler. Arzuladığımız şey yoluyla bilincinde olmaksızın kendi kimliğimizi, daha doğrusu kimlik duygumuzu artırmayı isteriz. Kim olduğumuz konusunda çoğunlukla kafamız karışık olduğundan, nasıl daha fazla kendimiz olabileceğimizi de bilemediğimizi kabul etmek gerekir. İşte bu yüzden de sayelerinde biraz daha fazla var olabileceğimizi hissettiğimiz şeyleri arzularız. Bir giysiyi, bir arabayı ya da herhangi başka bir şeyi arzuladığınızda bilinç dışınızda o giysinin ya da arabanın kim olduğunuza bir katkıda bulunacağını, sizi özel, ilginç kılacağını,

size bir değer kazandıracakını sanırsınız. Özetle o sizin kimliğinizi güçlendiren bir şey olacaktır. Bu, elbette ki bir yanılsamadır ve Taoculuk, Budizm ve Hinduizm gibi bütün Doğu inançları insanı arzularından kurtulmaya çağırırlar.”

“Neden ama? Bunda ne sorun var?”

“Çünkü sonu çok geçmeden esarete varır. Arzunun temeli, kimliğinizi güçlendirmek şeklindeki bir yanılsama olduğundan bu arzunun nesnesi de aranan şeyi getiremeyecektir ve bu sonu olmayan bir arayış olarak kalacaktır. Sürekli yeni bir şeyler arzularsınız ama onlar size asla aradığınız şeyi veremezler. İşte bu yüzden de Laozi der ki: *Mal mülk hırsından daha büyük hata yoktur. Ya da: Bilge kişi kimsenin arzulamadığını arzular.*”

Sonu çok geçmeden esarete varır... Alice, ilk okuduğunda onu gülümsetmiş olan İsa'nın şu sözlerini anımsadı: “*Günah işleyen herkes günahın kölesidir.*”

“Peki sizce bununla Hristiyanların günahı arasında bir bağ bulunuyor mu?”

Adam içini çekti.

“Bu mitolojilerin hiçbir ortak yanı yoktur, o yüzden de karşılaştırılmaları kolay olmuyor.”

“Mitolojiler mi?”

“Dinler demek istemiştım... Anlamlı bir dil sürçmesi: Amerikalı büyük mitoloji uzmanı Campbell'i okuyun, o zaman İncil'in mitolojiden hiç de uzak olmadığını göreceksiniz...”

Alice bu adı not aldı.

“Yine de karşılaştırmaya çalışsak?”

“Hristiyanlar, günahı insanı ölümden sonra cehenneme gönderecek olan, Tanrı'ya karşı işlenmiş bir suç, ilahî yasaya bir itaatsizlik olarak görürler. Bunların hepsi saçmalıktır. İsa Aramice konuşuyordu ve onun sözlerini havarileri yıllar sonra yazıya geçirerek İncil'i yazdılar. Ancak onlar eski Yunanca yazıyorlardı ve bu

yüzden de İsa'nın söylediklerini Aramiceden Yunancaya çevirmeleri gerekiyordu. Eski Yunanca yazılmış metinler daha sonradan da günümüzün dillerine çevrildiler. Bugün, eski diller alanındaki pek çok uzmana göre İsa'nın kullandığı ve tercümesi 'günah' olarak yapılmış sözcük aslında Tanrı'ya karşı işlenen bir suçu değil, uygunsuz bir davranışı, bir hatayı kastediyordu ve ikisi hiç de aynı şey değildir. Sonuç olarak, günahla ilgili tek sorun bilincinizi kendi kendinizi yüceltmenize engel olan, aşağı bir konumda tutuyor olmasıdır."

"Ne demek bu?"

"Duyusal hazlarla kendimizi ne kadar çok oyalarsak ruhani uyanıştan o kadar uzaklaşmış oluruz. Kimseye bir zarar verdiğimiz yoktur, Tanrı'nın umurunda bile olmaz ama biz kendimizi aşağı çekmiş oluruz."

Alice bir süre bu fikir üzerinde düşünürken Duvernet de kahveyi başına dikip bitirdi.

"Bu durumda Hristiyanlığın günahı ya da baştan çıkarmadan uzak durma dediği şey de Doğu inanışlarındaki arzulardan kurtulmaya yaklaşıyor olamaz mı?"

"Öyle de denebilir, ama Hristiyanlar bunu böyle yaşamıyorlar."

Alice, günümüzde yaşanmakta olanla ilk mesajın kaynağında bulunan niyet arasında da önemli bir fark oluşmuş olabileceğini aklından geçirdi.

"Peki ya gökyüzü? *Tao Te Ching*'de Laozi bu sözcüğü sıklıkla kullanıyor. Onun dilinde bu tam olarak hangi anlamı taşıyor?"

"Doğu inanışlarında gökyüzü, somut olmayan, elle tutulamayan gerçekliklerin dünyasını betimler. Evrim geçirerek, Hintlilerin deyişiyle uyanışı sağlayarak ulaşabileceğimiz başka bir gerçekliktir o. 'Gökyüzü' sözcüğü bizim dilimiz için talihsiz seçilmiş bir karşılıktır çünkü aklımıza hemen fiziksel bir yeri getirir: Gökyüzü denince anında mavi gökleri ve uzayı düşünürüz. İngilizcede mavi gökler için *sky* sözcüğü kullanılırken, somut olmayan gerçekliklerin

dünyasını *heaven* sözcüğü karşılar. Böylece iki kavram birbirine karışmaz, oysa bizde aynı sözcüğün iki anlamda kullanılması kafa karışıklığına yol açıyor.”

“O halde İsa genç adama eğer onun tavsiyesine uyarsa gökyüzünde bir hazine bulacağını söylediğinde ille de yaşamdan sonrasını, ölümden sonra gidilecek bir cenneti kastetmiyor olabilir mi? İsa’nın vadettiği ve bütün Hristiyanların ulaşmayı istedikleri şu meşhur ‘Göklerin Egemenliği’ de belki ölümden sonra olmayabilir? Belki de Laozi’nin sözünü ettiği o başka gerçeklikle aynı şeydir?”

“Hristiyanlık ile Taoculuğu karşılaştırmayı bırakın artık, karşılaştırılabilecek şeyler değildirler!”

Duvernnet ciddi ciddi sinirlenmeye başlıyordu. Konuyu değiştirmek gerekirdi.

“Peki, söylesenize Laozi, *Yerini korumayı başaran kalıcı olur, ölüp de çürümeyen uzun ömürlüdür*, derken ne düşünüyordu?”

Duvernnet gürültüyle içini çekti.

“Bitmek üzere dememiş miydiniz siz?”

“Az kaldı.”

“Ne demek oluyor bu?”

“Son sorum buydu.”

“Oh be,” diye söylendi adam.

Bir soluk aldı.

“Doğu inanışlarının çoğunda yapılacak iş eski insanı öldürüp yerine yenisini doğurtmaktan ibarettir.”

“O da niye ki?”

“Örneğin Veda felsefesinde yaşam ancak...”

“Ne felsefesi dediniz?”

“Veda felsefesi. Vedalar, eski Hinduizmin kaynağını aldığı bir Hint kutsal metinleri bütünüdür. Diyordum ki, Veda felsefesinde yaşam ancak ölümden sonra başlar. Uyanış yalnızca bir evrim, bir ilerleme değil, insanın içindeki bir doğa değişimi gibi tam bir

sarsıntıdır. Buradasınız, yeryüzündeki yaşamınızda egonuz ve onun yarattığı bütün sorunlarınızla birlikte, arzularınızın esiri olarak yaşıyorsunuz, derken egodan, arzulardan kurtulmuş olarak, varlıkla dopdolu olan yeni bir yaşam gerçekliğine ulaşmayı başarıyorsunuz. Yani bir anlamda ölüyor ve başka bir boyutta yeniden doğuyorsunuz.”

“Ama harika bir şey bu! Nihayet İsa’nın, ‘*Canımı kurtarmak isteyen onu yitirecek, canını benim ve Müjde’nin uğruna yitirense onu kurtaracaktır,*’ derken ne kastettiğini anlayabiliyorum!”

Duverniet sabırsızlığını gösteren bir işaret yaptı.

“Hristiyan ve Doğu inanışlarını karşılaştırmayı kesin! Hiçbir ilgileri yok!”

“İyi de neden hiçbir ilgileri olamasın?”

“Çünkü Doğu inanışlarının çoğu düalist değildir, oysa Hristiyanlık düalist bir dindir.”

“Bu söylediğiniz benim için Çince den farksız. Biraz daha açık konuşmanız gerekecek.”

“Çok geç: Son sorunuzu az önce sormuştunuz.”

“Bu bir soru değil ki, bir rica.”

“Aynı şey.”

Alice dudağını büktü.

“Peki o zaman... Bir emir diyelim.”

“Çıldırılmışsınız siz.”

“Pekâlâ da hoşunuza gidiyor bu.”

Adam başını iki yana sallayarak içini çekti ama Alice, yüzünde hafif bir gülümseme görür gibi oldu.

“Bizi çevreleyen dünyaya baktığımızda çok çeşitli şeyler görürüz.”

“Elbette.”

“Ancak görünürdeki bu çeşitliliğin ardında, Doğu inanışlarına göre temel bir birlik mevcuttur. Bu birlik bize kendini çeşitli biçimlerle belli eder. Ancak kendi doğamızı gerçekleştirebilmek için bu

gizli birliği algılamak ve hissetmek, insanın aslında her şeyle bir olduğunu anlamak bize düşecektir.”

“Bir mi? Nasıl her şeyle bir yani?”

“Evreni dolduran tüm canlı varlıklar bir bütündür.”

“İyi de... Bu benim için hâlâ yeterince açık olmadı. Ben benim, siz de sizsiniz, ikimiz birbirimizden açıkça ayrı değil miyiz yani?”

“Görünürde ayırınız, belli bir gerçeklik düzeyinde. Ancak bizi bağlayan, birleştiren bir şey de olabilir, gerçi canımı sıkıp duran haddini bilmez bir genç kadınla aramda bir bağ olacağına pek de inanamıyorum, o ayrı.”

“Ben de sahip olduğu değerli şeyleri paylaşmak yerine içindeki küskünlüğü alkole boğmayı tercih eden ekşimiş suratlı bir ihtiyarla.”

Karşılık olarak adam kendine bir kadeh daha köpüklü şarap doldurdu ama Alice’e hiç sormadı. Sonra da uzunca bir süre susup oturdu. Alice onun artık hiçbir şey söylemeyeceğine kanaat getirip de tam çıkmaya hazırlanıyordu ki, çok daha sakın bir ses tonuyla konuştuğunu duydu:

“Görüyorsunuz ya, şu anda bizi birbirimize düşüren şey, aslında egolarımızı çarpıştırıyor, yani sahip olduğumuz kimlik duygusunu, kendilik duygumuzu, bağımsız bir varlık olduğumuz duygusunu. Bilmediğimiz şeyse, başkalarından bağımsız olarak var olduğumuza dair bu duygunun, belli bir bilinç düzeyinde sahip olduğumuz bir yanılsama olduğudur. Bilinç düzeyimizi değiştirebilmeyi başardığımızda başka bir gerçekliğe erişebiliriz ve her şeyi farklı biçimde algılamaya başlarız...”

Adam, bir süre susup sessizce birkaç yudum şarap içtikten sonra devam etti.

“Budistler ve Hindular bunu örneklendirmek için sıklıkla bir dalga ile okyanus benzetmesine başvururlar. Eğer dalganın bir beyni olsaydı, kendini benzersiz ve bağımsız bir varlık sanabilirdi ve bir bakıma da bu doğru olurdu: Bir okyanusun geniş planda

çekilmiş bir fotoğrafını alın ve tek bir dalgayı seçin. İyi bakarsanız göreceksiniz ki milyonlarca benzeri arasında onunla tıpatıp aynı olan, aynı boyuta, aynı yüksekliğe, aynı biçime, su yüzeyinde oluşturduğu aynı çizgilere sahip bir tanesi bile yoktur... Her bir dalga tamamen benzersizdir. Ancak yine de bu dalga okyanustan ayrılamaz; o, okyanusu oluşturur, okyanus da onu. Bir anlamda her bir dalga okyanustur.”

Sözünü yarıda kesti. Alice gözlerini onun üzerinden hiç ayırmıyordu. Adam biraz hülyalı bir sesle devam etti.

“Eğer ben bir dalgaysam, kendimi benzersiz, her şeyden bağımsız olarak var olan bir dalga gibi hissetmem kuşkusuz değerimi artıran, hoş bir şeydir, güzel bir dalga olmakla gurur duyabilirim... Peki ya... Bir dalga olarak kimliğime sarılmaktan vazgeçer ve bu kimliğin dağılıp gitmesine izin verirsem, onun ölmesine göz yumarsam, o zaman gitgide, yavaş yavaş, okyanus olduğumu hissetmeye başlarım. Böylece tamamen okyanus haline gelirim ve... Vay canına... Okyanus olmak da az şey değildir hani...”

Sustu. Sözcükleri mahzenin içinde hâlâ çınlıyor gibiydi.

Alice soluk aldı. Bu fikirlerin kapsamını içinde hissetmeye başlıyordu.

“Peki,” dedi, “insana geri dönersek...”

Adam bir süre daha sessiz kaldıktan sonra derin bir soluk aldı ve çok derinlerden gelen bir sesle, yavaş yavaş konuştu.

“Düalist olmayan inanışlara göre kendi kimliğinden vazgeçen insan... Tanrı olduğunu fark eder.”

Sesinin titreşimleri sanki havada asılı kaldı.

Ne kadar ateist olsa da Alice, bu düşünce karşısında allak bullak olmuştu.

“Doğu’nun düalist olmayışı,” diye sürdürdü adam her bir sözcüğü yavaş yavaş seslendirerek, “insan ve Tanrı kimliklerinin bir-

liği anlamına gelir. İnsan bir uyanış çabası sonucunda tamamen Tanrı'ya dönüşür.”

Başını çevirip Alice'in yüzüne baktı.

“Bunun Hıristiyanlıkla neden karşılaştırılamayacağını şimdi anlamışsınızdır herhalde, böyle bir düşünce onlar için resmen küfür sayılır. Hıristiyanlık, düalist bir dindir: Tanrı'yı inanan kişinin yöneldiği, tapındığı, yalvardığı, bağışlanma dilediği, gücü her şeye yeten bir varlık olarak görür. Hıristiyan olan kişi, ibadetin onu ölümden sonra özgür kılacağına inanır. Budist, Hindu ya da Taoçu olan kişiyse bilginin onu hemen şimdi, hayattayken de özgür kılabileceğini düşünür.”

Duvernoy, her ikisine de şarap koydu.

“Hıristiyan, bir gün gidilecek gerçek birer mekân olan cennet ve cehenneme inanır. Hindularsa, her şeyin bizim içimizde olduğunu bilirler, cennet de, cehennem de, Tanrı da. İsa'dan tam sekiz asır önce Upanişadların büyük keşfidir bu.”

“Upanişadlar mı?”

“Hint felsefesi metinleridir.”

Alice, kimi zaman saldırganlaşan nahoş tavrının ötesinde, Duvernoy'nin aslında özünde iyi biri olduğunu hissetmeye başlıyordu. Sonuç olarak ondan bayağı hoşlanmış olduğunu fark etti.

“Az önce bir uyanış çabasından söz ettiniz. Nasıl bir çaba bu?”

“Egodan kurtulma çabası.”

“Yine aynı yere döndük.”

“Kaçınılmaz olarak! Gündelik bilinç durumumuz bize ilahî olan doğamızı fark etmemiz için izin vermediğine göre kim olduğumuz konusunda bir bulanıklık hissederiz ve bu bize çok acı verir. Daha önce de söylediğim gibi yeterince var olamamaktan, değersiz olmaktan korkarız. İşte bu noktada içimizi rahatlatan sahte bir kimlik yaratırız ve bu da egomuzdur. Oysa bu sahte kimliği ne kadar çok geliştirirsek gerçek doğamızdan, ilahî doğamızdan da

o kadar uzaklaşmış oluruz. Bu da bizi daha da çok mutsuz eder: Egoyla yaşamak, cehennemi yaşamaktır.”

“Anlamaya başlıyorum.”

“Egomuz temiz ve bağımsız bir varoluşa sahip olabilmemiz için bizim biricik olmamızı ister ve biricik olduğumuzu hissedebilmemizin yolu farklı olduğumuzu hissetmekten geçer. Yani ego, bizi başkalarından ayırır... Bizi, aslında tam aksine birliğe, teklığe yatkın olan asıl doğamızdan gitgide uzaklaştırır. Gerektiğinde egomuz kimilerimizi çatışmaya, çarpışmaya, bölünmeye itebilir...”

Öksürdü ve devam etti.

“Bölünmek ikiye ayrılmaktır. Egomuz birliği görmek istemez, ikiliğin peşindedir. Kimi insanlar, var olduklarını hissedebilmek için çatışmaya gerek duyarlar!”

Gülümsedi.

“Görüyorsunuz ya,” diye devam etti, “şeytan da bizim içimizdedir. Dışarıdaki bir yaratık değil, içimizdeki bir eğilimdir aslında...”

“Şeytan mı? Neden şimdi şeytandan söz ediyorsunuz?”

“Şeytan sözcüğünün Yunancası olan *diabolos*, birliği bozan anlamına gelir.”

Bir yudum daha içtikten sonra sakince konuşmayı sürdürdü.

“Oysa eğer dalga okyanustan ayrılacak olursa ölü, sonsuza dek yok olup gider. Okyanusun aslında kendisi olduğunu bilememiştir.”

Alice çevresine baktı. Kemerli tavanıyla bu geniş mahzen şahane görünüyordu. Dökme demirden, büyük apliklerin yaydığı sarı ışık taşların ve çok sayıdaki ahşap fiçilerin üzerine düşünce çok farklı bir atmosfer yaratıyordu. Sanki gizemli bir tapınak gibi.

“İnsanların ilahî doğalarıyla temas kurmaya gereksinimleri vardır,” dedi Duvernet. “Ama bunu bilmezler. Ateistlerin bile aşkınlığa gereksinimi vardır. Kendinize sinema salonlarının neden hâlâ dolmaya devam ettiğini sordunuz mu hiç? Günümüzde artık canımızın çektiği her türlü filmi birkaç avro karşılığında bilgisa-

yarımıza indirip kanepemizde rahat rahat izleyebiliyoruz. Şu halde neden insanlar önlerinde oturanın kafası ekranı kapatırken, arkalarında oturanın dizleri sırtlarına batarken, yanlarında oturanın yapış yapış patlamış mısırı kucaklarına düşerken hâlâ sinemaya gidiyorlar? Nedeni ne?”

“Güzel bir soru.”

“Çünkü sinema bir tapınaktır.”

“Efendim?”

“İnsanlar oraya aynı anda aynı duyguları hep birlikte hissetmeye, iki saat süresince bir arada başka bir evrene yolculuk etmeye giderler... Bir adım geride durup bakarsanız bu aslında hemen hemen ruhani bir birleşme deneyimi sayılır.”

Duvernoy'nin söyledikleriyle birazcık akli karışmış olan Alice, Doğu'nun bu düalist olmayan bakış açısının ilgisini çekmeye başlamakta olduğunu hissediyordu...

“Birkaç defa içimizdeki ilahî doğayı algılamamıza izin veren ya da vermeyen bilinç durumlarımızdan söz ettiniz. Doğru bilinç durumuna ulaşabilmemiz için bize neyin yararı dokunabilir?”

“Doğu inanışlarına göre bunun yolu meditasyondan geçer. Meditasyon, ruhani ekollere göre farklılık gösteren tekniklere dayalı olarak insanın ruhunu hizaya getirebilmesine yardımcı olur. Kimi ekoller, bize soluk alıp verişimiz üzerine odaklanarak gevşememizi önerirler, kimileri bedenimizin bir parçasına, kimileri bir fikre, kimileriye bir şiir cümlesine odaklanmamızı. Bu yolla rahatlayabiliriz, huzursuz, Batılı zihnimizi dinginleştirip dikkatimizi doğru yöne çevirebiliriz ve pratik yaptıkça, yavaş yavaş özdeşleşmiş olduğumuz şey olmadığımızı anlamaya, içimizde bir bilinç akışı hissetmeye başlarız. Bu şekilde meditasyon, yaşamın kimi anlarını egodan arınmış olarak deneyimleyebilmemize izin verecek bir ruh haline doğru bize yol gösterebilir. Örneğin Budist meditasyonlarında amaç budur. Buda'ya kimi zaman *anatma vadin* de denir, yani egosuz-

luğun öğretmeni. Bütün Doğu inanışlarında meditasyonun çeşitli biçimlerini bulmak mümkündür.”

“Yaşamın kimi anlarını egodan arınmış olarak yaşamak... Peki ya ondan tamamen kurtulmak için ne yapmalı?”

“Pratik, pratik yapmalı, yıllar boyunca pratik yapmalı... Kimilerine göre bütün bir ömür boyunca.”

Alice, dalgınca dudağını büktü.

Cluny'deki kilise cemaatinin dua edişlerini hatırlamıştı. Şimdi aslında onların da farklı bir bilinç durumuna geçmiş olduklarını anlıyordu.

“Bana kalırsa meditasyon Hristiyanların duasına yakın bir şey.”

“Şu farkla ki, dualarda seslenilen...”

“Dışarıdaki bir tanrıdır. Biliyorum.”

“Çok hızlı olmasanız da er geç anlıyorsunuz.”

Alice gülümsedi.

“Peki ya siz? Bu alandaki bütün bu bilgilerinizle nasıl oldu da egonuzun hayatınızı mahvetmesine göz yumdunuz?”

Adam kaskatı oldu.

“Neden böyle söylediniz?”

“Öykünüzü herkes biliyor... Bir kere ünlü oldunuz diye aklınıza eseni yapmaya başladıysanız ve bunun sonucunda da yaşamınız darmadağın olduysa bunun nedeni kazandığınız başarının başınıza vurmuş olması değil midir yani? Neden peki? Bu tehlikenin farkında olmanız gerekirdi...”

Adam canı sıkılmış gibi başını öte yana çevirdi ve uzun süre sessizce oturdu.

“Bilgi pek fazla bir şeyi değiştirmiyor,” dedi karamsar bir sesle. “Entelektüel bilgi ile içsel dönüşüm arasında büyük fark var. Bu konuda ben katıksız bir Batılıyım: Bizler burada, herhangi bir şeyi zihinsel düzeyde anlayabildiğimiz zaman, konu ister psikoloji ister ruhaniyet alanında olsun, işimizin bittiği kanısına varıyoruz...”

“Peki hiç meditasyon yapmadınız mı?”

Adam başını yeniden Alice’e doğru çevirdi ve gözlerinin içine baktı.

“Bende, içi nilüferlerle dolu bir havuzun kenarında, üst üste konmuş üç tane yassı taşın karşısına geçip lotus pozisyonunda oturarak günde iki saat meditasyon yapacak bir surat görüyor musunuz?”

O pazartesi sabahı Montparnasse Gökdeleni'nin içinde gökyüzüne doğru uzanan büro, göz kamaştırıcı bir ışıkla aydınlanmıştı.

Peki o zaman, diye düşündü Alice, demek Hindular içerideki tanrıya, Hristiyanlar dışarıda olana inanıyorlar, bense hiçbirine ama yine de egom Hinduların haklı çıkmasını istiyor!

Birden bir kuşkuya kapıldı.

İsa bu konuda tam olarak ne söylemişti? Bu sorunun ona sorulmuş olduğunu hatırlıyor gibiydi ama verdiği yanıtı çıkaramıyordu. Eğer İsa'nın görüşü Hindularınkiyle tutarlı çıkarsa, bu elbette her şeyi değiştirirdi...

Hemen medeni kanununa davranıp bütün deneyimsizliğine karşın umutla aradığı bölümü bulmaya çalıştı. Artık Yeni Ahit'i en az yedi ya da sekiz kere okumuştı ve metni gayet iyi tanımaya başlıyordu.

Sonunda istediği bölümü bulabildi. Luka İncili'nin on yedinci babının yirmi birinci ayetiydi bu. İsa, Farisilerin kendilerine sordukları bir soruya yanıt olarak, *Tanrı'nın egemenliği aranızdadır*, diyordu.

Alice, büyük bir düş kırıklığı içinde İncil'i kapattı.

Neyse ne, nasıl olsa o Tanrı'ya hiç inanmamıştı zaten.

Hâlâ asıl önemli olan şey, keşfettiği o şaşırtıcı gerçektir: Tıpkı Hinduizm, Budizm ve Taoculuk gibi Hristiyanlık da insanları egodan kurtulmaya teşvik ediyordu. Evrensel bir gerçekliğin var olabileceğine ilişkin sezinlemiş olduğu o baş döndürücü olasılık giderek yakınlaşıyor gibiydi.

Kendini koltuğunda geriye atarak gerindi.

Alice'in dikkatini ayakta tutabilecek tek şey insanın içinde olan bir tanrı fikriydi. İnsan okula gitmiş, bilim öğrenmiş olduktan sonra dışarıdaki bir yaratıcı güce nasıl inanabilirdi ki? Adem ve Havva, cennet bahçesi, bunlar hep hoş öykülerdi ama bir yandan da büyük patlama diye bir şeyin yaşandığını biliyorduk artık...

Her zamanki gibi bilgisayarına dalıp gitmiş olan çalışma arkadaşına doğru döndü.

“Rachid?”

Arkadaşı gözünü ekrandan hiç ayırmadan yanıt olarak bir homurtu çıkardı.

“Konferansçı dosyaların arasında hiç fizikçi yoktur değil mi? Aslında daha doğrusu bir astrofizikçi?”

Rachid iç çekti.

Alice birkaç saniye onun klavyesini tuşlamasını bekledi.

“Jacques Laborie, astrofizik doktoru, ekstragalaktik astronomi uzmanı, Paris Astrofizik Enstitüsü'nde araştırma görevlisi. İşini görür mü?”

“Harika! Onu kaç kere kullanmışsınız?”

“Dur bir bakalım... Müşterilerimize dört konferans verdirtmişiz.”

“Çok güzel, bu durumda bana on beş dakikasını ayırmayı reddedemez! Bana küçük bir telefon randevusu alabilecek misin?”

“Ben senin asistanın mıyım?”

“Lütfen...”

“Bir bakarım.”

“Meleksin sen.”

Alice, bu konuyu bir daha hiç düşünmedi ve öğle yemeği saatine dek dosyalarına gömüldü. O gün yemek için şirketin lokantasına gitmedi. İşlerinde biraz geri kalmış olduğundan, bürosunda küçük bir sandviç molası vermekle yetindi. Bilgisayarından radyoyu açtı. Şarkı ve Kahkaha istasyonu, kısa bir mola sırasında ayaküstü yiyeceği jambonlu, tereyağlı sandviçe eşlik ederek kafasını dağıtmak için bire birdi.

Gören sizsiniz.⁵

Pau treni skesinde Régis Laspalès'in, Philippe Chevallier karşısındaki ağır aksak konuşması onu her zaman gülümsetmişti.

Ancak Alice'in aklı hâlâ egonun terk edilmesiyle meşguldü. Her ne kadar kabul edilmiş olmasa bile bu konu üzerinde pek çok din arasında bir uzlaşma var gibi görünüyor olduğuna göre o da bunu kendi yaşamında uygulamak için gitgide daha istekli hale geliyordu, belki bu sayede...

Bunu deneyenler olmuştur.

... Hermès'teyken kısa bir süreliğine yaşadığı o olağanüstü ruh haline yeniden kavuşabilirdi.

Egodan kurtulmak...

Bu onun için çok da zor olmamalıydı. Özellikle güçlü bir egosu olduğunu düşünmüyordu, hele ki...

Onlar sorunlarla karşılaştılar.

...dört bir yanında, şirketinin yönetim kademesinde, zaman zaman uğradığı spor salonunda ve elbette programlara davet edilmek için şişmiş bir egonun sanki şart olduğu televizyonda gördüğü bütün o kendileriyle dopdolu insanlarla karşılaştırılırsa. Bu alandaki büyük ödül ise elbette karikatürlere konu olan siyasetçilere aitti.

Ah, orada ünlüler de var demek!

5 *C'est vous qui voyez:* İki komedyen tarafından oynanan ünlü bir Fransız skeç programı. (ç. n.)

Bir an önce başlamayı istiyor, kendini bırakabilmek konusunda alıştırmaya yapmak üzere önüne çıkacak her fırsatı değerlendirebilmeyi diliyordu.

“Merhaba Alice.”

Başını kaldırdı. İnsan Kaynakları’ndan Laure’du bu. Her zaman bakımlı ve birazcık da kurumlu, sarışın bir genç kadındı.

“Merhaba Laure, nasılsın?”

Beni arıyormuşsunuz!

“Ah! Şarkı ve Kahkaha’yı mı dinliyorsun?”

Bunu hafifçe küçümser bir tonda söylemişti.

Alice, yüzündeki küçük sırtıştan bu küçümsemeyi hemen fark ederek utandı.

“Ben de radyoyu kapatmak üzereydim, ne çaldığını hiç fark...”

“Bahane bulmana gerek yok,” dedi Laure yapmacıklı bir tavırla. “Fransa Kültür istasyonunu dinlemek zorunda değilsin.”

“Bahane bulmuyordum...”

Evet, beni arıyormuşsunuz!

“Sana Rachid için bir dosya bırakıyorum. Yemekten dönünce haber verirsin.”

Çıkıp gitti.

Alice öfkelerini yuttu. Kendisine tepeden bakan bu iş arkadaşına öfkelenmişti. Kafasında kurduğu bütün o iyi niyetleri bu kadar çabuk yıkabilmiş olduğu için kendine de...

Bir soluk alıp sakinleşmeye çalıştı.

Neden utanmıştı sanki? Çok da entelektüel olmayan bir radyo istasyonunu dinlemekte özgürdü, bunda ne sorun vardı yani? Bu onun zekâsı ya da seviyesi hakkında herhangi bir şey söylemiyordu! Herkesin zaman zaman birazcık gevşemeye hakkı yok muydu?

Hem sonra bu oyunbozan onu bir sersem olarak görse ne olacaktı sanki? Bu, Alice’in gerçekte kim olduğunu değiştirecek değildi,

o halde ne diye kendini o kadar kötü hissetmiş ve vermiş olduğu karara aykırı davranmıştı?

Orası pek belli değil!

Toby Collins'in her zaman önerdiği gibi aralarında geçen konuşmayı zihninde yeniden oynattı ve işte o zaman anladı: Alice'in egosunu harekete geçirmiş olan şey aslında Laure'un söylediği ve gayet zararsız olan sözcükler değil, genç kadının gülümseyişinden, ses tonundan, biraz fazlaca havaya kaldırdığı çenesinden belli olan küçümseyici tavrı olmuştu. Peki Laure'u böyle tepeden bakan bir tutum benimsemeye iten ne olabilirdi? Elbette ki egosu... Demek ki Alice'in egosunu harekete geçiren, Laure'un egosu olmuştu!

Beni arıyor!

Her ne olursa olsun, sizi buldum ama daha iyi yapmış sayılmam.

Buydu işte, artık bundan emindi: Doğal halindeyken egosu hiç de fazla sayılmazdı, kendini bir şey sanmaya kalkışmıyor, oynadığı rollerle göreceli olarak az özdeşleşiyordu. Ancak başkalarının egosu, onu harcayarak kendilerini var etmeye, onun üzerine basarak kendi değerlerini yükseltmeye kalkıştıklarında bir saniyeden bile kısa süre içinde onunkini tetikleyebiliyordu.

Bununla birlikte, çok da hızlı hareket eder.

Alice, işte o zaman özgür olmadığını anladı. Eğer başkalarının tavrı onu aşağı doğru çekebilecek güçte oluyorsa kendini ruhani düzeyde yüceltmeye çalışırken aslında özgür sayılmazdı. O egosunu aşabilmeyi istiyordu, oysa başkalarının egosu onu kendi egosuna geri döndürebiliyordu.

Hayır, beyefendi, indi. Ama hemen tekrar kalkacak.

O sırada aklına bir önceki akşam Cluny'den eve döndüğünde apartmanının otoparkında yaşadığı bir olay geldi. Bir pazar akşamı da herhangi bir iş günüymüş gibi bakımlı görünen alt kat komşusuna rastlamıştı. Alice toz toprak içindeki Renault Scenic'ini park etmiş, ayağında spor ayakkabılarıyla asansöre doğru yürür-

ken, kadın da gıcır gıcır Mini'sinden yüksek topuklu ayakkabıları üzerinde inmişti. Alice ona karşı sıcak, hatta sevecen davranabilmek için kendini epeyce zorladığı halde kadın ona dudaklarında açıkça “Biz aynı dünyanın insanları değiliz” anlamına gelen kibirli bir gülümsemeyle bakarak karşılık vermişti. Alice'in içinde ona kendi dairesinin onunkinden bir oda daha geniş olduğunu ve eğer isterse sırf o oda sayesinde kendine iki hatta üç tane Mini ve bir dizi Louboutin ayakkabı alabileceğini haykırmak için şiddetli bir istek uyanmıştı.

Ah, ama onu durduran hiçbir şey yok ki!

Oysa aslında uzun zamandan beridir kendi değerinin sahip olduğu mal ve mülkle hiçbir ilgisi olmadığını, içinde isyan edenin yalnızca egosu olduğunu biliyordu. Ancak elinde değildi işte, egosu sanki bir kutunun içine hapsolmuş bir şeytan gibiydi ve başkalarının egosu canlarının istediği gibi bu kutuyu açabiliyor, bu da Alice'in canını çok yakıyordu. Sonuç olarak dertlerinin en büyük kaynağı egoydu.

Tükenmiş değilim...

Alice derin bir soluk aldı.

Bu işin her gün iki saat boyunca meditasyon yapmasını gerektirmeyecek başka bir yolu da olmalıydı mutlaka...

Ne de olsa varlığından şimdiye kadar haberdar bile olmadığı egosunun üzerinde hiç özellikle çalışmadan, yalnızca özsaygısını, yaşamda kendine ve başkalarına duyduğu güveni geliştirerek son birkaç yıl içinde epey gelişme kaydedebilmiş olduğunu hissediyordu. Gerçekten de daha önceleri başkalarının ego kaynaklı iğnelemelerine çok daha fazla tepki gösterdiğini hatırlıyordu. Bir anlamda sanki sırf kendini sevmeyi öğrenerek egosunun birazını kendiliğinden yitirmiş gibiydi. Bu biraz çelişkili görünen bir şeydi aslında... Peki ya, egonun fazlası ile özsaygının azlığı bir madalyonun iki yüzü gibiydiyse? Sonuç olarak belki de, egolarıyla en fazla özdeşleşmiş,

kendileriyle en çok dolu, en kibirli insanlar aslında içten içe özsaygıları en fazla yaralı olanlar olamaz mıydı?

Alice bunu hissedebiliyordu: Kendine ve yaşama karşı güvenini geliştirmeye devam etmek, gerçek değeri konusunda kendini güvende hissetmek saldırılara karşı daha az tepki vermesine, kendi egosunu ortaya daha az çıkarmasına yardımcı olabilecekti. Hem, eğer başkalarının kibri gizlemekte olduğu acılarından kaynaklanıyorsa, buna karşı tepki olarak onlara merhametle yaklaşmak daha uygun olmaz mıydı?

Çok şükür Tanrım, nihayet insafa geldi.

Keşke bir de egomu yatıştırabilsem, diye düşündü Alice, ondan kurtulmayı, özgür kalmayı becerebilsem, işte o zaman çok mutlu olacağım ve bununla gurur duyacağım... Gurur mu? Gurur mu? İyi de gurur duyacak olan kim olacak? Egom değil mi? İmdat! Şimdi de egom, ruhani açıdan kendini geliştiren insan olarak yeni kimliğimi ele geçirmeye çalışıyor! Gabs'in karikatürlerinin kahramanı gibi!

Peki ama... Madem öyle... Bu iş nasıl yürüyecekti?

Gören sizsiniz!

Pazartesi akşamı.

“Alice? Bir sorun mu var?”

“Hayır, hayır, her şey yolunda. Yalnızca biraz yorgunum, o kadar.”

İşin aslı, Paul’ün yine bir avukatla evli olan bir iş arkadaşının evinde akşam yemeği öncesinde aperitif içerken dönen bütün o hukuki konuşmalar canını fena halde sıktığından Alice de kurtuluşu kendi düşüncelerine sığınmakta bulmuştu. Pazartesi akşamı bir yemek davetini kabul etmek de ne saçma fikirdi! Bütün bir haftayı bitkin geçirmek için daha iyi bir yol bulunamazdı.

Bir yudum şampanya içip tepsinin üzerinden bir peynir topu aldı.

Salonun bir köşesinde, evin çocuklarından biri kendisinden daha büyük olan bir pufun üzerine yayılmış televizyon izliyordu. Ekranda bir erkek parfümünün reklamı kullananı karşı konulmaz bir üstün insana dönüştüreceğini vadediyordu. Alice gülümsedi.

Ego harekete geçirilmesi ne kadar da kolay olan bir araçtı. Reklamcıların işi çocuk oynacağıydı. Bir ürünü satabilmek için sizde kendiniz hakkında övücü bir fikir yaratmaktan daha basit bir şey olabilir miydi? Şu ya da bu ürünün kendiniz olduğunu sandığınız sahte kimliği daha da güçlendireceğini, hem kendinizin hem de başkalarının gözündeki değerini artıracakını telkin etmek onu

sizin gözünüzde dayanılmaz kılmak için yeterliydi. Arzunun virüsü zihnimize bir kere sızdı mı biz pes edene dek oradan çıkmazdı. İşte bu sayede, içimize aşılarmış olan bütün arzuların hizmetkârı olan para da gitgide bizim efendimiz, tanrımız haline geliyordu...

Herkes egodan yana dertliydi, hem kendisinininkinden hem başkalarınıninkinden. Üstelik günümüzde hiçbir şey bizi ondan kurtulmaya teşvik etmediği gibi, tam aksine bütün toplum da egoyu şişirmeye uğraşıyordu. Çünkü ekonomik sistemimiz bundan kâr ediyordu.

Televizyon ekranında reklam bitmiş, yerini siyasi bir röportaj almıştı. Geçmişte Alice, herkesin kendi toplum görüşünü savunduğu siyasi tartışmalara bayılırdı. Bugünse artık herkes kendi kariyerinin, seçilebilmesinin ve kişisel çıkarlarının derdindeydi. Elbette herkes Jaurès ya da De Gaulle olamazdı ama neyse.

Alice konuşulanların bir kısmını duyabiliyordu. Bizzat gazeteci bile toplumun sorunlarının nasıl çözülebileceğine ilişkin sorulardan çok siyasi oyunun kendisiyle ilgili konularla ilgileniyor gibiydi. Sorduğu soruların çoğu konuştuğu siyasetçinin kariyer stratejisine, iktidara gelmeyi başarıp başaramayacağına ilişkindi.

Düşününce Alice, aslında sağ ve sol arasındaki rekabetin bile insanların egosuna indirgenebileceğini ve bununla ayakta tutulmakta olduğunu görüyordu. Egonun bölüp hizipler yaratmaya gereksinimi vardı ki bu sayede bir hizbin içinde ve daha da önemlisi bir diğerinin karşısında var olabildiğini hissetsin. Zaten her iki cephedeki politikacılar da bunu gayet iyi biliyorlardı. Saflarını sıkılaştırmak ve seçmenlerini sandık başına taşıyabilmek için karşı tarafı korkuluk olarak kullanıp “Kurt!” diye bağrımları yeterli oluyor, böylece herkes hiç durup düşünmeksizin kuzu kuzu gidip kendi safında yerini alıyordu. Sağ sol karşıtlığı aslında çok güçlü bir demokratik anesteziydi.

Küçük çocuğun konuşulanlardan fazla bir şey anlayabilmesi pek de mümkün olmadığı halde, gözleri ekrandan hiç ayrılmıyordu.

Salonun başka bir köşesindeyse evin ergen olan oğlu büyük bir heyecanla ağabeyine karşı masa hokeyi oynuyordu. Epeyce antrenman yapmış olmalıydı çünkü çok güçlü reflekslere sahipti.

Alice peynir topunu kemirirken onları izledi.

Ruhani ilerleme onun uzmanlık alanına girmediği için kendini eksik hissediyor, bu duygudan dolayı da kendini kınıyordu. Kişisel gelişim alanındaki uzun deneyimi ona insanın her türlü durumda özgüvenini koruması gerektiğini öğretmişti. Özgüven, kişiye güçlülere çözüm bulabilmesi için gerekli olan ve aslında sahip olduğu kaynaklara ulaşabilme yetisini veriyordu. Cesaretini yitirmek ölümcüldü.

Ergen çocuk, masanın üzerinde disk atıcıyı ustalıklı kaydırarak diski rakip kaleye fırlatıyor ve ağabeyinin atışlarını da karşılamaya çalışıyordu. Masadaki basınçlı hava her türlü sürtünme ve direnci önlediğinden disk çılgın bir hızla hareket edebiliyordu.

Her türlü direnç...

Alice gülümsedi. Egonun direncini kırabilmek için de beyne basınçlı hava sıkılabilseydi keşke!

Birden aklına Toby Collins'in terapi sırasında değişikliğe karşı direnci yönetebilmek için uyguladığı yaklaşım geldi. Toby her zaman, "Mücadele etmek boşunadır, kurnazlık gerekir," derdi. Direnci kırabilmek için de kimileri uygulaması biraz gülünç olan bir dizi teknik geliştirmişti.

Alice bir yudum daha şampanya içti.

Acaba bu kişisel gelişim tekniklerini bu alana taşıyabilir miydi? Modern psikoloji, ruhaniyetin hizmetinde... Bunu neden daha önce hiç düşünmemişti ki?

Eğer kişisel gelişim zaman zaman ruhani bir derinlikten yoksun kalıyorsa, ruhaniyet de insanların gündelik yaşamlarında fayda sağlamalarına izin verebilecek psikolojik gereçlerden fena halde yoksundu.

Bu düşünce onu heyecanlandırmıştı ve şimdiden aklına uygulamaya koyabileceği birkaç fikir geliyordu bile.

Coşkuyla şampanya şişesini eline alıp kadehini ağzına kadar doldurdu.

“Daha iyi gibisin!” dedi Paul’ün arkadaşının karısı.

Alice gülümseyerek başıyla onayladı.

“Bu hiç eğlenceli değil, hep sen kazanıyorsun,” dedi ağabey küçük kardeşine masadan kalkarken.

Sonra da televizyonun karşısına gidip en küçüklerinin yanındaki başka bir pufa çöktü.

“Sesini kısın biraz,” dedi anneleri.

Masanın başındaki ergen, Alice’le göz göze geldi.

“Bir el oynamak ister misiniz efendim?”

“Oyun mu?” dedi Alice gülerek. “Hiç oynamadım ki!”

“Kolaydır, futbola benziyor.”

“Ben hayatımda hiç futbol da oynamadım.”

“Öyle mi? Neyse, şart değil zaten...”

Alice bir an duraksadıktan sonra ayağa kalktı. Ergenin karşısına geçerek ağabeyinin bırakmış olduğu disk atıcıyı eline aldı. Herhalde bu, hukuki tartışmaları dinlemekten daha eğlenceli olacaktı.

Çocuk oyuna, diski Alice’e doğru hafifçe ittirerek başladı ve o da atıcıyı masanın üzerinde kaydırarak hiç zorlanmadan karşılık verdi. Onun başının çaresine pekâlâ da bakabildiğini gördüğünden olacak çocuk da oyunun hızını aşamalı biçimde artırmaya başladı.

Bütün mesele reflekslerde, bir saniyeden bile kısa sürede tepki verebilmek için bütün yetilerini harekete geçirebilecek kadar dikkat toplayabilmekteydi. Oysa Alice dikkatini toplayamıyordu. Hem de hiç. Tam tersine zihni gayet gevşek durumdaydı. Oyun masasının başına oturmuş bir yetişkin olarak bulunduğu konum onu her türlü beklentiden kurtarıyor, koruyacak bir şöhret, savunulacak bir skor bırakmıyordu. Kaybedebileceği en küçük bir şey bile yoktu. Bu

yüzden de kendini özellikle özgür ve huzurlu hissediyor, disk önüne her geldiğinde hiç düşünmeksizin karşılık veriyor, kendi kendine taktik soruları sormadan yalnızca iyi oynayabilme isteğiyle hareket ediyordu. Kolu ve eli âdetâ içgüdüsel olarak çalışıyor gibiydi ve Alice de sanki onları kendi hallerine bırakmış, iradesiyle onları yönetmeye hiç uğraşmıyormuş gibi hissediyordu.

Bir gol attı ama bu hiç de umurunda olmadı, sonra da aklından en küçük bir düşünce bile geçmeksizin kendini oyunun akışına bırakmayı sürdürdü. Golleri arka arkaya sıraladıkça oyunun temposunun da giderek arttığını görüyordu. Hep biraz daha hızlı. Sanki başka bir hale geçmiş gibi, oyuna ne zihinsel olarak katılıyor ne de herhangi bir duygusal katılımda bulunuyordu ama yine de hareketlerinden tamamen bağımsız bir seyirci de değildi. Bir yandan yapmakta olduğu şeyin içinde mevcutken, öte yandan da hiç alışkın olmadığı biçimde her türlü kontrolü bırakmış olmanın tadını çıkarıyordu. Bu sanki hareketlerinin bedeninden gelen bir çeşit sezgiye uyması, elinin beyninden gelen bir emri dinlemeksizin ne yaptığını biliyor olması gibi bir şeydi. Üstelik de bu düzenek, bir kuyumcu kadar özenle çalışıyor, hareketleri müthiş bir akışkanlık gösteriyordu. Son derece yüksek bir sürate erişmiş olan oyunun içinde hiçbir çaba harcamadan arka arkaya gol atabiliyordu.

Bir noktada genç oğlan oyunun bittiğini ve zaferi Alice'in kazandığını duyurdu. İşte o anda Alice, çocuğun terden sıırılsıklam olduğu halde tek bir gol bile atamamış olduğunu fark etti.

“İnanılır gibi değil,” dedi çocuk. “Hiç böyle şey görmedim ben. Dört aydır sürekli pratik yapıyorum, arkadaşlarımdan hiçbiri beni yenemiyorlar. Yoksa siz aslında profesyonel misiniz?”

“Hayatımda ilk defa oynuyorum.”

“Buna asla inanmam. Hey! Arthur? Bunu gördün mü?”

“Ne var?” dedi ağabeyi başını televizyondan hiç çevirmeden.

Haberlerde gösterilen iğrenç görüntülerden gözünü alamıyor gibiydi.

“Boş ver,” dedi kardeşi. “Anne?”

“Efendim canım?”

“Arkadaşını gördün m? İnanılmaz bir süratle oynuyor.”

“Kıpkırmızı oldum,” dedi Alice.

“Haydi ama, anneme de gstersenize. Dehşet bir şey bu. Anne, bak!”

ocuk disk atıcıyı tekrar eline aldı. Bu övgülerden koltukları kabarmış olan Alice de kendisinininkini tuttu. Sonuç olarak bu akşam buraya geldiğine o kadar da pişman sayılmazdı!

Annenin merak dolu bakışları altında yeni oyun başladı.

Bu kadar ilgi çekmiş olmaktan gururla dolmuş olan Alice dikkatini topladı ve oyun en son hızla devam etti. Elinden geldiğ kadar iyi oynamaya çalışıyordu. Ancak çok geçmeden büyünün bozulmuş olduğunu fark etti ve bütün gücüyle karşı koymasına karşın bu defa oğlana yenildi.

“Gerçekten de iyi oynuyormuş,” diye kestirip attı anne.

“Deli misin sen? Demin çok daha iyi oynuyordu, manyak bir şeydi!”

Alice ocuğa teşekkür edip yetişkinlerin arasına geri döndü.

Televizyon kendi köşesinde, karşısına geçmiş şaşkınlıkla bakan çocuğa günün haberlerini vermeye devam ediyordu.

Alice kendisine ikram edilen şampanya ile somonlu kanepeleri geri çevirdi. Kendini bir bulutun zerindeymiş gibi hissediyordu. Az önce yaşadığı şey aklından çıkmıyordu.

Bu bir hokey maı değildi.

Bir ma bile değildi.

Sporla, rekabetle, zaferle ya da yenilgiyle hiç ilgisi olmayan bir şeydi.

Başka türlü bir şeydi bu.

Bir çeşit bilinç kazanma, bir kavrama.

Özgüven içinde hareket edip edimleri egonun güdülemesine yanıt vermediği ya da herhangi bir kişisel çıkara hizmet etmediği zaman neredeyse doğaüstü sayılabilecek, inanılmaz bir güce sahip olabiliyordu. Bu sanki kontrolünü elinde tutmadığı, yalnızca bir aracı olmaktan ibaret bulunduğu bir güçle donanmış olmak gibi bir şeydi. İçinde okyanusun gücünü taşıyan bir dalga gibi.

Alice derin bir soluk aldı. Böyle bir keşfin ne anlamlara gelebileceğini aklından geçiriyordu. Bunu yaşamında nasıl uygulayabileceğini.

Yine İsa'yı hatırladı.

Hastalara şifa verirken gözlerden uzak olmak konusunda ısrar ediyor, elde ettiği sonuçları da sağa sola yaymamalarını istiyordu. Bunun nedeni egosunun yeteneklerini ele geçirmesine izin vererek gücünü yitirmeye engel olmak olabilir miydi acaba? Ya da belki bu yalnızca örnek olma kaygısından kaynaklanıyor, şöhretten vazgeçmekle edimlerimizin güçlülüğünü korumak arasında bir bağ bulunduğunu herkese göstermek istiyor olabilir miydi?

Elini saçlarında gezdirdi.

Hermès'teyken kısa bir süreliğine egosunun elinden kurtulabilmeyi başarmış ve çılgınca bir esenlik duygusu hissetmişti. Bu hokey oyunu sırasındaysa egodan sıyrılmış edimlerin ne kadar güçlü olabileceğini görmüştü. Alice artık gitgide emin olmaktaydı ki İsa'nın ağzından hiç düşürmediği o "Gökyüzündeki krallık" ölümden sonrası ya da zamanın sonuyla, hatta sözde bir ilahî egemenliğin doğuşuyla bile ilgili bir şey değildi. Hem zaten, hiçbir zaman, hiçbir şeyi anlayamadıkları anlaşılan havarileri ona bu krallığı ne zaman görebileceklerini sorduklarında İsa'nın verdiği yanıt her seferinde bunun gözle görülür bir olgu olarak gelmeyeceği ve aslında çoktan başlamış olduğu oluyordu. Bu da gösteriyordu ki söz konusu olan şey zamanın içinde konumlanmış bir olay ya da durum olamazdı.

Raphaël Duvernet ile şatosunun mahzeninde yaptıkları konuşmadan beri Alice'in sezmekte olduğu üzere bu krallık kendisinin iki kere, yalnızca birkaç dakikalığına bile olsa adım atabilmiş olduğu o başka gerçeklik durumuydu. Hepimizin bildiği gerçekliğe paralel olan bir diğer gerçeklik. Biri maddi, diğeri ruhani. Gündelik gerçeklik kronolojik biçimde akıyor, her edim kendine zaman içinde bir konum buluyordu. Ruhani gerçeklikse zamanın dışındaydı. Zamanın güdümünde olmayan başka bir boyuttu o. Hem zaten ilk hokey maçını oynadığı sırada her türlü zaman kavramını yitirmiş ve bununla birlikte bir gol beklentisi ya da zafer arayışı gibi zamana bağlı olan her türlü kaygıdan da arınmıştı. İkinci oyunda, egosu başarısını ele geçirdikten sonra zihninde gol atmak ve oyunu kazanmak gibi amaçlar bulunduğunu hatırlıyordu. Zihni kendisinin zafer kazanacağı bir geleceğin beklentisi içine girmişti. Böylece de maddi gerçekliğe geri dönmüştü.

İsa'nın ilk okuduğunda kötü bir tavsiye olarak gördüğü şu sözü aklına gelince gülümsedi: *Yarının kaygısı yarının olsun*. Nasıl olur da insanlara ileri görüşlü olmamalarını öğütler diye düşünüp de isyan etmişti. Oysa şimdi, İsa'nın aslında maddi yaşamın gündelik gerçekleriyle ilgilenmiyor olduğunu anlıyordu. Onun mesajı, insanları davet ettiği başka bir boyut için geçerliydi.

Hatta belki de hiç durmadan vadettiği o ölümsüz yaşam aslında bu olamaz mıydı? Maddi olmadığı için ölümsüz bir yaşam? Onu çok güldürmüş olan bir yargı cümlesi hatırlıyordu, aşağı yukarı, "Benim sözlerimi dinleyen sonsuz yaşama kavuşacak ve ölümden yaşama geçecektir," gibi bir şey olmalıydı. Bu türden sözlere kulak asıp da öldükten sonra günün birinde yeniden uyanacağımıza ve bedenimizin kurumuş kemiklerimizin çevresinde yeniden oluşacağına inanmak için iyice saf olmak gerekir, demişti kendi kendine. Daha sonraysa, İsa'nın "ölüm" sözcüğünü belki de egonun boyunduruğu altındaki yaşamı kastetmek için kullanmış olabileceği fikrini benimsemişti:

İnsan egosunun hükmü altındayken kendinden öylesine uzaklaşmış olur, kim olduğu konusunda öylesine yanılır ki âdeta kendi yaşamını göremez olur, ölüden farksızdır. Daha sonraysa Raphaël Duvernet'den Doğu bilgeliklerinin ruhani uyanışı bir düzeyde ölüp başka bir düzeyde yeniden doğmak olarak ele aldıklarını öğrenmişti...

Bunların hepsi birbirine bağlı gibiydi. Bütün bu varsayım ve yorumlamalar aynı yere çıkıyordu. Sonsuz yaşam, hayattayken doğru davranmış olan iyi ölülerin kendilerini bulacakları bir cennet değildi. Sonsuz yaşam, Alice'in kısaca da olsa temas ettiği, hayatta olan kişilerin her an ulaşabilmeleri olası olan başka bir gerçeklikti!

“Çok tuhaf bir haliniz var Alice, neler düşünüyorsunuz öyle?”

Alice irkildi. Bunu soran Paul'ün arkadaşıydı.

“Sonsuz yaşamı. Ya siz?”

“Ah! Ah! Lafı değiştirmek için güzel bir yol.”

Adam sesini alçaltıp ekledi:

“Şu halde itiraf edilemeyecek şeyler düşünüyor olmalısınız...”

“Duyulamayacak desek daha doğru olur...”

Adam güldü ve Alice'in kadehine biraz daha şampanya koydu. Kadeh tokuşturdular.

Çoğu insan için duyulması mümkün olmayacak şeyler, diye geçirdi içinden Alice, paylaşılması kolay olmayan şeyler.

İçini çekti. Bütün bunları kendisine saklaması mutlaka daha akıllıca olacaktı. Yoksa alaya alınacak ya da deli yerine konacaktı. Kendisinin benzersiz bir şansla yaşadığı gibi, herhangi bir vesileyle ve yalnızca birkaç dakikalığına bile olsa bizzat deneyimini tatmış olmaksızın zamandan bağımsız bir çeşit paralel gerçekliğin var olabileceği olasılığını insan bir an için bile olsa nasıl anlayabilir, nasıl hayal edebilirdi ki? Yaşamış olduğu bu deneyimi kim zihninde canlandırabilirdi?

Çok az insanın bu türden şeyleri duyunca onları ciddiye alabileceğini sezgisel olarak hissedebiliyordu.

Bundan birkaç ay önce olsa kendi bile inanmazdı...

Genel müdürünün utanç verici biçimde kendi gelirini artırması sonucunda içinde, öteki yanağını uzatmaya yönelik Hristiyan öğretilerini uygulamaya koyma sezgisinin uyanışını anımsadı. Bütün serüven o noktada başlamıştı...

Bir kere daha iç geçirdi.

Hepsini kendine saklaması akıllıcaydı.

Bir yudum şampanya içti.

Ama bu aynı zamanda egoistlik olmuyor muydu?

Ego-ist...

Dudaklarını kemirdi.

“Mümkün değil!” dedi alçak sesle.

“Efendim?” dedi yeniyetme.

“Yok bir şey.”

Bundan herkesin yararlanabilmesini sağlamak, herkese egosuyla kendi yaşamını mahvetmeye bir son vermenin olasılığını sunmak gerekirdi! Herkese... Hızlıca, kolaylıkla ulaşabileceği kişilerden başlayarak...

En başta da...

“Bu hafta sonu ne yapıyorsunuz?” diye sordu Paul’ün iş arkadaşı.

“Bir programımız yok,” diye yanıtladı Paul. “Belki Le Marais’ye gezmeye gideriz...”

“Olmaz,” dedi Alice. “Bu hafta sonu Cluny’ye gidiyoruz!”

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

*Artık sizin için uykudan uyanma saati gelmiştir [...]
Gece ilerledi, gündüz yaklaştı. Bunun için karanlığın
işlerini üzerimizden atıp, ışığın silahlarını kuşanalım.*

Romalılar, 13:12

Üzeri deriyle kaplı, eski, tahta kapı zıvanaları üzerinde gıcırdadıktan sonra boğuk bir ıslık sesi çıkararak kapandı. Alice, kiliseden girince içine hafif tütsü karışmış, nemli taş kokusunu tanıdı. Jérémie'nin ayini tamamlayan sözcükleri sahinde yankılanıyordu. Alice, beklemek üzere sessizce sıralardan birine doğru ilerledi. Loş ışıhta, bir Meryem Ana heykelinin ayağında daha önce hiç fark etmediği bir levha bulunduğunu gördü. Birkaç yıl önce heykel elden geçirildiği sırada konmuştu. "Autun Piskoposu Monsenyör François D'Aubignier'nin huzurunda hizmete açılmıştır." Adamın adı bronzun üzerine özenle kazınarak ölümsüzleştirilmişti...

Alice ses çıkarmadan sıradan yukarıya doğru yürüdü. Katılımcıların sayısı hiç de utanılacak gibi değildi ve bunu görünce Jérémie'nin adına sevindi. Barones De Sirdegault, en ön sırada her zamanki iskemlesinde, boynunda her zamanki yakutla süslü haçıyla dimdik oturuyordu, hemen arkasındaysa yarı sağır eski bağcı Victor ve kekeme arkadaşı Étienne vardı. Orta sıranın diğer yanında gözlerinde yarım ay şeklinde gözlükleri, bir ellerinde dua kitapları, diğerinde tespihleriyle Germaine ve Cornélie oturuyorlardı.

Sunak güneş ışığıyla iyice aydınlıktı ve Jérémie de siyah cübbesi ve küçük beyaz yakalıyla donuk renkli taşların önünde belirgince göze çarpıyordu.

O, en son sözcüklerini de söyledikten sonra orgların sesi çınlamaya başlarken cemaat de, Johann Sebastian Bach'ın dokunaklı müziğinin verdiği heyecanla ayağa kalkıp çıkışa doğru yöneldi. “İsa Sevincim Bitmesin” ezgisini her duyduğunda olduğu gibi yine Alice'in gözleri dolmuştu. Kimi sanatçılar gerçekten de insanın yüreğinin en derin yerine dokunabilmeyi biliyorlardı.

Alice'in Rahibe Ikea adını verdiği sağır dilsiz rahibe, sessizce yanına sokulup eline küçük bir kâğıt parçası sıkıştırdıktan sonra gözden kayboldu. Alice açıp baktı: Yine el yazısıyla karalanmış bir İncil alıntısıydı bu.

Kilise tamamen boşalınca dek sabırla bekledi. Orgun sesi sustu ve son nota geniş tonozun altında uzunca bir süre çınladıktan sonra yitip gitti. Binaya sessizlik egemen oldu. Alice, Jérémie'nin yanına yürüdü. Arkadaşı onun ayak seslerini duyunca başını kaldırdı ve onu yüzünde geniş bir gülümsemeyle karşıladı.

“Geri geldim,” dedi Alice onun gülümsemesine gülümsemeyle karşılık vererek.

“Geri mi geldin?”

“Seninle çalışmaya geri geldim.”

Alice hiç acele etmeksizin sunağın çevresinde birkaç adım yürüdü. Adımları boş kilisenin içinde çın çın yankılanıyordu.

“Bana kalırsa,” dedi, “burada hâlâ değiştirilmesi gereken birkaç küçük şey var gibi...”

Jérémie'nin onu keyifle karışık bir endişe içinde dinlemekte olduğunu fark etti.

“Artık ciddi konulara geçiyoruz,” dedi. “Şu andan itibaren İsa'nın iletilerinin gerçek içeriğini aktaracağız.”

Jérémie kaşını kaldırdı.

“Kısacası,” dedi Alice, “saçmalamayı kesiyoruz.”

Jérémie geriye doğru, belli belirsiz, küçük bir adım attı.

“Kışkırtmayı seviyorsun, değil mi?” dedi neşeli bir sesle.

Alice ona en sevimli gülümsemesiyle baktı. Adımları hâlâ yankılanmaya devam ediyordu. Dört bir yanındaki vitrayların üzerinden azizler sanki yüksek bir dikkatle onu inceliyor gibiydiler. Sütununun tepesinden Pidou Berlu, taştan üç yüzünün de gözlerini hayretle kocaman açmıştı âdetâ.

“Genellikle Yunan mitolojisini hangi yaşta okuruz, bir fikrin var mı?” diye sordu Alice.

“On, on iki mi?”

“Peki onun, içinde uçurum derinliğinde felsefi fikirler taşıdığını da biliyor musun? İnsanın başını döndürecek türden metafizik düşünceler. Oysa yetişkinlerin mitoloji okuduğuna çok ender rastlanır, öyle değil mi? Neden peki? Neden elli yaşında bir entelektüeli doyurabilecek malzemeye sahip olan mitolojiyi okumayı, anlamına varması mümkün olmayan on yaşında çocuklara bırakıyoruz? Çünkü yaygın biçimde mitolojiyi ancak çocukların düş güçlerini besleyecek akıl almaz öykülerin bir toplamından ibaret görüyoruz da ondan. Çok yazık olmuyor mu?”

Bu son sözcükleri sahında cınladı.

“Ne demek istediğini anlıyorum.”

“Doğu inanışlarının simge ve mecazlarına merak sardım, Campbell’ın yüzlerce sayfalık dünya mitolojisi çözümlemelerini okudum. Sonunda da, İncil hakkında, daha önce hiçbir ayinde duymamış olduğum birçok şey anladım.”

“Belki de yeteri kadar ayine katılmadığındandır...”

Alice küçük bir kahrkaha attı.

“Özellikle şunu anladım ki İncil’de geçen dış olaylar aslında bizim kendi içimizdeki bir gerçekliği betimliyorlarmış. Bu bize söylenmediğinde, söz konusu bu olaylar gözümüze en iyi olasılıkla dayanaksız, en kötü olasılıkla da zırva görüldüğü için onlara gülmekten başka bir şey elimizden gelmiyor.”

Jérémie bir an dondu. Alice devam etti:

“Eğer bize Nuh’un tufanının aslında simgesel olarak bizim iç dengemizi bozan duygu ve itkilerimizi temsil ettiğini söylemez de yalnızca gemiyi ve içinde uslu uslu oturan iyi huylu hayvanları övüp durmakla yetinirseniz biz de bununla dalga geçeriz elbette. Beş yaşında bir çocuk bile aslanın deniz tuttu diye yatıştırmak için ceylanı patisinden tutup okşamayacağını bilebilir. Eğer Mısır’dan Çıkış öyküsünü Musa’nın gerçekten de halkını esaret diyarından vadedilmiş topraklara doğru götürüşü şeklinde anlatmaya devam ederseniz, yüzyıllar boyunca Sina Çölü’nün altını üstüne getirmiş olan bütün arkeologların, burada kırk yıla yakın zaman boyunca altı yüz bin ailenin yaşamış olduğunu kanıtlayacak tek bir küçük çömlek parçasına dahi rastlamış olmadıklarını bilen herkesi kahkahalarla güldürmekten öteye gidemezsiniz. Oysa bu metnin aslında her birimizi zihinsel esaretten özgürlüğe ulaştırabilecek bir iç yolculuğu örneklediren bir mit olduğunu açıklasanız herkes dinlemeye daha yatkın hale gelebilir... Bize İsa’nın göğe yükseldiğini söyleyip de burada kullanılan “gök” sözcüğünün neyi kastettiğini açıklamazsanız, okul sıralarında birazcık dirsek çürütmüş olanlar sizi alaya alacaklardır. Eğer günahı yerden yere vururken, bize aslında kendini hazza fazlaca teslim etmenin daha güzel bir gerçeğe uyanma şansımızı tehlikeye attığını açıklamazsanız, biz de size eğlence düşmanı hadımcılar gözüyle bakarız. Tabii ki bu İsa’nın anlattığı bütün meseller için de aynen geçerli: Eğer bunların şifresini çözerek bize yaşamlarımızda ilerlememiz için yardımcı olabilecek mesajları anlamamızı sağlayacak anahtarları vermezseniz o zaman, en başta ben olmak üzere herkes size güler ve kiliseleriniz de ıssız kalır.”

Jérémie içini çekti.

“Biraz fazla katısin sanki...”

“Belli bir noktada insan edimlerinin sonuçlarını ölçmeyi öğrenmek zorundadır.”

“Bizim edimlerimizin sonuçlarını ölçmeye geldiğinde kendinden fazlasıyla emin görünüyorsun ama...”

Alice gülümsedi.

“Bak işte, yakın tarihli bir araştırmaya göre Fransız halkının yüzde otuz dördü şeytanın şahsen var olduğuna inanıyormuş. Buyurun size edimlerinizin sonucu! Amerika’da bu oran yüzde elli dokuza çıkıyor. Orada daha da başarılı olmuşsunuz.”

Kiliseye bir sessizlik çöktü.

“Edimlerimizi birazcık karikatürize ediyor olamaz mısın acaba?” dedi Jérémie çekinerek.

Alice yine gülümsedi.

“Senin şu iki yobaza bir bak...”

“Kimlere?”

“Germaine ve Cornélie! Ellerindeki dua kitaplarını ezbere biliyorlar ama sence ruhani olarak uyanmış gibi bir halleri var mı?”

Alice, onun gülümsemesini bastırdığını sezdi. Ama hemen arkasından Jérémie kınayıcı bir tavırla başını iki yana salladı.

“İsa der ki: *‘Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği fark etmezsin?’*”

“Tamam, iltifatını kabul ediyorum. Ama ben altmış yılımı hiç aksatmadan bir ibadethaneye gidip gelerek geçirmedim herhalde...”

Jérémie karşılık olarak yalnızca, biraz çaresizce bir havayla iç geçirmekle yetindi.

“Yirmi birinci yüzyıldayız Jérémie! Uyanın artık! Bizi uyanırmayı istiyorsanız uyanmanız gerek...”

Jérémie uzunca bir süre sustuktan sonra konuştu.

“Yani mecazları açık hale getirmemizi istiyorsun, öyle mi?”

“Evet.”

“Sorun şu ki herkes bu mesajları anlayabilecek olgunlukta olmaz. Zaten bu nedenle İsa da kalabalıklara seslenirken mesellerden

yararlanıyor ama yakını olan havarileriyle konuşurken her şeyi açıkça söylemekten çekinmiyordu.”

Jérémie arada kalmış gibi görünüyordu. Alice onun inancını sarsmayı başarmış olduğunu hissedebiliyordu gerçi ama o yine de direnmeyi sürdürüyordu.

“Az önce Doğu inanışlarından söz ettin,” diye devam etti. “Asyalı ruhaniyet üstatları ilke olarak öğrencilerinin yanlarına gelip de kendilerine soru sormalarını beklerler. Hatta insanlara duymaya hazır olmadıkları şeyleri de asla söylememeyi bizzat önerirler.”

“Ben pek çok insanın buna hazır olduğundan eminim.”

Jérémie düşünceli bir ifadeyle başını iki yana salladı.

“İsa bu konuda temkinli olmayı öğütlerdi...”

“Fazla temkinli olursak da hiçbir şey yapamayız ki.”

“Şunu bile söylemiştir: *‘Kutsal olanı köpeklere vermeyin. İncilerinizi domuzların önüne atmayın. Yoksa bunları ayaklarıyla çiğnedikten sonra dönüp sizi parçalayabilirler.’*”

“Cemaatin bu benzetmeden çok hoşnut kalırdı.”

Jérémie kakhaha attı.

“Bana hiç söylemediğim, hatta düşünmediğim şeyler söyletme!”

Başını iki yana salladıktan sonra da ekledi:

“Sen gerçekten de iflah olmazsın! Bunun bizi hangi tehlikelere sürükleyebileceğini de görmüyorsun herhalde...”

“E ne yapayım? Gözümde mertek varmış ya.”

Jérémie derin bir iç çekti.

“Peki o zaman... Mesellerin açıklanmasını istiyorsun. Daha başka? Çünkü bu işin bu kadarla kalacağını pek sanmıyorum...”

Alice gülümsedi.

“Senden de hiçbir şey kaçmıyor.”

“Devam et o halde...”

“Bana kalırsa kiliseyle ilgili bir başka sorun da bizden hiçbir deneme, denetleme yapmadan inanmamızı bekliyor olması. Oysa Hinduizm bizi deneyimde bulunmaya çağırır.”

“Ne öneriyorsun yani?”

“Kişisel gelişimden esinlenmiş olan ve dileyenlere egolarından, zihinlerinden kurtulmalarına ve öteki gerçekliği ya da İsa’nın deyişiyle *karşı kıyı*’yı bir parçacık olsun deneyimleyebilmelerine fırsat tanıyacak bazı ruhani alıştırmalar önermek istiyorum.”

“Alice, seni kırmayı hiç istemiyorum ama burası bir kilise, bir ibadethane! Burada alıştırma falan yapamayız. Toby Collins’in seminerleri değil bu! Kilise’nin geleneklerine saygı göstermelisin...”

“Gelenekler mi? Ama geleneklere ilk karşı koyan İsa değil miydi? Gelenek bunu kesin olarak yasakladığı halde pazar günleri hastalara şifa verdiği olmuştur. Ayrıca gelenek ona çok sıkı beslenme kuralları dayattığı halde o canı ne isterse onu yiyordu.”

“Alice, benim uymak zorunda olduğum bazı törensel kurallar var, bunu anlamıyor musun?”

“Sana zamanında İsa’nın da yinelediği, İşıya’nın sözlerini hatırlatmam mı gerekiyor? *Bu halk dudaklarıyla beni sayar, ama yürekleri benden uzak. Bana boşuna taparlar, çünkü öğrettikleri, sadece insan buyruklarıdır.* İbadethanelere gelince, onları olduklarından daha da fazla kutsallaştırmaya hiç gerek yok. Hem İsa da zaten oraya çok seyrek gidermiş, o da yalnızca tüccarlarla dalaşmak için.”

Jérémie gülümseyerek başını iki yana salladı. Alice sözleriyle onu rahatsız ettiğini sezebiliyordu.

“Amaçla aracı birbirine karıştırmayalım,” dedi. “Sizin gelenekleriniz, geri kalmış bir çağda insanlara mesaj ulaştırabilmek için en iyi yol olarak görülmüş söylem ve törenlerden ibaret aslında. Oysa artık devir değişti, insanlar ilerledi, neden sizin gelenekleriniz yerlerinde saysınlar? Bundan iki bin yıl önce bilim daha emek-

leme çağındaydı, kimse evreni anlamıyordu, insanlar hurafelerden, saçma sapan inançlardan duydukları korkudan taş kesiliyorlardı. İnsanoğlunun doğal olarak bir anlama gereksinimi olduğu için bu korkulara kimi yeni inançlar eklemek peşinden gelmelerini sağlamak için yeterli olurdu herhalde. Bugün öyle değil artık: İnsanlar zeki, eğitilmiş, kimse o safsatalara inanmıyor. Herkes anlamaya gerek duyuyor. Her şeyi açıkça anlatmak gerekiyor, üstüne bir de kendilerine bizzat denetmek.”

Jérémie karşılık vermedi.

“Hinduizme bir bak,” dedi Alice. “Bundan iki bin sekiz yüzyıl önce Upanişadların üstatları Vedacılığın törenciliğinden sıyrılarak Veda’nın mesajlarının derin anlamına yakınlaşmışlar. Bugün Hıristiyanlığın da, sözde bir geleneğe tutunabilmek adına insanların büyük çoğunluğunun gözünde her türlü anlamını yitirmiş bir söylemin peşinden gitmek yerine aynı şeyi yapması gerekir.”

Jérémie dudağını büktü.

“Siz cemaatinize egolarından kurtulabilmeleri için nasıl bir yöntem öneriyorsunuz?” diye sordu Alice. “Kendini kırbaçlama mı?”

“Senin de en iyi tarafın hiçbir şeyi karikatürize etmiyor oluşun.”

Alice güldü.

“Önerdiğiniz yöntem suçluluk duygusu işte. Yüzyıllardan beri bu alışkanlık Hıristiyanlara hiçbir yarar sağlamadığı halde yaşamlarını karartmayı sürdürüyor. Başka bir şey denesek ne çıkar?”

Jérémie düşünceli bir havayla sessiz kaldı.

“Bu dünyada iki milyardan fazla Hıristiyan var,” diye devam etti Alice. “İçlerinden kaçısı ışığı görebiliyorlar? Ego aradan çıkınca karşımızda açılan o öteki gerçekliğe kaçısı erişebiliyor? Oysa tam iki bin yıldır iş başındasınız! İsa mezarında ters dönüyordur mutlaka!”

Jérémie başını yavaşça kaldırıp onun yüzüne baktı.

“Artık mezarında değil ki o, Alice.”

“Yerinde değil.”

“Yeniden deneyin! Belki de tuvalete girmiştir.”

Sekreter kadın yanıt vermedi ve Alice yine arka arkaya alıp duran uzun telefon sinyallerini dinledi. Ünlü astrofizikçi Jacques Laborie’den bu telefon randevusunu alalı on beş günden fazla oluyordu. Kendisini atlatmasına izin veremezdi.

Sinyal sesleri birbirini izledikten sonra nihayet telefon açıldı.

“Bay Laborie?”

“Buyurun.”

Alice iinin rahatladığını hissetti.

“Randevumuz vardı, ben Al...”

“Evet, randevumuz saat ikideydi ama şu anda müsait değilim.”

“İkide mi? Ama ben iki buçuk diye not almışım, kafam karıştı...”

“ok az zamanım kaldı. Eğer on dakika size yanıt vermem için yeterli olmayacaksa görüşmemizi ertelememiz gerekecek. Her şey soracağınız sorunun ne kadar karmaşık olduğuna bağlı...”

“Hiç de karmaşık değil: Yalnızca dünyanın nasıl yaratıldığını anlamak istiyorum, o kadar!”

Adamın güldüğünü duydu.

“Hiç değilmiş...”

“Kısa versiyonuyla da yetinebilirim. Mümkünse en basitiyle: Fizik konusundaki bilgilerim çok ilkel düzeydedir de...”

“Tamam.”

Kısa bir sessizlik oldu.

“Her şey boşluktan çıktı,” dedi adam. “Çok küçücük ve yoğun, enerjiyle dolu bir boşluğun içinde evrenin kaynağı olacak devasa bir patlayış meydana geldi.”

“Büyük patlama dedikleri şey herhalde.”

“Doğru. Bu yaklaşık on dört milyar yıl önce olmuştu. Ortaya çıkan enerji öyle büyüktü ki evren her yöne doğru yayıldı. O zamandan beri de yayılmaya devam ediyor, galaksiler birbirlerinden gitgide uzaklaşıyorlar. Büyük patlamanın yarattığı kargaşadan doğan parçacıklar kendi aralarında birleşerek karmaşık sistemler oluşturdular. Büyük patlama sonucunda açığa çıkan yalnızca iki kimyasal element vardı, bunlar gayet basit elementler olan helyum ve hidrojeni ve soğuyarak kendi ağırlıkları altında kasıldılar. O sırada atomlar bir araya gelerek molekülleri oluşturdular. Madde yoğunlaşıp parçalara ayrıldı. Son derecede yüksek bir sıkışmaya maruz kalan aşırı ısınmış gaz kor haline geldi. Buna termonükleer füzyon ateşi diyoruz. Böylece ilk yıldızlar doğdular.”

“Yaşam da bu noktada mı belirdi?”

“Sözcüğün biyolojik anlamıyla yaşamın belirmesi daha geç oldu. İlk önce güneş ortaya çıktı. Bundan dört buçuk milyar yıl önce beliren, çevresi, aralarında dünyanın da bulunduğu sekiz gezegenle kuşatılmış bir yıldızdır o. Dünyanın üzerinde yaşamsa üç milyar sekiz yüz milyon yıl önce oluştu. İnsan da yalnızca birkaç milyon yıl önce belirdi.”

“Yaşamın ortaya çıkmasına neden olan neydi?”

“İlk yıldızları oluşturan termonükleer füzyon, ağır kimyasal elementleri ortaya çıkardı. Çok büyük birer güneş gibi olan bu yıldızlar patladıkları zaman uzay boşluğuna içlerinde taşıdıkları

bu kimyasal elementleri saçtılar. Dünya gezegeninde bu yıldız parçacıkları bir araya geldiklerinde yaşamı oluşturdular. Hubert Reeves'in çok sevdiği bir ifadeyi kullanacak olursak, bedenimizdeki en küçük atom aslında yıldızların tozundan başka bir şey değildir."

Yıldız tozu...

Alice, Raphaël Duvernet'den duymuş olduğu, Doğu inanışlarındaki temel birlik kavramını hatırladı. Adamın sözleri hâlâ zihninde çınlıyordu: *Ancak kendi doğamızı gerçekleştirebilmek için bu gizli birliği algılamak ve hissetmek, insanın aslında her şeyle bir olduğunu anlamak bize düşecektir.*

"Kafamı kurcalayan başka bir konu da..."

"Kusura bakmayın, hiç zamanım kalmadı. Eğer isterseniz hemen şimdi yeni bir randevu belirleyelim. Ben üç haftalığına Middlebury Gözlemevi'ne gidiyorum, sizinle dönüşümde konuşabiliriz. 10 Ağustos Çarşamba günü saat iki sizin için nasıl olur?"

"Mükemmel!"

"Saat iki diye not alın, olmaz mı?"

Alice telefonu kapattı. Düşüncesi ve bakış açısı konusunda içinin rahatlamış olduğunu hissediyordu. Her ne kadar göz atmış olduğu o paralel dünya konusunda henüz bir açıklama bulmuş olmasa bile maddi dünyanın yaratılışı fizik tarafından pekâlâ da açıklanabiliyordu. Evrenin kimyasal tepkiler verebilmesi için herhangi bir tanrıya hiç de gerek yok gibiydi!

*

* *

Öğleden sonra babasının gölgelik bahçesinde çok hoş bir hava vardı. Yaşlı cevizin gölgesinde, dökme demirden masanın çevresine oturmuş olan Alice ve Jérémie, portakallı bir kekin tadını çıkarıyorlardı. Dumanı tütmede olan çaydanlıktan gül ve yasemin kokuları yükseliyordu.

Yüzde beş oranında bir maaş artışı Alice'in Avustralya'ya bir aile yolculuğu yapabilmesine yeterli olmadığından o da tatilini Cluny'de geçirmeye karar vermişti. Gerçi bu aynı derecede egzotik bir tatil olmayacaktı belki ama hiç olmazsa ırmaklarda timsahlar ya da ortalıkta gezen zehirli örümcekler yoktu! Paul bu fikre karşı çıkınca Alice de onu zayıf noktasından vurmuştu: "Sen de J.P. Gillot'nun Mercière Sokağı'ndaki çizim kursuna yazılabilirsin. Adam öyle yetenekli ki Rembrandt yanında duvar boyacısı gibi kalır." Paul sonunda ikna olmuştu.

Alice, yazmış olduğu metni okuyan Jérémie'yi dinlerken kekten bir ısırtık aldı.

Mmmm... Çok lezzetli...

"Bu ilk bakışta çelişkili gibi görünebilir ama egonuzdan kurtulabilmeniz için ilk önce içinizdeki egoyu geliştirmeniz önerilir, ama bu, sağlıklı bir ego olmalıdır. Aslında egonuz, sözgelimi geçmişinizdeki kişisel bir olayın içinizde düzgün bir özsaygı gelişimini dizginlemiş olması gibi bir nedenle yara almışsa, bunun sonucunda çektiğiniz acı bu yarayı ödünlemek için sizi bilincinizin dışında kimi egoya bağlı tavırlar takınmaya itecektir. Egonuz yeniden üste çıkabilmek, her şeye karşın var olabilmek için kendini dengesiz biçimde büyütecektir. Bu durumda siz de egonuzun tutunmakta olduğu sahte kimliklerin uçurumuna yuvarlanma tehlikesiyle karşı karşıya kalırsınız."

"Böyle vaaz veremem ben," dedi Jérémie. "Öğretiden tamamen yoksun bu. Ben rahibim, profesör değil!"

"Devam et sen, bitince konuşalım!"

Jérémie sinirlenmiş olduğu besbelli içini çekti ama okumayı da sürdürdü.

"Egonuzla mücadele etmek de bir çözüm değildir: Bu yalnızca onu daha da güçlendirmeye yarayacağı gibi sizin içinizde de denge-nizi sarsan bir suçluluk duygusuna, bir iç çatışmaya yol açacaktır.

Zaten İsa da şöyle diyor: ‘Bir ülke kendi içinde bölünmüşse ayakta kalamaz.’”

“Bu nokta çok önemli,” diye araya girdi Alice. “Burada bir diyet benzetmesinden yararlanabilirsin: İnsanın çikolata yeme isteğine karşı mücadele etmesi bir işe yaramaz.”

“İsa’nın bir sözünü alıp bağlamı dışında kullanmayalım da, mesela, ‘Ne mutlu aç olanlara, çünkü doyurulacaksınız...’”

Alice kahkaha attı.

“Neyse, devam et haydi!”

O, portakallı kekten bir lokma daha ısırırken Jérémie de kaldığı yerden devam etti:

“İşte bu yüzden ki, biz de bu kilisede son birkaç aydır kendimizi sevmeyi öğreniyoruz. Özsaygıya kavuştuktan sonra egonun hükmünden kurtulabilmek daha kolay olacaktır. O zaman geriye sahte kimlikleri, oynadığımız rolleri elimizden bırakmak, kendi kendimizle yeniden bütünleşebilmek ve sonra da varlığımızın asıl değerinin yaptığımız işlerden ya da sahip olduğumuz şeylerden bağımsız olduğunu keşfetmek kalacaktır. Bundan sonra kendimizi bir daha unutmadan kendi kişiliğimizi aşabilmeyi öğrenirsek, kişisel yararı gözetmediğimizde edimlerimizin nasıl bir güç ve kuvvet kazanacağını görebiliriz.”

“İşte bu,” dedi Alice, “ne diyorsun?”

Jérémie yanıt vermedi ki bu iyiye işaretti.

“Eğer istersen üzerine biraz da Katolik sosu ilave edebilirsin,” diye tamamladı Alice.

Jérémie, yüzünde düşünceli bir ifadeyle hâlâ susuyordu. Alice bir yudum sıcak çay içti.

“Ne düşünüyorsun?” diye sordu.

“Ars papazını.”

“Kimmiş o?”

“On dokuzuncu yüzyılda yaşamış bir papaz.”

“Öyle mi? Neden onu düşünüyorsun peki?”

Jérémie yanıtlamadan önce uzunca bir süre sessiz kaldı.

“Onu sık sık düşünürüm. Bir yerde benim kılavuzum gibidir... Üstleri onun verdiği vaazları öğreti bakımından zayıf bulurlarmış, hatta piskopos yayınlanmalarını önlemek için elinden geleni yapmış. Oysa herkes cemaatinin yaşamlarının değişmesine katkıda bulunduğunu kabul ediyormuş. Kimileri ona bir aziz gözüyle bile bakarlarmış.”

Alice zafer çığlığı atmamak için kendini güç tuttu, artık kazanmış olduğunu anlamıştı.

Bir süre sonra onunla birlikte kilise avlusuna kadar yürüdüklerinde kendinden iyice emindi. Jérémie insanlar için çok yararlı olacak bu mesajları aktaracaktı.

Arkadaşının uzaklaşmasını ve daha sonra da papaz evine girerek gözden kayboluşunu izledi.

“Affedersiniz hanımefendi?”

Dönüp baktı.

Otuz yaşlarında bir çift, çekingen bir ifadeyle yüzüne bakıyorlardı. Çocuklar gibi el ele tutuşuyor olmaları çok dokunaklı bir görüntüydü.

“İyi günler,” dedi onlara gülümseyerek.

Sanki her ikisi de lafa girmeyi birbirlerine bırakıyorlarmış gibi bir an bakıştılar. Her ikisinin de yumuşacık birer yüzü vardı. Genç kadının kestane rengi saçları gevşek bir atkuyruğu şeklinde toplanmıştı. Sonunda konuşan o oldu.

“Peder Jérémie’yi nerede bulabileceğimizi biliyor muydunuz acaba?”

“Şansınız yokmuş, az önce çıktı. Şu an müsait olduğunu da pek sanmıyorum.”

Üzölmüş gibi göründüler.

“Bu akşam ayını o yönetecek,” diye ekledi, “sonrasında onunla konuşabilirsiniz isterseniz.”

“Bu akşam mümkün olmayacak.”

“Biz bu kilisenin cemaatinden değiliz,” diye ekledi genç adam.
“Charolles’den geliyoruz, epey uzaktan.”

“Kocam gece bekçisidir. Bu akşam çalışacak, ayini bekleyemeyiz.”

Alice, onların hem çok endişeli olduklarını hem de biraz utan-
dıklarını hissediyordu, sanki çok can sıkıcı bir durumda bulun-
yormuş gibiydiler.

“Ona iletmemi isteyeceğiniz bir mesaj var mı?”

Yine birbirlerine baktılar.

“Aslında,” dedi genç kadın, “ondan küçük çocuğumuzu vaftiz
etmesini isteyecektik.”

“Peder Jérémie’yle tanışıyor musunuz?”

“Hayır, onunla konuşmamız gerek,” dedi adam. “Biz yine uğrarız.”

Alice, onların el ele uzaklaşmalarını izledi. Kırk kilometre me-
safedeki Charolles’de oturdukları halde ne diye çocuklarını Cluny’de
vaftiz ettirmeyi istiyor olabilirlerdi ki?

Jérémie’yi düşünerek babasının evinin yolunu tuttu.

Arkadaşı, kilisesinin müdavimlerinin onu terk etmelerinden
çekiniyordu. Alice onların kalacakları gibi yenilerini de kazanabi-
leceğinde içten içe emin gibiydi. Ancak sonuç olarak bu bir kumar
sayılırdı ve kendisinin kaybedeceği bir şey yoktu. Tamamen yanılıyor
olsa bile bundan herhangi bir zarar görecekti. Öte yandan
Jérémie içinse durum çok farklıydı: Adam bütün yaşamını Kilise’ye
adamayı seçmişti ve Alice’in yüzünden daha şimdiden hiyerarşik
üstleri ona kötü gözle bakmaya başlamışlardı bile. Ama belki de halk
arasında tutulan biri olunca onlar da gözlerini yumabilirlerdi. Oysa
eğer cemaati ona sırtını dönerse papazlığı bitmiş demek olacaktı...

Alice bunu biliyor ve hiç aklından çıkarmamaya çalışıyordu,
yine de elinde olmaksızın içinde bir şeyler onu Jérémie’yi bu yöne
doğru itmeye zorluyordu. Âdeta bunun için içinde gizemli bir çağrı
duyuyor gibiydi.

“Kimsiniz siz?” diye sordu kadın derinden gelen, tatlı bir sesle.

Kilisenin yeni müdavimlerinden olan, kırk yaşlarında, esmer bir kadındı. Hasır sandalyesini çevirip kilisenin en arka sırasında oturan yanındakine dönmüştü.

“Ben... Çalışkan biriyim,” diye yanıtladı otuz yaşlarındaki genç adam.

“Çalışkan birisiniz ve belki bazen de tembel birisinizdir,” dedi kadın sevecen bir sesle sakın sakın. “Aynı anda her ikisi birden olabileceğinizi bilmek güzel bir şeydir.”

Adam, bu alışılmadık sözleri kendi temposuyla kabul ederek başını onaylama anlamında yavaşça salladı.

“Kimsiniz siz?” diye sordu kadın yeniden.

“Ben... Tanınmış biriyim,” dedi adam.

“Tanınmış birisiniz ve belki bazen de bilinmeyen birisinizdir. Aynı anda her ikisi birden olabileceğinizi bilmek güzel bir şeydir.”

Alice, sıraların arasında birkaç adım yürüyerek uzaktaki başka bir ikiliye kulak verdi. Biraz fazla psikolojik ağırlıklı bu alıştırmanın sunumu kilise cemaati tarafından epey soğuk karşılanmış olduğu için kendini gergin hissediyordu. Bunu açıklayıp temize çıkarabilmek için Jérémie’nin bolca incelik ve pedagojiden yararlanması gerekecekti.

Alice sessizce geriye doğru yürüdü. Her ne kadar en eskilerden kimileri biraz huysuzluk ediyor olsa da nihayet kilisedeki herkes oyuna katılmış gibi görünüyordu.

Cemaat ikişerli gruplara ayrılmıştı ve her bir ikili alıştırmanın talimatlarına titizlikle uyuyor gibiydi.

Jérémie sunaktan ayrılmamıştı. Olduğu yerden, yüzünde kaygılı bir ifadeyle seyirci koltuklarını izlemekteydi.

Alice, bu etkinliği büyük Amerikalı psikolog Stephen Gilligan'ın bir alıştırmasından özgürce esinlenerek kurmuştu. Ortada üçlü bir amaç bulunuyordu: kendimize vermiş olduğumuz rol ya da nite-liklerden soyutlanmak, madalyonun içimizde çoğu zaman mevcut olduğu halde bastırdığımız arka yüzünü kabullenmek, son olarak da kendi imajımız üzerindeki kontrolü ya da mükemmel olma gereksinimimizi bir yana bırakarak bu zıt unsurları kendi içimizde yeniden bir araya getirmek. İnsanın sınırlarını kabul etmesi ve kendini belli bir zayıflığa teslim etmesi de şimdiki ana uyanış durumuna adım atabilmeye yardımcı olan bir şeydi.

Çelişkili eğilimlerin bir araya getirilişi bizi iç gerilimlerimizden, iç çatışmalarımızdan kurtararak bütünleşmiş bir uyuma yükseltiyordu.

Jérémie, temkini elden bırakmayarak alıştırma cemaatine açıklarken hiç acele etmemişti. Tanıtımı yaparken İsa'dan da şu alıntıyı yapmıştı: *Yalnız onlar için değil, onların sözüyle bana iman edenler için de istekte bulunuyorum, hepsi bir olsunlar [...] onlar da bizde olsunlar.*

Dışarıdan bakılınca bu alıştırma tuhaf görünebilirdi ama bizzat denediğiniz zaman ona karşı kayıtsız kalamıyordunuz ve herkes bu sayede yeni bir iç huzuru bulabiliyordu. Alice, şu anda kiliseden içeri girecek birinin kendini tuhaf bir tarikatın içine düşmüş gibi hissedebileceğini düşünerek gülümsedi.

Fazla belli etmeden iki kadına doğru yaklaştı.

“Kimsiniz siz?” diye sordu biri diğerine.

Diğeri, elli yaşlarında ve çok hüzünlü görünen bir kadın, uzunca bir süre sessiz kaldıktan sonra cılız bir sesle yanıtladı.

“Ben yalnız bir kadıyım.”

“Yalnız bir kadınsınız ve belki bazen de başkalarıyla temas halinde olan bir kadınsınızdır. Aynı anda her ikisi birden olabildiğınızı bilmek güzel bir şeydir.”

Kadın birkaç saniye bekleyip yeniden konuştu.

“Kimsiniz siz?”

“Ben anlaşılmayan biriyim.”

Öteki kadın içini çekti.

“Anlaşılmayan birisiniz ve belki bazen de anlaşılan birisinizdir. Aynı anda her ikisi birden olabildiğınızı bilmek güzel bir şeydir.”

Alice, omzuna bir elin dokunduğunu hissederek irkildi ve hemen arkasına döndü. Rahibe Ikea ona katlanmış, küçük bir kâğıt parçası uzatıyordu. Alice kâğıdı açtı. Her zamanki gibi bir İncil alıntısıydı bu.

Ona bir gülümsemeyle teşekkür edip notu mekanik bir hareketle çantasına koyarken birkaç adım yürüdü ve Étienne ile Victor’un yanından geçti.

“Ne?”

“Ki... Kimsin sen?” diye kekeledi Étienne.

“Nasıl? Ben bu alıştırmadan hiçbir şey anlamadım!”

“Ba... Bana ki... kim olduğunu sö... söyle işte!” dedi Étienne sesini duyurabilmek için iyice bağırarak.

“Kimim ben... Kimim ben... Ben... Zeki biriyim tabii ki,” diye karşılık verdi Victor kararlı bir tavırla.

“Se... Sen zeki bi... birisin ve... belki ba... bazen de aptal bi... birisindir.”

“Ne?”

“Ap... aptal bi... birisindir.”

“Ha?”

“Ap... aptalsındır,” dedi Étienne halsiz düşerek.

“Daha yüksek sesle söyle!”

“Salaksın sen!” diye haykırdı.

Victor o kadar şaşırılmıştı ki Étienne’in suratına bir tokat patlattı ve o da kahkahayı kopardı.

“Ay... aynı anda... her...”

Onların önündeki sırada yirmi beş, otuz yaşlarında, mavi gözlüklü bir adam, alıştırmadan sıkılmış olduğu apaçık görülen Barones De Sirdegault’nun karşısında oturuyordu.

Jérémie sessizce onlara doğru yanaştı.

“Kimsiniz siz?” diye sordu genç adam.

“Bunu herkes bilir canım!”

“Evet ama alıştırma için yine de yanıt vermeniz gerekiyor.”

Kadın yüksek sesle iç geçirdi.

“Benim barones unvanım var, bundan haberiniz yok mu delikanlı?”

“Bu unvana sahip olabilirsiniz ama kimsiniz siz?”

“Daha neler? Herkesin bildiği bir itibarım var benim...”

“Evet, nelere sahip olduğunuzu anlıyorum ama kimsiniz siz?”

“Deminden beri söyleyip duruyorum ya işte! Bu yörede yeterince tanınan bir adım var benim... Daha siz dünyada bile yokken bu kilise kanepesinde De Sirdegault ailesinin adına bir levha bulunuyordu benim zavallı dostum!”

“Ben size sahip olduklarınızı sormuyorum ki, kim olduğunuzu soruyorum...”

“Çok saçma bir şey bu! Ben inançlı biriyim, anladınız mı? İnançlıyım, ne diye benim canımı sıkıp duruyorsunuz?”

“İnancınız da var demek, çok şeye sahipsiniz gerçekten.”

Barones De Sirdegault çileden çıkmıştı.

“Şimdi çıldıracağım, aklımı kaçıracağım!” diye haykırdı.

Hemen arkasındaki Victor, alıştırmayı nihayet anlamıştı ve kadının kendisiyle konuştuğunu sanarak yanıt verdi:

“Belki bazen de akıllanacaksınız ve aklınız başınıza gelecektir. Bu da güzel bir şeydir.”

“Amin,” diye mırıldandı Jérémie, dudaklarının kenarında hafif bir gülümsemeyle.

Alice’in ayin programı, tabii eğer İsa’nın mesajlarından algılamış olduklarını aktarmaya yönelik bu kişisel gelişim ve ruhani uyanış kokteyline bu adı vermek mümkünse, birkaç hafta boyunca sürdü. İçeriğinde açıklayıcı vaazlar, pratik alıştırma ve kilise cemaatini karşı kıyının, öteki gerçekliğin deneyimine, Duvernet’ye göre Budist meditasyonunun amacı olan o deneyime doğru yönlendirmeyi hedefleyen dualar birbirini izliyordu.

Başka bir dünyanın sesini içimizde pekâlâ da duyarız ama bu dünyanın ne olduğunu bilemeyiz, diyordu Ernest Renan. Alice, onu ehlileştirebilmenin en iyi yolunun denemeler yapmak olduğuna inanıyordu.

Sırf “dua” sözcüğünün daha en başından uzaklaştırabileceği daha çok sayıda insana ulaşabilmek için bu duaların bir kısmına artık “meditasyon” adını vermekte çok üstelemiş olsa da sonuç alamamıştı. Jérémie buna kesinlikle yanaşmıyordu:

“Fazla ileri gidiyorsun, hâlâ kilisedeyiz, bunu unutma!”

“İkisinin aynı şey olduğunu sen de kabul et.”

“Tamamen değil: Dua Tanrı’ya seslenir.”

Alice dudağını bükmüştü.

“Sana İsa’nın şu sözlerini hatırlatmam mı gerekiyor?: ‘*Bana, Ya Rab, ya Rab! diye seslenen herkes Göklerin Egemenliği’ne girmeyecek.*’”

Ancak daha fazla ısrarcı da olmamıştı.

Cemaat sonunda bu yeni ayın biçimine alışmış, hatta faydalarını görmeye bile başlamıştı. Kulaktan kulağa yayılan reklam sayesinde kilise her hafta biraz daha fazla doluyordu.

Ancak insanlara en çekici gelen şey hâlâ günah çıkarma oluyordu ve Alice bunu da bir kere daha elden geçirmişti. Adına çelişkili tövbe dediği bir kavram ortaya atmıştı ve bunun amacı da kişinin egosundan kaynaklanan eğilimlerine gülebilmeyi öğrenmesi yoluyla bunları dramatik bir halden çıkararak sonunda egosundan kurtulabilmesini sağlamaktı. Gülmek, olaylara belli bir mesafeden bakabilmeye yardımcı oluyordu ve insanın kendine gülebilmesinde de kurtarıcı bir erdem bulunuyordu. Buradaki fikir eğilimlerimizi doğal olarak gülünç hale getirmek yoluyla onların gerçekten farkına varmamızı sağlayarak egonun onlardan beslenmeye devam edebilmesini güçleştirmekti. Egonun bilinç dışındaki durumu, dış macununun tüpün içindeki haline benziyordu: Bir kere dışarı çıktı mı, kolaysa tekrar içeri sokun bakalım...

İki yobaz, Germaine ve Cornélie, kilise cemaatindeki alışkanlıkların değişmesinde Alice'in parmağı olduğunu gayet iyi biliyordu. Uzaktan ona sinsi sinsi sert bakışlar fırlatıyorlar, o yanlarından geçerken de hemen başlarını çeviriyorlardı. Alice onlara karşı salgın hastalık kadar dikkatliydi ve gözünü üzerlerinden hiç ayırmıyordu.

Bir pazar sabahı kilisenin avlusunda Barones De Sirdegault'yla konuşmalarının bir kısmını yakalayabilmişti.

“Bir şeyler yapmak gerek,” diyordu Germaine.

“Bu böyle devam edemez,” diye destekliyordu Cornélie.

“Sizin eliniz her yere uzanıyor, bu konuda bir şeyler yapabilirsiniz!”

“Sizi bekleyecek değildim herhalde,” demişti Barones De Sirdegault onlara tepeden bakarak.

İki yobaz, onun uzaklaşmasını seyrettikten sonra nifak çalışmalarını sürdürmek üzere Étienne'e yanaşmışlardı.

*

* *

J  r  mie bacaklarını a  abilmek için bütün vücudunu büktü. Operasyonun başarısına kurban giderek iki saatten fazla zamandır i  ine hapsedi  u daracık günah çıkarma kabininde her yerine kramplar girmeye başlamıştı.

“Biri bana kar  şı geldi peder,” dedi bir kadın sesi. “Kocamın bir arkadaşıyla terasta birer kadeh i  ki içiyorduk. Adam bana kar  şı geldi ve bana haksız oldu  u  u göstermeye çalıştığını fark ettim. Kendimi... gücenmiş hissettim. Hatta biraz da... aşağılanmış. Reddedilmiş. Belki de kibir günahına kapılmı  ımdır...”

“Böyle bir şey başınıza ilk defa mı geliyor?”

“Hayır, aslında bu bana düzenli olarak oluyor, hep aynı adamlar da değil. Biri benim söylediğime kar  şı geldiği zaman kendimi kötü hissediyorum. Hazırcevap olabilmeyi çok isterdim ama bende böyle bir şey yok.”

J  r  mie bir süre düşündü.

“Bir daha kendinizi böyle bir durumda bulduğunuzda kendi kendinize şöyle deyin: ‘Fikirlerim neyse ben oyum.’”

“Fikirlerim neyse o muyum?”

“Evet, böyle işte. Ben   z  mde fikirlerim, düşüncelerim, sözlerim aracılığıyla var oluyorum.”

“Anlayamadım.”

“Deyin ki: ‘Benim kişisel değerim yalnızca sözlerimle sınırlıdır. Eğer onlar hatalıysa ya da   yle algılanırsa benim de hiçbir değerim kalmaz.’”

Sessizlik.

“Gerçekten böyle mi düşünüyorsunuz peder?”

“Deyin ki: ‘Bu adam bana kar  şı çıkararak aslında bana saldırmış oluyor.’”

“Belki gerçekten de öyledir...”

“Sonra da kendinizi haklı olanın siz olduğunu kanıtlamaya zorlayın. Karşınızdakinin düşüncesini sonuna kadar dile getirmesini bile beklemeyin. Onun sizinle aynı fikirde olmadığını sezdiğiniz anda hemen sözünü kesip ona konuşma fırsatı bile vermeden kendi bakış açınızı ortaya koyun. Eğer karşılık verecek olursa sözünü yine kesip sözlerinizi yineleyin. Son sözü söyleyen mutlaka siz olmalısınız. Bunu yaptıktan sonra da kendi kendinize, ‘Değerimi korudum, şimdi bana saygı duyacaklar,’ deyin. Eğer olur da karşınızdakinin itirazını daha duyduğunuz anda onun haklı ve sizin de yanılmış olduğunuzu fark etseniz bile bunu kesinlikle kabul etmeyin, bakış açınızı asla sorgulamaya kalkmayın, tam tersine kendinizi ilk fikrinize hapsedmeye gayret edin. Onu dile getirin, üzerine basın, karşınızdakine dayatın. Bu deneyimi on kere yineleyin.”

“İyi ama... Ben... Böyle bir şey yapamam ki...”

“Eğer beceremezseniz kendinize politikacıları örnek alın, onlar bu konuda çok yeteneklidirler.”

“Ben... Bunun iyi bir fikir olduğundan pek emin olamıyorum...”

Her ne kadar oymalı tahta parmaklıkların arkasında gizli bile olsa Jérémie gülümsemesinin sesine yansıyabileceği korkusuyla kendini tutup gülümsemedi.

“Bana karşı mı geliyorsunuz?”

“Şey yani... Tamamen aynı fikirde değilim diyelim...”

Jérémie çok üzgün bir ses takındı.

“Öyle işte, bana karşı geliyorsunuz.”

“Kusura bakmayın ama... Bunu onaylamakta güçlük çekiyorum.”

Jérémie, bir süre sessizliğin sürmesine izin verdikten sonra iyice incinmiş, perişan bir sesle konuştu.

“Demek rahibinizi reddediyorsunuz, öyle mi kızım?”

“Hayır, hiç de değil!” dedi kadın aceleyle kendini aklayabilmek için.

“Artık bana hiç değer vermiyorsunuz...”

“Olur mu hiç?”

“Bana hiç saygınızın kalmadığını sesinizde duyabiliyorum...”

“Hiç ilgisi yok!”

Sessizlik oldu...

Sonra kadın gülmeye başladı ve kahkahası bütün sahnı cınlattı.

Jérémie perdeden dışarıya bir göz atarak, orta sırada oturan Germaine ile Cornélie’nin yüzlerindeki kınama ifadesini gördü.

“Teşekkür ederim peder,” dedi kadın sesi. “Sanırım bundan böyle tartışmaları başka türlü yaşayacağım.”

“Öyle olsun bakalım.”

Bir dakika sonra, bacaklarını iyi kötü esnettiğinde Jérémie, bu sefer bir erkek sesi duydu.

“İyi günler peder. Geçen gün oğlumu bir arkadaşının evine götürdüm. Bir doğum günü partisi mi ne vardı. Çocuğun babasıyla biraz konuştuk, ayaküstü küçük bir sohbeti, gayet güzel geçti. O sırada bu adamla bayağı iyi anlaştığımızı ve daha sonra tekrar görüşebileceğimizi düşündüm. Ancak adamın bir fabrika müdürü olduğunu öğrenince bir garip oldum. Biliyorum aptalca ama birazcık... utandım sanıyorum, yani aynı düzeyde bulunmadığımız için. Oysa genellikle yaşamımdan gurur duyarım. Teknik satış mühendisi olarak çalışıyorum. Eskiden yalnızca teknisyendim ama çok çalışıp terfi ettim. Bununla hep gurur duymuşumdur. Ama o gün... Adam bana işini söylediğinde... Kendimi onunla aynı seviyede hissetmedim, daha aşağıda gördüm... O adamla bir daha görüşmek istemediğime karar verdim. Ya da belki daha sonraları, daha değerli bir işte çalıştığım zaman...”

Jérémie bir soluk aldı.

“Kendinizi bir daha böyle bir durumda bulduğunuzda, karşınızdaki adamın sizden daha fazla var olduğunu söyleyin.”

“Çok katısınız...”

“Onun arkadaşlığını hak edebilmek için toplumsal düzeyinizi yükseltmeniz gerekir.”

“Orası doğru işte.”

“O andan itibaren yakınlarınızla ve ailenizle görüşmeyi bırakıp bütün akşamlarınızı, hafta sonlarınızı terfi hak edebilmek için çalışmaya adayın. Bu terfiyi elde ettikten sonra da sakın rehavete kapılmayın. Daha fazla çalışabilmek üzere kendinizi güdüleyebilmek için toplumsal konumları sizden yüksekte olan kişilerin karşısında kendinizi ezilmiş hissetmeye devam edin. Göreceksiniz, bu yöntem çok etkili olacak.”

“Tamam.”

“Basamakları daha da fazla tırmanabilmek için çalışmaya devam edin. Sizden daha yüksekte olan birileri bulunduğu sürece de kendinizi mutlaka kötü hissedin.”

Bu defa bir sessizlik oldu. Adam yeniden konuştuğunda sesindeki coşku yok olmuştu.

“Ama... Her zaman benden yüksekte birileri olacaktır!”

“İşte bu yüzden siz de bütün bedeniniz ve ruhunuzu toplumsal yükselişinize adamaya asla bir son vermeyeceksiniz. Ancak en başta olduğunuz gün gerçekten var olmaya başlayabileceksiniz.”

Adam karşılık vermeyince Jérémie ekledi:

“Bütün bunlar üzerinde biraz düşünseniz iyi edersiniz...”

Ama fikrinin şimdiden yolunu kat etmeye başlamış olduğunu biliyordu.

Hava ısınmaya başlamıştı. Günah çıkarma kabini kışın iyi hoştu da yazları tam bir fırına dönüşüyordu.

Günah çıkarmak için sırada bekleyen yine bir erkekti ve tamamen erkeklere özgü olan sorununu duyunca Jérémie gülümsedi: Ne zaman yeşil ışık yandığında biri ondan önce hareket edecek olsa deli oluyor, siniri tepesine çıkıyordu.

“Çok güzel,” dedi Jérémie. “Aynı şey bir daha başınıza geldiğinde kendinize şunu söyleyin: ‘Artık ben hiç yokum, hiçbir değerim kalmadı, bütün kişisel değerim yeşil ışık yandığında harekete geçebilme hızıma bağlı olduğu için artık ben bir hiçim. Bu başarısızlığımdan dolayı kendimden utanmam gerek, arabanın içinde ailemden kim varsa onların hepsinin de benden utanmaları gerekir. Yoldan geçerken buna tanıklık etmiş olan herkes bana bitmiş biri, yaşamında mahvolmuş bir insan müsveddesi gözüyle bakmalı.’”

Adam bir kakhaha kopardı. Jérémie devam etti.

“Bundan sonraki ilk yeşil ışıktaki harekete en önce geçen siz olabilmek için kendinizi zorlayın ve eğer başarılı olursanız da kendi kendinizi kutlayın: ‘Başardım, ben artık iyi biriyim, herkes benim değerimi görecek, herkes bana hayran olacak, ben yaşamda başarıya ulaştım.’ Sonuç ne olursa olsun bunu on defa tekrar edin.”

Adam gülerek kabinden çıktı.

“Bir kadın benden daha güzelse mutsuz oluyorum,” diye itiraf etti bir sonraki. “Dün benim yanımda satış bölümündeki sekreterin güzelliğini övdüler ve ben de kendimi çok kötü hissettim.”

“Mutsuz olmakta haklısınız, çünkü o kadın aynı zamanda sizden daha da zeki...”

Sessizlik.

“Benden...”

“Sağlığı sizden daha yerinde...”

“Ama...”

“Hem sizden daha da kültürlü...”

“İyi de siz bunu nereden bileceksiniz ki? Ben...”

“Sizden daha iyi huylu biri...”

“Ama...”

“İşini yapmaktan sizden çok daha fazla mutlu oluyor...”

“Bu hiç doğru değil işte!”

Sesi kilisede yankılandı.

Jérémie sessizlik oluncaya kadar bekledi ve sonra da fısıltıyla ekledi:

“Seans sona ermiştir.”

Barones De Sirdegault Chalon briç kulübünün küçük otoparkına park ettiği arabasından indiği sırada, yine kulübün oyuncularından Bayan Fontaine'in de arabasının kapısını kapattığını gördü. Kısa kesilmiş koyu renk saçları ve şık giysilerinin altında ustalıkla gizlediği hafif bir göbeği olan bu kadın sevecenliğini yalnızca özenle seçilmiş birkaç kişiye saklardı. Barones De Sirdegault ise o kişilerin arasında bulunmuyordu.

“Nasılsınız?” diye sordu Bayan Fontaine yüzünde alışılmadık derecede neşeli bir gülümsemeyle.

Barones De Sirdegault bu sıradışı sevincin nedenini anlamakta gecikmedi: Omzunda bütün kadın dergilerinde övülen, bütün kadınların hayallerini süsleyen en son model Vuitton çantalarından birini taşıyordu.

Başını hafifçe eğerek kadının selamına karşılık vermek için kendini zorladıktan sonra sırtını dönüp anahtarını arabasının kilitine soktu. Her ne kadar eskimiş olsa bile yine de bir Jaguar'dı bu!

Ancak, her zaman mesafeli durmayı tercih eden öteki kadının nedense bu sefer yakınlık göstereceği tutmuştu.

“Bugün erkencisiniz!” diye seslendi.

Bunun aslında hiç de umurunda olmadığı, yalnızca çantasını göstermek için bir bahaneden ibaret olduğu apaçıktı.

Çantasını onun gözüne sokarcasına yanına sokulup duruyordu.

Barones De Sirdegault da kulübün kapısına doğru adımlarını hızlandırdı. Sanki sadistin biri yavaş yavaş iç organlarını büküyormuş gibi karnında bir sıkışma hissediyordu.

“Bu güneşli hava pek hoş,” diye devam etti kadın. “Doğrusu bu sene buna hasret kalmıştık!”

Âdeta bir tavuk gibi gıdıklıyor, diye geçirdi içinden Barones De Sirdegault.

Akşam, kocasının boşanma sırasında kendisine bıraktığı tipik Cluny üslubu, eski malikânesinin alaca karanlığı içinde tek başına kaldığında bu sinir bozucu anı hatırladı. Her seferinde aynı şey oluyordu. Ne zaman birileri kendisinde olmayan herhangi bir şeyi gözünün içine sokacak olsa içinde bir öfkenin yükseldiğini hissediyor, bu öfkeye karışmış bir parça nefret de bulabiliyordu. Öfkesi, bu şekilde hakaret uğramış olmaktan geliyordu, özellikle de boşandığından beri artık bu konularda başkalarıyla rekabet edebilecek mali güce sahip olmadığı için. Böyle olaylar bütün gününü hatta bazen gecesini bile mahvediyor, failleri daha sonra ne zaman yoluna çıkacak olsalar içindeki hınç, tıpkı ateşin söndüğü sanılırken şöminenin içinde tütmeye devam eden eski közler gibi ortaya çıkıveriyordu.

Kilisenin Peder Jérémie'den önceki rahibine günah çıkarırken içindeki bu iblislerden söz etmişti. Adamın kendisine verdiği yanıt hâlâ hatırlıyordu. Ona İsa'dan şu alıntıyı yapmıştı: “*Hazineniz neredeyse yüreğiniz de orada olacaktır.*” Bu çok güzel bir sözdü ve onu çok etkilemişti doğal olarak, bunu sık sık hatırlardı. Yalnız sorun şuydu ki bu hissettiklerini hiç değiştirmiyor, Bayan Fontaine gibi

sersem tavukların karşısında verdiği otomatik duygusal tepkilere, dizginlenemez düşüncelere engel olamıyordu.

Peder Jérémie'yi düşündü. Geleneklere hiç saygısı olmayan yöntemlerinden onca yakındıktan ve hatta birkaç defa gidip piskopos da bu konuda uyardıktan sonra şimdi onu görmeye gidecek cesareti kendinde bulamıyordu.

Büfeyi açıp içinden bir şişe Burgonya eriği likörü çıkardı ve küçük bir likör kadehine birkaç damla boşalttı.

Elinde kadehiyle, küçük karolu yüksek pencereye doğru yaklaştı. Eskimiş, zikzaklı parkeler adımlarının altında inliyordu. Pencerelerdeki yüzeyi hafif dalgalı eski camlar dışarıdaki manzarayı birazcık bozuyordu. Ortaçağ evlerinin çatılarının üzerinden kilisenin çan kulesi sanki hafifçe öne doğru eğilmiş gibi görünüyordu.

Kilise cemaatinin çoğu Peder Jérémie'nin yöntemlerinden hoşnuttu. Özellikle de çoğu genç olan yeni katılımcılar. Kadın iç geçirdi. Belki de kendisi artık yeniliklerin değerini anlayamayacak kadar yaşlanmıştı...

Bir yudum erik likörü içip içindeki hoş badem kokusunun tadını çıkardı. Jacoulot likörü... En az otuz yıldır hep aynı markayı aldığını düşününce gülümsedi...

Çan kulesi, sanki üzerine doğru biraz daha eğilmiş gibi göründü. Peder Jérémie'ye günah çıkaranlar, dışarıya çok mutlu görünerek çıkıyorlardı. Kilise avlusundaki sohbetlerin çoğunda günah çıkarma öykülerinden söz ediliyordu. Kimileri gülüyor, kimileriye bundan ne kadar yarar gördüklerini anlatıyorlardı.

Doğrusu baştan çıkarıcı bir düşünceydi bu...

Her şeye karşın, Germaine ve Cornélie bile bu konuyla ilgili görünüyorlardı. Gerçi günah çıkaranların anlattıklarından yola çıkarak rahibin uygulamalarını büyük bir şiddetle kınamaya de-

vam ediyorlardı ama böylesine hararetli bir kınama da aslında bastırılmış bir kıskançlığı gizlemiyor muydu?

Bir yudum daha likör içerken bir anda acaba aynı şey kendi için de geçerli olabilir mi diye düşündü. Bu düşünce onu rahatsız etti ve o gece yatağına kafası karışmış olarak girdi.

Ertesi sabah uyanır uyanmaz kararını verdi. Hazırlanıp giyindi, her zamanki gibi büyük bir özenle makyajını yaptı ve mücevherlerini taktı. Durumun aslında ne kadar gülünç olduğunun kendi de farkındaydı: Maddi şeylere ve kendi imajına olan bağlılığından dolayı günah çıkarmaya giderken süsünden hiç de geri kalmıyordu. Ama artık üzerini değiştirecek hali yoktu ve üstelik Cluny'nin en şık kadını olarak itibarını korumak ve mevkisini göstermek için görünüşüne en büyük özeni vermeden evinden dışarı adım atmak onun için söz konusu olabilecek bir şey değildi.

Nihayet hazır olunca kiliseye gitti. Birkaç kişi oturma sıralarının bulunduğu yerde loş ışıktaki beklediğinden o da kuyruğa girmek zorunda kaldı ama bu durum hiç de hoşuna gitmedi. Nihayet kabine girme sırası ona geldi. Kendisinden önce çıkmış olan kadının parfümü hâlâ içeride süzülüyordu. Sıradan bir kokuydu bu.

Peder Jérémie'nin sesini tanıyacağından ve günahlarını ondan gizlemek zorunda kalacağından endişe ediyordu.

İtirafını saygınlıkla yapabilmek için kendini zorladı.

Sözlerini bitirdiğinde bir sessizlik oldu ve kadın, rahibin kendisini bağışlamasını hiç kıpırdamadan bekledi.

“Şu andan itibaren en güzel giysilerinizi toparlayacaksınız...”

“Pekâlâ.”

“Sonra da hepsini giyeceksiniz.”

Kadın kaşlarını çatı.

“Hepsini mi giyeceğim?”

“Evet.”

“Peder, bana kalırsa sözleriniz biraz daha fazla açıklama gerektiriyor.”

“Çok basit: Giysilerinizi üst üste giyeceksiniz.”

“Üst üste mi?”

“Aynen öyle.”

“Anlayamadım.”

“Bence anladınız.”

Tövbe eden birinden nasıl olup da bu kadar gülünç bir şey beklenebilirdi?

Kadın içinin öfkeyle kaplandığını hissetti ve onu bastırabilmek için kendini derin bir soluk almaya zorladı. Sesinin içindeki rahatsızlığı ele vermesine izin vermemeliydi.

“Gerçekçi olalım, bu yapılabilecek bir şey değil.”

Bu küçük haytaya günah çıkarmak fikrine nereden kapılmıştı sanki?

“Sonra da mücevherlerinizi bir araya toplayacaksınız...”

“Mücevherlerimi...”

“Hepsini takacaksınız.”

“Bütün mücevherlerimi mi takacağım?”

“Evet.”

“Hepsini aynı anda mı?”

“Çok doğru.”

Daha neler?

Kadın tansiyonunun yükselmekte olduğunu hissetti.

“Sonra da,” diye devam etti rahip, “bütün makyaj malzemelerinizi hazırlayacaksınız.”

“Makyaj malzemelerimi...”

Öfkesini kontrol etmekte öyle güçlük çekiyordu ki dudakları titriyor, sesi incecik çıkıyordu.

“Birkaç kat fondöten süreceksiniz...”

“Fondöten...”

“Gözlerinize de birkaç kat far...”

“Far...”

Sesini kendi bile güçlölkle duyabiliyordu.

Böylesine sadist bir sapığın Cluny’de papazlık yapmasına nasıl izin verilebiliyordu? Kadın kendini kapağı kapatılmış bir düdüklü tencere gibi hissediyordu.

“Üç kat maskara...”

“Maskara...”

Piskoposluk uyuyor muydu yahu?

“Dudaklarınıza dört kat ruj...”

“Ama saçmalık bunlar!” diye patladı sonunda. “Bir an beni gözünüzde bu kılıkta canlandırırsanıza! Boğulur giderim! Üzerimde bütün bunlar olunca kimse beni göremez bile!”

Sesi hem kilisede hem de kafasının içinde çınılıyordu.

Rahip hiçbir yanıt vermedi.

Hiçbir şey söylemedi.

Kadın kabinden kafası karışmış, ne yapacağını şaşırmış bir halde çıktı. Evine geri dönüp günün geri kalanında kendini içeri hapsetti. Ağzından çıkmış olan o son sözcükler kafasının içinde dönüp duruyor, zihnine musallat oluyordu.

Boğulur giderim! Üzerimde bütün bunlar olunca kimse beni göremez bile!

Akşam olunca, bir elinde erik likörü kadehi, şişe yarı yarıya boşalmış, sinirleri yatışmış bir halde, o öfke anında ağzından fışkırmış olan cümlelerinin ne anlama gelebileceği üzerine uzun uzun düşündü.

Kendinden uzaklaşmıştı.

İnsan, imajını geliştirdikçe varlığını boğuyordu.

Théo'nun yüzünü bu kadar neşeli görmek çok güzel bir duyguydu. Firuze mavisî yüksek tabureye oturmuş, dirseklerini fuşya pembesi madenî sehpaye dayamış, külâhından taşan kocaman şeftalili dondurma topunu yalıyordu.

Alice, eski manastırın kapısının hemen altında bulunan dondurmacı *Louise*'e gelmeye bayılıyordu. Döşeme taşları birbirine iyi yapıştırılmamış, engibeli zemin üzerindeki uyduruk terasından güneşin sıcaklığını hoş bir biçimde koruyan, altın rengi taş yıkıntıları arasında harabelerin güneşli manzarasını izlemek çok keyifliydi.

Alice kahvesini sakince yudumlarken uzaktan, bir cumartesi günü *Jérémie*'yi görmeye gelmiş olan Charolleslü çifti gördü. Onlar da kendisini tanıdılar ve yanına geldiler.

“Çok iyi bir rastlantı oldu,” dedi genç kadın. “Biz de sizi görmeye gelmiştik.”

“Beni mi?”

“Peder *Jérémie*'yi hiç yerinde bulamıyoruz ve ayrıca... Ondan isteyeceğimiz şey biraz alışılmadık türden... Bize söylenenlere bakılırsa eğer sizinle konuşursak onu ikna etme şansımız daha yüksek olurmuş.”

Alice şaşakalmıştı.

“Kim söyledi bunu size?”

“Kilise avlusunda bir hanım.”

“Tamam da... Çocuğunuzu vaftiz ettirmek için benim desteğime ihtiyacınız yok ki...”

Gözle görülür biçimde rahatsız olan kadın gözleriyle kocasından destek istedi. Adam başını önüne eğdi.

“Aslında Charolles’ün papazı çocuğumuzu vaftiz etmeyi reddetti, biz de daha sonra civardaki köylere sorduk.”

“Ret mi etti? Neden olabilir ki?”

Kadın bakışlarıyla bir kere daha kocasından yardım istediye de boşunaydı.

“Çünkü biz büyük çocuğumuzu vaftiz ettirirken onu kateşizme vereceğimize söz vermiştik. Ama... Bunu yapmadık. Bizim suçumuz değildi, kendi istemedi. Biz onunla konuşup ikna etmeye uğraştık. Ama istemiyor. Biz de onu zorlayacak değiliz... Ancak papaz bu koşullar altında küçük çocuğumuzu vaftiz etmiyor.”

Alice, ikinci çocuğu vaftiz etmenin papaz için neden sorun yaratıyor olabileceğini merak etti. Gözünden kaçan bir ayrıntı olmalıydı.

“Sonra da,” diye devam etti kadın, “durumdan herkes haberdar olduğu için çevremizdeki bütün kiliselerin papazları da bizi geri çevirdiler. Anlıyorsunuz ya? Köşeye sıkıştık...”

Alice içini çekti.

“Vaftiz edilmesi sizin için çok mu önemli?”

Her ikisinin gözleri de fal taşı gibi açıldı.

“Evet ya... Son derecede önemli!” dedi kadın.

“Vaftiz edilmemesi çok kötü olur,” diye ekledi kocası.

Alice bunun neden bu kadar kötü bir şey olacağını anlayamıyordu gerçi ama tavırlarındaki içtenlik içine dokunmuştu.

“Peder Jérémie’ye konuyu açarım,” dedi en sonunda.

“Ah, çok teşekkürler!”

Her ikisi de dizlerine kapanacaklar sandı.

“Bana kalırsa kabul edecektir,” diye de ekledi içlerini rahatlatmak için.

“Sahi mi?”

“Bence öyle.”

“Ah teşekkürler! Çok teşekkürler!”

“Rica ederim.”

“Söz veriyorsunuz yani, öyle mi?”

Alice, el ele tutuşmuş, yalvaran gözlerle kendisine bakan çifte baktı. Çok dokunaklı görünüyorlardı. Başını evet anlamında salladı.

*

* *

Piskopos, bürosunun yüksek pencereli duvarı boyunca yürürken yüzük parmağını saran ametisti gergince döndürüp duruyordu. Dışarıda bulutlar gökyüzünde kümelenmeye başlamışlardı. Rüzgâr yükseliyor ve geleceği bildirilmiş olan fırtınanın yaklaşmakta olduğu anlaşılıyordu. Havada fırtına kokusu şimdiden duyulabiliyordu.

“Şimdiye kadar çok sabır gösterdiniz Monsenyör,” dedi vekili.

Genç yaşına karşın kırışmış saçları ve ödün vermez görünüşlü yüz hatlarıyla her zamanki gibi dimdik ayakta duruyordu.

Piskopos karşılık vermedi.

Bölgesindeki kiliselere her zaman biraz özgürlük vermekten yanaydı ama Peder Jérémie'nin biraz fazla ileri gittiği de bir gerçektir.

“Bizi hiç dinlemiyor,” diye üsteledi vekil dudaklarını büzerek.

Dışarıda yağmurun ilk damlaları dökülmeye başlamıştı. Kır-langıçlar aceleci bir bale halinde yere yakın uçuyorlardı.

Piskopos eline geçen ifadeleri aklından geçirdi. Hepsi aynı yöndeydi. Peder Jérémie yoldan uzaklaşıyordu...

“Sebat göstermeliyiz,” dedi piskopos. “Aklını başına getirmeye uğraşın.”

“Boşa çaba olacaktır. Tavsiyelerimizi hiçe sayıyor.”

Şimdi yağmur sel gibi boşanıyordu. Komşu otlaktaki körpe tavuklar hızla kaçıyorlardı.

“İsa bize sürüden ayrılan koyunu bulup geri getirmemizi öğütler,” dedi piskopos.

“Bu koyun sürüye dönmeyi istemiyor Monsenyör.”

Piskopos içini çekti. Görünüşe bakılırsa vekili haklı olmalıydı.

“Bu durum bütün piskoposluk bölgesinin itibarını tehlikeye atıyor,” dedi vekil.

Gerçek aslında bu kadar da basit değildi. Peder Jérémie’nin taşkınlıklarının Vatikan’ın kulağına gitmesi olasılığı çok düşüktü. Öte yandan cemaatinde görülmüş olan artış onun lehine olabilecek bir şeydi: Papa, inananları kilisenin kucağına geri döndürmeyi bilen piskoposları takdir ederdi.

“Düşüneceğim,” dedi. “Yaradan bana kararında yol gösterecektir.”

*

* *

10 Ağustos Çarşamba, saat tam 14.

Alice telefonunu alıp numarayı tuşladı. Cevap veren sekreter, Alice’i görüşmek istediği kişiye bağladı.

“Söyleyin bakalım, kafanızı kurcalayan o soru neymiş?” dedi Jacques Laborie.

Alice gülümsedi. Bir telefon konuşmasını birkaç hafta önce bıraktığınız noktadan sürdürmenin gerçeküstü bir yanı vardı.

“Şimdi... Bana başlangıçtaki büyük patlamayı, yıldızların ve gezegenlerin oluşumunu, yıldızların patlaması sonucunda yaşamın ortaya çıkışını açıklamıştınız. Bense özel bir noktaya takıldım. Sıklıkla bilim insanlarının inançlı kişilere evreni Tanrı’nın yaratmış olmadığını, çünkü evrenin kaynağında büyük patlamanın bulunduğunu açıkladıklarına tanık olmuşumdur.”

“Doğrudur.”

“Çok güzel. Demek evreni büyük patlama yarattı. Benim sorum da şu: Büyük patlamayı kim yarattı?”

Fizikçi gülmeye başladı.

“Nereye varmak istediğinizi anladım. Ama eğer niyetiniz bir yerlerde bir tanrı bulmaksa büyük patlamadan hemen sonra olanlara eğilseniz daha iyi edersiniz.”

“Sonra mı?”

“Doğrusu kimi varsayımlara açık olabilecek bir gizemin orada bulunduğunu söyleyebilirim.”

“Merakımı uyandırdınız...”

“Geçen konuşmamızda size yaşamın bir araya toplanan yıldız parçacıklarından kaynaklanmış olduğunu açıklamıştım.”

“Evet, aslında hepimiz yıldız tozundan ibaretmişiz.”

“Aynen öyle. Eğer yıldızlar olmasaydı yaşamın da olamayacağını iyi anlamak gerekir. Bu durumda büyük patlamanın yarattığı şey kısır bir evren olurdu.”

“Anlıyorum.”

“Bu yüzden de evrende yıldızların oluşmasını neyin mümkün kıldığı üzerine eğilmek uygun olacaktır.”

“Tamam.”

“Bu noktada da evrenin yaratılışı sırasında son derecede belirgin nitelikte kimi koşulların bir araya gelmiş olması gerektiğini anlıyoruz.”

“Pekâlâ.”

“Bu durum evrenin özelliklerini ilgilendiriyor. Evrenin çok özgül, çok belirli kimi özelliklere sahip olması gerekiyordu. Aksi takdirde yıldızlar oluşamazlardı.”

“Peki evrenin özelliklerini belirleyen nedir?”

“Bunun bir dizi unsuru vardır, karanlık madde oranı, başlangıçtaki genişleme oranı, protonların kütlesi, ışığın hızı, elektronların kütlesi, yerçekimi sabiti ve daha başkaları.”

“Tamam.”

“Evrenin, yıldızların oluşabilmesi için gerekli olacak özelliklere sahip olabilmesi ancak ve ancak bütün bu unsurların son derecede belirli bir düzeyde bir araya gelebilmesiyle mümkün olabilirdi.”

“Anlaşıldı.”

“Âdeta bu unsurların her biri için olağanüstü hassaslıkta birer ince ayar yapılması gerekmiş gibi, çünkü içlerinden yalnızca bir tanesi farklı biçimde ayarlanmış olsa, minnacık bir mikroskobik farklılık bulunsa yıldızların yaratılışı için gereken koşullar sağlanamayacaktı. Daha önce söylediğim gibi yıldız olmadan yaşam da olmayacaktı.”

Alice kısa bir süre düşündü.

“Bu durumda akla gelen soru şu oluyor: Bu ince ayarı kim yaptı?”

“İşte!”

“Peki ama bunun... Rastlantı olması mümkün değil mi? Büyük patlama yaşandı ve hop! Ortaya çıkmış olan evren, son derecede büyük bir rastlantı sonucu yıldızların oluşması için elverişli olan özelliklere sahip oluverdi, doğru oranda karanlık madde, doğru oranda genişleme, doğru miktarda proton kitlesi falan filan. Olamaz mı?”

“Bu da bir olasılık.”

“Ama? Pek de inanmış gibi konuşmuyorsunuz.”

Adam bir soluk aldı.

“Evrenin sahip olduğu özellikleri belirleyen unsurlardan tek bir tanesinin çok azıcık değişmesi gereken koşulların oluşması ve yıldızların, dolayısıyla yaşamın da ortaya hiç çıkmaması için yeterli olurdu. Bunun inanılmaz derecede hassas bir ince ayar sonucu olduğunu iyice anlamak gerekir.”

Alice dalgınca başını salladı.

“Peki böyle bir ince ayarın yine de rastlantısal olarak gerçekleşmiş olması olasılığı ne kadardır?”

“Yaklaşık olarak 10^{-60} gibi bir şey: Altmışıncı ondalıktaki tek bir rakam değişirse her şey bozulur: Ne yıldız olur ne de yaşam. Yalnızca boşluk.”

Alice susup düşünceye daldı.

Laborie devam etti:

“Ünlü meslektaşım Trinh Xuan Thuan, yaşamın oluşumunun rastlantı sonucu olabileceğini gösteren bu 10^{-60} değerindeki olasılığı şöyle bir örnekle açıklar: Bir okçunun bir santimetrekarelik bir hedefi on milyar ışık yılı mesafeden isabet ettirebilmesine denktir.”

Vaftiz havuzunun başında ayakta durmuş olan Germaine, günah çıkarma kabininin önünde kuyruk oluşturmuş olan cemaate merakla bakıyordu.

“Çılgınlık bu,” dedi.

“Kilisenin böyle dolup taşacağını hayattayken göreceğime kesinlikle inanmazdım,” dedi Cornélie.

“Öldükten sonra göreceğini mi sanıyordun?”

“Alay etme benimle,” diye inledi Cornélie.

Germaine, içeri yeni giren otuz yaşlarında bir adamı süzdü.

“Hiç tanımadıklarımız bile var.”

Cornélie dudağını büktü.

“Biz bizyken daha iyiydik.”

Germaine kaşlarını çatıp çenesiyle kabini işaret etti.

“İnsanlar bunun nesinden bu kadar hoşlanıyorlar hiç anlamıyorum. Anlatılanlar beni ikna etmeye yetmiyor.”

Cornélie başıyla onayladı.

“Keşke küçücük bir fare olsaydım...”

Germaine, arkadaşına şöyle bir bakıp aslında daha çok şişman bir sığana benzediğini düşündü.

“Keşke görülmeden içeri süzülebilsaydım,” diye devam etti Cornélie.

“Hemen diyet yapmaya başla bari.”

Kabinden dışarıya ağzı kulaklarında bir kadın çıktı.

Germaine onun sıraların arasından yürüyüşünü gözleriyle takip etti.

“Bu hiç normal değil,” dedi başını iki yana sallayarak. “Din gülünecek şey değildir ki.”

“Öyle mi diyorsun?”

“Hepimiz İsa’nın sureti olmalıyız.”

Cornélie başını yavaşça kaldırıp çarmıha gerili İsa’ya baktı ve sonra da üzüntülü bir tavırla iç çekerek başıyla gevşekçe onayladı.

Kadın yüzünde hâlâ kocaman gülümsemesiyle önlerinden geçip kiliseden dışarıya çıktı.

Germaine kınama ile içini kemirmekte olan büyük merakın arasında kalmıştı.

“Aklıma bir fikir geldi! Günah çıkarmaya girsene. Böylece içerde neler olup bittiğini öğrenmiş oluruz!”

Cornélie’nin rengi soldu.

“Ah, hayır... Cesaret edemem...”

“Ne kaybedeceksin ki? Haydi, gir içeri!”

“Ben korkuyorum. Sen kendin git.”

“Ama benim çıkaracak bir günahım yok ki.”

Cornélie omuzlarını kaldırıp sonra da bir çaresizlik işaretiyle indirdi.

“Hani şu... Bizim küçük kusurumuzdan söz edebilirsin...”

Germaine kaşlarını çatı.

“Ne kusuru?”

“Biliyorsun ya canım...”

“Hayır.”

“Küçük dedikodularımız... İnsanlara başkaları hakkında düşündüklerimizi söylüyoruz ya...”

“Dedikodu değil ki bu. Onların gözlerini açıyoruz biz.”

Cornélie bu bilgi beyni tarafından işleninceye dek sessiz kaldı.

“O zaman sen de bu sanki bir kusurmuş gibi anlat. Hem ne olacak sanki: Günah çıkarma gizli olur.”

“Haydi canım! Sesimi tanıyacaktır!”

“Gizlilik yemini var.”

Germaine dudağını büktü. Düşünmeye değerdı.

*

* *

Alice, Rahibe Ikea'nın iyi niyetle ışıl ışıl parıldayan gözleriyle yüzüne bakarak kendisine uzattığı küçük notu aldı ve karşılığında ona gülümsedi. El çantasında bunlardan en az on tane daha vardı, ne anlama geldiğini hâlâ tam bilemediğı bu âdete artık iyice alışmıştı.

Kiliseden çıkarken kâğıt parçasını, âdetâ koleksiyonunda eksik kalmış bir parçayı bulmayı uman bir çocuğun çiklet kâğıdını yırttığı gibi bir heyecanla açtı. Sanki bu parçayı da bulunca bütün koleksiyon tamamlanmış olacaktı.

Karanlıktan aydınlığa çıkınca güneşin şiddetli ışığının kamaştırdığı gözleriyle elle çiziktirilmiş sözcükleri seçebilmekte güçlük çekti.

İsa der ki: Kainatı tanıyan kişi kendini tanımamışsa kainatı da tanıyamaz.

İçinde tuhaf bir duyguyla bu mesajı arka arkaya üç kere okudu.

Bu sözler İncil'den alınmamıştı.

Bundan hiç kuşkusu yoktu.

Çevresindeki meydan bomboştu. Turistler öğle sıcığından kaçıp ya bir çayhaneye ya da Azé ve Blanot mağaralarından birine sığınmış olmalıydılar. Alice, babasının evine varınca dizüstü bilgisayarıyla internete bağlandı.

Almış olduğı mesajı girip arattı.

Birkaç sitede aynısı bulunabiliyordu. Her biri aynı kaynağa gönderme yapıyorlardı.

Tomas İncili.

Bunu daha önce hiç duymamıştı.

Alice kuşkuya kapıldı. El çantasından, sağır ve dilsiz rahibenin kendisine daha önce vermiş olduğu notları çıkarıp hepsini masanın üzerine yaydı. İsa'nın, rahibe tarafından kendi eliyle kopya edilmiş olan sözlerini birer birer okudu. Daha önce düşündüğü gibi bunların hepsi Yeni Ahit'ten birer alıntı mıydı? Öyle görünüyordu.

Biraz duraksadıktan sonra kafası rahat olsun diye kâğıtlardan birinin daha üzerindeki metni internete girip arattı: *Ne mutlu sizlere ki nefret edileceksiniz, ve onlar takip edildiğiniz yeri bulamayacaklar.*

Tomas İncili.

Demek öyle...

İncil'i eline alıp Yeni Ahit'i oluşturan dört bölümün çeşitli bablarını gözden geçirdi ve aradığını buldu. Her birinde anlam yakın ancak ifade biçimi farklıydı.

Öteki metinler için de aynı işlemi yineledi. Her defasında benzer anlama geldiği için kendisini yanıltmış olan değişik cümlelerle karşılaşılıyordu.

Alice, pencereden babasının bahçesindeki eski taş duvar boyunca uzanan, çiçek açmış, büyük acemborusuna bakarken derin bir soluk aldı.

Sağır dilsiz rahibenin verdiği notların her birindeki metinler, Alice'in şimdiye kadar varlığından bile haberdar olmadığı Tomas İncili'nden geliyordu...

İnternet üzerinden hızlıca bir araştırma yaparak bu kitabın kökenine ulaştı.

1945 yılında Yukarı Mısır'daki Nag Hammadi yakınlarında köylünün biri bir mağarada tesadüfen eski bir küp bulmuş. İçindeyse arkeologların kodeks adını verdikleri papirüs defterlerinden

bir düzinesi içinde toplanmış, elli üç tane el yazması bulunuyormuş. Bunlardan bir tanesi, eski Mısır hiyerogliflerine yakın bir dil olan Kıpti dilinde yazılmış Tomas İncili'ymiş. Arkeologlar böyle bir İncil'in varlığını daha önceden yalnızca birkaç parçası yine Mısır'da 1896'dan başlayarak incelenen bir kazı alanı olan Oxyrhyncus'taki kazılarda çıkarılmış olduğundan beri biliyorlarmış. Nag Hammadi'de bulunan el yazmasının birinci yüzyılda yazılmış olduğuna dair kimi izler bulunan asıl metnin ikinci yüzyılda çoğaltılmış bir nüshası olduğu anlaşılmış.

Tarihçilere bakılırsa bu metnin içinde adına kanonik inciller denen ve kilise tarafından resmî olarak kabul edilen İncil metnlerinden daha önce yazıya geçirilmiş unsurlar bulunuyormuş.

Alice araştırmaya devam ederek, bu Tomas denen kişinin İsa'nın on iki havarisinden biri olduğunu ve Suriye ve Urfa bölgesini Hıristiyanlaştırmış olarak tanındığını öğrendi. Bu yörede onun öğrencilerinden biri tarafından kurulmuş bir Hıristiyan cemaati varmış ve bu cemaat inancı bir dogma olarak değil, bir yaşam biçimi, bir yol olarak görürmüştü...

Bir yaşam biçimi, bir yol. Bu tam da Alice'in İsa'nın sözlerinde bulunduğu şeydi.

O dönemde Vatikan, Tomas İncili'nin apokrif olduğuna, yani sahici olmadığına karar vermiş ama yine de bundan yıllarca sonra Papa XVI. Benedictus, halka açık bir oturum sırasında bu metnin önemini çekinerek dile getirmiş. Metnin reddedilmesine ne sebep olmuş olabilirdi acaba?

Alice internet üzerinden Tomas İncili'ni açtı.

İsa ömrü boyunca hiçbir şey yazmış olmadığından onun bildiğimiz bütün sözleri havarileri ya da yakınları tarafından aktarılmıştı ve bu da bu kimselerden her birinin ister istemez kendi düşünceleri, inançları ve görüşleri tarafından etkilenmiş olan farklı yorumla-

malarına ya da belki farklı hatırlamalarına bağlı olan farklılıkları açıklıyordu.

Adlarına kanonik İnciller denen dört İncil, yani Matta, Markos, Luka ve Yuhanna incillerinin her biri İsa'nın yaşamını kendi yazarının bakış açısına göre anlatan birer metindirler. Matta ve Yuhanna İsa'nın havarileriydiler. İsa'nın başka havarilerinin yakınları olan Markos ve Luka ise onu şahsen tanımamışlardı. Bu dört versiyon birbirine oldukça yakındır, özellikle de Markos ve Matta'ninkiler.

Alice, Tomas İncili'ni ötekilerden epeyce farklı buldu: Bu sefer İsa'nın yaşamını içeren bir öykü anlatılmıyordu. İçinde hiçbir anekdota, hiçbir mucizeye, İsa'nın ölüme mahkûm edilmesine ya da yeniden dirilişine dair hiçbir şeye rastlanmıyordu... Bu İncil yalnızca İsa'nın söylediklerini oldukları gibi, hiçbir yorum ya da süslemeye başvurmaksızın sıralamakla yetiniyordu.

Daha okumaya başlar başlamaz Alice şaşırıp kalmıştı: Bu sözler ona Doğulu bir üstadın söylediklerini anımsatıyordu. Onlar gibi ilk bakışta anlaşılmaz hatta bazen çelişkili görünüyorlar, ne demek istedikleri hemen göze çarpmıyordu ama yine de insanın içinde gizemli bir ilgi uyandırıyorlardı.

Okumayı bitirince koltuğunun arkasına yaslandı ve uzunca bir süre pencereden dışarıdaki çiçeklere, kuşlara, bulutlara baktı.

Bu İncil okununca ortaya çıkan şey İsa'nın, kilisenin kendisine atfetmiş olduğu ve insanı dünyanın geri kalanından, insanı Tanrı'dan ayıran düalist bakış açısıyla çelişkili olacak biçimde, Laozi ve Doğu inanışlarının diğer üstatlarınıninkine benzer, düalist olmayan bir bakış açısına sahip olduğuydu...

Bu İncil'deki İsa insanı kendi içine bakmaya, kendini tanımaya çağırıyor ve Tanrı'nın da onun içinde bulunduğu ısrar ediyordu.

Kendi içinde... Peki ama o halde kanonik İnciller neden bunun tersini söylüyorlardı? Alice bundan birkaç hafta önce İsa'nın bu konudaki sözlerini özellikle kontrol ettiğini hatırlıyordu: Ken-

disine Tanrı'nın krallığının nerede bulunduğunu soran Farisilere İsa, kuşkuya yer bırakmayacak biçimde “Sizin aranızdadır,” diye yanıt vermişti, “Sizin içinizdedir,” diye değil. Bu çelişkinin nedeni neydi? İncil yazarlarından biri İsa'nın sözlerini yanlış mı tercüme etmişti, yoksa İsa tutarsız mıydı?

Alice düşünceli bir tavırla iç geçirdi. Bahçede çamaşır ipinin üzerine sıralanmış üç kırlangıcın tam karşısındaki bir kiraz ağacı dalına konmuş öten bir dördüncüsünü seyretti. Bu kuşun belki de üç arkadaşına ruhani bir mesaj iletmekte olduğunu ve diğerlerinin de bu mesajı her biri birazcık bozarak iki bin yıl sonrasına dek taşıyabileceklerini düşünüp gülümsedi. Kuşun dilini tercüme edebilmeyi isterdi...

Bu düşünceyle içinde İsa'nın kullandığı “aranızda” sözcüğünün bir çeviri hatası olup olmadığını kontrol etme isteği uyandı. Söz konusu sayfayı buldu. Luka İncili'nde on yedinci babın yirmi birinci ayetiydi bu. İnternet üzerinden birkaç tıklamayla İncil'in en çok bilinen, en yaygın birkaç çevirisine ulaşmak mümkündü.

Alice, Kudüs İncili'nde de aynı “aranızda” ifadesini bulunca düş kırıklığına uğradı. O sırada sayfanın altındaki bir dipnotun “Bu sözcük ‘içinizde’ şeklinde de çevrilebilir ama buradaki anlamının bu olmadığı anlaşılıyor,” diye bir açıklama getirdiğini gördü. Bak sen şu işe...

Araştırmaya devam etti.

Çok saygın olan Ekümenik İncil Çevirisi de yine “aranızda” sözcüğünü kullanmış ve bir de dipnot koymuştu. Alice heyecanla notu okudu: “Kimizaman ‘içinizde’ şeklinde de tercüme edilir ancak böyle bir tercüme Tanrı'nın egemenliğini yalnızca içsel ve şahsi bir gerçekliğe dönüştürme sakıncasını taşımaktadır.”

İnternet üzerinde gezinmeyi sürdürerek Luka İncili'nin Yunanca orijinalini gösteren bir site buldu ve söz konusu yirmi birinci ayeti seçerek kullanılmış olan deyişe baktı:

entos ùmôn estin.

Birkaç çeviri sitesinden kontrol etti. Hepsi aynı şekilde çeviriyorlardı:

O sizin içinizdedir.

Yakın anlamlı sözcüklerin birbirinin yerine kullanılmış olabileceği kaygısıyla *entos* sözcüğünü özellikle araştırdı ve bunun yalnızca iç anlamına gelmekle de kalmayıp varlığın derin mahremiyetini kastettiğini öğrendi.

Alice kendini koltuğunda arkaya doğru attı. Çok büyük bir keşifte bulunmuştu.

Bu fikir kendilerini rahatsız ettiği için çevirmenler kasıtlı olarak “Tanrı içinizdedir” yerine “Tanrı aranızdadır” demeyi tercih etmişlerdi.

Devasa bir şeydi bu.

Alice, İncil yazarlarından her birinin İsa’nın sözlerini kendi anlayışlarının tarafı süzgecinden geçirirken istemsizce bozulmaya uğratmış olabileceklerini zaten düşünüyordu. Ama çevirmenlerin onu bile bile değiştirmiş olmaları akıl alır gibi değildi.

Bu elbette ki her şeyi değiştiriyordu...

Her birimizin yıldız tozlarından oluşan ve tek bir bütünlüğün, dolayısıyla da Tanrı’nın birer parçası olan bir varlık olduğumuz, düalist olmayan bir bakış açısına yakınlaştıkça Alice böyle bir kavramı benimsemesinin mümkün olabileceğini hissetmeye başlıyordu, ama böyle bir “Tanrı” kavramının arkasına ne koyabileceğinden de emin olamıyordu. Yaratıcı bir güç mü? Hepimizin birer parçasını elimizde tuttuğumuz ortak bir bilinç mi?

İsa’nın çevirmen tarafından yanlış aktarılmış bu sözleri dilinin ya da yaşam anlayışının başka unsurlarının da benzer biçimde değişikliğe uğratılmış olabileceğini düşündürüyordu... Nasıl bilebilirdi ki?

Alice klavyesinin başına geri dönüp aradıysa da boşunaydı: İncil’le ilgili yayınların sayısı o kadar fazlaydı ki arayışını belli bir doğrultuda daraltmadığı sürece herhangi bir şeyi hızlıca bulabilmesine olanak yoktu.

Birden kalbi küt küt çarpmaya başladı. Raphaël Duvernet. Doğu inanışları uzmanı. Herhalde onun Hristiyanlık konusundaki uzmanlarla da bağlantıları vardı. Mutlaka olmalıydı.

Telefonunu eline alıp şatoyu aradı ve karşısına çıkanlara onunla konuşabilmek için epey dil dökmesi gerekti. Adamın kesinlikle rahatsız edilmemek üzere sıkı tembihlerde bulunduktan sonra mahzenine inmiş, çevresi fiçılar, güzel şarap şişeleri ve kirli bardaklarla kuşatılmış bir halde büyük İran halısı üzerindeki XV. Louis tarzı koltuğuna kurulmuş olduğunu hayal ediyordu. Ancak en sonunda onun telefonda ikna edici olabilme konusundaki mesleki deneyimi adamın çalışanlarının direncine üstün geldi ve hayatta hüsrana uğramış ruhaniyet uzmanının gülünçlük derecesinde saldırgan olan tanıdık sesi duyuldu.

“Başımı yine neyle ağrıtmak istiyormuş ki?” diye söylendiğini duydu adamın Alice, daha telefonu kulağına götürürken.

Elinde olmadan güldü.

“Yine ne istiyorsunuz?” diye sordu adam dolaysız.

“Adres defterinizi,” dedi Alice son derecede soğukkanlılıkla.

“Hayatta tanıdığım en küstah kadınsınız siz.”

Sonra da onun istediğini yaptı.

Dolambaçlı, dar yol dağın yamaçlarında kıvrıla kıvrıla uzayıp bitmek bilmiyordu. Akşam saatlerinin mavi göğünde kara bulutlar büyük bir hızla kümelenmeye başlıyorlardı. Alice hava kararmadan varabilecekti. Fırtınanın o dönmeden patlak vermemesini umuyordu. Jérémie'yle evinde ya da kilisede sakın sakın konuşmak için ertesi günü de bekleyebilirdi gerçi ama Théo erkenden uyumuş olduğu için, bu özgürlük akşamından yararlanabilmeyi istemişti.

Suin Dağı'nın zirvesine girişi arıza yapmış bir traktör tıkamıştı. Arabasını kenara çekip bıraktı ve yer yer, âdeta gökyüzünden düşmüş gibi görünen tuhaf kayalara rastlanan Morphée Ormanı'nı yürüyerek geçti. Ormandan çıkınca da katırtırnakları ve yanmış süpürgeotlarının arasındaki hoş kokulu fundalığın içinden geçen patikaya girdi. Yaklaşık altı yüz metre yükseklikte hava vadidekinden daha serindi.

Çok geçmeden tepeciğin zirvesindeki Meryem Ana heykelini gördü ve o tarafa doğru yaklaşınca da sırtı dönük Jérémie'nin silüetini uzaktan tanıdı.

Batmakta olan güneşin turuncu rengine zayıf ışıqla aydınlanınca siyah cübbesi gökyüzünün fonunda hemen göze çarpıyordu ama gökyüzü de ufukta görülen Mont-Blanc'a bir an önce varmaya çalışırmış gibi aceleci kara bulut kümeleriyle doluydu.

Aşağılardaki Katolik kilisesinden gelen çan sesleri, rüzgârın uğultusu içinden Alice'in kulağına güçlkle ulaşabiliyordu.

O yaklaşınca Jérémie önüne döndü ve onun gelişini ifadesiz bir yüzle izledi.

“Annene uğradım,” diye açıkladı Alice soluk soluğa. “Seni burada bulabileceğimi söyledi.”

Jérémie yanıt vermeden, saçları rüzgârda dalgalanırken arkadaşının yüzüne iyi niyetli belli bir uzaklıkla bakmakla yetindi. Alice bu yüksek noktadan görünen manzarayı keşfederken bir yandan da nefesinin düzelmesini bekledi. Dört bir yanda vadiler, tepeler, korular ve ormanlar sonsuza uzanıyor, ufuk çizgisinde gözden yitip gidiyorlardı.

Sessizce yan yana birkaç adım yürüyerek heykelin egemen olduğu tepenin zirvesinde sırt sırta vermiş duran kayalara doğru yaklaştılar.

“Biri bana eski bir Hindu efsanesi anlatmıştı,” dedi Alice. “Bütün insanların birer tanrı oldukları bir zaman varmış. Ancak insanlar tanrısallıklarını o kadar çok kötüye kullanmışlar ki yaratıcı tanrı olan Brahma bu özelliği onlardan geri alıp bir daha hiç bulamayacakları bir yere gizlemeye karar vermiş. İkincil tanrılar ona bunu toprağın derinliklerine gömmesini önermişler ama Brahma insanların toprağı kazıp onu çıkarabileceklerini söylemiş. Okyanusun dibine, demişler. Olmaz, derinlere dalıp yine bulabilirler, diye karşılık vermiş. İkincil tanrılar akıllarına başka fikir gelmediğini itiraf etmişler. İnsanoğlunun günün birinde el atamayacağı hiçbir yer yokmuş. O zaman Brahma da demiş ki: ‘Tanrısallığı insanın kendi içinin derinliklerine gizleyeceğiz, çünkü bakmayı asla akıl edemeyecekleri tek yer orasıdır.’ Efsaneye göre o gün bugündür insan, aslında kendi içinde olan bir şeyi bulabilmek için yeryüzünün bütün topraklarını ve okyanusların dibini araştırıp durmaktaymış.”

Jérémie bir şey söylemeden gülümsedi.

Birkaç adım atarak kayalardan birinin üstüne çıktılar ve ayaklarını boşlukta sallandırarak oturdular.

Uzaklarda, batıdaki Loire Vadisi'ne doğru bir şimşek sessizce gökyüzünü yarıdı.

“Tomas İncili'ni okudum. Orada İsa, kilisenin öğretisinden çok farklı, düalist nitelikte olmayan bir bakış açısı geliştiriyor.”

Jérémie'nin yüzünde herhangi bir ifade oluşmadan yalnızca dudaklarında hafif bir gülümseme belirdi.

“Ben de bir araştırmaya giriştim,” diye devam etti Alice. “Benim için bağlantı kurdukları birkaç uzmanla konuştum. Kendilerine çok ender söz hakkı verilen, heyecan verici kimselerdi. Onlardan hiç bilmediğim şeyler öğrendim. Görünüşe bakılırsa kilise başından beridir düalist olmayan böyle bir bakış açısını ortadan kaldırmak ve Tanrı'yı dışarıdaki, kendi başına tek bir varlık olarak sunmak için elinden geleni yapmış. Kanonik incillerde İsa'nın sözleri bu yönde çarpıtılmış. Sözde ilk baştan itibaren İncil yazılarına saygıya sıkı sıkıya bağlı olan Protestanlar bile kendilerinden ekleme yapma gereği duymuşlar. İsa'nın havarilerine dikte ettirdiği tek dua olan *Göklerdeki Babamız*'ın sonuna kasıtlı olarak, ‘Çünkü egemenlik, güç ve yücelik sonsuza dek senindir,’ cümlesini eklemişler...”

Jérémie sessizce oturuyordu. Alice başını kaldırıp Meryem Ana heykeline baktı. Havada yaklaşan fırtınanın kokusu duyulabiliyordu.

“Herhalde bu, gücü her şeye yeten dış varlık olarak Tanrı görüşünün altını çizmek için olacak kilise Meryem'in bekâretiyle ilgili dogmayı uydurmuş. Mesele şu ki İsa'nın Yeni Ahit'te sözü edilen kız kardeşleri ve dört de erkek kardeşi varmış: Yakup, Yusuf, Simun ve Yahuda. Bu kadar çok çocuk doğurup da bakire kalabilmek zor olsa gerek. Bu yüzden de Kilise resmî olarak onları ‘kuzen’ diye adlandırmış ve böylece de dogmayı koruyarak bugün bile resmî tutum olarak kalabilmesini sağlamış...”

Jérémie tepki vermedi.

“Oysa,” diye devam etti Alice, “Hindu efsanesinde sözü edilen, insanın içindeki o tanrısallığa gezegenin dört bucağında rastlanabiliyor. Yahudilikte, Mezmurlar’da ‘Siz ilahlarsınız,’ diye yazıyor. Budistler ‘Biz Buda’nın bilinçleriyiz,’ diyorlar. Hatta bizzat İsa bile kendi babasının aynı zamanda bizim de babamız olduğunu söyledikten sonra, ‘Ben ve Baba ve ben biriz,’ diyor. Bu sözü Yahudilerin onu küfürle suçlamalarına ve ölüme mahkûm etmelerine mal oldu. İşin tuhafı, kilise onun adına hareket ettiği halde böyle düalist olmayan bir bakış açısını savunanları aynı şekilde küfürle suçlayıp durmaktaymış... Bana Ortaçağ’ın büyük Dominikan mistiği Meister Eckhart’tan söz etmiştin. Onun da, insanın tanrısallığı hakkındaki görüşünü halka açıklamış olduğu için engizisyon mahkemesi önünde yargılanmış olduğunu öğrendim. Onu bizzat Papa mahkûm etmiş.”

Jérémie sessizce dinlemeye devam ediyordu. Alice onun söyledikleri karşısında pek de bozulmamış, hatta şaşırmamış bile görünmesini garipsemişti.

“İsa,” diye devam etti, “iş her birimizin mucizeler gerçekleştirmemizin mümkün olduğunu söyleyecek kadar da ileri götürmüştü: ‘...benim yaptığım işleri, bana iman eden de yapacak; hatta daha büyüklerini yapacaktır.’ Ama beni en çok hayrete düşüren ne oldu, biliyor musun Jérémie? Havarilerine söylediği şu sözlerin ne anlama geldiğini fark etmek: ‘...duayla dilediğiniz her şeyi daha şimdiden almış olduğunuza inanın, hepsi sizde olacaktır.’ Çeviriyi yapanlar cümlemin sonunu ‘yerine gelecektir’ şeklinde değiştirerek bizim dışımızdaki, her şeye gücü yeten bir Tanrı fikrini ima etmeyi tercih etmişler. Oysa bana asıl çarpıcı gelen İsa’nın ‘alacağınıza inanın’ diyerek geleceğe yönelik bir umuda işaret etmek yerine ‘almış olduğunuza inanın’ demiş olması ve böylece de gerçekliğin bizim algımıza bağlı olacağını bildirmesidir. Akılcı bir zihne sahip olan kişiler için bu elbette şaşırtıcı ve hatta biraz da rahatsız edicidir.

Son günlerde bu konu üzerinde çok düşündüm ve galiba bir ipucu da yakaladım: Tanrı'nın gerçekten var olduğunu hayal edelim..."

"Biliyorsun ki benim bunun için fazla çaba harcamama gerek yok."

Alice güldü.

"Eğer bir şeyi elde etmeyi umuyorsam, bu düşüncenin dile getirilişinden o şeye henüz sahip olmadığım anlaşılır: Eğer o şeyi istiyorsam, demek ki ona sahip değilim. Bu durumda benim Tanrı'ya gönderdiğim mesaj 'Ona sahip değilim' olur. Karşılık olarak, eğer o şeyi elde etmiş olduğuma inanırsam, ona sahip olabildiğime inanmayı başarmışsam, Tanrı'ya gönderdiğim mesaj budur. Belki de Tanrı benim bakış açımı kendini uyduruyordur, çünkü Tanrı... benim içimdedir. Eğer ben Tanrı'nın bir parçasıysam, o halde içimde yaratıcı bir güç var demektir. Düşüncelerimi somut hale getiren, benim gerçek olduğuna inandığım şeyi gerçekleştiren bir yaratıcı güç. Belki Buda'nın 'Dünyamızı düşüncelerimizle biz yaratırız,' demesinin nedeni de budur. Hem sonra, Toby Collins'in kişisel gelişim seminerini hatırlıyor musun? Bize düşlerimizi gerçekleştirmemize yardımcı olması için gereken yeterliliklere sahipmişiz gibi davranmamızı öneriyordu."

Kara bulutlar Beaujolais yönüne doğru kütle halinde kayarak batıda konyak ve altın rengi bir ufuk açmış, güneşin yer yer kendini göstererek ormanın üzerinde hareket eden ışık kuşakları oluşturmalarına izin vermişlerdi. Birkaç iri yırtıcı kuş, gökyüzünün efendileri gibi sakın sakın havada geziniyor, siyah silüetleri aşağıdaki yeşil doğanın üzerinde hemen göze çarpıyordu.

Dağın zirvesindeki kayanın kenarına oturmuş, bacaklarını boşlukta sallandırırken yüzünü yağmur ve fırtına kokulu bir rüzgâr okşayan Alice olağanüstü derecede etkileyici bir gösteriyi en öncelikle izliyormuş hissine kapılmıştı.

“Böyle bir iç tanrı görüşü insanda hem kendine hem de yasma karşı bir güven duygusu uyandırıyor,” dedi Alice. “Belki de inanç budur...”

Jérémie gülümsedi.

“Eğer Ortaçağ’da olsaydık böyle bir görüş benim üstlerimin seni bir kazığa bağlayıp sapkın diye yakmalarına neden olurdu!”

Alice bir kahkaha attı.

“Bu güven duygusu, gerçekliği inancın yaratması kavramı bana İncil’deki İsa’nın suyun üzerinde yürüdüğü öyküyü hatırlatıyor. İlk okuduğumda kahkahalarla gülmüştüm ama konunun doğaüstü yanını kabullenecek olursak bu öykünün içinde ilginç bir nokta var. Kelimesi kelimesine hatırlayamam şimdi ama...”

“*O sırada tekne kıydan bir hayli uzakta dalgalarla boğuşuyordu. Çünkü rüzgâr karşı yönden esiyordu.*” diye ezberden okudu Jérémie. “*Sabaha karşı İsa, gölün üstünde yürüyerek onlara yaklaştı. Öğrenciler, O’nun gölün üstünde yürüdüğünü görünce dehşete kapıldılar. «Bu bir hayalet!» diyerek korkuyla bağıştılar. Ama İsa hemen onlara seslenerek, «Cesur olun, benim, korkmayın!» dedi. Petrus buna karşılık, «Ya Rab» dedi, «eğer sen isen, buyruk ver suyun üstünden yürüyerek sana geleyim. » İsa, «Gel!» dedi. Petrus da tekneden indi, suyun üstünden yürüyerek İsa’ya yaklaştı. Ama rüzgârın ne kadar güçlü estiğini görünce korktu, batmaya başladı. «Ya Rab, beni kurtar! » diye bağırdı. İsa hemen elini uzatıp onu tuttu. Ona, «Ey kıt imanlı, neden kuşku duydun? » dedi. Onlar tekneye bindikten sonra rüzgar dindi.*”

“İşte bu. İsa bu doğaüstü gücün dışarıdaki bir ilahî kuvvetten kaynaklandığını söylemiyor. Kendine güven duymaktan doğduğunu ima ediyor. Petrus’un içine kuşku düştüğü anda gücü yok oluyor.”

Arka arkaya iki şimşek, Beaujolais yönünde ilerleyen bulutları parçaladı. Fırtına güneye kayıyordu.

“Tomas İncili’nde,” diye devam etti Alice, “İsa böyle bir güce erişebilmek için bir ipucu daha veriyor: *‘Fakat sizler kendinizi bilemediyseniz, o zaman fakir olursunuz, ve sizler fakirsiniz.’* Başka bir deyişle insanın kendini tanıması egosundan kurtulmasına yardım ediyor ve bu olmadan da hiçbir güce sahip olunamıyor.”

Alice uzaklara baktı.

Kanatlarını açmış bir şahin, sanki gökyüzündeki bulutların arasından kayıyormuş gibi görünürde hiçbir çaba harcamaksızın rüzgâr tarafından son sürat taşınmaktaydı.

“Böyle bir iç tanrısallık fikri bana zamanın akmadığı bir boyutun var olabileceği duygusunu da veriyor,” dedi Alice. “Kimi fizikçiler bunu kanıtlamak için uğraşıyorlar zaten. Belki de varoluşumuz zamanın dışındadır, bu bedenlerde vücuda gelmiş olmamız asıl değildir. Bizi oluşturan bu yıldız tozu, her şeyi içine alan bütünün tek bir parçası, bu maddi yeryüzü dünyasının ötesindeki bir başka gerçeklikte var oluyor olabilir. Bizi başkalarından ve bütünden ayıran egodan kurtularak ikilikten çıkmış oluruz ve ikilikten çıkmak da zamansallıktan çıkmak anlamına gelir. *‘İbrahim olmadan önce ben varım,’* diyordu İsa. Ben bunu ilk bakışta dilbilgisi hatası sanmıştım oysa aslında belki de bu cümle en derin ve en hayret verici olanıydı.”

Fırtına güneyde uzaklaşmaya başlamıştı. Gökyüzü yavaş yavaş açılıyor, tepenin üzerinde rüzgâr birazcık sakinliyordu.

Alice, Jérémie’ye baktı.

“Sana Tomas İncili’nden söz ettiğimde bana onu nasıl keşfettiğimi hiç sormadın.”

Her ne kadar Jérémie buna bir yanıt vermese de Alice, onun ifadesiz yüzünde minicik bir gülümseme seçer gibi oldu.

“Sağır ve dilsiz rahibeyi bana yönlendiren sendin! İtiraf et!”

Jérémie gülümseyerek iç geçirdi.

“Sana Tanrı’dan hiç söz etmeyeceğime dair benden söz almıştın. Ben de sözümü tuttum.”

“Yani... Bu durumda sen de insanın tanrısal bir doğası olduğuna ilişkin bu görüşü paylaşıyor musun?”

Jérémie bir an öylece kaldı.

Sonra dudağını büktü.

Sonunda yavaş yavaş başını sallayarak onayladı.

“O halde bu görüşe karşı savaştık için elinden geleni yapan bu kiliseye neden hâlâ bağlı kaldığını hiç anlayamıyorum.”

“Ben bir kiliseye bağlı değilim Alice, ben Tanrı’ya bağlıyım. Bir insanı Katolik, Budist ya da Müslüman olduğunu iddia etmeye iten egodur. Ego, kendini başkalarından ayırmak ve birliği bozmak için bir tarafa ait olmayı ister. Oysa her türlü gerçek ruhani atılım bunun tam aksine egonun aidiyetlerini, özdeşleşmelerini aşmaya yönelmelidir ki bu sayede başkalarıyla, evrenle ve Tanrı’yla bütünleşebilsin.”

Arabasına giden patikaya girdiğinde Alice, İsa’nın doğaüstü güçlerini düşünüyordu. Campbell’ın yaptığı, dünyanın her yerinden yüzlerce mit çözümlemelerini okuduğundan beri elinde olmaksızın İsa’nın yaşamını oluşturan olaylar silsilesinde, içinde mesajlar taşıyan bir mitoloji görüyordu. Tek değişik yanı, İsa’nın mitolojik varlıklardan farklı olarak gerçekten yaşamış, tarihsel bir kişilik oluşuydu. Yine de Alice, elbette ki körlerin ve felçlilerin iyileştirilmesi, ölümlerin diriltilmesi, İsa’nın dirilişi gibi şeyleri ilk anlamlarıyla almaya yanaşmıyordu. Onun akılcı zihni doğaüstü olaylara inanmakta güçlük çekiyordu ve ister istemez bunları İsa’nın mesajlarını daha güçlü kılmak için uydurulmuş masallar olarak görüyordu.

İncil’de İsa’nın körlerin gözünü açtığını okuyunca insan nasıl olur da bunun aslında bizlerin gözlerimizi açıyor oluşunun bir örneklemesi olduğunu göremezdi? Felçlilere şiltelerini toplamalarını, ayağa kalkmalarını ve yürümelerini emrediyordu. Bu bizi kendi yaşamımızın kontrolünü elimize almaya çağırmak değil miydi? Ölümleri dirilttiğinde bu yalnızca maddesel düzeyde yaşamının aslında hiç

yaşamamak olduğunu fark etmemiz için bize bir uyanma çağrısı değil miydi? Bize kendisinin ölümü ve yeniden dirilişi anlatılıyorsa bunun nedeni bizi ölüp de yeniden doğmaya, yani egomuzu ortadan kaldırarak gizlenen tanrısal doğamızı ortaya çıkarmaya davet etmek için değil miydi?

Belki havarileri efendilerinin öyküsünü anlatırken onun mesajını biraz daha güçlü kılmak amacıyla içine hayali olaylar katmışlardı, ama İncil'in pek çok yerinde yalancıların Tanrı'nın huzurundan uzakta tutulacakları söylenirken bu sofu adamların böylesine büyük yalanlar uydurmaları hayret vericiydi...

Belki de İsa gerçekten de mucizeler gerçekleştirmişti, yaşamının akışı son anına dek verdiği mesajları örneklendiriyordu ve bu durumda o basit bir insanoğlu olamazdı...

Yol, gerçek ve yaşam benim, diyordu İsa.

“Kızım, siz buraya günah çıkarmaya mı geldiniz, yoksa onları haklı göstermeye mi?”

Kadın karşılık vermeyince ekledi:

“Aziz Yuhanna der ki: *‘Işıktaki olduğunu söyleyip de kardeşinden nefret eden hâlâ karanlıktadır.’*”

Kadın tek kelime etmedi.

Jérémie, kendine örnek aldığı Ars papazının günün birinde kendisine dedikodularından günah çıkarmaya gelmiş olan bir kadına verdiği tövbeyi hatırladı.

“Şöyle yapacaksınız kızım: Cannata kümesine gidip onlardan bir çuval kuş tüyü isteyin ve bunları eski manastırın yıkıntılarının arasına boca edin. Ertesi gün de aynı yere giderek hepsini toplayın.”

“Kuş tüylerini mi? Ama bu mümkün değil ki! Rüzgâr hepsini çevreye saçacaktır. Geri alınmalarına imkân yok!”

Jérémie sessiz kalarak kadının söylediklerini anlamasını bekledi.

Kadın, ağzının içinde, on defa *Göklerdeki Babamız* duasını okuyarak tövbe etmenin daha kolay olacağını geveleyerek dışarı çıktı.

*

* *

“Bu sizin otoritenize meydan okumaktır Monsenyör.”

Piskopos, bürosunun yüksek pencereli duvarını arşınılıyordu. Ne zaman güç bir karar alması gerekse yürümeyi tercih ederdi. Hareket etmek düşüncesini özgürleştiriyordu.

“Bu çocuğun vaftizi için bir tarih belirlenmiş olduğundan emin misiniz?”

Vekil dudaklarını büzerek başıyla onayladı.

“28 Ağustos Pazar, ayin çıkışında.”

“Peki Peder Jérémie, Charolles papazının bu aileyi geri çevirmiş olduğundan haberdar mı?”

“Evet, Monsenyör.”

“Bundan emin misiniz?”

“Kesinlikle.”

Piskopos bir süre adamın yüzüne bakakaldıktan sonra yeniden yürümeye başladı.

İçindeki rahatsızlığı bastırmaya çalıştığı zamanlarda vekil, cümlelerini hep dudaklarını büzerek tamamlardı ve bu anlarda adamın ağzı tavuk kıkına benzerdi.

“Bu adam sizi sınıyor Monsenyör. Size karşı bir kışkırtma girişimidir bu. Eğer buna da tepki vermezseniz bir daha hiç durmayacaktır. O zaman da artık çok geç kalınmış olacak.”

“Hiçbir zaman çok geç değildir.”

“Cemaatinden pek çok kişiyi arkasına almış bile. Sayıları giderek artıyor. Biraz daha bekleyecek olursanız onu bir azize dönüştürecekler. O zaman da eliniz kolunuz bağlanacak. Ne yaparsa kabullenmeniz gerekecek. Sonsuza dek ayağınızın tabanındaki bir diken olarak kalacak.”

Piskopos koltuğuna oturdu. Vekil, dudakları büzülmüş, gergin gözlerle ona bakıyordu. Adam haksız sayılmazdı. Barones De Sir-degault da geçmişte kendisini bu konuda iki defa uyarmıştı. Ancak uzun zamandır ortalıkta görünmüyordu.

“Bundan sonra kendinde her şeyi yapmaya cüret görecektir Monsenyör...”

Piskopos içini çekti.

“Ona yaptırım uygulamalısınız,” dedi vekil. “Ancak o zaman Cluny cemaati huzura kavuşabilir.”

Piskopos duraksadı. Böyle bir yaptırımı başka rahipler nasıl karşılayacaklardı? Bu iş gücünü sağlamlaştıracak mıydı yoksa tam tersine onu gözden mi düşürecekti?

“Yalnızca birkaç ay içinde ne çok şey yapmaya cüret ettiğine bir bakın,” diye üsteledi vekil. “Ona hareket etme özgürlüğü verirsiniz

kontrolden çıkacaktır. O zaman Vatikan bizi onu hizaya getirmeye çağırdığında beceriksizmiş gibi görüneceğiz.”

Piskopos, yüzük parmağındaki ametisti döndürdü. Cluny'nin dertlerinden bıkip usanmaya başlıyordu artık. Eğer gösterdiği sabır kararsızlığa dönüşecek olursa bunun bedelini er ya da geç ödemesi gerekecekti.

*

* *

Adam kuyrukta sabırla sırasını bekliyordu. Hayatında ilk defa bir günah çıkarma kabininin önünde kuyruk görüyordu. Kendi de ilk defa günah çıkaracaktı zaten. Aslında kiliseye bile yıllardır gelmiyordu. Arada sırada konserler için gelişi sayılmazsa. Hayatında dua ettiği zamanlar yalnızca babası ciddi biçimde hastalandığında ve annesi bu yüzden çaresizliğe kapıldığında olmuştu. Oysa şimdi kuzeni ona o kadar ısrar etmişti ki sonunda ta Mâcon'dan kalkıp buraya kadar gelmeyi göze almıştı.

Sıra kendisine geldiğinde daracık kulübenin içine girdi ve perdeyi arkasından örttü. Kendini bir otomatik fotoğraf kabininde gibi hissediyordu. Ancak burada tabure yoktu. Yalnızca yerde ve rahatsız bir konumda bir bank bulunuyordu o kadar. Oturmak için çömelmesi gerekti ve kürek kemiklerinin rafa dayandığını hissetti. Hiç de rahat sayılmazdı. Ama bu işin bedava olduğu düşünülünce insan daha fazlasını beklememeliydi zaten. Hiç olmazsa yıllar önce bir kereliğine gittiği psikiyatrin kanepesinde olduğu gibi uyuyakalma tehlikesi yoktu.

“Sizi dinliyorum oğlum.”

“İyi günler beyefendi, üst kat komşumla ilgili bir sorunum olduğu için sizi görmeye geldim. Ben Mâcon'da bir apartman da-iresinde oturuyorum ve komşum bana hep tepeden bakıyor, beni tamamen küçümsüyor. Bu yüzden de ne zaman evimin kapısından

dışarı çıkacak olsam kendimi kötü hissetmeye başlıyorum, çünkü eğer onunla karşılaşacak olursam bütün gün keyfim yerine gelmiyor. İşin kötüsü çalışma saatlerimiz de aynı. Neredeyse her gün karşılaşıyoruz...”

“Bana durumu biraz tarif edin.”

“Ah, çok basit. Çoğunlukla yukarı çıkarken aynı asansöre biniyoruz. O bir üst katımda oturuyor. Benimle hep küçümseyici bir tavırla konuşuyor. Beni hor gördüğünü, kendini benden üstün bulduğunu, hatta çok üstün bulduğunu hissedebiliyorum.”

“Başkalarının ne düşündüğünden siz sorumlu değilsiniz ki...”

“Ama kendini bana üstün görmeye hakkı yok!”

“Bu onun sorunu, sizin değil...”

“Ama çok tatsız bir duygu bu, beni dehşete düşürüyor!”

“İşte bu sizin sorunuz...”

“Nasıl yani?”

“Onun kendini sizden üstün görmesi onun sorunu, bu konuda yapabileceğiniz bir şey yok, siz onun psikoloğu değilsiniz. Bunun size kendinizi kötü hissettirmesiye sizin sorunuz.”

Adam bu sözlerin anlamı üzerinde düşünürken bir sessizlik oldu.

“Ama... Kötü hissetmem normal bir şey... Ben duyarsız biri değilim...”

“Bu kişinin kendini size üstün görmesi sizin değerinizi değiştiriyor mu?”

“Hayır, değiştirmiyor tabii ki.”

“Ne değiştiriyor peki?”

Adam bir süre düşündü.

“Belki... Değerim hakkındaki hissimi,” diye itiraf etti.

“Kendi değerinizden yeterince emin olmadığınız için başkalarının sizin hakkınızdaki fikrine karşı duyarlısınız.”

“Olabilir...”

“Peki komşunuzun böylesine kibirli bir tavır takınmasının nedeninin ne olabileceğini tahmin edersiniz?”

“Hiçbir fikrim yok.”

“Büyük olasılıkla o da kendi değerinden kuşku duyuyor... Bu bakımdan sizinle sorunu aynı aslında. Yalnızca onun egosu bu durumu farklı biçimde dışarı vuruyor. Sizinle aynı dertten muzdarip olan birine kızmanız doğru bir şey mi?”

“Belki gerçekten de aynı derde sahip olabiliriz ama hiç olmazsa ben bunun bedelini başkalarına ödetmiyorum.”

“Belki.”

“Kuşkunuz mu var?”

“İstmeden başkalarına verdiğimiz sıkıntıların her zaman farkında olmayabiliriz...”

“Peki. Madem öyle, şu durumda, bana tepeden bakan bu herife karşı çözüm nedir?”

“Bir başkasının egosu sizi sorguladığında eğer siz de onun egosuna karşılık verirseniz onu canlı tutarsınız. Eğer egonun ötesindeki kişiyi görebilmeyi, ona seslenebilmeyi başarırsanız bu kişiyi kendini kapatmış olduğu hapisten kurtarmış olursunuz. İlişkilerde başkasının egosu, siz arkasındaki insanı görebildiğiniz anda parmaklıkları yok oluveren bir kafes gibidir.”

Adam içini çekti.

“Tamam da bu durumda somut olarak ne yapmalıyım?”

Rahip yanıt vermeden önce bir süre sessizlik oldu.

“İsa der ki: *‘İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın.’*”

Ertesi akşam iş dönüşünde, apartmanın girişindeki posta kutularının önünde adam yine o meşhur üst kat komşusuna rastladı. Kendini sıcak bir tavır takınmak için zorlayarak ona selam verdi. Komşu, dudaklarının ucuyla kısacık bir “İyi akşamlar,” lütfederek, çenesini kaldırıp gözlerinde iğrenç bir bakışla onu tepeden tırnağa süzdü.

Eğer siz de onun egosuna cevap verirsiniz onun egosunu canlı tutarsınız.

Adam, karşılığında ona son derecede neşeli bir gülümseme göndermeye karar verdi.

Komşusu hızlıca gözlerini kaçırdı.

Eski asansörün ahşap kabinine girdiler ve iç kapı yavaş yavaş kayarken, dökme demirden ağır dış kapı üzerlerine örtüldü.

Asansör sonsuz bir yavaşlıkla yukarı doğru çıkarken adam, gözlerini tavandaki bir noktaya dikmiş olan komşusuna doğru döndü. Kabinin içindeki sessizlik kadar, sıkışıklıkları da rahatsız ediciydi.

Adam sakince konuşmaya başladığında kendi sesinin her bir titreşiminin sessizliği parçalayışını duymak onu bile şaşırtmıştı.

“Dün kiliseye gittim...”

Gözünü tavandaki görünmez noktadan hiç ayırmayan komşusunun kaskatı kesildiğini hissetti.

Devam etti.

“Sizin için dua ettim.”

Komşunun gözleri, sanki sihirli bir sözcük duyup da hipnotize olmuş gibi baktığı noktadan hiç ayrılmadan kocaman açıldı.

Kabinin içine yeniden sessizlik çöktü ama sanki sözcükler hâlâ çınlıyor gibiydi. İhtiyar asansör, inleye inleye yükselmeye devam ediyordu.

“İnsanlar sizin görünüşünüzün maskesi ardına gizlenen iyi yüreğinizi görebilsinler diye dua ettim.”

Adam, komşusunun dudaklarının sanki bir şeyler mırıldanır gibi kıpırdadığını gördü ama hiç ses çıkmadı. Asansör onun katına vardı ve kapılar binbir zahmetle açıldı.

Adam dışarı çıktı ve arkasına dönüp ekledi:

“Çünkü ben sizin özünde iyi bir insan olduğunuzu biliyorum.”

Komşusu ona bir daha hiç tepeden bakmadı.

Alice, bahçedeki yaşlı ceviz ağacının gölgesinde, üzerinde dumanı tüten bir çaydanlık ve bir tabak dolusu sıcak madlen keki duran masanın başında oturmuş ve İncil'ini okumaya dalmıştı.

“Gel de madlen al,” diye seslendi Théo'ya.

Salıncakla rekabet etmek kolay değildi.

“Yoksa hepsini tek başıma bitirip iki kilo alacağım,” diye de ekledi sesini bir ton alçaltarak.

İncil'i kaplayan ve lime lime olmuş medeni kanun kapağını çıkardı.

Farkına vardığı şey onu çok heyecanlandırmıştı. İsa, egodan kurtulma yolunda, şu ana kadar hiç fark etmemiş olduğu çok önemli bir ipucu veriyordu. Bu sayede, Jérémie'nin bir sonraki vaazının içeriği zihninde şekillenmeye başlamıştı bile.

Bir ayak sesi duyunca arkasına döndü.

“Bak sen! Ben de tam seni düşünüyordum!” dedi Jérémie yanına doğru gelirken. “Pazar günü ayin için aklıma bir fikir geldi. Bir iskemle çeksene.”

Jérémie oturdu ve Alice'in ikram ettiği madlenleri geri çevirdi.

Théo'ya dostlukla hafifçe el salladıktan sonra, sanki manzaranın zihnine iyice kazınmasını istiyormuş gibi bakışlarını bahçenin dört bir tarafında gezdirdi. Sonunda gözleri Alice'in üzerine döndü ve

ona gülümsedi. Alice onun her zamanki iyilik dolu gülümsemesinin içinde bu sefer bir paracak hü­zün sezer gibi oldu.

“Bir sorun mu var Jérémie?”

Arkadaşı iyi niyetle gülümsemeye devam ediyordu ama Alice onun bu abasızlık anını uzatmaya çalıştığını hissetti ve bu da endişesini iyice artırdı. En sonunda Jérémie, yüksek ve dizginlenmiş bir sesle konuştu.

“Bu haftaki benim Cluny’de son ayınım olacak.”

“Ne?”

Jérémie başını sallayarak onayladı.

“Ama... O niye?”

“Yaounde’ye atandım.”

Alice bir an onun yüzüne inanmaz gözlerle baktıktan sonra sözlerinin ne anlama geldiğinin farkına vardı.

Ne diyeceğini şaşırmıştı.

Sanki her şey bir darbede yıkılmış gibiydi. Her şey. Yaptıkları, ortaya koydukları her şey, cemaati kiliseye taşımak için harcadıkları onca çaba, insanlara hissettirdikleri bütün o güzel duygular...

Alice birdenbire içinin hü­zünle, düş kırıklığıyla, iğrenmeyle dolduğunu hissediyordu...

“Neden? Bunu neden yapıyorlar?”

Jérémie yanıt vermedi.

“Seni bir günde öylece ta Kamerun’a göndermeye hakları var mı yani?”

Jérémie çaresizliğini gösterir gibi omuzlarını kaldırarak başıyla evet dedi.

“Piskopos bana havarilerin her zaman göçebe yaşadıklarını hatırlattı.”

“Peki ya... Gerçekleştirdiğimiz onca şey...”

“Yeni bir rahip atanacak.”

“O da gelip her şeyi bozacak.”

“Belli olmaz...”

Alice yıkıldığını hissediyordu.

“O saçma sapan şarkıları ve bütün o gürültü patırtıyı geri getireceklerini düşündükçe uyuz oluyorum. Herkesi kiliseden kaçıracaklar.”

“Bunu bilemeyiz Alice.”

Alice iğrenmiş gibi başını iki yana salladı.

“Ne zaman gidiyorsun peki?”

“Perşembe sabahı şafak vaktinde. Piskopos vekili gelip beni papaz evinden arabasıyla alacak ve Cenevre Havaalanı’na götürecek.”

“Perşembe mi? Neden bu kadar çabuk?”

“Böyle gerekiyor herhalde. Pazar sabahı daha fazlasını öğrenebileceğim, ayinden önce piskoposluğa çağırıldım.”

Alice onun artık burada olmayacağına, bundan sonra sık sık görüşemeyeceklerine inanmakta güçlük çekiyordu. Kilisedeki ce-
maati de onu özleyecekti, buna hiç şüphe yoktu.

“Charolles’den gelen çift, vaftiz törenini bu pazara planladığımız için çok şanslılarmış. Bir hafta daha geciksek mahvolacaklarmış. Bu işe canları gibi önem veriyorlar.”

“Evet, ben de fark ettim.”

“Her ne olursa olsun seni böyle uzaklaştırmaları haksızlık, üstelik de tam çabalarımızın meyvelerini toplamaya başlamışken!”

Jérémie içini çekti ve sakince gülümsedi.

“Asıl önemli olan ruhumuz ve bilincimizde harekete geçmiş olmamız Alice, o hareketin meyvelerini bizim toplamamızdan çok daha önemli bu. İsa der ki: *‘Sol eliniz sağ elinizin ne yaptığını bilmesin.’*”

“Ben henüz o bilgelik düzeyine erişememişim demek.”

Jérémie onun yüzüne iyilik dolu gözlerle baktı.

“Edimlerimizin gerçek kapsamını kim bilebilir ki? Bu deneyimden neler öğrenmiş olacağımızı kim bilebilir? Yaşamda kimi

zaman bir şeyler elimizden kaçıp gider gibi gelir bize. Oysa aslında yalnızca o anda derin anlamı kavrayamıyoruzdur.”

*

* *

Germaine, pazarın kurulduğu meydandan geçerken alışveriş çantasını karnına bastırıyordu.

“Kuş tüyleriyle oynamak düpedüz kara büyüye girer!”

“İnanılır şey değil,” dedi Cornélie. “Eğer bana Cluny’de böyle bir şey göreceğimi söyleselerdi...”

“İsa sahte peygamberlerin geleceğini haber vermişti.”

“Doğru dedin,” dedi Cornélie.

Germaine sesini alçalttı.

“Peder Jérémie, şeytanın uşağı!”

“Sus, korkutma beni...”

“Afrika’ya gidiyor olmasına hiç şaşmamalı. Orada vudu büyüü yapan cadılarla buluşacaktır muhakkak.”

“Aman Tanrım!”

“Başından beri ona güvenilmeyeceğini söylüyordum ben zaten. En başından beridir!”

“Biz hiç olmazsa onun oyununa gelmedik,” dedi Cornélie. “Hem başkalarını da uyarmamış değiliz.”

“Şu Barones De Sirdegault’ya bir bak. Geçen gün o bile onun tarafını tuttu!”

“Eskiden iyi bir kadındı oysa...”

“Ona da büyü yapmış olmalı!”

“Zavalıcılık...”

Germaine, manidar bir tavırla başını iki yana salladı. Birdenbire olduğu yerde donakaldı ve kolunu Cornélie’nin bedeninin önüne uzatarak onu da durdurdu.

“Bak, kim gidiyor!”

Meydanın karşı tarafında Peder Jérémie, üzerinde karga karası cübbesiyle République Caddesi'nden aşağı doğru iniyordu.

“Tanrım,” dedi Cornélie haç çıkararak.

Germaine, bütün soğukkanlılığını koruyarak boynundaki haç iki elinin arasına aldı ve papaza doğru uzatıp tumturaklı bir sesle mırıldandı:

“*Vade retro, Satana!*”⁶”

6 (Lat.) Geri çekil şeytan! (ç. n.)

Kilise meydanına vardığında Alice, daha şimdiden içinin özlemle dolduğunu hissediyordu.

Her hafta olduğu gibi yine kilisenin avlusunda bir öncekinden biraz daha fazla insan vardı ve kaygısız, neşeli bir hava hüküm sürüyordu. Jérémie'nin gideceği haberi henüz yayılmaya başlamamış olmalıydı.

Sabah güneşi, meydandaki Ortaçağ binalarının ön cephelelerini aydınlatarak taşlara altına çalan kahverengi dalgalanmalar veriyordu. Pencerelerden çoğu, sabah serinliğinin son anlarını da evlerin içine alabilmek için hâlâ ardına kadar açık duruyordu.

Alice tanıdık yüzleri selamlayarak, Jérémie'yi bulmak üzere kiliseden içeri girdi. Cemaat ve özellikle de en eski müdavimler, yeni gelenlerin öndeki iskemleleri kaparak onları arka sıralara düşürmeleri korkusuyla, çoktan yerlerini almışlardı bile.

Alice, vaftiz havuzunun yakınındaki bir banka oturmuş, yanlarında yedi sekiz yaşlarında bir oğlan çocuğu ve babanın kollarında küçük bir bebeğin yanı sıra çevreleri de akraba ve arkadaşları olması gereken insanlarla sarılmış olan Charolleslü çiftle göz göze geldi. Anneyle baba ayağa kalkıp gözleri ışıldayarak onun yanına geldiler.

“Size bir kere daha teşekkür etmek istedik. Çocuğumuz bugün sizin sayenizde vaftiz ediliyor.”

“Rica ederim.”

Alice sahnı geçti. Jérémie henüz gelmemiştı, kutsal eşya odası boştu. Piskoposla görüşmesi uzamış olmalıydı.

Yeniden sıraların arasından geçip kiliseden dışarı çıktı. Avluda sohbetler hızla sürmekteydi. Havada bir hafiflik seziliyordu ve Alice bunun bu cemaatin Jérémie’nin ayinine katılmak üzere son bir araya gelişleri olduğuna inanamıyordu.

Peki rahip ne zaman gelecekti?

*

* *

“Ona engel olmak için elimden geleni yaptım Monsenyör, ama sanırım onu görmeniz daha iyi olacak, ben sorularına daha fazla yanıt veremiyorum.”

Altın kaplamalarla süslü, büyük çalışma masasının başında oturan piskopos bir kaşını kaldırdı.

“İçeri alın.”

Vekil yeniden hole çıktı.

“Benim gitmem gerekiyor,” dedi Peder Jérémie, onun geldiğini görünce. “Benim adına piskopostan özür dilersiniz. Kendisine cemaatime karşı sorumluluğumun bana engel olduğunu açıklayın lütfen. Eğer isterse ayinden sonra yine gelebilirim. Siz bana haber verirsiniz.”

Gitmek üzere arkasını dönmüştü ki vekil onun koluna dokundu.

“Durun biraz...”

“Daha fazla kalamayacağım.”

“Monsenyör sizi hemen kabul edecek,” dedi vekil.

Peder Jérémie bir an duraksadı.

“Kusuruma bakmayın lütfen, hiç zamanım kalmadı.”

Yeniden arkasına dönmeye hazırlanırken, bürosunun içinden piskoposun sesini duydu.

“İçeri gelin Peder Jérémie!”

Rahip donakaldı.

“Benimle gelin,” diye fısıldadı vekil.

Birlikte büroya girdiler.

“Oturun Peder Jérémie,” dedi piskopos kendi de uzun, dik-dörtgen sehpanın arkasında bulunan devasa koltuğa yerleşirken.

Vekil, geriye doğru çekilerek kapının yakınlarında, yüksek pencerelerin altında sessizce durdu.

“Ne yazık ki kalamayacağım Monsenyör, çünkü Cluny'deki ayinimin başlamasına...”

“Rahat olun. Bolca zamanımız var. Geciktiğim için özür dilerim ama sizi gidişinize hazırlamamız şart.”

“Ama saat onda ayini başlatmak üzere bekleniyorum.”

“Endişe etmeyin. Acil bir durum çıktığını bildiririz, anlayış göstereceklerdir.”

Rahip yanıt vermedi.

Vekil içi rahatlamış gibi bir soluk aldı.

Son ayın yapılmayacaktı. Veda konuşmaları ve duygusal taşkınlıklar olmayacaktı. Böylece piskoposluk da kimseyi mağdur etmiş görünmeyecekti.

Ağacın dalını tek hamlede budayıp çalışmaya devam etmek en iyisi olacaktı.

*

* *

Saat onu çeyrek geçiyordu.

Jérémie'nin gecikmesi artık rahatsız edici olmaya başlamıştı. Alice sabah ayini öncesinde piskoposlukta görüşmeye gitmenin hiç de iyi bir fikir olmadığını biliyordu zaten.

Cemaatin içinde tanıdığı bir rahibeyi görünce ona yanaştı.

“Peder Jérémie gelemedi,” dedi kadına alçak sesle. “Papaz evine kadar gidip piskoposluğa telefon edin. Sorun bakalım oradan saat kaçta ayrılmış.”

Rahibe bir an için duraksar gibi göründükten sonra söyleneni yaptı. İnsanlar saatlerine bakıp duruyor, sabırsızlık belirtileri gösteriyorlardı. Avlu yavaş yavaş boşalmış, kilisenin içiyse dolmuştu.

Yaşlı Victor, Alice’in yanına sokuldu. Jérémie’nin gidişini duymuştu ve çok üzülüyordu. Ondan önceki rahiplerin isimlerini saymaya başladı. Alice ise onu hiç dinlemiyordu. Akli arkadaşının yokluğuyla meşguldü.

Yolda başına bir şey gelmiş olmasaydı bari...

Onu yirmi beş gece rahibe geri geldi.

“Peder Jérémie’nin piskoposlukta işi uzamış,” dedi. “Ayin iptal edildi, benden cemaate haber vermeme istediler.”

“Ayini iptal mi etmişler?”

Rahibe başını salladı. O da kendisi kadar düş kırıklığına uğramış gibi görünüyordu.

“Haberı duyurma işini... siz üstlenebilir miydiniz acaba?” dedi kadın, ona yalvaran gözlerle bakarak.

Alice başıyla onayladı.

Rahibe papaz evine doğru gözden kayboldu.

Piskoposlukta işi uzamış.

Ne kadar da aksi olmuştu.

Sözü verilmiş vaftiz töreni...

Jérémie için çok önemli olan o son vaaz...

Herkes için ayrı aksilikti bu. Zavallı Jérémie bir araya toplanmış cemaatiyle vedalaşma fırsatını kaçırmıştı. Ayin sabahı onu Cluny’den bir saatten fazla mesafedeki piskoposluğa çağırımları daha baştan tuhaf şeydi zaten. Neden bir önceki gün olmuyordu, ya da öğleden sonra veya ertesi gün? Şimdi de oradaki işi uzayıvermişti işte... Garip şeydi doğrusu.

Yoksa bu aslında vaftiz törenini engellemek için miydi?

Alice'in bu insanlara hiç güveni yoktu. Özellikle de Jérémie'yi kafalarına estiği gibi buradan gönderdiklerinden beri. Onlardan her şeyi beklerdi.

İstemeye istemeye kötü haberi duyurmak üzere, perişan bir halde kiliseden içeri girdi. Kendini sanki elinde olmaksızın piskoposluğun çevirdiği dolaplara suç ortağı olmuş gibi hissediyordu.

Charolles'den gelen aileyi gördüğü anda yüreği sıkıştı. Cesaretini toplayıp onların yanına gitti.

"Bir sorunumuz var," dedi. "Peder Jérémie piskoposluktan ayrılamamış. Ayin iptal edildi."

"İptal mi?" dedi anne gözlerini kocaman açarak.

"Peki... Vaftiz ne olacak?" diye sordu baba.

"Sizin için çok üzgünüm ama ne yapabileceğimi bilemiyorum."

İkisinin de yüzlerinden öyle bir düş kırıklığı okunuyordu ki içinde onlara Peder Jérémie'nin burada başka ayin yapamayacağını ve bu durumda da bu vaftizin hiç gerçekleşemeyeceğini haber verecek cesareti bulamadı.

"Lütfen, bir şeyler yapın..."

Alice onların yalvaran gözlerine çaresizlikle baktı. Bu insanlar bu işi gerçekleştirebilmek için bin dereden su getirmişlerdi ve kendi de onlara çocuklarının vaftiz edileceğine dair söz vermiş bulunuyordu.

"Özür dilerim..."

Geri çekilerek koro alanına doğru yürüdü. Bu insanların yaşadıkları hüsrana kendi içindeki üzüntüye, şaşkınlığa ve öfkeye ekleniyordu.

Cılız alevleri hazin biçimde titreşen mumların yanından geçti. İçinde esen acı rüzgâr onları söndürmeye yetebilirdi.

İşler kontrolünden çıktığında her zaman olduğu gibi içinde harekete geçme, durumu eline alma, ister talihin isterse kötü niyetli

ruhların işi olsun, olup bitenler karşısında boyun eğmeme arzusu duyuyordu. Ancak mevcut durumda yapabileceği hiçbir şey yoktu ve bu da içindeki hıncı daha da körüklüyordu.

Kürsüye varınca, üstüne çıkmadan önce cemaate doğru döndü. Sahının dörtte üçü doluydu. Beş altı ay kadar önce bu kilisede katıldığı ilk ayini hatırlayınca yüreğinde bir sıkışma hissetti. On iki kişi katılmıştı... Bugünse sayıları üç yüze yakındı. Üstelik günah çıkarmaya gelen herkes katılmış olsa kiliseye bile sığmayacaklardı.

Yıl sonuna kadar bunlardan geriye kaç kişi kalacaktı acaba?

Ön sırada, her zamanki yerinde oturan Barones De Sirdegault'yu fark etti ve kadının neden bu kadar rahatsız görüldüğünü merak etti. Biraz ötede oturan Étienne'i de tanıdı. Sonra bir kere daha dizlerinde oğulları, kucaklarında bebekleriyle vaftiz babası, vaftiz annesi, diğer akraba ve arkadaşlarının arasında oturan çifte baktı. Herkesin yüzü düşmüştü. Buraya bir kutlama yapmaya gelmişlerdi mutlaka, ellerinde hediyeleri, keselerinin üzerine tarih basılı şerhleri vardı... Oysa hepsi suya düşmüştü.

Alice başını iki yana salladı. Bu durum neresinden bakılırsa bakılsın herkes için haksızlıktı.

Gerginliğini giderebilmek için bir soluk aldı. Haksızlığı hissettikçe içindeki harekete geçme isteği de büyüyor, içinden gelen bir çeşit emre dönüşüyordu.

Aklından bir fikir geçti, ama öylesine akıl almaz bir fikirdi ki bu, onu hemen kafasından uzaklaştırdı.

Ancak o sırada içinde bir tür enerjinin yükseldiğini hissetti, sanki içinde bir şey onu aynı anda hem çağırıyor hem de taşıyor gibiydi...

Hayır. Buna cesaret edemezdi, kabul edilir bir şey değildi bu.

İçinden gelen bu çağrı ile onu dinlemesine engel olmaya çalışan mantığı arasında kendine ikiye bölünmüş gibi hissediyordu.

Sağduyulu kalmalı, kendini dizginlemeyi bilmeli, kurallara birazcık olsun saygı göstermeliydi...

İsa'nın Tanrı'nın ılıkları kusacağını söylediğini hatırladı.

Oysa ne sıcak ne soğuksun, ılıksın. Bu yüzden seni ağzımdan kusacağım, diye geçirdi içinden birkaç kere.

Kürsüye çıktı ve mikrofona doğru eğildi.

“Herkes güneydin.”

Kendi sesinin kilisenin içinde yankılandığını duydu.

“Size Peder Jérémie'nin başka bir yere atanmış olduğunu bildirmekten üzüntü duyuyorum. Birkaç gün sonra uzak bir ülkeye doğru yola çıkıyor. Bugün de piskoposluktaki işi uzadığı için ayine gelemeyeceğini az önce öğrendik.”

Gözlerini cemaatin üzerinde gezdirdi. Herkes mutlak bir sessizlik içinde ona bakıyordu.

Derin bir soluk aldı.

“Bugün onun yerine ayini ben yöneteceğim.”

Sahının dört bir yanında bir mırıltı dalgası gezindi.

Birkaç kişi nefretle çığlık attı.

Alice, iki yobazın beyin kanaması geçirmek üzere olduklarını gördü. Taştan sütununun tepesinde Pidou Berlu, her zamankinden de daha şaşkın görünüyordu.

Ayağa kalkıp gidenler oldu, sonra onları başkaları izledi.

Topluluk önünde konuşması gerektiğinde heyecana kapılan biri için bu durum kesinlikle göz korkutucuydu. Ancak Alice, içinden gelip onu taşıyan akışa kendini bırakıp yüreğinin sesini dinlemişti ve rahip rolü oynamadan, herhangi bir kimliğe ya da role bürünmeye çalışmadan yalnızca kendisi olarak, bu insanlara aktarmayı istediği ve Jérémie'nin vaazında söylemesi için hazırlamış olduğu mesajları iletmeye karar verdi. Gerçi vaazın tam metni aklında değildi elbette ama bu konuda da sezgilerine güvenmek zorundaydı. Sezgilerine ve yüreğine güvenerek birkaç gün önce yazmış olduğu cümleleri

hatırlamaya uğraşmayacaktı. O günler artık geçmişte kalmıştı, şimdiki anın gerçeği her zaman geçmişinkinden daha büyüktü.

Hem zaten bu bir gösteri de değildi. Bu ayini kendisi için değil, burada toplanmış insanlar için yapıyor ve karşılığında da onlardan hiçbir şey beklemiyordu.

Kilisede kalan insanlara baktı. Bu kişilerin burada bulunmalarının nedeni, tıpkı birkaç aydan beridir kendisinin de peşinde olduğu gibi ruhani bir uyanışın arayışı içinde olmalarıydı. Onlar da kendisiyle aynı şeyin izini sürüyorlardı ve Alice, kendi uyanışına katkıda bulunmaya başlamış olan şeyi onlarla paylaşmayı istiyordu. Bunu yalnızca kendine saklamayı değil, ondan herkesin yararlanabilmesini sağlamayı istiyordu.

Öğrendiklerini aktarma isteği içinde yükselirken, bu insanlara karşı bir çeşit dostluk duygusu hissetmeye başladı.

Sonra da çok şaşırtıcı bir şey oldu: Heyecanı sanki büyü yapılmış gibi bir anda azalmaya başladı ve sonunda tamamen uçup gitti. Bütün yaşamını çekingenliğiyle savaşıarak geçirmişti. Kimi zaman pervasızlıkla suçlanacak şekilde sürekli öne atılabilmek için kendini zorlayarak ustalıkla gizlediği bir çekingenlikti bu... Bir anda ve hiçbir çaba harcamadan kendini ondan kurtulmuş buluvermişti. Şimdi o çekingenliğin de aslında egosunun bir ürünü olduğunu anlayabiliyordu. İçindeki çekingen yan yaşamının her anında bütün bakışların kendisini yargılamak üzere onun üzerine çevrilmiş olduğunu sanıyordu. Böyle bir bakış açısı da... narsistçe değil miydi?

Bir rol oynamayı ve mevkisine tutunmayı reddederek, şu anda bu şekilde parıldamaktan vazgeçerek, yalnızca şu anda yüreğinde hissettiklerini dile getirmekle yetinerek, kendini görevinin ve iletmeyi istediği mesajların hizmetine adanarak, bütün içtenliğiyle bu mesajları aktarmayı istediği kişilere yüzünü dönerek çekingenliğinden kurtuluyordu.

“Benim adım Alice, Peder Jérémie’nin çocukluk arkadaşıyım. Onu iş başındayken sık sık izlemiş olmama karşın, ayının bütün kurallarına uygun davranabileceğimden emin olamıyorum, ancak...”

“Tanrı’ya inanıyor musunuz bari?”

Bu gümbür gümbür ses binanın içindeki sakinliği delmişti ve yankıları dört bir yanda çınlamayı sürdürüyordu. Hevesi kursağında bırakılmış olan Alice, sesin geldiği sol tarafına doğru döndü. Soruyu sormuş olan adamın kim olduğunu bilemiyordu. Sesinden anlaşıldığına göre altmış yaşlarında olmalıydı. Herhalde ailesinin ateist geçmişini bilen bir komşuları olacaktı...

Alice rahatsızlık içinde sözcükleri ararken, bu soruya hemen yanıt verememiş olması da kilisenin içinde yeni bir mırıltı dalgasına yol açmıştı.

Başını bir kere daha sorunun geldiği yöne doğru çevirdi.

“Siz bana Tanrı’nın kim olduğunu söyleyin, ben de size ona inanıp inanmadığımı söyleyeyim.”

Sahında yine bir uğultu dolaştı, sonra sessizlik çöktü.

Bütün yüzler adama doğru dönmüştü.

Ancak bir yanıt gelmedi. Alice’i Tanrı inancı konusunda sorgulamaya bu kadar hazır olan kişi onun kim olduğunu söyleyemiyor gibiydi.

Sonunda Alice bir soluk alıp atıldı.

“Uzun zaman kendimi bir ateist saydıktan sonra İsa’nın sözlerinin gerçek değerini keşfettim ve o zaman onu büyük bir bilge olarak görmeye başladım. Onun öğretilerini bizzat uygulamaya koyuldum ve yaşadıklarım karşısında hayrete düştüm. Onun sözlerinin beni egomdan kurtulmaya doğru yönlendirdiğini anladım ve bunu kısa bir süreliğine de olsa gerçekten başarabildiğim ender zamanlarda parmaklarımın ucuyla başka bir dünyaya, başka bir gerçekliğe nüfuz ettim. O dünyada bütün gücümle başkalarından bağımsız olarak var olmak için çabalamıyorum, tam tersine oradayken kendimi

başka insanlarla, evrenle ve her şeyle tek bir bütün oluşturacak kadar birleşmiş hissediyorum. Acaba bu İsa'nın 'Göklerin Egemenliği' dediği şeyin bir görünüşü olabilir mi? Bilemiyorum. Acaba bu hepimizin içinde var olan tanrısal parçayla bağlantı kurmak mı? Her insanın içinde günah taşıdığını sık sık duymuşumdur. Bugün artık bunun yanlış olduğunu biliyorum: Bizim içimizde tanrısal varlık var. Günah yalnızca bizi ondan uzaklaştıran şeydir. Şu halde, Tanrı var mı? Bulutların üzerinde oturan ve olağanüstü güçlerle donanmış aksakallı bir ihtiyar fikrine hep gülüp geçmişimdir. Yahudiler ona Tanrı adını vermeyi reddetmekte haksız değildiler belki de. İsim koyunca zihnimizde görüntüler belirliyor, aslında bir kimse olmayan bir şeyi kişileştiriyoruz, maddesi olmayan şeyi maddeye dönüştürüyoruz. Sırf 'Tanrı' sözcüğü bende somut bir varoluşu olan, mutlak güçlerle donatılmış, doğumlardan ölümlere kadar her şeyi, her insanın kaderini ve evrenin gidişatını kendi keyfince yöneten bir kimseyi çağırıştırıyor. Böyle bir şeye inanmam. Buna karşılık, ortada bir yaratıcı güç, hepimizin farkında olmaksızın birer unsur, parçası, zincirinin bir halkası olduğumuz bir enerji, bir bilinç olabilir. Tıpkı bedenimizin bir avuç yıldız tozu, evrenin bir parçacığı olduğu gibi bilincimiz de evrensel bir bilincin ve kendimizi ondan kopuk ve bağımsız sandığımız halde aslında ona ait olduğumuz bir yaratıcı gücün parçası olabilir."

Gözlerini bir kere daha cemaatin üzerinde gezdirdi.

"Bireysel bilincimiz bize aslında yine bizim olan bu evrensel bilinci unutturuyor ve egomuz bizi bireysel olarak öne çıkabilmek adına bütünden ayrılmaya, uzaklaşmaya zorlamak için onunla temasımızı kesiyor."

Bir süre soluklanmak için sustu.

"Eğer adına Tanrı dediğimiz şey, bu elle tutulmayan, gözle görülmeyen enerji, bu evrensel bilinç ise o halde Tanrı bizim dışımızda olan ve sanki evrenin efendisiymiş gibi kendisinden lütuf

dilenmek için yalvarmamız gereken bir güç olamaz. O daha çok, kozmik ama aynı zamanda içsel bir güçtür ve bizi ondan ayıran şeyden, yani egomuzdan kurtularak, bir anlamda yuvaya geri döner gibi onunla yeniden temas kurabilir ve onunla birlikte yaşayabiliriz. On üçüncü yüzyılda Meister Eckhart şöyle demiştir: ‘İnsan kendisine benliğini unutturan şeyden kurtulmalı ve olduğu her şeyle birlikte kendi kaynağının dipsiz uçurumuna geri dönmelidir.’ Her ne kadar İsa bu sözcüğü hiç kullanmamış olsa da aslında bizi sürekli olarak egomuzdan kurtulmaya çağırmaktadır. Kendi adıma ben bunu başarabilmek için her şeyi denedim ama yalnızca anlık olarak yapabildim. Kendisinden kurtulmayı ne kadar çok istersek ego o kadar direniyor ve aslında bu da Hıristiyanların yüzyıllar boyu kendilerini teslim etmiş oldukları suçluluk duygusunun neden başarısız olduğunu açıklıyor. Hiç kuşku yok ki egonun direnci Yeni Ahit’te de, havarilerin İsa’nın öğretilerini uygulamaya koymakta, içlerinde uyumakta olan tanrısallığı uyandırmakta çektikleri güçlüklerle örneklendiriliyor. Aslında onlar bunu hiç başaramıyorlar ve İsa da sürekli bundan yakınıp duruyor, hatta tutuklanmasından önceki son akşam bile onlara uyanık kalmalarını söylediği halde hiçbirini bunu beceremiyor. Bütün iyi niyetlerine karşın hepsi uykuya yenik düşüyor ve bunun üzerine İsa da, *‘Ruh isteklidir ama beden güçsüzdür,’* diyor. Ama bu işin bir sırrı var.”

Bir an sustu ve sesinin yankısı dindiğinde bütün kiliseye derin bir sessizlik egemen oldu.

“Bir sır var ve bizzat İsa’nın bile buna ancak yaşamının sonunda vâkıf olduğu anlaşılıyor, çünkü özellikle bu noktada onu yineleyip duruyor ve hatta sonuç olarak akılda tutulacak tek bir şey varsa onun da bu olması gerektiğini bile söylüyor. Bizi egonun cehenneminden kurtararak uyanıktan sonraki yaşamın cennetine kavuşturma gücüne sahip olduğunu yeni anladığım bu sır... Sevmektir. Sevdiğimiz zaman, ister bir insan için, ister bir hayvan,

bir çiçek ya da bir güneş batışı olsun sevgiyi hissettiğimiz zaman, kendimizden öteye taşınırız. Arzularımız, korkularımız ve kuşku-
larımız dağılıp giderler. Onaylanma ihtiyacımız ortadan kaybolur. Kendimizi başkalarıyla kıyaslamaktan, onlardan daha fazla var olmaya çalışmaktan vazgeçeriz. İçimiz kendiliğinden yayılarak yaşamdaki canlı ve cansız bütün varlıkları kapsamaya başlayan bu duyguyla, bu yürek atılımıyla tamamen dolduğunda ruhumuz yücelir. Filozof Alain, sevginin insanın kendinden çıkabilmesi için mükemmel bir hareket olduğunu söylemişti. Ama o aynı zamanda evrenle bütünleşerek, hiçbir derdimizin kalmadığı, yalnızca sevincin hüküm sürdüğü yere, kendimizin kaynağına kavuşmamız için de mükemmel bir harekettir.”

Alice kiliseye toplanmış cemaati bir kere daha gözden geçirdi. Onu dinliyorlardı ama mutlu olmak ve yaşamda başarıya ulaşmak için çok önemli olduğunu bildiği bu mesajı onlara gerçekten ulaştırabiliyor muydu acaba?

“Sevmek aslında kendimizi sevmektir. Kendimizi sevmek de bize başkalarının egosunun iğnelemelerinden yara almama, onun kendi egomuzu da harekete geçirmesine göz yummama gücü verir. Sevmek, bir başkasını, kimi zaman hiç de hoş gitmeyecek bir egonun arkasına saklanan gerçek kişiyi görebilmek ve bu sayede egonun eriyip gitmesini sağlamaktır. Sevmek, insanın düşmanlarını sevebilecek ve onları müttefikleri haline getirecek gücü kendinde bulabilmesidir. Sevmek, bütün zorluklara ve ağır darbelere karşın yaşamı severek bütün bunların aslında bizim kendimizi bırakmamız, evrimimiz, uyanışımız için birer araç olduğunu anlayabilmemizdir. Sevgi her şeyin anahtarıdır. Dünyanın sırrıdır.”

Sözcükleri kilisenin ışığa boğulmuş yüksek tonozları altında çınladı.

Bir an soluklanıp ayine devam etti.

Sonra da vaftiz törenine geçti.

Çarşamba günü, akşam saatleri.

Jérémie, Cluny'deki son görüşmesini tamamlamış olduğu günah çıkarma kabininden çıkmaya hazırlanıyordu ki ince tahta bölmenin arka tarafında bir kumaş hışırtısı işitti.

Tövbe etmeye gelen kişi hiç sesini çıkarmayınca Jérémie, onu konuşmaya davet etti. Ama içerideki kimse hâlâ susuyordu.

“Sizi dinliyorum,” diye üsteledi Jérémie. “Çekinmeden konuşabilirsiniz.”

Sabırla bekledi ve nihayet güçlükle çıkabilen bir kadın sesi yükseldi. İçinde çok belirgin bir gerginlik taşıyor olmasına karşın sesi hiç zorlanmadan tanıdı.

“Peder, kötü bir şey yaptım.”

Kadın birkaç saniye sustu. Jérémie parmaklıkların arkasından onun soluğunu duyabiliyordu.

“Kötü bir şey yaptım ve çok pişmanım.”

Kimi zaman duyduğu itiraflarda günah çıkaran kişinin sesi öyle tasasız gelirdi ki, Jérémie onun buraya alışkanlıktan, batıl inançla ya da belki sırf gevezelik edebilmek için gelmiş olduğunu düşünürdü. Oysa bu seste, sahibinin gerçekten acı çektiğini ele veren çok gerçek bir suçluluk duygusu vardı.

“Birini eleştirdim ve... bu ona zarar verdi.”

Jérémie donup kaldı. Yürek atışlarının hızlandığını hissederken, normalde her zaman dinlemeye odaklı olan aklı da birden çeşitli düşünce ve duyguyla dağılmıştı. Kendini toparlayabilmek için derin bir soluk aldı. Her ne olursa olsun bu kadının merhamete ihtiyacı yok muydu? Her tövbekâr bağışlanmayı hak ederdi...

“Benim yüzümden ciddi bir zarar gördü,” dedi.

Sözcüklerin ağzından binbir güçlkle çıkabildiği, kadının pişmanlığından taş kesilmiş olduğu hissedilebiliyordu.

“Belki...”

“Hayır, belki değil, kesin bu.”

Jérémie uzun uzun iç çekti.

“Bunu kim bilebilir ki?” diye mırıldandı. “Epiktetos der ki: ‘Sana zarar verdiklerine hükmettiğin an zarar göreceksin.’ Ancak bir durum hakkında bir hükme varabilmek için insanın geleceğe uzanarak söz konusu olaya ve bütün sonuçlarına zaman içinde bakabilmesi gerekir. Bize neler getirdiğine, bizi nelerden koruduğuna, bizim ondan neler öğrendiğimize... Ancak biraz geri çekilirsek bütün bunları bilebiliriz.”

Kadın uzunca bir süre sessiz kaldı.

“Her ne olursa olsun,” dedi en sonunda, “suçlamalarımın dolayı çok pişmanlık duyuyorum. Haksızlık ettim ve bunun için kendime çok kızıyorum.”

“Tanrı sizi bağışlıyor kızım.”

Birkaç boğuk hıçkırık duyuldu. Jérémie, fısıltıyla ekledi:

“Ben de öyle.”

*

* *

“Bir kadın mı? Bir kadın?”

“Evet Monsenyör,” dedi vekil perişan bir suratla.

“Ayini bir kadın yönetmiş!”

Vekil gözlerini kapatıp başını üzüntüyle sallayarak onayladı. Piskopos kendini külçe gibi devasa koltuğunun üzerine bıraktı. “Bir kadın. Tanrım, ne korkunç...”

Tanrı ne diye onun başına böyle büyük bir felaket göndermişti acaba?

Onun piskoposluğunun bölgesinde hem de.

Medya bunun peşini bırakmazdı. Çok geçmeden bütün Fransa bundan haberdar olacaktı. Vatikan da öyle...

Bütün gücünü yitirdiğini hissediyor, içinde yalnızca kocaman bir iğrenme bulabiliyordu.

Bu nasıl bir aşağılanmaydı böyle!

Başını kaldırıp baktı. Her zaman cübbesi içinde dimdik duran vekili, olup bitenin ağırlığı altında çökmüş gibi kambur duruyordu şimdi.

“Ayini bir kadın yönetmiş,” diye yineledi piskopos dalgınca.

“Kaynaklarım bana bunun Katolik öğretisinden epeyce uzakta, çoktanrıci bir senkretizm kokan bir ayin olduğunu söylediler,” diye açıkladı vekil küçümser bir sesle.

Piskopos, yüzük parmağını saran ametisti yavaş yavaş döndürdü.

“Çocuğu da vaftiz etmiş üstelik, öyle mi?”

Vekil yine başını salladı.

Piskopos iç geçirdi.

Uyarılar karşısında daha erken harekete geçmesi gerekirdi. Vekilini dinlemeliydi. Adam aylardan beri ondan yaptırım uygulamasını isteyip duruyordu. Haklıydı demek. Bu genç rahip ve onu etkisi altına almış olan kadın bunca zamandır onun otoritesine meydan okumuşlardı.

Çok fazla beklemişti.

Bu bozguna yolu açan, onun sabır göstermesi olmuştu. Bu da içindeki acılığı daha da artırıyordu.

Gözüne çok donuk görünen ametistine baktı. Safire ve kardinal moruna veda edebilirdi.

Birden içindeki keder yerini öfkeye bıraktı ve adam bir sıçrayışta ayağa kalktı.

“Ne olursa olsun bu vaftiz gayrimeşrudur! Geçerli olamaz ve hiç yapılmamış sayılır. Kayıtlardan çıkarın ve aileye de bildirin. Hiç olmazsa bunu düzeltelim. O lanet olasıca rahip ve suç ortağı kadın son sözü söyleyemeyecekler.”

Vekil başını kaldırıp onun yüzüne baktı.

“Bu konuda sizden önce davranmaya cüret gösterdim Monsenyör ve...”

“İyi etmişsiniz.”

“Ve bilgi edindim. Kilise hukukunun kurallarına göre hakkınız var, bu vaftiz gerçekten de meşru değildir...”

“Mükemmel!”

“Meşru değildir ama... geçerlidir.”

Piskopos ona yıldırım saçan gözlerle baktı.

“Ne saçmalıyorsunuz siz?”

“Roma’yı aradım Monsenyör. Bu vaftiz her ne kadar gayrimeşru bile olsa iptal edilemez. Kilise hukuku bu konuda çok açık: Vaftiz geçerlidir.”

*

* *

Bu ağustos öğleden sonrasında Renault bayinin genç satıcısı fena halde sıkılıyordu. Otomatik kapının usulca kayarak açıldığını duyunca başını kaldırdı ve karşısında Barones De Sirdegault’yu görmek onu çok şaşırttı.

İngiliz malı, yeşil, antika Jaguar’ını dükkânın hemen önüne park etmişti. Eğer satıcının şansı yaver giderse yaşlı aristokrat hanım arabasının karoserini yenilemeyi isteyebilirdi...

Ayağa kalkıp müşteriye karşılamaya gitti. Biraz heyecana kapılmış gibiydi. Buralara her gün bu mevkiden insanlar uğramıyorlardı.

“Bayimize hoş geldiniz Barones De Sirdegault.”

“İyi günler beyefendi,” diye karşılık verdi kadın arabalara göz gezdirerek.

Duvardaki dev ekranda markanın en son reklam filmi sürekli dönüp duruyordu: Kevin Spacey, Renault Espace’ın direksiyonuna geçmiş, müşterinin gözlerinin içine bakarak *‘I might even be President of the United States,’* diyordu.

Satıcı müşterisini dikkatle inceledi ve kadının gözünün Captur’e takıldığını fark etti.

“Bu araba size çok yakışır, size genç ve dinamik bir imaj verir...”

Kadın kaşlarını çatı.

“Gözlüklerinizi temizleyin delikanlı. Altmış yılı devirdim ben,” dedi gülümseyerek.

Adam kendini yaramazlık yaparken yakalanmış bir çocuk gibi aptal hissetti.

Hemen kendini toplamalıydı. Bu başarısızlığın altında kalmamalıydı.

“Şu halde bir Megane Coupé ya da Talisman daha uygun olur, zarif görüntünüzü tamamlar...”

Kadın hemen yanıt vermeden çevresindeki arabalara bakmayı sürdürdü.

“Aradığım şey bu değil,” dedi sonunda.

Satıcı dudaklarını kemirdi. Hep aynı hatayı yapıyordu: Bilgi edinmeden tez öne sürüyordu. Satış eğitmeninin talimatlarını hatırladı: Önce soru sorun, müşterinin düşlerinin arabası üzerine kendiyle ilgili nasıl bir imaj yansıttığını bulun...

“Söylesenize o zaman: Nedir aradığınız?”

7 (İng.) Birleşik Devletler Başkanı bile olabilirim. (ç. n.)

Teşhirde bulunan araçların arasında sakın sakın yürümekte olan kadın, ucuz bir Twingo'nun önünde durdu.

“Ayağımı yerden kesecek bir araba.”

Satıcının ağzı bir karış açık kaldı. Böyle bir yanıtı ilk defa duyuyordu.

Bu hiç de normal değildi.

Eğitim sırasında kendisine verilmiş olan el kitabındaki yanıtlar sınıflandırmasında böyle bir yanıtın yer almadığından kesinlikle emindi. Yolunda gitmeyen bir şeyler vardı.

“Ayda bir defa alışveriş için beni Mâcon’a kadar götürebilecek bir araba arıyorum,” diye ekledi kadın.

Adam ne diyeceğini bilemiyordu.

Kadın ona soran gözlerle baktı.

“Sizce bu işimi görmez mi?”

“Şey... Yani, görür...”

Kadın aradığı modelin bu olduğuna kararını hemen verdi ve birkaç dakika sonra siparişi bilgisayara girmek üzere satıcının masasının başına oturmuşlardı bile.

“Bana adınızın nasıl yazıldığını hatırlatabilecek miydiniz Barones De Sirdegault?”

“Grossard. Josette Grossard. Okunduğu gibi yazılıyor, yalnız sonunda bir D var.”

*

* *

Alice şafaktan önce uyandı. Alelacele giyinip bir yudum su içti ve karanlıkta sokağa çıktı. Serin havada evin önündeki salkım çiçeği yapraklarının üzerinde birikmiş çiy damlalarının kokusu duyuluyordu. Şafak öncesinin alaca karanlığı içinde, aşağı doğru inen sokak boyunca uzanan pas tutmuş bakırdan, eski fenerler altın rengi, cılız bir ışık saçıyorlardı.

Çatıların üstünde, gökyüzünde, en tepede yıldızlar, bir tırpanın bıçağı gibi incecik bir hilal şeklindeki ayın eşliğinde yavaşça gözden kayboluyorlardı.

Henüz uykuda olan sokağın en altında fırıncı dükkânının açık duran penceresinden taze ekmek kokuları süzülüyordu.

Alice önce soldan Mercière, sonra da sağdan Barre sokaklarına sapıp sonunda kilisenin avlusuna vardı.

Papaz evinin aralık duran bahçe kapısı önünde farları yanan bir araba duruyordu.

Arabanın yakınında biri siyah, diğeri eflatun giymiş iki din adamı kollarını kavuşturmuş ayakta duruyorlardı. Herhalde Jérémie'yi havaalanına bunlar götürecek olmalıydılar. Alice onlardan önce gelmiş olmayı isterdi.

O yaklaştıkça ayak sesleri eski kaldırım taşlarının üzerinde çınladı ve siyahlı din adamı başının küçük bir hareketiyle onu işaret etti. Öteki adam hiçbir şey söylemeden Alice'i süzdü, ancak gözlerindeki bakış içindeki düşmanlığı belli etmeye yetiyordu.

Alice yine de yanlarından geçerken onlara küçük birer selam verdiyse de karşılık alamadı. Bahçe kapısına vardığındaysa onu gördü...

Jérémie, bahçenin karşı tarafında, siyah cübbesi içinde, bir elinde üstü rengârenk çıkartmalarla yarı yarıya kaplı ergen işi, küçük bir valiz taşıyarak evin merdivenlerinden aşağı iniyordu. Alice bu valizi görür görmez tanıdı ve lisede birlikte okurlarken sınıfça yapmış oldukları İtalya yolculuğunun anıları gözünde canlanınca yüreği sıkıştı.

Jérémie gülümseyerek onun yanına geldi.

"Gelmişsin," dedi.

Boğazı düğümlenmiş olduğu için konuşamayan Alice başını sallayarak onayladı. Birkaç saniye boyunca hiçbir şey söylemeden

birbirlerine baktılar. Sonra Alice ona doğru bir adım atıp yanağına bir öpücük kondurdu.

“Kendine iyi bak,” diye mırıldandı.

Jérémie onun içini rahatlatmak istermiş gibi gülümseyerek başını salladı. Sonra da piskoposluğun arabasına doğru yöneldi.

“Az kalsın unutacaktım,” dedi Alice.

Jérémie ona döndü.

“Dün akşam Barones De Sirdegault’yu gördüm,” dedi. “Şafak vakti yola çıkacağını biliyormuş, bana seninle vedalaşmaya gelemecek birinden senin için kutsal eşya odasına bir not bırakacağını söyledi. Kimden olduğunu bana söylemedi ama gitmeden önce notu alman için çok üsteledi.”

“Kutsal eşya odasında mı? Neden orada?”

“Hiçbir fikrim yok.”

Jérémie saatine baktı.

“Acele edelim,” dedi piskopos.

Alice ve Jérémie bir an bakiştılar.

“Gel benimle,” dedi Jérémie.

Sonra da piskoposa dönüp ekledi:

“Hemen döneceğim.”

Alice, kilisenin dar sokağında onun peşinden hızlı adımlarla yürüdü. Açılırken âdeta acı çekiyormuş gibi gıcırdayan gizli ve dar bir kapıdan geçerek doğruca kutsal eşya odasına girdiler. İçerisi karanlıktı ve hafif bir nemli tütsü kokusu duyuluyordu. Jérémie, opalinden yapılmış küçük apliği yaktı.

Çadır şeklindeki mobilyanın üzerine bir zarf bırakılmıştı. Jérémie eline alıp zarfı açtı ve içinden üzerine düzgün bir el yazısıyla yalnızca “Teşekkürler” yazılmış bir kart çıktı.

Ne bir imza ne de zarfın ön yüzünde bir isim vardı.

Alice, orgun güçlü sesinin çınladığını duyunca bir anda irkildi.

Jérémie kutsal eşya odasını kilisenin geri kalanından ayıran ve koronun yeriyle aynı hizada olan kapıyı açtı. Işıklar yanıyordu. İçeri girdiler.

Bütün cemaat burada toplanmış, onların gelişini görünce de ayağa kalkmıştı. Sahın hınca hınç doluydu.

Bach'ın müziği, “İsa Sevincim Bitmesin”in dokunaklı notalarıyla kiliseyi doldurmaktaydı.

Victor, Étienne, bütün tanıdık yüzler oradaydılar, ayinlerin bütün müdavimleri ve günah çıkarma kabininin gediklileri. Tek bir boş koltuk vardı. Ön sıranın en ortasında, görülmemesine olanak yoktu. Kimse buraya oturmaya cesaret edememişti.

Alice, Jérémie'nin cemaatiyle vedalaşabilmesi için geri çekildi ama o gelip arkadaşını elinden tuttu ve birlikte ilerlediler.

Kilise cemaati sıralardan çıkarak onların yanına geldi ve çevrelerini kuşattı. Tokalaşmalar, öpüşmeler oldu, dostluk, minnet, yüreklendirme sözcükleri ve şu ya da bu biçimde iletişimde kalma vaatleri havada uçtu.

Cemaatten bir adam kilisenin büyük kapısını açtı ve piskopos ile vekilinin gergin yüzleri bu kalabalığı görünce içgüdüsel olarak sokağın karanlığına doğru geri çekildiler.

Jérémie orta sıranın en sonuna vardığında, Barones De Sirdegault'nun en arka sırada oturduğunu gördü. Sade giysisi içinde, allıksız, farsız ve mücevhersiz onu tanımakta güçlük çekmişti. Ortasında kocaman bir yakutu olan haçı da artık boynunda değildi. Gözlerine dolmuş olan yaşlara karşın bakışlarında artık başka türlü bir ışık parıldıyordu.

Jérémie onu ilk defa güzel buldu. Dışarıda günün ilk ışıkları kendini göstermeye başlıyordu.

Kapıdan dışarı çıktılar. Sonra Jérémie arkasına dönüp bir araya toplanmış olan cemaatine son bir defa baktı ve Alice'in güçlükle duyabildiği bir sesle İsa'nın sözcüklerini mırıldandı:

“Dünyanın ışığı sizsiniz.”

Yazar fotoğrafı ©Zoe Gardeur

Laurent Gounelle 1966 yılında Fransa'da doğdu ve ekonomi alanında eğitimini tamamladıktan sonra büyük bir şirkette çalışmaya başladı. Ancak bu hayatın kendine göre olmadığını fark eden Gounelle, kişisel aydınlanmanın dünyasını keşfetti ve Avrupa, Amerika ve Asya'daki çeşitli uzmanlarla senelerce kişisel gelişim üzerine çalıştı. 2006 yılında yayımladığı ilk romanı **Mutlu Olmak İsteyen Adam** ile Fransa ve tüm dünyada tanındı. Günümüzde sadece yazarlıkla ilgilenen Gounelle'in kitapları yirmi beşten fazla dile çevrilmiş ve dünya çapında ses getirmiştir.